

23.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O IZMJENAMA I DOPUNAMA SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU EFTA ZEMALJA I CRNE GORE, IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I ŠVAJCARSKE KONFEDERACIJE, IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I KRALJEVINE NORVEŠKE I IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I ISLANDA

Proglašavam ZAKON O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O IZMJENAMA I DOPUNAMA SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU EFTA ZEMALJA I CRNE GORE, IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I ŠVAJCARSKE KONFEDERACIJE, IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I KRALJEVINE NORVEŠKE I IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I ISLANDA, koji je donijela Skupština Crne Gore 27. saziva na Petoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2021. godini, dana 29. decembra 2021. godine.

Broj: 01-1312/2

Podgorica, 30. decembar 2021. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 27. saziva na Petoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2021. godini, dana 29. decembra 2021. godine, donijela je

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O IZMJENAMA I DOPUNAMA SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU EFTA ZEMALJA I CRNE GORE, IZMJENA SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I ŠVAJCARSKE KONFEDERACIJE, IZMJENA SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I KRALJEVINE NORVEŠKE I IZMJENA SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I ISLANDA

Član 1

Potvrđuje se Protokol o izmjenama i dopunama Sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore, Izmjena Sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije, Izmjena Sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjena Sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda, potpisan u Ženevi, 14. jula 2021. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore, Izmjena Sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije, Izmjena Sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjena Sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

PROTOCOL AMENDING THE FREE TRADE AGREEMENT BETWEEN THE EFTA STATES AND MONTENEGRO

Iceland, the Principality of Liechtenstein, the Kingdom of Norway, the Swiss Confederation and Montenegro, hereinafter each individual State referred to as a "Party" or collectively referred to as the "Parties",

Recalling their intention to participate actively in the process of economic integration in the Euro-Mediterranean region, and expressing their readiness to cooperate in seeking ways and means to strengthen this process;

Recalling that the Pan-Euro-Mediterranean system of cumulation of origin established by the European Union, the EFTA States, the People's Democratic Republic of Algeria, the Arab Republic of Egypt, the State of Israel, the Hashemite Kingdom of Jordan, the Republic of Lebanon, the Kingdom of Morocco, the Syrian Arab Republic, the Republic of Tunisia, the PLO for the benefit of the Palestinian Authority of the West Bank and the Gaza Strip, the Republic of Turkey and the Faroe Islands, consists of a network of Free Trade Agreements that set out identical rules of origin allowing for diagonal cumulation of origin among the member countries of the system;

Noting that the Regional Convention on Pan-Euro-Mediterranean Preferential Rules of Origin (hereinafter referred to as the "Convention") aims at replacing the protocols on rules of origin currently in force among the member countries of the Pan-Euro-Mediterranean system of cumulation of origin;

Considering that the Republic of Albania, Bosnia and Herzegovina, North Macedonia, Montenegro, the Republic of Serbia, Kosovo (under Resolution 1244(1999) of the United Nations Security Council) as well as the Republic of Moldova, Georgia and Ukraine are Contracting Parties of the Convention and that the Pan-Euro-Mediterranean system is thus extended to these countries;

Noting that the Convention entered into force in relation to Liechtenstein, Norway and Switzerland on 1st January 2012, to Iceland on 1st May 2012, and to Montenegro, on 1st September 2012;

Considering that the Convention shall not lead to any less favourable situation than previously under the Free Trade Agreement between the EFTA States and Montenegro (hereinafter referred to as the "Agreement");

Having regard to Article 48 of the Agreement, empowering the Parties to amend the Agreement,

AGREE TO THE FOLLOWING AMENDMENTS TO THE AGREEMENT:

1. The text set out in the Annex to this decision concerning the definition of the concept of "originating products" and methods of administrative cooperation shall be inserted after Annex VII as new Annex VIII.

2. The text set out in paragraph 1 of Article 4 of the Agreement shall be replaced by the following:

"1. This Agreement shall, except as otherwise specified in Annex VIII, apply:

(a) to the land territory, internal waters, and the territorial sea of a Party, and the air-space above the territory of a Party, in accordance with international law; and

(b) beyond the territorial sea, with respect to measures taken by a Party in the exercise of its sovereign rights or jurisdiction in accordance with international law."

3. The text of Article 8 of the Agreement shall be replaced by the following:

"The provisions on rules of origin and methods of administrative co-operation are set out in Annex VIII."

4. The above amendments shall enter into force on the first day of the second month after the last Party has notified the Depositary of the completion of its internal requirements. Pending entry into force, any Party may, if its constitutional requirements permit, apply this Protocol provisionally during an initial period starting on 1 September 2021, provided that in relation to Montenegro this Protocol is provisionally applied at the latest as of the same date. Provisional application of this Protocol shall be notified to the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol to amend the Agreement.

Done at Geneva, this 14th day of July 2021, in one original in English, which shall be deposited with the Depositary, who shall transmit certified copies to all the Parties.

For Iceland

H.E. Ambassador
Mr. Harald Aspelund

For Montenegro

Ambassador Extraordinary and
Plenipotentiary, Head of the
Permanent Mission of
Montenegro to United Nations
Office and other International
Organizations in Geneva
Ms. Slavica Milačić

For the Principality of Liechtenstein

Deputy Permanent Representative
Permanent Mission of the
Principality
of Liechtenstein in Geneva
Mr. Patrick Ritter

For the Kingdom of Norway
Ambassador to the Permanent
Mission of Norway to WTO/EFTA
Mr. Dagfinn Sørli

For the Swiss Confederation
Ambassador and Permanent
Representative of Switzerland to
the WTO and the EFTA
Mr. Didier Chambovey

ANNEX

ANNEX VIII CONCERNING THE DEFINITION OF THE CONCEPT OF "ORIGINATING PRODUCTS" AND METHODS OF ADMINISTRATIVE COOPERATION

Article 1 Applicable Rules of Origin

1. For the purpose of implementing the Agreement, Appendix I and the relevant provisions of Appendix II to the Regional Convention on pan-Euro-Mediterranean preferential rules of origin ('the Convention'), as it may be subsequently amended, shall apply and are hereby incorporated into and made part of the Agreement, *mutatis mutandis*.
2. All references to the 'relevant agreement' in Appendix I and in the relevant provisions of Appendix II to the Convention shall be construed so as to mean this Agreement.

Article 2 Alternative Applicable Rules of Origin

1. Notwithstanding Article 1, for the purpose of implementing this Agreement, products which acquire preferential origin in accordance with the provisions set out in Appendix A to this Protocol shall also be considered as originating in an EFTA State or in Montenegro.
2. The alternative rules shall apply until the amendment of the Convention enters into force.

Article 3 Full Cumulation

1. Working or processing carried out in a Party to the Central European Free Trade Agreement (hereinafter referred to as the "CEFTA Party/Parties") shall be considered as having been carried out in an EFTA State when the products obtained undergo subsequent working or processing in an EFTA State. Where pursuant to this provision the originating products are obtained in two or more of the Parties concerned, they shall be considered as originating in an EFTA State only if the working or processing goes beyond the provisions in the Convention, or in the alternative rules concerning insufficient working or processing.
2. Working or processing carried out in an EFTA State shall be considered as having been carried out in a CEFTA Party when the products obtained undergo subsequent working or processing in a CEFTA Party. Where pursuant to this provision the originating products are obtained in two or more of the Parties concerned, they shall be considered as originating in a CEFTA Party only if the

working or processing goes beyond the provisions in the Convention or in the alternative rules concerning insufficient working or processing.

3. The cumulation provided for in this Article may only be applied provided that a preferential trade agreement in accordance with Article XXIV of the General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) is applicable between the countries and territories involved in the acquisition of the originating status and the country or territory of destination.

Article 4

Prohibition of drawback of, or of exemption from, customs duties

The prohibition in Appendix I to the Convention and in the alternative rules of drawback of, or exemption from, customs duties shall not apply in bilateral trade between the Parties to this Agreement.

Article 5

Dispute Settlement

1. Chapter 8 of the Agreement shall apply with respect to the settlement of any disputes concerning the interpretation or application of Appendix I and the relevant provisions of Appendix II to the Convention, including their Annexes and of the alternative rules.

2. In all cases the settlement of disputes between the importer and the customs authorities of the importing country shall take place under the legislation of that country.

Article 6

Withdrawal from the Convention

1. If a Party withdraws from the Convention, it shall immediately notify the other Parties and enter into negotiations on new rules of origin applicable to the Agreement.

2. Until the entry into force of such newly negotiated rules of origin, the rules of origin contained in Appendix I and, where appropriate, the relevant provisions of Appendix II to the Convention, applicable at the time of withdrawal, shall continue to apply and the alternative rules may continue to apply to this Agreement. However, as of the moment of withdrawal, the rules of origin contained in Appendix I and, where appropriate, the relevant provisions of Appendix II to the Convention and in the alternative rules shall be construed as to allow bilateral cumulation only between the withdrawing Party and each of the other Parties.

Article 7

Electronically issued movement certificates EUR.1

1. As an alternative to the provisions regarding the issuance of movement certificates, the Parties shall accept electronically issued movement certificates EUR.1. Considering the digitalised system to issue movement certificates EUR.1, the formal requirements of electronically issued movement certificates EUR.1 are stated in Paragraph 3. The customs authorities of the exporting and the importing Party may agree on other formal requirements of electronically issued movement certificates EUR.1.

2. Each exporting Party shall inform the EFTA Secretariat about the readiness of the issuance of electronic movement certificates EUR.1 and all technical issues related to such implementation (issuance, submission and verification of an electronic certificate).

3. If agreed by the customs authorities of the exporting and importing Parties, paragraphs 1 and 2 of Annex IIIa to the Convention shall not apply if the movement certificate is issued and validated electronically, and the following applies:

- (a) ink stamps used by the customs or competent governmental authorities for the validation of the movement certificate EUR.1 (Box 11) may be replaced with an image or electronic stamps;
- (b) Boxes 11 and 12 may contain facsimile or electronic signatures instead of original signatures;
- (c) the information in Box 11 concerning the form and number of the export document shall be indicated only where requested by the regulations of the exporting Party;
- (d) it shall bear a serial number or a code by which it can be identified; and
- (e) it may be issued in any of the official languages of the Parties or in English.

Article 8 Transitional provisions

Until the application of the revised rules of the Convention and notwithstanding paragraph 5 of Article 16 and paragraph 3 of Article 21 of Appendix I to the Convention, where cumulation involves only EFTA States, the Faroe Islands, the European Union, Turkey, the participants in the Stabilisation and Association Process, Moldova, Georgia and Ukraine the proof of origin may be a movement certificate EUR.1 or an origin declaration.

APPENDIX A

ALTERNATIVE APPLICABLE RULES OF ORIGIN

Rules for optional application among Contracting Parties to the Regional Convention on pan-Euro-Mediterranean preferential rules of origin, pending the conclusion and entry into force of the amendment of the Convention ('the Rules' or 'the Transitional rules')

DEFINITION OF THE CONCEPT OF 'ORIGINATING PRODUCTS' AND METHODS OF ADMINISTRATIVE COOPERATION

TABLE OF CONTENTS OBJECTIVES

TITLE I	GENERAL PROVISIONS
Article 1	Definitions
TITLE II	DEFINITION OF THE CONCEPT OF 'ORIGINATING PRODUCTS'
Article 2	General requirements
Article 3	Wholly obtained products
Article 4	Sufficient working or processing
Article 5	Tolerance rule
Article 6	Insufficient working or processing
Article 7	Cumulation of origin
Article 8	Conditions for the application of cumulation of origin
Article 9	Unit of qualification
Article 10	Sets
Article 11	Neutral elements
Article 12	Accounting segregation
TITLE III	TERRITORIAL REQUIREMENTS
Article 13	Principle of territoriality

Article 14 **Non-alteration**
Article 15 **Exhibitions**

TITLE IV **DRAWBACK OR EXEMPTION**
Article 16 **Drawback of or exemption from customs duties**

TITLE V **PROOF OF ORIGIN**
Article 17 **General requirements**
Article 18 **Conditions for making out an origin declaration**
Article 19 **Approved exporter**
Article 20 **Procedure for issue of a movement certificate EUR.1**
Article 21 **Movement certificates EUR.1 issued retrospectively**
Article 22 **Issue of a duplicate movement certificate EUR.1**
Article 23 **Validity of proof of origin**
Article 24 **Free zones**
Article 25 **Importation requirements**
Article 26 **Importation by instalments**
Article 27 **Exemption from proof of origin**
Article 28 **Discrepancies and formal errors**
Article 29 **Supplier's declarations**
Article 30 **Amounts expressed in euro**

TITLE VI **PRINCIPLES OF COOPERATION AND DOCUMENTARY EVIDENCE**
Article 31 **Documentary evidence, preservation of proofs of origin and supporting documents**
Article 32 **Dispute settlement**

TITLE VII **ADMINISTRATIVE COOPERATION**
Article 33 **Notification and cooperation**
Article 34 **Verification of proofs of origin**
Article 35 **Verification of supplier's declarations**
Article 36 **Penalties**

TITLE VIII **APPLICATION OF APPENDIX A**
Article 37 **European Economic Area**
Article 38 **Liechtenstein**
Article 39 **Republic of San Marino**
Article 40 **Principality of Andorra**
Article 41 **Ceuta and Melilla**

List of Annexes

ANNEX I: **Introductory notes to the list in Annex II**
ANNEX II: **List of working or processing required to be carried out on non-originating materials in order for the product manufactured to obtain originating status**
ANNEX III: **Text of the origin declaration**
ANNEX IV: **Specimens of movement certificate EUR.1 and application for a movement certificate EUR.1**
ANNEX V: **Special conditions concerning products originating in Ceuta and Melilla**
ANNEX VI: **Supplier's declaration**
ANNEX VII: **Long-term supplier's declaration**

OBJECTIVES

These Rules are optional. They are intended to apply on a provisional basis, pending the conclusion and entry into force of the amendment of the Regional Convention on pan-Euro-Mediterranean preferential rules of origin ('PEM Convention'). These Rules will apply bilaterally to trade between those Contracting Parties that agree to refer to them or include them in their bilateral preferential trade agreements. These Rules are intended to apply as an alternative to the rules of the PEM Convention, which, as provided by the PEM Convention, are without prejudice to the principles laid down in the relevant agreements and other related bilateral agreements among Contracting Parties. Accordingly, these Rules will not be mandatory, but optional. They may be applied by economic operators that desire to claim preferences based on these Rules instead of on the basis of the rules of the PEM Convention.

These Rules are not intended to modify the PEM Convention. The PEM Convention continues to apply in full between the Contracting Parties to the PEM Convention. These Rules will not alter the rights and obligations of the Contracting Parties under the PEM Convention.

TITLE I GENERAL PROVISIONS

Article 1 Definitions

For the purposes of these Rules:

- (a) 'applying Contracting Party' means a Contracting Party to the PEM Convention that incorporates these Rules in its bilateral preferential trade agreements with another Contracting Party to the PEM Convention and includes the Parties to this Agreement;
- (b) 'chapters', 'headings' and 'subheadings' mean the chapters, the headings and the subheadings (four- or six-digit codes) used in the nomenclature which makes up the Harmonized Commodity Description and Coding System ('Harmonized System') with the changes pursuant to the Recommendation of 26 June 2004 of the Customs Cooperation Council;
- (c) 'classified' means the classification of a good under a particular heading or subheading of the Harmonised System;
- (d) 'consignment' means products which are either:
  - (i) sent simultaneously from one exporter to one consignee; or
  - (ii) covered by a single transport document covering their shipment from the exporter to the consignee or, in the absence of such a document, by a single invoice;
- (e) 'customs authorities of the Party or applying Contracting Party' for the European Union means any of the customs authorities of the Member States of the European Union;
- (f) 'customs value' means the value as determined in accordance with the Agreement on implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994 (WTO Agreement on Customs Valuation);
- (g) 'ex-works price' means the price paid for the product ex works to the manufacturer in the Party in whose undertaking the last working or processing is carried out, provided that the price includes the value of all the materials used and all other costs related to its production, minus any internal taxes which are, or may be, repaid when the product obtained is exported. Where the last working or processing has been subcontracted to a manufacturer, the term 'manufacturer' refers to the enterprise that has employed the subcontractor. Where the actual price paid does not reflect all costs related to the manufacturing of the product which are actually incurred in the Party, the ex-works price means the sum of all those costs, minus any internal taxes which are, or may be, repaid when the product obtained is exported;

- (h) 'fungible material' or 'fungible product' means material or product that is of the same kind and commercial quality, with the same technical and physical characteristics, and which cannot be distinguished from one another;
- (i) 'goods' means both material and product;
- (j) 'manufacture' means any kind of working or processing, including assembly;
- (k) 'material' means any ingredient, raw material, component or part, etc., used in the manufacture of the product;
- (l) 'maximum content of non-originating materials' means the maximum content of non-originating materials which is permitted in order to consider a manufacture to be working or processing sufficient to confer originating status on the product. It may be expressed as a percentage of the ex-works price of the product or as a percentage of the net weight of these materials used falling under a specified group of chapters, chapter, heading or subheading;
- (m) 'product' means the product being manufactured, even if it is intended for later use in another manufacturing operation;
- (n) 'territory' includes the land territory, internal waters and the territorial sea of a Party;
- (o) 'value added' shall be taken to be the ex-works price of the product minus the customs value of each of the materials incorporated which originate in the other applying Contracting Parties with which cumulation is applicable or, where the customs value is not known or cannot be ascertained, the first ascertainable price paid for the materials in the exporting Party;
- (p) 'value of materials' means the customs value at the time of importation of the non-originating materials used, or, if this is not known and cannot be ascertained, the first ascertainable price paid for the materials in the exporting Party. Where the value of the originating materials used needs to be established, this point shall be applied mutatis mutandis.

TITLE II

DEFINITION OF THE CONCEPT OF 'ORIGINATING PRODUCTS'

Article 2

General requirements

For the purpose of implementing the Agreement, the following products shall be considered as originating in a Party when exported to another Party:

- (a) products wholly obtained in a Party, within the meaning of Article 3;
- (b) products obtained in a Party incorporating materials which have not been wholly obtained there, provided that such materials have undergone sufficient working or processing in that Party within the meaning of Article 4.

Article 3

Wholly obtained products

1. The following shall be considered as wholly obtained in a Party when exported to another Party:

- (a) mineral products and natural water extracted from its soil or from its seabed;
- (b) plants, including aquatic plants, and vegetable products grown or harvested there;
- (c) live animals born and raised there;
- (d) products from live animals raised there;
- (e) products from slaughtered animals born and raised there;
- (f) products obtained by hunting or fishing conducted there;
- (g) products of aquaculture where the fish, crustaceans, molluscs and other aquatic invertebrates are born or raised there from eggs, larvae, fry or fingerlings;
- (h) products of sea fishing and other products taken from the sea outside any territorial sea by its vessels;

- (i) products made on board its factory ships exclusively from products referred to in point (h);
  - (j) used articles collected there fit only for the recovery of raw materials;
  - (k) waste and scrap resulting from manufacturing operations conducted there;
  - (l) products extracted from the seabed or below the seabed which is situated outside its territorial sea but where it has exclusive exploitation rights;
  - (m) goods produced there exclusively from the products specified in points (a) to (l).
2. The terms 'its vessels' and 'its factory ships' in points (h) and (i) of paragraph 1 respectively shall apply only to vessels and factory ships which meet each of the following requirements:
- (a) they are registered in the exporting or the importing Party;
  - (b) they sail under the flag of the exporting or the importing Party;
  - (c) they meet one of the following conditions:
    - (i) they are at least 50 % owned by nationals of the exporting or the importing Party; or
    - (ii) they are owned by companies which:
      - have their head office and their main place of business in the exporting or the importing Party; and
      - are at least 50 % owned by the exporting or the importing Party or public entities or nationals of these Parties.
3. For the purpose of paragraph 2, when the exporting or the importing Party is the European Union, it means the Member States of the European Union.
4. For the purpose of paragraph 2, the EFTA States are to be considered as one applying Contracting Party.

Article 4

Sufficient working or processing

1. Without prejudice to paragraph 3 of this Article and to Article 6, products which are not wholly obtained in a Party shall be considered to be sufficiently worked or processed when the conditions laid down in the list in Annex II for the goods concerned are fulfilled.
2. If a product which has obtained originating status in a Party in accordance with paragraph 1 is used as a material in the manufacture of another product, no account shall be taken of the non-originating materials which may have been used in its manufacture.
3. The determination of whether the requirements of paragraph 1 are met, shall be carried out for each product.
- However, where the relevant rule is based on compliance with a maximum content of non-originating materials, the customs authorities of the Parties may authorise exporters to calculate the ex-works price of the product and the value of the non-originating materials on an average basis as set out in paragraph 4, in order to take into account the fluctuations in costs and currency rates.
4. Where the second subparagraph of paragraph 3 applies, an average ex-works price of the product and average value of non-originating materials used shall be calculated respectively on the basis of the sum of the ex-works prices charged for all sales of the same products carried out during the preceding fiscal year and the sum of the value of all the non-originating materials used in the manufacture of the same products over the preceding fiscal year as defined in the exporting Party, or, where figures for a complete fiscal year are not available, a shorter period which should not be less than three months.
5. Exporters having opted for calculation on an average basis shall consistently apply such a method during the year following the fiscal year of reference, or, where appropriate, during the year following the shorter period used as a reference. They may cease to apply such a method where during a given fiscal year, or a shorter representative period of no less than three months, they record that the fluctuations in costs or currency rates which justified the use of such a method have ceased.

6. The averages referred to in paragraph 4 shall be used as the ex-works price and the value of non-originating materials, respectively, for the purpose of establishing compliance with the maximum content of non-originating materials.

Article 5

Tolerance rule

1. By way of derogation from Article 4 and subject to paragraphs 2 and 3 of this Article, non-originating materials which, according to the conditions set out in the list in Annex II, are not to be used in the manufacture of a given product may nevertheless be used, provided that their total net weight or value assessed for the product does not exceed:

- (a) 15 % of the net weight of the product falling within Chapters 2 and 4 to 24, other than processed fishery products of Chapter 16;
- (b) 15 % of the ex-works price of the product for products other than those covered by point (a).

This paragraph shall not apply to products falling within Chapters 50 to 63 of the Harmonised System, for which the tolerances mentioned in Notes 6 and 7 of Annex I shall apply.

2. Paragraph 1 of this Article shall not allow to exceed any of the percentages for the maximum content of non-originating materials as specified in the rules laid down in the list in Annex II.

3. Paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply to products wholly obtained in a Party within the meaning of Article 3. However, without prejudice to Article 6 and Article 9(1), the tolerance provided for in those provisions shall nevertheless apply to product for which the rule laid down in the list in Annex II requires that the materials which are used in the manufacture of that product are wholly obtained.

Article 6

Insufficient working or processing

1. Without prejudice to paragraph 2 of this Article, the following operations shall be considered to be insufficient working or processing to confer the status of an originating product, whether or not the requirements of Article 4 are satisfied:

- (a) preserving operations to ensure that the products remain in good condition during transport and storage;
- (b) breaking-up and assembly of packages;
- (c) washing, cleaning; removal of dust, oxide, oil, paint or other coverings;
- (d) ironing or pressing of textiles;
- (e) simple painting and polishing operations;
- (f) husking and partial or total milling of rice; polishing, and glazing of cereals and rice;
- (g) operations to colour or flavour sugar or form sugar lumps; partial or total milling of crystal sugar;
- (h) peeling, stoning and shelling, of fruits, nuts and vegetables;
- (i) sharpening, simple grinding or simple cutting;
- (j) sifting, screening, sorting, classifying, grading, matching; (including the making-up of sets of articles);
- (k) simple placing in bottles, cans, flasks, bags, cases, boxes, fixing on cards or boards and all other simple packaging operations;
- (l) affixing or printing marks, labels, logos and other like distinguishing signs on products or their packaging;
- (m) simple mixing of products, whether or not of different kinds;
- (n) mixing of sugar with any material;
- (o) simple addition of water or dilution or dehydration or denaturation of products;
- (p) simple assembly of parts of articles to constitute a complete article or disassembly of products into parts;

- (q) slaughter of animals;
  - (r) a combination of two or more operations specified in points (a) to (q).
2. All the operations carried out in the exporting Party on a given product shall be taken into account when determining whether the working or processing undergone by that product is to be regarded as insufficient within the meaning of paragraph 1.

Article 7

Cumulation of origin

1. Without prejudice to Article 2, products shall be considered as originating in the exporting Party when exported to another Party if they are obtained there, incorporating materials originating in any applying Contracting Party other than the exporting Party provided that the working or processing carried out in the exporting Party goes beyond the operations referred to in Article 6. It shall not be necessary for such materials to have undergone sufficient working or processing.
2. Where the working or processing carried out in the exporting Party does not go beyond the operations referred to in Article 6, the product obtained by incorporating materials originating in any other applying Contracting Party, shall be considered as originating in the exporting Party only where the value added there is greater than the value of the materials used originating in any of the other applying Contracting Parties. If this is not so, the product obtained shall be considered as originating in the applying Contracting Party which accounts for the highest value of originating materials used in the manufacture in the exporting Party.
3. Without prejudice to Article 2, and with the exclusion of products falling within Chapters 50 to 63, working or processing carried out in an applying Contracting Party other than the exporting Party shall be considered as having been carried out in the exporting Party when the products obtained undergo subsequent working or processing in this exporting Party.
4. Without prejudice to Article 2, for products falling within Chapters 50 to 63 and only for the purpose of bilateral trade between the Parties, working or processing carried out in the importing Party shall be considered as having been carried out in the exporting Party when the products undergo subsequent working or processing in this exporting Party. For the purpose of this paragraph, the participants in the European Union's Stabilisation and Association process and the Republic of Moldova are to be considered as one applying Contracting Party.
5. The Parties may opt to extend the application of paragraph 3 of this Article on importation of products falling within Chapters 50 to 63 unilaterally. A Party that opts for such extension shall notify the other Party and inform the European Commission in accordance with Article 8(2).
6. For the purpose of cumulation within the meaning of paragraphs 3 to 5 of this Article, the originating products shall be considered as originating in the exporting Party only if the working or processing undergone there goes beyond the operations referred to in Article 6.
7. Products originating in the applying Contracting Parties referred to in paragraph 1 which do not undergo any working or processing in the exporting Party shall retain their origin if exported into one of the other applying Contracting Parties.

Article 8

Conditions for the application of cumulation of origin

1. The cumulation provided for in Article 7 may be applied only provided that:
- (a) a preferential trade agreement in accordance with Article XXIV of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994 (GATT) is applicable between the applying Contracting Parties involved in the acquisition of the originating status and the applying Contracting Party of destination; and
  - (b) goods have obtained originating status by the application of rules of origin identical to those given in these Rules.

2. Notices indicating the fulfilment of the requirements to apply cumulation shall be published in the Official Journal of the European Union (C series) and in an official publication in the Parties, in accordance with their own procedures.

The cumulation provided for in Article 7 shall apply from the date indicated in those notices. The Parties shall provide the European Commission with details of the relevant agreements concluded with other applying Contracting Parties, including the dates of entry into force of these Rules.

3. The proof of origin should include the statement in English 'CUMULATION APPLIED WITH (name of the relevant applying Contracting Party/Parties in English)' when products obtained the originating status by application of cumulation of origin in accordance with Article 7.

In cases where a movement certificate EUR.1 is used as a proof of origin, that statement shall be made in Box 7 of the movement certificate EUR.1.

4. The Parties agree to waive the obligation to include in the proof of origin the statement referred to in Article 8(3).

The Parties shall notify the waiver to the European Commission in accordance with Article 8(2).

Article 9

Unit of qualification

1. The unit of qualification for the application of these Rules shall be the particular product which is considered to be the basic unit when determining classification using the nomenclature of the Harmonised System. It follows that:

- (a) when a product composed of a group or assembly of articles is classified under the terms of the Harmonised System in a single heading, the whole constitutes the unit of qualification;
- (b) when a consignment consists of a number of identical products classified under the same heading of the Harmonised System, each individual item shall be taken into account when applying these Rules.

2. Where under General Rule 5 of the Harmonised System packaging is included with the product for classification purposes, it shall be included for the purposes of determining origin.

3. Accessories, spare parts and tools dispatched with a piece of equipment, machine, apparatus or vehicle which are part of the normal equipment and included in the ex-works price thereof shall be regarded as one with the piece of equipment, machine, apparatus or vehicle in question.

Article 10

Sets

Sets, as defined in General Rule 3 of the Harmonised System, shall be regarded as originating when all the component products are originating.

When a set is composed of originating and non-originating products, the set as a whole shall however be regarded as originating, provided that the value of the non-originating products does not exceed 15 % of the ex-works price of the set.

Article 11

Neutral elements

In order to determine whether a product is an originating product, no account shall be taken of the origin of the following which might be used in its manufacture:

- (a) energy and fuel;
- (b) plant and equipment;
- (c) machines and tools;
- (d) any other goods which do not enter, and which are not intended to enter, into the final composition of the product.

Article 12

Accounting segregation

1. If originating and non-originating fungible materials are used in the working or processing of a product, economic operators may ensure the management of materials using the accounting segregation method, without keeping the materials on separate stocks.
2. Economic operators may ensure the management of originating and non-originating fungible products of heading 1701 using the accounting segregation method, without keeping the products on separate stocks.
3. The Parties may require that the application of accounting segregation is subject to prior authorisation by the Customs authorities. The Customs authorities may grant the authorisation subject to any conditions they deem appropriate and shall monitor the use made of the authorisation. The Customs authorities may withdraw the authorisation whenever the beneficiary makes improper use of the authorisation in any manner whatsoever or fails to fulfil any of the other conditions laid down in these Rules.
Through the use of accounting segregation it must be ensured that, at any time, no more products can be considered as 'originating in the exporting Party than would have been the case if a method of physical segregation of the stocks had been used.
The method shall be applied and the application thereof shall be recorded on the basis of the general accounting principles applicable in the exporting Party.
4. The beneficiary of the method referred to in paragraphs 1 and 2 shall make out or apply for proofs of origin for the quantity of products which may be considered as originating in the exporting Party. At the request of the customs authorities, the beneficiary shall provide a statement of how the quantities have been managed.

TITLE III

TERRITORIAL REQUIREMENTS

Article 13

Principle of territoriality

1. The conditions set out in Title II shall be fulfilled without any interruption in the Party concerned.
2. If originating products exported from a Party to another country are returned, they shall be considered to be non-originating, unless it can be demonstrated to the satisfaction of the customs authorities that:
  - (a) the products returned are the same as those which were exported; and
  - (b) they have not undergone any operations beyond that necessary to preserve them in good condition while in that country or while being exported.
3. The obtention of originating status in accordance with the conditions set out in Title II shall not be affected by working or processing done outside the exporting Party on materials exported from this Party and subsequently re-imported there, provided:
  - (a) those materials are wholly obtained in the exporting Party or have undergone working or processing beyond the operations referred to in Article 6 prior to being exported; and
  - (b) it can be demonstrated to the satisfaction of the customs authorities that:
    - (i) the re-imported products have been obtained by working or processing the exported materials; and
    - (ii) the total added value acquired outside the exporting Party by applying this Article does not exceed 10 % of the ex-works price of the end product for which originating status is claimed.
4. For the purposes of paragraph 3 of this Article, the conditions for obtaining originating status set out in Title II shall not apply to working or processing done outside the exporting Party. However, where, in the list in Annex II, a rule setting a maximum value for all the non-originating materials incorporated is applied in determining the originating status of the end

product, the total value of the non-originating materials incorporated in the territory of the exporting Party, taken together with the total added value acquired outside this Party by applying this Article, shall not exceed the stated percentage.

5. For the purposes of applying paragraphs 3 and 4, 'total added value' shall be taken to mean all costs arising outside the exporting Party, including the value of the materials incorporated there.

6. Paragraphs 3 and 4 of this Article shall not apply to products which do not fulfil the conditions set out in the list in Annex II or which can be considered sufficiently worked or processed only if the general tolerance fixed in Article 5 is applied.

7. Any working or processing of the kind covered by this Article and done outside the exporting Party shall be done under the outward processing arrangements, or similar arrangements.

Article 14 Non-alteration

1. The preferential treatment provided for under the Agreement shall apply only to products satisfying the requirements of these Rules and declared for importation in a Party provided that those products are the same as those exported from the exporting Party. They shall not have been altered, transformed in any way or subjected to operations other than to preserve them in good condition or than adding or affixing marks, labels, seals or any documentation to ensure compliance with specific domestic requirements of the importing Party carried out under customs supervision in the third country(ies) of transit or splitting prior to being declared for home use.

2. Storage of products or consignments may take place provided they remain under customs supervision in the third country(ies) of transit.

3. Without prejudice to Title V of this Appendix, the splitting of consignments may take place, provided they remain under customs supervision in the third country(ies) of splitting.

4. In the case of doubt, the importing Party may request the importer or its representative to submit at any time all appropriate documents to provide evidence of compliance with this Article, which may be given by any documentary evidence, and notably by:

- (a) contractual transport documents such as bills of lading;
- (b) factual or concrete evidence based on marking or numbering of packages;
- (c) a certificate of non-manipulation provided by the customs authorities of the country(ies) of transit or splitting or any other documents demonstrating that the goods remained under customs supervision in the country(ies) of transit or splitting; or
- (d) any evidence related to the goods themselves.

Article 15 Exhibitions

1. Originating products, sent for exhibition in a country other than with which cumulation is applicable in accordance with Articles 7 and 8 and sold after the exhibition for importation in a Party, shall benefit on importation from the relevant agreement provided it is shown to the satisfaction of the customs authorities that:

- (a) an exporter has consigned the products from a Party to the country in which the exhibition is held and has exhibited them there;
- (b) the products have been sold or otherwise disposed of by that exporter to a person in another Party;
- (c) the products have been consigned during the exhibition or immediately thereafter in the state in which they were sent for exhibition; and
- (d) the products have not, since they were consigned for exhibition, been used for any purpose other than demonstration at the exhibition.

2. A proof of origin shall be issued or made out in accordance with Title V of this Appendix and submitted to the customs authorities of the importing Party in the normal manner. The

name and address of the exhibition shall be indicated thereon. Where necessary, additional documentary evidence of the conditions under which they have been exhibited may be required.

3. Paragraph 1 shall apply to any trade, industrial, agricultural or crafts exhibition, fair or similar public show or display which is not organised for private purposes in shops or business premises with a view to the sale of foreign products, and during which the products remain under customs control.

TITLE IV DRAWBACK OR EXEMPTION

Article 16 Drawback of or exemption from customs duties

1. Non-originating materials used in the manufacture of products falling within Chapters 50 to 63 of the Harmonised System originating in a Party for which a proof of origin is issued or made out in accordance with Title V of this Appendix shall not be subject in the exporting Party to drawback of or exemption from customs duties of whatever kind.

2. The prohibition in paragraph 1 shall apply to any arrangement for refund, remission or non-payment, partial or complete, of customs duties or charges having an equivalent effect, applicable in the exporting Party to materials used in the manufacture, where such refund, remission or non-payment applies, expressly or in effect, when products obtained from the said materials are exported and not when they are retained for home use there.

3. The exporter of products covered by a proof of origin shall be prepared to submit at any time, upon request from the customs authorities, all appropriate documents proving that no drawback has been obtained in respect of the non-originating materials used in the manufacture of the products concerned and that all customs duties or charges having equivalent effect applicable to such materials have actually been paid.

4. The prohibition in paragraph 1 of this Article shall not apply to trade between the Parties for products that obtained originating status by application of cumulation of origin covered by Article 7(4) or (5).

TITLE V PROOF OF ORIGIN

Article 17 General requirements

1. Products originating in one of the Parties shall, on importation into another Party, benefit from the provisions of the Agreement upon submission of one of the following proofs of origin:

- (a) a movement certificate EUR.1, a specimen of which appears in Annex IV to this Appendix;
- (b) in the cases specified in Article 18(1), a declaration, subsequently referred to as the 'origin declaration' given by the exporter on an invoice, a delivery note or any other commercial document which describes the products concerned in sufficient detail to enable them to be identified; the text of the origin declaration appears in Annex III to this Appendix.

2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, originating products within the meaning of these Rules shall, in the cases specified in Article 27, benefit from the provisions of the Agreement without it being necessary to submit any of the proofs of origin referred to in paragraph 1 of this Article.

3. Without prejudice to paragraph 1, the Parties may agree that, for the preferential trade between them, proofs of origin listed in points (a) and (b) of paragraph 1 are replaced by statements on origin made out by exporters registered in an electronic database in accordance with the internal legislation of the Parties.

The use of a statement on origin made out by the exporters registered in an electronic database agreed by two or more applying Contracting Parties shall not impede the use of diagonal cumulation with other applying Contracting Parties.

4. For the purposes of paragraph 1, the Parties may agree to establish a system that allows proofs of origin listed in points (a) and (b) of paragraph 1 to be issued electronically and/or submitted electronically.

5. For the purpose of Article 7, if Article 8(4) applies, the exporter established in an applying Contracting Party who issues, or applies for, a proof of origin on the basis of another proof of origin which benefits from a waiver from the obligation to include the statement as otherwise required by Article 8(3) shall take all necessary steps to ensure that the conditions for applying cumulation are fulfilled and shall be prepared to submit all relevant documents to the customs authorities.

Article 18

Conditions for making out an origin declaration

1. An origin declaration as referred to in point (b) of Article 17(1) may be made out:
  - (a) by an approved exporter within the meaning of Article 19; or
  - (b) by any exporter for any consignment consisting of one or more packages containing originating products the total value of which does not exceed EUR 6 000.
2. An origin declaration may be made out if the products can be considered as originating in an applying Contracting Party and fulfil the other requirements of these Rules.
3. The exporter making out an origin declaration shall be prepared to submit at any time, at the request of the customs authorities of the exporting Party, all appropriate documents proving the originating status of the products concerned as well as the fulfilment of the other requirements of these Rules.
4. An origin declaration shall be made out by the exporter by typing, stamping or printing on the invoice, the delivery note or another commercial document, the declaration, the text of which appears in Annex III to this Appendix, using one of the linguistic versions set out in that Annex and in accordance with the provisions of the national law of the exporting country. If the declaration is handwritten, it shall be written in ink in printed characters.
5. Origin declarations shall bear the original signature of the exporter in manuscript. However, an approved exporter within the meaning of Article 19 shall not be required to sign such declarations provided that he gives the customs authorities of the exporting Party a written undertaking that he accepts full responsibility for any origin declaration which identifies him as if it had been signed in manuscript by him.
6. An origin declaration may be made out by the exporter when the products to which it relates are exported, or after exportation (the 'retrospective origin declaration') on condition that it is presented in the importing country within two years after the importation of the products to which it relates.

Where the splitting of a consignment takes place in accordance with Article 14(3) and provided that the same two-year deadline is respected, the retrospective origin declaration shall be made out by the approved exporter of the exporting Party of the products.

Article 19

Approved exporter

1. The customs authorities of the exporting Party may, subject to national requirements, authorise any exporter established in that Party (the 'approved exporter'), to make out origin declarations irrespective of the value of the products concerned.
2. An exporter who requests such authorisation must offer, to the satisfaction of the customs authorities, all guarantees necessary to verify the originating status of the products as well as the fulfilment of the other requirements of these Rules.
3. The customs authorities shall grant to the approved exporter a customs authorisation number which shall appear on the origin declaration.

4. The customs authorities shall verify the proper use of an authorisation. They may withdraw the authorisation if the approved exporter makes improper use of it and shall do so if the approved exporter no longer offers the guarantees referred to in paragraph 2.

Article 20

Procedure for issuing of a movement certificate EUR.1

1. A movement certificate EUR.1 shall be issued by the customs authorities of the exporting Party on application having been made in writing by the exporter or, under the exporter's responsibility, by his authorised representative.
2. For that purpose, the exporter or his authorised representative shall fill in both the movement certificate EUR.1 and the application form, specimens of which appear in Annex IV to this Appendix. Those forms shall be completed in one of the languages in which the Agreement is drawn up and in accordance with the provisions of the national law of the exporting country. If the completion of the forms is done in handwriting, they shall be completed in ink in printed characters. The description of the products shall be given in the box reserved for this purpose without leaving any blank lines. Where the box is not completely filled, a horizontal line shall be drawn below the last line of the description, the empty space being crossed through.
3. The movement certificate EUR.1 shall include the statement in English 'TRANSITIONAL RULES' in box 7.
4. The exporter applying for the issue of a movement certificate EUR.1 shall be prepared to submit at any time, at the request of the customs authorities of the exporting Party where the movement certificate EUR.1 is issued, all appropriate documents proving the originating status of the products concerned as well as the fulfilment of the other requirements of these Rules.
5. A movement certificate EUR.1 shall be issued by the customs authorities of the exporting Party if the products concerned can be considered as products originating and fulfil the other requirements of these Rules.
6. The customs authorities issuing movement certificates EUR.1 shall take any steps necessary to verify the originating status of the products and the fulfilment of the other requirements of these Rules. For that purpose, they shall have the right to call for any evidence and to carry out any inspection of the exporter's accounts or any other check considered appropriate. They shall also ensure that the forms referred to in paragraph 2 of this Article are duly completed. In particular, they shall check whether the space reserved for the description of the products has been completed in such a manner as to exclude all possibility of fraudulent additions.
7. The date of issue of the movement certificate EUR.1 shall be indicated in Box 11 of the movement certificate EUR.1.
8. A movement certificate EUR.1 shall be issued by the customs authorities and made available to the exporter as soon as actual exportation has been effected or ensured.

Article 21

Movement certificates EUR.1 issued retrospectively

1. Notwithstanding Article 20(8), a movement certificate EUR.1 may be issued after exportation of the products to which it relates if:
  - (a) it was not issued at the time of exportation because of errors or involuntary omissions or special circumstances;
  - (b) it is demonstrated to the satisfaction of the customs authorities that a movement certificate EUR.1 was issued but was not accepted at importation for technical reasons;
  - (c) the final destination of the products concerned was not known at the time of exportation and was determined during their transportation or storage and after possible splitting of consignments in accordance with Article 14(3);

- (d) a movement certificate EUR.1 or EUR.MED was issued in accordance with the rules of the PEM Convention for products that are also originating in accordance with these Rules; the exporter shall take all necessary steps to ensure that the conditions to apply cumulation are fulfilled and be prepared to submit to the customs authorities all relevant documents proving that the product is originating in accordance with these Rules; or
  - (e) a movement certificate EUR.1 was issued on the basis of Article 8(4) and the application of Article 8(3) is required at importation in another applying Contracting Party.
2. For the implementation of paragraph 1, the exporter shall indicate in his application the place and date of exportation of the products to which the movement certificate EUR.1 relates, and state the reasons for his request.
  3. The customs authorities may issue a movement certificate EUR.1 retrospectively within two years from the date of exportation and only after verifying that the information supplied in the exporter's application complies with that in the corresponding file.
  4. In addition to the requirement under Article 20(3), movement certificates EUR.1 issued retrospectively shall be endorsed with the following phrase in English: 'ISSUED RETROSPECTIVELY'.
  5. The endorsement referred to in paragraph 4 shall be inserted in Box 7 of the movement certificate EUR.1.

Article 22

Issue of a duplicate movement certificate EUR.1

1. In the event of theft, loss or destruction of a movement certificate EUR.1, the exporter may apply to the customs authorities which issued it for a duplicate made out on the basis of the export documents in their possession.
2. In addition to the requirement under Article 20(3), the duplicate issued in accordance with paragraph 1 of this Article shall be endorsed with the following word in English: 'DUPLICATE'.
3. The endorsement referred to in paragraph 2 shall be inserted in Box 7 of the duplicate movement certificate EUR.1.
4. The duplicate, which shall bear the date of issue of the original movement certificate EUR.1, shall take effect as from that date.

Article 23

Validity of proof of origin

1. A proof of origin shall be valid for ten months from the date of issue or making out in the exporting Party, and shall be submitted within that period to the customs authorities of the importing Party.
2. Proofs of origin which are submitted to the customs authorities of the importing Party after the period of validity referred to in paragraph 1 may be accepted for the purpose of applying the tariff preferences, where failure to submit those documents by the final date set is due to exceptional circumstances.
3. In other cases of belated presentation, the customs authorities of the importing Party may accept the proofs of origin where the products have been presented to customs before the said final date.

Article 24

Free zones

1. The Parties shall take all necessary steps to ensure that products traded under cover of a proof of origin which in the course of transport use a free zone situated in their territory are not substituted by other goods and do not undergo handling other than normal operations designed to prevent their deterioration.

2. By way of derogation from paragraph 1, when products originating in an applying Contracting Party are imported into a free zone under cover of a proof of origin and undergo treatment or processing, a new proof of origin may be issued or made out, if the treatment or processing undergone complies with these Rules.

Article 25

Importation requirements

Proofs of origin shall be submitted to the customs authorities of the importing Party in accordance with the procedures applicable in that Party.

Article 26

Importation by instalments

Where, at the request of the importer and subject to the conditions laid down by the customs authorities of the importing Party, dismantled or non-assembled products within the meaning of General Rule 2(a) for the interpretation of the Harmonised System falling within Sections XVI and XVII or headings 7308 and 9406 are imported by instalments, a single proof of origin for such products shall be submitted to the customs authorities on importation of the first instalment.

Article 27

Exemptions from proof of origin

1. Products sent as small packages from private persons to private persons or forming part of travellers' personal luggage shall be admitted as originating products without requiring the submission of a proof of origin, provided that such products are not imported by way of trade and have been declared as meeting the requirements of these Rules and where there is no doubt as to the veracity of such a declaration.
2. Imports shall not be considered as imports by way of trade if all the following conditions are met:
  - (a) the imports are occasional;
  - (b) the imports consist solely of products for the personal use of the recipients or travellers or their families;
  - (c) it is evident from the nature and quantity of the products that no commercial purpose is in view.
3. The total value of those products shall not exceed EUR 500 in the case of small packages or EUR 1 200 in the case of products forming part of travellers' personal luggage.

Article 28

Discrepancies and formal errors

1. The discovery of slight discrepancies between the statements made in the proof of origin and those made in the documents submitted to the customs office for the purpose of carrying out the formalities for importing the products shall not ipso facto render the proof of origin null and void if it is duly established that that document does correspond to the products submitted.
2. Obvious formal errors such as typing errors on a proof of origin shall not cause the documents referred to in paragraph 1 of this Article to be rejected if those errors are not such as to create doubts concerning the correctness of the statements made in those documents.

Article 29

Supplier's declarations

1. When a movement certificate EUR.1 is issued or an origin declaration is made out in a Party for originating products, in the manufacture of which goods coming from another applying Contracting Party which have undergone working or processing there without

having obtained preferential originating status have been used in accordance with Article 7(3) or Article 7(4) account shall be taken of the supplier's declaration given for those goods in accordance with this Article.

2. The supplier's declaration referred to in paragraph 1 shall serve as evidence of the working or processing undergone in an applying Contracting Party by the goods concerned for the purpose of determining whether the products in the manufacture of which those goods are used, may be considered as products originating in the exporting Party and fulfil the other requirements of these Rules.

3. A separate supplier's declaration shall, except in the cases referred to in paragraph 4, be made out by the supplier for each consignment of goods in the form prescribed in Annex VI on a sheet of paper annexed to the invoice, the delivery note or any other commercial document describing the goods concerned in sufficient detail to enable them to be identified.

4. Where a supplier regularly supplies a particular customer with goods for which the working or processing undergone in an applying Contracting Party is expected to remain constant for a period of time, he may provide a single supplier's declaration to cover subsequent consignments of those goods (the 'long-term supplier's declaration'). A long-term supplier's declaration may normally be valid for a period of up to two years from the date of making out the declaration. The customs authorities of the applying Contracting Party where the declaration is made out lay down the conditions under which longer periods may be used. The long-term supplier's declaration shall be made out by the supplier in the form prescribed in Annex VII and shall describe the goods concerned in sufficient detail to enable them to be identified. It shall be provided to the customer concerned before he is supplied with the first consignment of goods covered by that declaration or together with his first consignment. The supplier shall inform his customer immediately if the long-term supplier's declaration is no longer applicable to the goods supplied.

5. The supplier's declarations referred to in paragraphs 3 and 4 shall be typed or printed using one of the languages of the Agreement, in accordance with the national law of the applying Contracting Party where the declaration is made out, and shall bear the original signature of the supplier in manuscript. The declaration may also be handwritten; in such a case, it shall be written in ink in printed characters.

6. The supplier making out a declaration shall be prepared to submit at any time, at the request of the customs authorities of the applying Contracting Party where the declaration is made out, all appropriate documents proving that the information given on that declaration is correct.

Article 30 **Amounts expressed in euro**

1. For the purposes of application of the point (b) of Article 18(1) and Article 27(3) in cases where products are invoiced in a currency other than euro, amounts in the national currencies of the Party equivalent to the amounts expressed in euro shall be fixed annually by each of the countries concerned.

2. A consignment shall benefit from the point (b) of Article 18(1) or Article 27(3) by reference to the currency in which the invoice is drawn up, according to the amount fixed by the country concerned.

3. The amounts to be used in any given national currency shall be the equivalent in that currency of the amounts expressed in euro as at the first working day of October. The amounts shall be communicated to the European Commission by 15 October and shall apply from 1 January the following year. The European Commission shall notify all countries concerned of the relevant amounts.

4. A Party may round up or down the amount resulting from the conversion into its national currency of an amount expressed in euro. The rounded-off amount may not differ from the amount resulting from the conversion by more than 5 %. A Party may retain unchanged its national currency equivalent of an amount expressed in euro if, at the time of the annual adjustment provided for in paragraph 3, the conversion of that amount, prior to any rounding-

off, results in an increase of less than 15 % in the national currency equivalent. The national currency equivalent may be retained unchanged if the conversion were to result in a decrease in that equivalent value.

5. The amounts expressed in euro shall be reviewed by the Joint Committee at the request of a Party. When carrying out that review, the Joint Committee shall consider the desirability of preserving the effects of the limits concerned in real terms. For that purpose, it may decide to modify the amounts expressed in euro.

TITLE VI PRINCIPLES OF COOPERATION AND DOCUMENTARY EVIDENCE

Article 31

Documentary evidence, preservation of proofs of origin and supporting documents

1. An exporter who has made out an origin declaration or has applied for a movement certificate EUR.1 shall keep a hard copy or an electronic version of those proofs of origin and all documents supporting the originating status of the product, for at least three years from the date of issuance or making out of the origin declaration.

2. The supplier making out a supplier's declaration shall keep copies of the declaration and of all the invoices, delivery notes or other commercial documents to which that declaration is annexed as well as the documents referred to in Article 29(6) for at least three years.

The supplier making out a long-term supplier's declaration shall keep copies of the declaration and of all the invoices, delivery notes or other commercial documents concerning goods covered by that declaration sent to the customer concerned, as well as the documents referred to in Article 29(6) for at least three years. That period shall begin from the date of expiry of validity of the long-term supplier's declaration.

3. For the purposes of paragraph 1 of this Article, the documents supporting the originating status, inter alia, are the following:

- (a) direct evidence of the processes carried out by the exporter or supplier to obtain the product, contained, for example, in his accounts or internal bookkeeping;
- (b) documents proving the originating status of materials used, issued or made out in the relevant applying Contracting Party in accordance with its national legislation;
- (c) documents proving the working or processing of materials in the relevant Party, made out or issued in that Party in accordance with its national legislation;
- (d) origin declarations or movement certificates EUR.1 proving the originating status of materials used, made out or issued in the Parties in accordance with these Rules;
- (e) appropriate evidence concerning working or processing undergone outside the Parties by application of Articles 13 and 14, proving the fulfilment of the requirements of those Articles.

4. The customs authorities of the exporting Party issuing movement certificates EUR.1 shall keep the application form referred to in Article 20(2) for at least three years.

5. The customs authorities of the importing Party shall keep the origin declarations and the movement certificates EUR.1 submitted to them for at least three years.

6. Supplier's declarations proving the working or processing undergone in an applying Contracting Party by materials used, made out in that applying Contracting Party, shall be treated as a document referred to in Articles 18(3), 20(4) and 29(6) used for the purpose of proving that products covered by a movement certificate EUR.1 or an origin declaration may be considered as products originating in that applying Contracting Party and fulfil the other requirements of these Rules.

Article 32 Dispute settlement

Where disputes arise in relation to the verification procedures under Articles 34 and 35, or in relation to the interpretation of this Appendix, which cannot be settled between the customs authorities requesting a verification and the customs authorities responsible for carrying out the verification, they shall be submitted to the Joint Committee.

In all cases the settlement of disputes between the importer and the customs authorities of the importing Party shall take place in accordance with the legislation of that country.

TITLE VII ADMINISTRATIVE COOPERATION

Article 33 Notification and cooperation

1. The customs authorities of the Parties shall provide each other with specimen impressions of stamps used in their customs offices for the issue of movement certificates EUR.1, with the models of the authorisation numbers granted to approved exporters and with the addresses of the customs authorities responsible for verifying those certificates and origin declarations.

2. In order to ensure the proper application of these Rules, the Parties shall assist each other, through the competent customs authorities, in checking the authenticity of the movement certificates EUR.1, the origin declarations, the supplier's declarations and the correctness of the information given in those documents.

Article 34 Verification of proofs of origin

1. Subsequent verifications of proofs of origin shall be carried out at random or whenever the customs authorities of the importing Party have reasonable doubts as to the authenticity of such documents, the originating status of the products concerned or the fulfilment of the other requirements of these Rules.

2. When they make a request for subsequent verification, the customs authorities of the importing Party shall return the movement certificate EUR.1 and the invoice, if it has been submitted, the origin declaration, or a copy of those documents, to the customs authorities of the exporting Party giving, where appropriate, the reasons for the request for verification. Any documents and information obtained suggesting that the information given on the proof of origin is incorrect shall be forwarded in support of the request for verification.

3. The verification shall be carried out by the customs authorities of the exporting Party. For that purpose, they shall have the right to call for any evidence and to carry out any inspection of the exporter's accounts or any other check considered appropriate.

4. If the customs authorities of the importing Party decide to suspend the granting of preferential treatment to the products concerned while awaiting the results of the verification, release of the products shall be offered to the importer subject to any precautionary measures judged necessary.

5. The customs authorities requesting the verification shall be informed of the results thereof as soon as possible. Those results shall indicate clearly whether the documents are authentic and whether the products concerned may be considered as products originating in one of the Parties and fulfil the other requirements of these Rules.

6. If in cases of reasonable doubt there is no reply within ten months of the date of the verification request or if the reply does not contain sufficient information to determine the authenticity of the document in question or the real origin of the products, the requesting customs authorities shall, except in exceptional circumstances, refuse entitlement to the preferences.

Article 35 Verification of supplier's declarations

1. Subsequent verifications of supplier's declarations or long-term supplier's declarations may be carried out at random or whenever the customs authorities of a Party where such declarations have been taken into account to issue a movement certificate EUR.1 or to make out an origin declaration, have reasonable doubts as to the authenticity of the document or the correctness of the information given in that document.
2. For the purposes of implementing the provisions of paragraph 1, the customs authorities of the Party referred to in paragraph 1 shall return the supplier's declaration or the long-term supplier's declaration and invoice(s), delivery note(s) or other commercial document(s) concerning goods covered by such declaration, to the customs authorities of the applying Contracting Party where the declaration was made out, giving, where appropriate, the reasons of substance or form of the request for verification. They shall forward, in support of the request for subsequent verification, any documents and information that have been obtained suggesting that the information given in the supplier's declaration or the long-term supplier's declaration is incorrect.
3. The verification shall be carried out by the customs authorities of the applying Contracting Party where the supplier's declaration or the long-term supplier's declaration was made out. For that purpose, they shall have the right to call for any evidence and carry out any inspection of the supplier's accounts or any other check which they consider appropriate.
4. The customs authorities requesting the verification shall be informed of the results thereof as soon as possible. Those results shall indicate clearly whether the information given in the supplier's declaration or the long-term supplier's declaration is correct and make it possible for them to determine whether and to what extent such declaration could be taken into account for issuing a movement certificate EUR.1 or for making out an origin declaration.

Article 36 Penalties

Each Party shall provide for the imposition of criminal, civil or administrative penalties for violations of its national legislation related to these Rules.

TITLE VIII APPLICATION OF APPENDIX A Article 37 European Economic Area

Goods originating in the European Economic Area (EEA) within the meaning of Protocol 4 to the Agreement on the European Economic Area shall be considered as originating in the European Union, Iceland, Liechtenstein or Norway (the 'EEA Parties') when exported respectively from the European Union, Iceland, Liechtenstein or Norway to Montenegro, provided that free trade agreements using these Rules are applicable between Montenegro and the EEA Parties.

Article 38 Liechtenstein

Without prejudice to Article 2, a product originating in Liechtenstein shall, due to the customs union between Switzerland and Liechtenstein, be considered as originating in Switzerland.

Article 39
Republic of San Marino

Without prejudice to Article 2, a product originating in the Republic of San Marino shall, due to the customs union between the European Union and the Republic of San Marino, be considered as originating in the European Union.

Article 40
Principality of Andorra

Without prejudice to Article 2, a product originating in the Principality of Andorra classified under Chapters 25 to 97 of the Harmonised System shall, due to the customs union between the European Union and the Principality of Andorra, be considered as originating in the European Union.

Article 41
Ceuta and Melilla

1. For the purposes of these Rules, the term 'European Union' shall not cover Ceuta and Melilla.
2. Products originating in a Party, when imported into Ceuta or Melilla, shall enjoy in all respects the same customs regime as that which is applied to products originating in the customs territory of the European Union under Protocol 2 of the Act concerning the conditions of accession of the Kingdom of Spain and the Portuguese Republic and the adjustments to the Treaties¹. The Parties shall grant to imports of products covered by the relevant agreement and originating in Ceuta and Melilla the same customs regime as that which is granted to products imported from and originating in the European Union.
3. For the purposes of paragraph 2 of this Article concerning products originating in Ceuta and Melilla, these Rules shall apply mutatis mutandis subject to the special conditions set out in Annex V.

ANNEX I
INTRODUCTORY NOTES TO THE LIST IN ANNEX II

Note 1 – General introduction

The list sets out the conditions required for all products to be considered as sufficiently worked or processed within the meaning of Article 4 of Title II of this Appendix. There are four different types of rules, which vary according to the product:

- (a) through working or processing a maximum content of non-originating materials is not exceeded;
- (b) through working or processing the 4-digit Harmonised System heading or 6-digit Harmonised System subheading of the manufactured products becomes different from the 4-digit Harmonised System heading or 6-digit subheading respectively of the materials used;
- (c) a specific working or processing operation is carried out;
- (d) working or processing is carried out on certain wholly obtained materials.

Note 2 – The structure of the list

2.1. The first two columns in the list describe the product obtained. The column (1) gives the heading number or chapter number used in the Harmonised System and the column (2) gives the description of goods used in that system for that heading or chapter. For each entry in the

---

¹ OJ EC L 302, 15.11.1985, p. 23.

first two columns, a rule is specified in column (3). Where, in some cases, the entry in the column (1) is preceded by an 'ex', this signifies that the rules in column (3) apply only to the part of that heading as described in column (2).

2.2. Where several heading numbers are grouped together in column (1) or a chapter number is given and the description of products in column (2) is therefore given in general terms, the adjacent rules in column (3) apply to all products which, under the Harmonised System, are classified in headings of the chapter or in any of the headings grouped together in column (1).

2.3. Where there are different rules in the list applying to different products within a heading, each indent contains the description of that part of the heading covered by the adjacent rules in column (3).

2.4. Where two alternative rules are set out in column (3), separated by 'or', it is at the choice of the exporter which one to use.

Note 3 – Examples of how to apply the rules

3.1. Article 4 of Title II of this Appendix, concerning products having obtained originating status which are used in the manufacture of other products, shall apply, regardless of whether that status has been obtained inside the factory where those products are used or in another factory in a Party.

3.2. Pursuant to Article 6 of Title II of this Appendix, the working or processing carried out must go beyond the list of operations mentioned in that Article. If it does not, the goods shall not qualify for the granting of the benefit of preferential tariff treatment, even if the conditions set out in the list below are met.

Subject to Article 6 of Title II of this Appendix, the rules in the list represent the minimum amount of working or processing required, and the carrying-out of more working or processing also confers originating status; conversely, the carrying-out of less working or processing cannot confer originating status.

Thus, if a rule provides that non-originating material, at a certain level of manufacture, may be used, the use of such material at an earlier stage of manufacture is allowed, and the use of such material at a later stage is not.

If a rule provides that non-originating material, at a certain level of manufacture, may not be used, the use of materials at an earlier stage of manufacture is allowed, and the use of materials at a later stage is not.

Example: when the list-rule for Chapter 19 requires that 'non-originating materials of headings 1101 to 1108 cannot exceed 20 % weight', the use (i.e. importation) of cereals of Chapter 10 (materials at an earlier stage of manufacture) is not limited.

3.3. Without prejudice to Note 3.2, where a rule uses the expression 'Manufacture from materials of any heading', then materials of any heading(s) (even materials of the same description and heading as the product) may be used, subject, however, to any specific limitations which may also be contained in the rule.

However, the expression 'Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading ...' or 'Manufacture from materials of any heading, including other materials of the same heading as the product' means that materials of any heading(s) may be used, except those of the same description as the product as given in column (2) of the list.

3.4. When a rule in the list specifies that a product may be manufactured from more than one material, this means that one or more materials may be used. It does not require that all be used.

3.5. Where a rule in the list specifies that a product must be manufactured from a particular material, the condition does not prevent the use of other materials which, because of their inherent nature, cannot satisfy this.

3.6. Where, in a rule in the list, two percentages are given for the maximum value of non-originating materials that can be used, then those percentages may not be added together. In other words, the maximum value of all the non-originating materials used may never exceed the higher of the percentages given. Furthermore, the individual percentages shall not be exceeded, in relation to the particular materials to which they apply.

Note 4 – General provisions concerning certain agricultural goods

4.1. Agricultural goods falling within Chapters 6, 7, 8, 9, 10, 12 and heading 2401 which are grown or harvested in the territory of a Party shall be treated as originating in the territory of that Party, even if grown from imported seeds, bulbs, rootstock, cuttings, grafts, shoots, buds, or other live parts of plants.

4.2. In cases where the content of non-originating sugar in a given product is subject to limitations, the weight of sugars of headings 1701 (sucrose) and 1702 (e.g., fructose, glucose, lactose, maltose, isoglucose or invert sugar) used in the manufacture of the final product and used in the manufacture of the non-originating products incorporated in the final product is taken into account for the calculation of such limitations.

Note 5 – Terminology used in respect of certain textile products

5.1. The term 'natural fibres' is used in the list to refer to fibres other than artificial or synthetic fibres. It is restricted to the stages before spinning takes place, including waste, and, unless otherwise specified, includes fibres which have been carded, combed or otherwise processed, but not spun.

5.2. The term 'natural fibres' includes horsehair of heading 0511, silk of headings 5002 and 5003, as well as wool-fibres and fine or coarse animal hair of headings 5101 to 5105, cotton fibres of headings 5201 to 5203, and other vegetable fibres of headings 5301 to 5305.

5.3. The terms 'textile pulp', 'chemical materials' and 'paper-making materials' are used in the list to describe the materials, not classified in Chapters 50 to 63, which can be used to manufacture artificial, synthetic or paper fibres or yarns.

5.4. The term 'man-made staple fibres' is used in the list to refer to synthetic or artificial filament tow, staple fibres or waste, of headings 5501 to 5507.

5.5. Printing (when combined with Weaving, Knitting/Crocheting, Tufting or Flocking) is defined as a technique by which an objectively assessed function, like colour, design, technical performance, is given to a textile substrate with a permanent character, using screen, roller, digital or transfer techniques.

5.6. Printing (as standalone operation) is defined as a technique by which an objectively assessed function, like colour, design, technical performance, is given to a textile substrate with a permanent character, using screen, roller, digital or transfer techniques combined with at least two preparatory/finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerizing, heat setting, raising, calendaring, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product.

Note 6 – Tolerances applicable to products made of a mixture of textile materials

6.1. Where, for a given product in the list, reference is made to this Note, the conditions set out in column (3) shall not be applied to any basic textile materials used in the manufacture of that product and which, taken together, represent 15 % or less of the total weight of all the basic textile materials used (See also Notes 6.3 and 6.4).

6.2. However, the tolerance mentioned in Note 6.1 may be applied only to mixed products which have been made from two or more basic textile materials.

The following are the basic textile materials:

- silk;
- wool;
- coarse animal hair;
- fine animal hair;
- horsehair;
- cotton;
- paper-making materials and paper;
- flax;

- true hemp;
- jute and other textile bast fibres;
- sisal and other textile fibres of the genus Agave;
- coconut, abaca, ramie and other vegetable textile fibres;
- synthetic man-made filament fibres of polypropylene;
- synthetic man-made filament fibres of polyester;
- synthetic man-made filament fibres of polyamide;
- synthetic man-made filament fibres of polyacrylonitrile;
- synthetic man-made filament fibres of polyimide;
- synthetic man-made filament fibres of polytetrafluoroethylene;
- synthetic man-made filament fibres of poly(phenylene sulphide);
- synthetic man-made filament fibres of poly(vinyl chloride);
- other synthetic man-made filament fibres;
- artificial man-made filament fibres of viscose;
- other artificial man-made filament fibres;
- current-conducting filaments;
- synthetic man-made staple fibres of polypropylene;
- synthetic man-made staple fibres of polyester;
- synthetic man-made staple fibres of polyamide;
- synthetic man-made staple fibres of polyacrylonitrile;
- synthetic man-made staple fibres of polyimide;
- synthetic man-made staple fibres of polytetrafluoroethylene;
- synthetic man-made staple fibres of poly(phenylene sulphide);
- synthetic man-made staple fibres of poly(vinyl chloride);
- other synthetic man-made staple fibres;
- artificial man-made staple fibres of viscose;
- other artificial man-made staple fibres;
- yarn made of polyurethane segmented with flexible segments of polyether, whether or not gimped;
- products of heading 5605 (metallised yarn) incorporating strip consisting of a core of aluminium foil or of a core of plastic film whether or not coated with aluminium powder, of a width not exceeding 5 mm, sandwiched by means of a transparent or coloured adhesive between two layers of plastic film;
- other products of heading 5605;
- glass fibres;
- metal fibres;
- mineral fibres.

6.3. In the case of products incorporating 'yarn made of polyurethane segmented with flexible segments of polyether, whether or not gimped', this tolerance is 20 % in respect of this yarn.

6.4. In the case of products incorporating 'strip consisting of a core of aluminium foil or of a core of plastic film whether or not coated with aluminium powder, of a width not exceeding 5 mm, sandwiched by means of a transparent or coloured adhesive between two layers of plastic film', this tolerance is 30 % in respect of this strip.

Note 7 – Other tolerances applicable to certain textile products

7.1. Where, in the list, reference is made to this Note, textile materials (with the exception of linings and interlinings) which do not satisfy the rule set out in the list in column (3) for the made-up product concerned may be used, provided that they are classified in a heading other than that of the product and that their value does not exceed 15 % of the ex-works price of the product.

7.2. Without prejudice to Note 7.3, materials which are not classified within Chapters 50 to 63 may be used freely in the manufacture of textile products, whether or not they contain textiles.

7.3. Where a percentage rule applies, the value of non-originating materials which are not classified within Chapters 50 to 63 must be taken into account when calculating the value of the non-originating materials incorporated.

Note 8 – Definition of specific processes and simple operations carried out in respect of certain products of Chapter 27

8.1. For the purposes of headings ex 2707 and 2713, the 'specific processes' are the following:

- (a) vacuum-distillation;
- (b) redistillation by a very thorough fractionation process;
- (c) cracking;
- (d) reforming;
- (e) extraction by means of selective solvents;
- (f) the process comprising all of the following operations: processing with concentrated sulphuric acid, oleum or sulphuric anhydride; neutralisation with alkaline agents; decolourisation and purification with naturally active earth, activated earth, activated charcoal or bauxite;
- (g) polymerisation;
- (h) alkylation;
- (i) isomerisation.

8.2. For the purposes of headings 2710, 2711 and 2712, the 'specific processes' are the following:

- (a) vacuum-distillation;
- (b) redistillation by a very thorough fractionation process;
- (c) cracking;
- (d) reforming;
- (e) extraction by means of selective solvents;
- (f) the process comprising all of the following operations: processing with concentrated sulphuric acid, oleum or sulphuric anhydride; neutralisation with alkaline agents; decolourisation and purification with naturally active earth, activated earth, activated charcoal or bauxite;
- (g) polymerisation;
- (h) alkylation;
- (i) isomerisation;
- (j) in respect of heavy oils of heading ex 2710 only, desulphurisation with hydrogen, resulting in a reduction of at least 85 % of the sulphur content of the products processed (ASTM D 1266-59 T method);
- (k) in respect of products of heading 2710 only, deparaffining by a process other than filtering;
- (l) in respect of heavy oils of heading ex 2710 only, treatment with hydrogen, at a pressure of more than 20 bar and a temperature of more than 250 °C, with the use of a catalyst, other than to effect desulphurisation, when the hydrogen constitutes an active element in a chemical reaction. The further treatment, with hydrogen, of lubricating oils of heading ex 2710 (e.g. hydrofinishing or decolourisation), in order, more especially, to improve colour or stability shall not, however, be deemed to be a specific process;
- (m) in respect of fuel oils of heading ex 2710 only, atmospheric distillation, on condition that less than 30 % of these products distils, by volume, including losses, at 300 °C, by the ASTM D 86 method;
- (n) in respect of heavy oils other than gas oils and fuel oils of heading ex 2710 only, treatment by means of a high-frequency electrical brush discharge;
- (o) in respect of crude products (other than petroleum jelly, ozokerite, lignite wax or peat wax, paraffin wax containing by weight less than 0.75 % of oil) of heading ex 2712 only, de-oiling by fractional crystallisation.

8.3. For the purposes of headings ex 2707 and 2713, simple operations, such as cleaning, decanting, desalting, water separation, filtering, colouring, marking, obtaining a sulphur content as a result of mixing products with different sulphur contents, or any combination of those operations or like operations, do not confer origin.

Note 9 – Definition of specific processes and operations carried out in respect of certain products

9.1. Products falling within Chapter 30 obtained in a Party by using cell cultures, shall be considered as originating in that Party. 'Cell culture' is defined as the cultivation of human, animal and plant cells under controlled conditions (such as defined temperatures, growth medium, gas mixture, pH) outside a living organism.

9.2. Products falling within Chapters 29 (except for: 2905.43-2905.44), 30, 32, 33 (except for: 3302.10, 3301), 34, 35 (except for: 35.01, 3502.11-3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (except for: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) and 39 (except for: 39.16-39.26) obtained in a Party by fermentation shall be considered as originating in that Party. 'Fermentation' is a biotechnological process in which human, animal, plant cells, bacteria, yeasts, fungi or enzymes are used to produce products falling within Chapters 29 to 39.

9.3. The following processing operations are considered sufficient according to paragraph 1 of Article 4 for products falling within Chapters 28, 29 (except for: 2905.43-2905.44), 30, 32, 33 (except for: 3302.10, 3301), 34, 35 (except for: 35.01, 3502.11-3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (except for: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) and 39 (except for: 39.16-39.26):

- Chemical reaction: A 'chemical reaction' is a process (including a biochemical process) which results in a molecule with a new structure by breaking intramolecular bonds and by forming new intramolecular bonds, or by altering the spatial arrangement of atoms in a molecule. A chemical reaction may be expressed by a change of the 'CAS number'.
The following processes should not be considered for purposes of origin:
(a) dissolving in water or other solvents; (b) the elimination of solvents, including solvent water; or (c) the addition or elimination of water of crystallization.
A chemical reaction as defined above is to be considered as origin conferring.
- Mixtures and Blends: The deliberate and proportionally controlled mixing or blending (including dispersing) of materials, other than the addition of diluents, to conform to predetermined specifications which results in the production of a good having physical or chemical characteristics which are relevant to the purposes or uses of the good and are different from the input materials is to be considered to be as origin conferring.
- Purification: Purification is to be considered as origin conferring provided that purification occurring in the territory of one or several of the Parties results in one of the following criteria being satisfied:
  - (a) purification of a good resulting in the elimination of at least 80 % of the content of existing impurities; or
  - (b) the reduction or elimination of impurities resulting in a good suitable for one or more of the following applications:
    - (i) pharmaceutical, medicinal, cosmetic, veterinary, or food grade substances;
    - (ii) chemical products and reagents for analytical, diagnostic or laboratory uses;
    - (iii) elements and components for use in micro-electronics;
    - (iv) specialised optical uses;
    - (v) biotechnical use (e.g., in cell culturing, in genetic technology, or as a catalyst);
    - (vi) carriers used in a separation process; or
    - (vii) nuclear grade uses.
- Change in particle size: The deliberate and controlled modification in particle size of a good, other than by merely crushing or pressing, resulting in a good having a defined particle size, defined particle size distribution or defined surface area which is relevant to the purposes of the resulting good and having different

physical or chemical characteristics from the input materials is to be considered as origin conferring.

- Standard materials: Standard materials (including standard solutions) are preparations suitable for analytical, calibrating or referencing uses having precise degrees of purity or proportions which are certified by the manufacturer. The production of standard materials is to be considered as origin conferring.
- Isomer separation: The isolation or separation of isomers from a mixture of isomers is to be considered as origin conferring.

ANNEX II
LIST OF WORKING OR PROCESSING REQUIRED TO BE CARRIED OUT ON
NON-ORIGINATING MATERIALS IN ORDER FOR THE PRODUCT MANUFACTURED TO OBTAIN ORIGINATING STATUS

Heading (1)	Description of product (2)	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status (3)
Chapter 1	Live animals	All the animals of Chapter 1 shall be wholly obtained
Chapter 2	Meat and edible meat offal	Manufacture in which all the meat and edible meat offal in the products of this Chapter is wholly obtained
Chapter 3	Fish and crustaceans, molluscs and other aquatic invertebrates	Manufacture in which all the materials of Chapter 3 used are wholly obtained
Chapter 4	Dairy produce; birds' eggs; natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included	Manufacture in which all the materials of Chapter 4 used are wholly obtained
ex Chapter 5	Products of animal origin, not elsewhere specified or included; except for:	Manufacture from materials of any heading
ex 0511 91	Inedible fish eggs and roes	All the eggs and roes are wholly obtained
Chapter 6	Live trees and other plants; bulbs, roots and the like; cut flowers and ornamental foliage	Manufacture in which all the materials of Chapter 6 used are wholly obtained
Chapter 7	Edible vegetables and certain roots and tubers	Manufacture in which all the materials of Chapter 7 used are wholly obtained
Chapter 8	Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	Manufacture in which all the fruit, nuts and peels of citrus fruits or melons of Chapter 8 used are wholly obtained
Chapter 9	Coffee, tea, maté and spices	Manufacture from materials of any heading
Chapter 10	Cereals	Manufacture in which all the materials of Chapter 10 used are wholly obtained
Chapter 11	Products of the milling industry; malt; starches; inulin; wheat gluten	Manufacture in which all the materials of Chapters 8, 10 and 11, headings 0701, 0714, 2302 and 2303, and subheading 0710 10 used are wholly obtained
Chapter 12	Oil seeds and oleaginous fruits; miscellaneous grains, seeds and fruit; industrial or medicinal plants; straw and fodder	Manufacture from materials of any heading, except that of the product

ex Chapter 13	Lac; gums, resins and other vegetable saps and extracts; except for:	Manufacture from materials of any heading
ex 1302	Pectic substances, pectinates and pectates	Manufacture from materials of any heading and in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
Chapter 14	Vegetable plaiting materials; vegetable products not elsewhere specified or included	Manufacture from materials of any heading
ex Chapter 15	Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal or vegetable waxes; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
1504 to 1506	Fats and oils and their fractions, of fish or marine mammals; wool grease and fatty substances derived therefrom (including lanolin); other animal fats and oils and their fractions, whether or not refined, but not chemically modified	Manufacture from materials of any heading
1508	Groundnut oil and its fractions, whether or not refined, but not chemically modified	Manufacture from materials of any subheading, except that of the product
1509 and 1510	Olive oil and its fractions	Manufacture in which all the vegetable materials used are wholly obtained
1511	Palm oil and its fractions, whether or not refined, but not chemically modified	Manufacture from materials of any subheading, except that of the product
ex 1512	Sunflower seed oils and their fractions: - for technical or industrial uses other than the manufacture of foodstuffs for human consumption - other	Manufacture from materials of any heading, except that of the product Manufacture in which all the vegetable materials used are wholly obtained
1515	Other fixed vegetable fats and oils (including jojoba oil) and their fractions, whether or not refined, but not chemically modified	Manufacture from materials of any subheading, except that of the product
ex 1516	Fats and oils and their fractions, of fish	Manufacture from materials of any heading
1520	Glycerol, crude; glycerol waters and glycerol lyes	Manufacture from materials of any heading
Chapter 16	Preparations of meat, of fish or of crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	Manufacture in which all the materials of Chapter 2, 3 and 16 used are wholly obtained
ex Chapter 17	Sugars and sugar confectionery; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
1702	Other sugars, including chemically pure lactose, maltose, glucose and fructose, in solid form; sugar	

	<p>syrops not containing added flavouring or colouring matter; artificial honey, whether or not mixed with natural honey; caramel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chemically-pure maltose and fructose - Other 	<p>Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 1702</p> <p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of the materials of heading 1101 to 1108, 1701 and 1703 used does not exceed 30 % of the weight of the final product</p>
1704	Sugar confectionery (including white chocolate), not containing cocoa	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product <p>or</p> <ul style="list-style-type: none"> – the value of sugar used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 18	Cocoa and cocoa preparations; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
ex 1806	Chocolate and other food preparations containing cocoa; except for:	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product <p>or</p> <ul style="list-style-type: none"> – the value of sugar used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
1806 10	Cocoa powder, containing added sugar or other sweetening matters	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
1901	Malt extract; food preparations of flour, groats, meal, starch or malt extract, not containing cocoa or containing less than 40 % by weight of cocoa calculated on a totally defatted basis, not elsewhere specified or included; food preparations of goods of headings 0401 to 0404, not containing cocoa or containing less than	

	<p>5 % by weight of cocoa calculated on a totally defatted basis, not elsewhere specified or included:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Malt extract - Other 	<p>Manufacture from cereals of Chapter 10</p> <p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the individual weight of sugar and of the materials of Chapter 4 used does not exceed 40 % of the weight of the final product</p>
1902	<p>Pasta, whether or not cooked or stuffed (with meat or other substances) or otherwise prepared, such as spaghetti, macaroni, noodles, lasagne, gnocchi, ravioli, cannelloni; couscous, whether or not prepared</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the weight of the materials of headings 1006 and 1101 to 1108 used does not exceed 20 % of the weight of the final product, and – the weight of the materials of Chapters 2, 3 and 16 used does not exceed 20 % of the weight of the final product
1903	<p>Tapioca and substitutes therefor prepared from starch, in the form of flakes, grains, pearls, siftings or similar forms</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except potato starch of heading 1108</p>
1904	<p>Prepared foods obtained by the swelling or roasting of cereals or cereal products (for example, corn flakes); cereals (other than maize (corn)) in grain form or in the form of flakes or other worked grains (except flour, groats and meal), pre-cooked or otherwise prepared, not elsewhere specified or included</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the weight of the materials of headings 1006 and 1101 to 1108 used does not exceed 20 % of the weight of the final product, and – the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
1905	<p>Bread, pastry, cakes, biscuits and other bakers' wares, whether or not containing cocoa; communion wafers, empty cachets of a kind suitable for pharmaceutical use, sealing wafers, rice paper and similar products</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of the materials of headings 1006 and 1101 to 1108 used does not exceed 20 % of the weight of the final product</p>
ex Chapter 20	<p>Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants; except for:</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product</p>
2002 and 2003	<p>Tomatoes, mushrooms and truffles prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which all the materials of Chapter 7 used are wholly obtained</p>
2006	<p>Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other parts of plants, preserved by sugar (drained, glacé or crystallized)</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the</p>

		final product
2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, whether or not containing added sugar or other sweetening matter	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
ex 2008	Products, other than: - Nuts, not containing added sugar or spirits - Peanut butter; mixtures based on cereals; palm hearts; maize (corn) - Fruit and nuts cooked otherwise than by steaming or boiling in water, not containing added sugar, frozen	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
2009	Fruit juices (including grape must) and vegetable juices, unfermented and not containing added spirit, whether or not containing added sugar or other sweetening matter	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
ex Chapter 21	Miscellaneous edible preparations; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
2103	- Sauces and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings - Mustard flour and meal and prepared mustard	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, mustard flour or meal or prepared mustard may be used Manufacture from materials of any heading
2105	Ice cream and other edible ice, whether or not containing cocoa	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which: – the individual weight of sugar and of the materials of Chapter 4 used does not exceed 40 % of the weight of the final product and – the total combined weight of sugar and of the materials of Chapter 4 used does not exceed 60 % of the weight of the final product
2106	Food preparations not elsewhere specified or included	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which the weight of sugar used does not exceed 40 % of the weight of the final product
ex Chapter 22	Beverages, spirits and vinegar; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which all the materials of subheadings 0806 10, 2009 61, 2009 69 used are wholly obtained

2202	Waters, including mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening matter or flavoured, and other non-alcoholic beverages, not including fruit or vegetable juices of heading 2009	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
2207 and 2208	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength by volume of higher or less than 80 % vol; spirits, liqueurs and other spirituous beverages	Manufacture from materials of any heading, except heading 2207 or 2208, in which all the materials of subheadings 0806 10, 2009 61, 2009 69 used are wholly obtained
ex Chapter 23	Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
2309	Preparations of a kind used in animal feeding	Manufacture in which: <ul style="list-style-type: none"> – all the materials of Chapters 2 and 3 used are wholly obtained, – the weight of materials of Chapters 10 and 11 and headings 2302 and 2303 used does not exceed 20 % of the weight of the final product, – the individual weight of sugar and the materials of Chapter 4 used does not exceed 40 % of the weight of the final product, and – the total combined weight of sugar and the materials of Chapter 4 used does not exceed 50 % of the weight of the final product
ex Chapter 24	Tobacco and manufactured tobacco substitutes; except for:	Manufacture from materials of any heading in which the weight of materials of heading 2401 does not exceed 30 % of the total weight of materials of Chapter 24 used
2401	Unmanufactured tobacco; tobacco refuse	Manufacture in which all materials of heading 2401 are wholly obtained
ex 2402	Cigarettes, of tobacco or of tobacco substitutes	Manufacture from materials of any heading, except that of the product and of smoking tobacco of subheading 2403 19, in which at least 10 % by weight of all materials of heading 2401 used is wholly obtained
ex 2403	Products intended for inhalation through heated delivery or other means, without combustion	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which at least 10 % by weight of all materials of heading 2401 used is wholly obtained
ex Chapter 25	Salt; sulphur; earths and stone; plastering materials,	Manufacture from materials of any heading, except

	lime and cement; except for:	that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 70 % of the ex-works price of the product
ex 2519	Crushed natural magnesium carbonate (magnesite), in hermetically-sealed containers, and magnesium oxide, whether or not pure, other than fused magnesia or dead-burned (sintered) magnesia	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, natural magnesium carbonate (magnesite) may be used
Chapter 26	Ores, slag and ash	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex Chapter 27	Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral waxes; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex 2707	Oils in which the weight of the aromatic constituents exceeds that of the non-aromatic constituents, being oils similar to mineral oils obtained by distillation of high temperature coal tar, of which more than 65 % by volume distils at a temperature of up to 250 °C (including mixtures of petroleum spirit and benzole), for use as power or heating fuels	Operations of refining and/or one or more specific process(es) ⁽¹⁾ or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
2710	Petroleum oils and oils obtained from bituminous minerals, other than crude; preparations not elsewhere specified or included, containing by weight 70 % or more of petroleum oils or of oils obtained from bituminous minerals, these oils being the basic constituents of the preparations; waste oils	Operations of refining and/or one or more specific process(es) ⁽¹⁾ or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
2711	Petroleum gases and other gaseous hydrocarbons	Operations of refining and/or one or more specific process(es) ⁽¹⁾ or

		Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
2712	Petroleum jelly; paraffin wax, microcrystalline petroleum wax, slack wax, ozokerite, lignite wax, peat wax, other mineral waxes, and similar products obtained by synthesis or by other processes, whether or not coloured	Operations of refining and/or one or more specific process(es) ⁽¹⁾ or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
2713	Petroleum coke, petroleum bitumen and other residues of petroleum oils or of oils obtained from bituminous minerals	Operations of refining and/or one or more specific process(es) ⁽¹⁾ or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 28	Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, of radioactive elements or of isotopes	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 29	Organic chemicals; except for:	Specific process(es) ⁽⁴⁾ or Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that

		<p>their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
ex 2901	Acyclic hydrocarbons for use as power or heating fuels	<p>Specific process(es)⁽⁴⁾</p> <p>or</p> <p>Operations of refining and/or one or more specific process(es)⁽¹⁾</p> <p>or</p> <p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
ex 2902	Cyclanes and cyclenes (other than azulenes), benzene, toluene, xylenes, for use as power or heating fuels	<p>Specific process(es)⁽⁴⁾</p> <p>or</p> <p>Operations of refining and/or one or more specific process(es)⁽¹⁾</p> <p>or</p> <p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
ex 2905	Metal alcoholates of alcohols of this heading and of ethanol	<p>Specific process(es)⁽⁴⁾</p> <p>or</p> <p>Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 2905. However, metal alcoholates of this heading may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
Chapter 30	Pharmaceutical products	Specific process(es) ⁽⁴⁾

		or Manufacture from materials of any heading
Chapter 31	Fertilizers	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 32	Tanning or dyeing extracts; tannins and their derivatives; dyes, pigments and other colouring matter; paints and varnishes; putty and other mastics; inks	Specific process(es) ⁽⁴⁾ or Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 33	Essential oils and resinoids; perfumery, cosmetic or toilet preparations	Specific process(es) ⁽⁴⁾ or Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 34	Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial waxes, prepared waxes, polishing or scouring preparations, candles and similar articles, modelling pastes, 'dental waxes' and dental preparations with a basis of plaster	Specific process(es) ⁽⁴⁾ or Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that

		<p>their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
Chapter 35	Albuminoidal substances; modified starches; glues; enzymes	<p>Specific process(es)⁽⁴⁾</p> <p>or</p> <p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product</p>
Chapter 36	Explosives; pyrotechnic products; matches; pyrophoric alloys; certain combustible preparations	<p>Specific process(es)⁽⁴⁾</p> <p>or</p> <p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
Chapter 37	Photographic or cinematographic goods	<p>Specific process(es)⁽⁴⁾</p> <p>or</p> <p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of</p>

		the product
ex Chapter 38	Miscellaneous chemical products; except for:	Specific process(es) ⁽⁴⁾ or Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex 3811	Anti-knock preparations, oxidation inhibitors, gum inhibitors, viscosity improvers, anti-corrosive preparations and other prepared additives, for mineral oils (including gasoline) or for other liquids used for the same purposes as mineral oils: - Prepared additives for lubricating oil, containing petroleum oils or oils obtained from bituminous minerals	Specific process(es) ⁽⁴⁾ or Manufacture in which the value of all the materials of heading 3811 used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex 3824 99 and ex 3826 00	Biodiesel	Manufacture in which biodiesel is obtained through transesterification and/or esterification or through hydro-treatment
Chapter 39	Plastics and articles thereof	Specific process(es) ⁽⁴⁾ or Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same subheading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 40	Rubber and articles thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials

		used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex 4012	Retreaded pneumatic, solid or cushion tyres, of rubber	Retreading of used tyres
ex Chapter 41	Raw hides and skins (other than furskins) and leather; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
4104 to 4106	Tanned or crust hides and skins, without wool or hair on, whether or not split, but not further prepared	Re-tanning of tanned leather or Manufacture from materials of any heading, except that of the product
Chapter 42	Articles of leather; saddlery and harness; travel goods, handbags and similar containers; articles of animal gut (other than silk worm gut)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 43	Furskins and artificial fur; manufactures thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex 4302	Tanned or dressed furskins, assembled: - Plates, crosses and similar forms. - Other	Bleaching or dyeing, in addition to cutting and assembly of non-assembled tanned or dressed furskins Manufacture from non-assembled, tanned or dressed furskins
4303	Articles of apparel, clothing accessories and other articles of furskin	Manufacture from non-assembled tanned or dressed furskins of heading 4302
ex Chapter 44	Wood and articles of wood; wood charcoal; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex 4407	Wood sawn or chipped lengthwise, sliced or peeled, of a thickness exceeding 6 mm, planed, sanded or end-jointed	Planing, sanding or end-jointing
ex 4408	Sheets for veneering (including those obtained by slicing laminated wood) and for plywood, of a thickness not exceeding 6 mm, spliced, and other wood sawn lengthwise, sliced or peeled of a thickness not	Splicing, planing, sanding or end-jointing

	exceeding 6 mm, planed, sanded or end-jointed	
ex 4410 to ex 4413	Beadings and mouldings, including moulded skirting and other moulded boards	Beading or moulding
ex 4415	Packing cases, boxes, crates, drums and similar packings, of wood	Manufacture from boards not cut to size
ex 4418	- Builders' joinery and carpentry of wood - Beadings and mouldings	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, cellular wood panels, shingles and shakes may be used Beading or moulding
ex 4421	Match splints; wooden pegs or pins for footwear	Manufacture from wood of any heading, except drawn wood of heading 4409
Chapter 45	Cork and articles of cork	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 46	Manufactures of straw, of esparto or of other plaiting materials; basketware and wickerwork	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 47	Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered (waste and scrap) paper or paperboard	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 48	Paper and paperboard; articles of paper pulp, of paper or of paperboard	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 49	Printed books, newspapers, pictures and other products of the printing industry; manuscripts, typescripts and plans	Manufacture from materials of any heading except that of the product or

		Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 50	Silk; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex 5003	Silk waste (including cocoons unsuitable for reeling, yarn waste and garnetted stock), carded or combed	Carding or combing of silk waste
5004 to ex 5006	Silk yarn and yarn spun from silk waste	(²) Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made continuous filament combined with spinning or Extrusion of man-made continuous filament combined with twisting or Twisting combined with any mechanical operation
5007	Woven fabrics of silk or of silk waste	(²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or Twisting or any mechanical operation combined with weaving or Weaving combined with dyeing or Yarn dyeing combined with weaving or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)
ex Chapter 51	Wool, fine or coarse animal hair; horsehair yarn and woven fabric; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
5106 to 5110	Yarn of wool, of fine or coarse animal hair or of horsehair	(²) Spinning of natural fibres

		or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Twisting combined with any mechanical operation
5111 to 5113	Woven fabrics of wool, of fine or coarse animal hair or of horsehair:	⁽²⁾ Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or Weaving combined with dyeing or Yarn dyeing combined with weaving or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)
ex Chapter 52	Cotton; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
5204 to 5207	Yarn and thread of cotton	⁽²⁾ Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Twisting combined with any mechanical operation
5208 to 5212	Woven fabrics of cotton	⁽²⁾ Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or Twisting or any mechanical operation combined with weaving or

		Weaving combined with dyeing or with coating or with laminating or Yarn dyeing combined with weaving or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)
ex Chapter 53	Other vegetable textile fibres; paper yarn and woven fabrics of paper yarn; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
5306 to 5308	Yarn of other vegetable textile fibres; paper yarn	⁽²⁾ Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Twisting combined with any mechanical operation
5309 to 5311	Woven fabrics of other vegetable textile fibres; woven fabrics of paper yarn:	⁽²⁾ Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or Weaving combined with dyeing or with coating or with laminating or Yarn dyeing combined with weaving or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)
5401 to 5406	Yarn, monofilament and thread of man-made filaments	⁽²⁾ Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or

		Twisting combined with any mechanical operation
5407 and 5408	Woven fabrics of man-made filament yarn	(²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or Twisting or any mechanical operation combined with weaving or Yarn dyeing combined with weaving or Weaving combined with dyeing or with coating or with laminating or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)
5501 to 5507	Man-made staple fibres	Extrusion of man-made fibres
5508 to 5511	Yarn and sewing thread of man-made staple fibres	(²) Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Twisting combined with any mechanical operation
5512 to 5516	Woven fabrics of man-made staple fibres:	(²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or Twisting or any mechanical operation combined with weaving or Weaving combined with dyeing or with coating or

		<p>with laminating or Yarn dyeing combined with weaving or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)</p>
ex Chapter 56	Wadding, felt and non-wovens; special yarns; twine, cordage, ropes and cables and articles thereof; except for:	<p>(²) Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning</p>
5601	Wadding of textile materials and articles thereof; textile fibres, not exceeding 5 mm in length (flock), textile dust and mill neps	<p>Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Flocking combined with dyeing or printing or Coating, flocking, laminating, or metalizing combined with at least two other main preparatory or finishing operations (such as calendering, shrink-resistance processes, heat setting, permanent finishing) provided that the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>

5602	Felt, whether or not impregnated, coated, covered or laminated: - Needleloom felt	(2) Extrusion of man-made fibres combined with fabric formation. However: – polypropylene filament of heading 5402, – polypropylene fibres of heading 5503 or 5506, or – polypropylene filament tow of heading 5501, of which the denomination in all cases of a single filament or fibre is less than 9 decitex, may be used, provided that their total value does not exceed 40 % of the ex-works price of the product or Non-woven fabric formation alone in the case of felt made from natural fibres
	- Other	(2) Extrusion of man-made fibres combined with fabric formation or Non-woven fabric formation alone in the case of other felt made from natural fibres
5603	Nonwovens whether or not impregnated, coated, covered or laminated	
5603 11 to 5603 14	Nonwovens whether or not impregnated, coated, covered or laminated of man-made filaments	Manufacture from – directionally or randomly oriented filaments or – substances or polymers of natural or man-made origin, followed in both cases by bonding into a nonwoven
5603 91 to 5603 94	Nonwovens whether or not impregnated, coated, covered or laminated, other than of man-made filaments	Manufacture from – directionally or randomly oriented staple fibres and/or – chopped yarns, of natural or man-made origin, followed in both by bonding into a nonwoven
5604	Rubber thread and cord, textile covered; textile yarn, and strip and the like of heading 5404 or 5405,	

	<p>impregnated, coated, covered or sheathed with rubber or plastics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rubber thread and cord, textile covered - Other 	<p>Manufacture from rubber thread or cord, not textile covered (²) Spinning of natural fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Twisting combined with any mechanical operation</p>
5605	<p>Metallised yarn, whether or not gimped, being textile yarn, or strip or the like of heading 5404 or 5405, combined with metal in the form of thread, strip or powder or covered with metal</p>	<p>(²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres or Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Twisting combined with any mechanical operation</p>
5606	<p>Gimped yarn, and strip and the like of heading 5404 or 5405, gimped (other than those of heading 5605 and gimped horsehair yarn); chenille yarn (including flock chenille yarn); loop wale-yarn</p>	<p>(²) Extrusion of man-made fibres combined with spinning or Twisting combined with gimping or Spinning of natural and/or man-made staple fibres or Flocking combined with dyeing</p>
Chapter 57	<p>Carpets and other textile floor coverings:</p>	<p>(²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or with tufting or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or with tufting or Manufacture from coir yarn or sisal yarn or jute yarn or classical ring spun viscose yarn or Tufting combined with dyeing or with printing</p>

		<p>or Flocking combined with dyeing or with printing or Extrusion of man-made fibres combined with non-woven techniques including needle punching Jute fabric may be used as a backing</p>
ex Chapter 58	Special woven fabrics; tufted textile fabrics; lace; tapestries; trimmings; embroidery; except for:	<p>(²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or tufting or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or with tufting or Weaving combined with dyeing or with flocking or with coating or with laminating or with metalizing or Tufting combined with dyeing or with printing or Flocking combined with dyeing or with printing or Yarn dyeing combined with weaving or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)</p>
5805	Hand-woven tapestries of the types Gobelins, Flanders, Aubusson, Beauvais and the like, and needle-worked tapestries (for example, petit point, cross stitch), whether or not made up	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
5810	Embroidery in the piece, in strips or in motifs	Embroidering in which the value of all the materials of any heading, except that of the product, used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
5901	Textile fabrics coated with gum or amylaceous substances, of a kind used for the outer covers of books or the like; tracing cloth; prepared painting canvas; buckram and similar stiffened textile fabrics of a kind used for hat foundations	<p>Weaving combined with dyeing or with flocking or with coating or with laminating or with metalizing or Flocking combined with dyeing or with printing</p>

5902	Tyre cord fabric of high tenacity yarn of nylon or other polyamides, polyesters or viscose rayon: - Containing not more than 90 % by weight of textile materials - Other	Weaving Extrusion of man-made fibres combined with weaving
5903	Textile fabrics impregnated, coated, covered or laminated with plastics, other than those of heading 5902	Weaving combined with impregnating or with coating or with covering or with laminating or with metalizing or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)
5904	Linoleum, whether or not cut to shape; floor coverings consisting of a coating or covering applied on a textile backing, whether or not cut to shape	(2) Weaving combined with dyeing or with coating or with laminating or with metalizing Jute fabric may be used as a backing.
5905	Textile wall coverings: - Impregnated, coated, covered or laminated with rubber, plastics or other materials	Weaving, knitting or non-woven fabric formation combined with impregnating or with coating or with covering or with laminating or with metalizing
	- Other	(2) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made filament yarn combined with weaving or Weaving, knitting or non-woven fabric formation combined with dyeing or with coating or with laminating or Weaving combined with printing or Printing (as standalone operation)

5906	<p>Rubberised textile fabrics, other than those of heading 5902:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Knitted or crocheted fabrics - Other fabrics made of synthetic filament yarn, containing more than 90 % by weight of textile materials - Other 	<p>(2)</p> <p>Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with knitting/crocheting or Extrusion of man-made filament yarn combined with knitting/crocheting or Knitting or crocheting combined with rubberising or Rubberising combined with at least two other main preparatory or finishing operations (such as calendering, shrink-resistance processes, heat setting, permanent finishing) provided that the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p> <p>Extrusion of man-made fibres combined with weaving Weaving, knitting or non-woven process combined with dyeing or with coating/rubberising or Yarn dyeing combined with weaving, knitting or non-woven process or Rubberising combined with at least two other main preparatory or finishing operations (such as calendering, shrink-resistance processes, heat setting, permanent finishing) provided that the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
5907	Textile fabrics otherwise impregnated, coated or covered; painted canvas being theatrical scenery,	Weaving or knitting or non-woven fabric formation combined with dyeing or with printing or with

	studio back-cloths or the like	coating or with impregnating or with covering or Flocking combined with dyeing or with printing or Printing (as standalone operation)
5908	Textile wicks, woven, plaited or knitted, for lamps, stoves, lighters, candles or the like; incandescent gas mantles and tubular knitted gas mantle fabric therefore, whether or not impregnated: - Incandescent gas mantles, impregnated - Other	Manufacture from tubular knitted/crocheted gas mantle fabric Manufacture from materials of any heading, except that of the product
5909 to 5911	Textile articles of a kind suitable for industrial use:	(²) Spinning of natural and/or of man-made staple fibres combined with weaving or Extrusion of man-made fibres combined with weaving or Weaving combined with dyeing or with coating or with laminating or Coating, flocking, laminating or metalizing combined with at least two other main preparatory or finishing operations (such as calendering, shrink-resistance processes, heat setting, permanent finishing) provided that the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 60	Knitted or crocheted fabrics	(²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with knitting/crocheting or Extrusion of man-made filament yarn combined with knitting/crocheting or Knitting/crocheting combined with dyeing or with

		flocking or with coating or with laminating or with printing or Flocking combined with dyeing or with printing or Yarn dyeing combined with knitting/crocheting or Twisting or texturing combined with knitting/crocheting provided that the value of the non-twisted/non-textured yarns used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 61	Articles of apparel and clothing accessories, knitted or crocheted: - Obtained by sewing together or otherwise assembling, two or more pieces of knitted or crocheted fabric which have been either cut to form or obtained directly to form - Other	(²)(³) Knitting or crocheting combined with making-up including cutting of fabric (²) Spinning of natural and/or man-made staple fibres combined with knitting or crocheting or Extrusion of man-made filament yarn combined with knitting or crocheting or Knitting and making-up in one operation
ex Chapter 62	Articles of apparel and clothing accessories, not knitted or crocheted; except for:	(²)(³) Weaving combined with making-up including cutting of fabric or Making-up including cutting of fabric preceded by printing (as standalone operation)
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 and ex 6211	Women's, girls' and babies' clothing and clothing accessories for babies, embroidered	(³) Weaving combined with making-up including cutting of fabric or Manufacture from unembroidered fabric, provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product

ex 6210 and ex 6216	Fire-resistant equipment of fabric covered with foil of aluminised polyester	(2)(3) Weaving combined with making-up including cutting of fabric or Coating or laminating provided that the value of the uncoated or unlaminated fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, combined with making-up including cutting of fabric
ex 6212	Brassieres, girdles, corsets, braces, suspenders, garters and similar articles and parts thereof, knitted or crocheted, obtained by sewing together or otherwise assembling, two or more pieces of knitted or crocheted fabric which have been either cut to form or obtained directly to form	(2)(3) Knitting combined with making-up including cutting of fabric or Making-up including cutting of fabric preceded by printing (as standalone operation)
6213 and 6214	Handkerchiefs, shawls, scarves, mufflers, mantillas, veils and the like:	
	- Embroidered - Other	(2)(3) Weaving combined with making-up including cutting of fabric or Manufacture from unembroidered fabric, provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product or Making-up including cutting of fabric preceded by printing (as standalone operation) (2)(3) Weaving combined with making-up including cutting of fabric

		or Making-up preceded by printing (as standalone operation)
6217	Other made up clothing accessories; parts of garments or of clothing accessories, other than those of heading 6212: - Embroidered	(³) Weaving combined with making-up including cutting of fabric or Manufacture from unembroidered fabric, provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product or Making-up preceded by printing (as standalone operation)
	- Fire-resistant equipment of fabric covered with foil of aluminised polyester - Interlinings for collars and cuffs, cut out - Other	(³) Weaving combined with making-up including cutting of fabric or Coating or laminating provided that the value of the uncoated or unlaminated fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product combined with making-up including cutting of fabric Manufacture: – from materials of any heading, except that of the product, and – in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product (³) Weaving combined with making-up including cutting of fabric

ex Chapter 63	Other made-up textile articles; sets; worn clothing and worn textile articles; rags; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
6301 to 6304	Blankets, travelling rugs, bed linen etc.; curtains etc.; other furnishing articles: - Of felt, of nonwovens	(²) Non-woven fabric formation combined with making-up including cutting of fabric
	- Other: -- Embroidered -- Other	(²)(³) Weaving or knitting/crocheting combined with making-up including cutting of fabric or Manufacture from unembroidered fabric (other than knitted or crocheted), provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product (²)(³) Weaving or knitting/crocheting combined with making-up including cutting of fabric
6305	Sacks and bags, of a kind used for the packing of goods	(²) Extrusion of man-made fibres or spinning of natural and/or man-made staple fibres, combined with weaving or with knitting and making-up including cutting of fabric
6306	Tarpaulins, awnings and sunblinds; tents; sails for boats, sailboards or landcraft; camping goods: - Of nonwovens	(²)(³) Non-woven fabric formation combined with making-up including cutting of fabric

	- Other	(2)(3) Weaving combined with making-up including cutting of fabric
6307	Other made-up articles, including dress patterns	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
6308	Sets consisting of woven fabric and yarn, whether or not with accessories, for making up into rugs, tapestries, embroidered table cloths or serviettes, or similar textile articles, put up in packings for retail sale	Each item in the set must satisfy the rule which would apply to it if it were not included in the set. However, no originating articles may be incorporated, provided that their total value does not exceed 15 % of the ex-works price of the set
ex Chapter 64	Footwear, gaiters and the like; parts of such articles; except for:	Manufacture from materials of any heading, except from assemblies of uppers affixed to inner soles or to other sole components of heading 6406
6406	Parts of footwear (including uppers whether or not attached to soles other than outer soles); removable in-soles, heel cushions and similar articles; gaiters, leggings and similar articles, and parts thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
Chapter 65	Headgear and parts thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
Chapter 66	Umbrellas, sun umbrellas, walking-sticks, seat-sticks, whips, riding-crops, and parts thereof:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 67	Prepared feathers and down and articles made of feathers or of down; artificial flowers; articles of human hair	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 68	Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 70 % of the ex-works price of the product

Chapter 69	Ceramic products	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex Chapter 70	Glass and glassware	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
7010	Carboys, bottles, flasks, jars, pots, phials, ampoules and other containers, of glass, of a kind used for the conveyance or packing of goods; preserving jars of glass; stoppers, lids and other closures, of glass	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Cutting of glassware, provided that the total value of the uncut glassware used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
7013	Glassware of a kind used for table, kitchen, toilet, office, indoor decoration or similar purposes (other than that of heading 7010 or 7018)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex Chapter 71	Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal, and articles thereof; imitation jewellery; coin; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 70 % of the ex-works price of the product
ex 7102, ex 7103 and ex 7104	Worked precious or semi-precious stones (natural, synthetic or reconstructed)	Manufacture of materials of any subheading except that of the product
7106, 7108 and 7110	Precious metals: - Unwrought - Semi-manufactured or in powder form	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 7106, 7108 and 7110, or electrolytic, thermal or chemical separation of precious metals of heading 7106, 7108 or 7110, or fusion and/or alloying of precious metals of heading 7106, 7108 or 7110 with each other or with base metals or purification Manufacture from unwrought precious metals
ex 7107, ex 7109 and ex 7111	Metals clad with precious metals, semi-manufactured	Manufacture from metals clad with precious metals, unwrought

ex Chapter 72	Iron and steel; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
7207	Semi-finished products of iron or non-alloy steel	Manufacture from materials of heading 7201, 7202, 7203, 7204 or 7205
7208 to 7212	Flat-rolled products of iron or non-alloy steel	Manufacture from semi-finished materials of heading 7207
7213 to 7216	Bars and sections bars and rods, angles, shapes and sections of iron or non-alloy steel	Manufacture from ingots or other primary forms of heading 7206
7217	Wire of iron or non-alloy steel	Manufacture from semi-finished materials of heading 7207
7218 91 and 7218 99	Semi-finished products	Manufacture from materials of heading 7201, 7202, 7203, 7204 or 7205
7219 to 7222	Flat-rolled products, bars and rods, angles, shapes and sections of stainless steel	Manufacture from ingots or other primary forms of heading 7218
7223	Wire of stainless steel	Manufacture from semi-finished materials of heading 7218
7224 90	Semi-finished products	Manufacture from materials of heading 7201, 7202, 7203, 7204 or 7205
7225 to 7228	Flat-rolled products, hot-rolled bars and rods, in irregularly wound coils; angles, shapes and sections, of other alloy steel; hollow drill bars and rods, of alloy or non-alloy steel	Manufacture from ingots or other primary forms of heading 7206, 7218 or 7224
7229	Wire of other alloy steel	Manufacture from semi-finished materials of heading 7224
ex Chapter 73	Articles of iron or steel; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex 7301	Sheet piling	Manufacture from materials of heading 7207
7302	Railway or tramway track construction material of iron or steel, the following: rails, check-rails and rack rails, switch blades, crossing frogs, point rods and other crossing pieces, sleepers (cross-ties), fish-plates, chairs, chair wedges, sole plates (base plates), rail clips, bedplates, ties and other material specialised for jointing or fixing rails	Manufacture from materials of heading 7206
7304, 7305 and 7306	Tubes, pipes and hollow profiles, of iron or steel	Manufacture from materials of heading 7206 to 7212 and 7218 or 7224
ex 7307	Tube or pipe fittings of stainless steel	Turning, drilling, reaming, threading, deburring and

	(ISO No X5CrNiMo 1712), consisting of several parts	sandblasting of forged blanks, provided that the total value of the forged blanks used does not exceed 35 % of the ex-works price of the product
7308	Structures (excluding prefabricated buildings of heading 9406) and parts of structures (for example, bridges and bridge-sections, lock-gates, towers, lattice masts, roofs, roofing frameworks, doors and windows and their frames and thresholds for doors, shutters, balustrades, pillars and columns), of iron or steel; plates, rods, angles, shapes, sections, tubes and the like, prepared for use in structures, of iron or steel	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, welded angles, shapes and sections of heading 7301 may not be used
ex 7315	Skid chain	Manufacture in which the value of all the materials of heading 7315 used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 74	Copper and articles thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
7403	Refined copper and copper alloys, unwrought	Manufacture from materials of any heading
7408	Copper wire	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> – From materials of any heading, except that of the product, and – In which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 75	Nickel and articles thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex Chapter 76	Aluminium and articles thereof; except for:	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> – From materials of any heading, except that of the product, and – In which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
7601	Unwrought aluminium	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> – From materials of any heading, except that of the product, and – In which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product or

		Manufacture by thermal or electrolytic treatment from unalloyed aluminium or waste and scrap of aluminium
7602	Aluminium waste or scrap	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex 7616	Aluminium articles other than gauze, cloth, grill, netting, fencing, reinforcing fabric and similar materials (including endless bands) of aluminium wire, and expanded metal of aluminium	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> – From materials of any heading, except that of the product. However, gauze, cloth, grill, netting, fencing, reinforcing fabric and similar materials (including endless bands) of aluminium wire, or expanded metal of aluminium may be used; and – In which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 78	Lead and articles thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
Chapter 79	Zinc and articles thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
Chapter 80	Tin and articles thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
Chapter 81	Other base metals; cermets; articles thereof	Manufacture from materials of any heading
ex Chapter 82	Tools, implements, cutlery, spoons and forks, of base metal; parts thereof of base metal; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8206	Tools of two or more of the headings 8202 to 8205, put up in sets for retail sale	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 8202 to 8205. However, tools of headings 8202 to 8205 may be incorporated into the set, provided that their total value does not exceed 15 % of the ex-works price of the set
Chapter 83	Miscellaneous articles of base metal	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of

		the product
ex Chapter 84	Nuclear reactors, boilers, machinery and mechanical appliances; parts thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8407	Spark-ignition reciprocating or rotary internal combustion piston engines	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8408	Compression-ignition internal combustion piston engines (diesel or semi-diesel engines)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8425 to 8430	Pulley tackle and hoists other than skip hoists; winches and capstans; jacks: Ships' derricks; cranes, including cable cranes; mobile lifting frames, straddle carriers and works trucks fitted with a crane Fork-lift trucks; other works trucks fitted with lifting or handling equipment Other lifting, handling, loading or unloading machinery (for example, lifts, escalators, conveyors, teleferics) Self-propelled bulldozers, angledozers, graders, levellers, scrapers, mechanical shovels, excavators, shovel loaders, tamping machines and roadrollers Other moving, grading, levelling, scraping, excavating, tamping, compacting, extracting or boring machinery, for earth, minerals or ores; piledrivers and pile extractors; snowploughs and snowblowers	Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8431 or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8444 to 8447	Machines for extruding, drawing, texturing or cutting man-made textile materials: Machines for preparing textile fibres; spinning, doubling or twisting machines and other machinery for producing textile yarns; textile reeling or winding (including weft-winding) machines and machines for preparing textile yarns for use on the machines of heading 8446 or 8447 Weaving machines (looms): Knitting machines, stitch-bonding machines and	Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8448 or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product

	machines for making gimped yarn, tulle, lace, embroidery, trimmings, braid or net and machines for tufting	
8456 to 8465	Machine tools for working any material by removal of material Machining centres, unit construction machines (single station) and multi-station transfer machines, for working metal Lathes for removing metal Machine tools	Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8466 or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8470 to 8472	Calculating machines and pocket-size data-recording, reproducing and displaying machines with calculating functions; accounting machines, postage- franking machines, ticket-issuing machines and similar machines, incorporating a calculating device; cash registers Automatic data-processing machines and units thereof; magnetic or optical readers, machines for transcribing data onto data media in coded form and machines for processing such data Other office machines	Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8473 or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 85	Electrical machinery and equipment and parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers, and parts and accessories of such articles; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8501 to 8502	Electric motors and generators Electric generating sets and rotary converters	Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8503 or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8519, 8521	Sound recording or sound reproducing apparatus Video recording or reproducing apparatus, whether or not incorporating a video tuner	Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8522 or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of

		the product
8525 to 8528	<p>Transmission apparatus for radio-broadcasting or television, television cameras, digital cameras and video camera recorders</p> <p>Radar apparatus, radio navigational aid apparatus and radio remote control apparatus</p> <p>Reception apparatus for radio-broadcasting</p> <p>Monitors and projectors, not incorporating television reception apparatus; reception apparatus for television, or video recording or reproducing apparatus</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8529</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
8535 to 8537	<p>Electrical apparatus for switching or protecting electrical circuits, or for making connections to or in electrical circuits; connectors for optical fibres, optical fibre bundles or cables; boards, panels, consoles, desks, cabinets and other bases, for electric control or the distribution of electricity:</p>	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product and heading 8538</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
8542 31 to 8542 39	<p>Monolithic integrated circuits</p>	<p>Diffusion in which integrated circuits are formed on a semi-conductor substrate by the selective introduction of an appropriate dopant assembled or not and/or tested in a non-party</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
8544 to 8548	<p>Insulated wire, cable (and other insulated electric conductors, optical fibre cables</p> <p>Carbon electrodes, carbon brushes, lamp carbons, battery carbons and other articles of graphite or other carbon, of a kind used for electrical purposes</p> <p>Electrical insulators of any material</p> <p>Insulating fittings for electrical machines, appliances or equipment, electrical conduit tubing and joints therefor, of base metal lined with insulating material</p> <p>Waste and scrap of primary cells, primary batteries and electric accumulators; spent primary cells, spent primary batteries and spent electric accumulators;</p> <p>electrical parts of machinery or apparatus, not specified or included elsewhere in this Chapter</p>	<p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>

Chapter 86	Railway or tramway locomotives, rolling-stock and parts thereof; railway or tramway track fixtures and fittings and parts thereof; mechanical (including electro-mechanical) traffic signalling equipment of all kinds	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 87	Vehicles other than railway or tramway rolling-stock, and parts and accessories thereof; except for:	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 45 % of the ex-works price of the product
8708	Parts and accessories for vehicles of headings 8701 to 8705	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
8711	Motorcycles (including mopeds) and cycles fitted with an auxiliary motor, with or without side-cars; side-cars	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 88	Aircraft, spacecraft, and parts thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 89	Ships, boats and floating structures	Manufacture from materials of any heading, except that of the product; however, hulls of heading 8906 may not be used or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 90	Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; parts and accessories thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product

9001 50	Spectacle lenses of other materials than glass	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which one of the following operations is made:</p> <ul style="list-style-type: none"> – surfacing of the semi-finished lens into a finished ophthalmic lens with optical corrective power meant to be mounted on a pair of spectacles – coating of the lens through appropriated treatments to improve vision and ensure protection of the wearer <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
Chapter 91	Clocks and watches and parts thereof	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
Chapter 92	Musical instruments; parts and accessories of such articles	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 93	Arms and ammunition; parts and accessories thereof	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 94	Furniture; bedding, mattresses, mattress supports, cushions and similar stuffed furnishings; lamps and lighting fittings, not elsewhere specified or included; illuminated signs, illuminated name-plates and the like; prefabricated buildings	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
Chapter 95	Toys, games and sports requisites; parts and accessories thereof	<p>Manufacture from materials of any heading, except that of the product</p> <p>or</p> <p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product</p>
Chapter 96	Miscellaneous manufactured articles	Manufacture from materials of any heading, except

		that of the product or Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
Chapter 97	Works of art, collectors' pieces and antiques	Manufacture from materials of any heading, except that of the product

-
- (1) For the special conditions relating to 'specific process(es)', see Introductory Notes 8.1 to 8.3.
- (2) For special conditions relating to products made of a mixture of textile materials, see Introductory Note 6.
- (3) See Introductory Note 7.
- (4) See Introductory Note 9.

ANNEX III TEXT OF THE ORIGIN DECLARATION

The origin declaration, the text of which is given below, must be made out in accordance with the footnotes. However, the footnotes do not have to be reproduced.

Albanian version

Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga ky dokument (autorizim doganor Nr. ....⁽¹⁾) deklaron që përveç rasteve kur tregohet qartësisht ndryshe, këto produkte janë me origjinë preferenciale .....⁽²⁾ n në përputhje me Rregullat kalimtare të origjinës.

Arabic version

يصرح مصدر المنتجات التي تشملها هذه الوثيقة (التصريح الجمركي رقم .....⁽¹⁾) باستثناء ما ينص بوضوح على خلاف ذلك، بأن هذه المنتجات من منشأ تفضيلي من .....⁽²⁾ طبقاً لقواعد المنشأ الانتقالية.

Bosnian version

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa prijelaznim pravilima porijekla.

Bulgarian version

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение №.....⁽¹⁾), декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с .....⁽²⁾ преференциален произход съгласно преходните правила за произход.

Croatian version

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla prema prijelaznim pravilima o podrijetlu.

Czech version

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení .....⁽¹⁾) prohlašuje, že podle přechodných pravidel původu mají tyto výrobky kromě zřetelně označených preferenční původ v .....⁽²⁾.

Danish version

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument (toldmyndighedernes tilladelse nr. ....⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i .....⁽²⁾ i henhold til overgangsreglerne for oprindelse.

Dutch version

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ....⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële .....⁽²⁾ oorsprong zijn in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong.

English version

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No.....⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of .....⁽²⁾ preferential origin according to the transitional rules of origin.

Estonian version

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr. ....⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on päritolureeglite üleminekueeskirjade kohaselt .....⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Faeroese version

Útflytarin av vørunum, sum hetta skjal fevnir um (tollvaldsins loyvi nr. ...⁽¹⁾) vátta, át um ikki nakað annað er tilskilað, eru hesar vørunur upprunavørunur ...⁽²⁾ sambært skiftisreglunum um uppruna.

Finnish version

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o .....⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja.....⁽²⁾ alkuperätuotteita siirtymäkauden alkuperäsääntöjen nojalla.

French version

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° .....⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle .....⁽²⁾ selon les règles d'origine transitoires.

German version

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ....⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte .....⁽²⁾ Ursprungswaren gemäß den Übergangsregeln für den Ursprung sind.

Georgian version

ამ დოკუმენტით წარმოდგენილი საქონლის ექსპორტიორი (საბაჟო ორგანოს მიერ მინიჭებული ავტორიზაციის No.....¹) აცხადებს, რომეს საქონელი არის .....² შეღავათიანი წარმოშობის, გარდამავალი წარმოშობის წესების შესაბამისად, თუ სხვარ ამ არ არის პირდაპირ მითითებული.

Greek version

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ....⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής .....⁽²⁾ σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες καταγωγής.

Hebrew version

היצואן של הטובין המכוסים במסמך זה (אישור מכס מס'.....)¹ (מצהיר כי מקורם של הטובין הללו המועדף
ב. _____² בהתאם לכללי המעבר, אלא אם כן צוין אחרת במפורש

Hungarian version

A jelen okmányban szereplő termékek exportőre (vámfelhatalmazási szám: .....⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában a termékek az átmeneti származási szabályok szerint preferenciális .....⁽²⁾ származásúak.

Icelandic version

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollyfirvalda nr. ....⁽¹⁾), lýsir því yfir að vörurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af .....⁽²⁾ uppruna samkvæmt upprunareglum á umbreytingartímabili.

Italian version

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ....⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale .....⁽²⁾ conformemente alle norme di origine transitorie.

Latvian version

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ....⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir .....⁽²⁾ preferenciāla izcelsme saskaņā ar pārejas noteikumiem par izcelsmi.

Lithuanian version

Šiame dokumente nurodytų produktų eksportuotojas (muitinės leidimo Nr. ....⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip, šie produktai turi .....⁽²⁾ lengvatinės kilmės statusą pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisykles.

Macedonian version

Извозникот на производите што ги покрива овој документ (царинско одобрение бр. ....⁽¹⁾) изјавува дека, освен ако тоа не е јасно поинаку назначено, овие производи се со .....⁽²⁾ преференцијално потекло, во согласност со преодните правила за потекло.

Maltese version

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru.....⁽¹⁾) jiddikjara li, ħlief fejn indikat mod ieħor b'mod ċar, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali .....⁽²⁾ skont ir-regoli ta' oriġini tranżitorji.

Montenegrin version

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр. ....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи .....⁽²⁾ преференцијалног поријекла, у складу са транзиционим правилима поријекла.
Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa tranzicionim pravilima porijekla.

Norwegian version

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr.....⁽¹⁾) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har ... preferanseopprinnelse i henhold til overgangsreglene for opprinnelse⁽²⁾.

Polish version

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr.....⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają .....⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie zgodnie z przejściowymi regułami pochodzenia.

Portuguese version

O exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º.....⁽¹⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial .....⁽²⁾ de acordo com as regras de origem transitórias.

Romanian version

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. ....⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt de origine preferențială .....⁽²⁾ în conformitate cu regulile de origine tranzitorii.

Serbian version

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр. ....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи .....⁽²⁾ преференцијалног порекла, у складу са прелазним правилима о пореклу.
Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porekla, u skladu sa prelaznim pravilima o poreklu.

Slovak version

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia .....⁽¹⁾) vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú v súlade s prechodnými pravidlami pôvodu preferenčný pôvod v .....⁽²⁾.

Slovenian version

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št .....⁽¹⁾), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno .....⁽²⁾ poreklo v skladu s prehodnimi pravili o poreklu.

Spanish versión

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n.º.....⁽¹⁾) declara que, excepto donde se indique claramente lo contrario, estos productos son de origen preferencial.....⁽²⁾ con arreglo a las normas de origen transitorias.

Swedish version

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ....⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande .....⁽²⁾ ursprung i enlighet med övergångsreglerna om ursprung.

Turkish version

Bu belge kapsamındaki ürünlerin ihracatçısı (gümrük yetki No: .....⁽¹⁾), aksi açıkça belirtilmedikçe, bu ürünlerin geçiş menşei kurallarına göre .....⁽²⁾ tercihli menşeli olduğunu beyan eder.

Ukrainian version

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл № .....⁽¹⁾) заявляє, що, за винятком випадків, де це явно зазначено, ця продукція має .....⁽²⁾ преференційне походження згідно з перехідними правилами походження.

.....
(Place and date)⁽³⁾
.....

(Signature of the exporter, in addition the name of the person signing the declaration has to be indicated in clear script)⁽⁴⁾

- (1) When the origin declaration is made out by an approved exporter, the authorisation number of the approved exporter must be entered in this space. When the origin declaration is not made out by an approved exporter, the words in brackets shall be omitted or the space left blank.
- (2) Origin of products to be indicated. When the origin declaration relates in whole or in part, to products originating in Ceuta and Melilla, the exporter must clearly indicate them in the document on which the declaration is made out, by means of the symbol 'CM'.
- (3) These indications may be omitted if the information is contained on the document itself.
- (4) In cases where the exporter is not required to sign, the exemption of signature also implies the exemption of the name of the signatory.

ANNEX IV
SPECIMENS OF MOVEMENT CERTIFICATE EUR.1
AND APPLICATION FOR A MOVEMENT CERTIFICATE EUR.1

PRINTING INSTRUCTIONS

1. Each form shall measure 210 x 297 mm; a tolerance of up to minus 5 mm or plus 8 mm in the length may be allowed. The paper used must be white, sized for writing, not containing mechanical pulp and weighing not less than 25 g/m². It shall have a printed green guilloche pattern background making any falsification by mechanical or chemical means apparent to the eye.

2. The competent authorities of the Parties may reserve the right to print the forms themselves or may have them printed by approved printers. In the latter case, each form must include a reference to such approval. Each form must bear the name and address of the printer or a mark by which the printer can be identified. It shall also bear a serial number, either printed or not, by which it can be identified.

MOVEMENT CERTIFICATE

1. Exporter (Name, full address, country)	EUR.1 No A 000.000		
	See notes overleaf before completing this form.		
3. Consignee (Name, full address, country) (Optional)	2. Certificate used in preferential trade between ..... and ..... (Insert appropriate countries, groups of countries or territories)		
	4. Country, group of countries or territory in which the products are considered as originating	5. Country, group of countries or territory of destination	
6. Transport details (Optional)	7. Remarks		
8. Item number; Marks and numbers; Number and kind of packages⁽¹⁾; Description of goods	9. Gross mass (kg) or other measure (litres, m³, etc.)	10. Invoices (Optional)	
11. CUSTOMS ENDORSEMENT <i>Declaration certified</i> Export document ⁽²⁾ Form ..... No	Stamp	12. DECLARATION BY THE EXPORTER I, the undersigned, declare that the goods described above meet	

Of..... ... Customs office..... Issuing country or territory .... Place and date .... (Signature)		the conditions required for the issue of this certificate. Place and date .... (Signature)
(1) If goods are not packed, indicate number of articles or state 'in bulk', as appropriate. (2) Complete only where the regulations of the exporting country or territory require.		
13. REQUEST FOR VERIFICATION, to	14. RESULT OF VERIFICATION	
Verification of the authenticity and accuracy of this certificate is requested. ..... (Place and date) Stamp ..... (Signature)	Verification carried out shows that this certificate ⁽¹⁾ ☐ was issued by the customs office indicated and that the information contained therein is accurate. ☐ does not meet the requirements as to authenticity and accuracy (see remarks appended). ..... (Place and date) Stamp ..... (Signature) ..... (1) Insert X in the appropriate box.	

NOTES

1. Certificate must not contain erasures or words written over one another. Any alterations must be made by deleting the incorrect particulars and adding any necessary corrections. Any such alteration must be initialled by the person who completed the certificate and endorsed by the Customs authorities of the issuing country or territory.
2. No spaces must be left between the items entered on the certificate and each item must be preceded by an item number. A horizontal line must be drawn immediately below the last item. Any unused space must be struck through in such a manner as to make any later additions impossible.
3. Goods must be described in accordance with commercial practice and with sufficient detail to enable them to be identified.

APPLICATION FOR A MOVEMENT CERTIFICATE

1. Exporter (Name, full address, country)	EUR.1 No A 000.000		
See notes overleaf before completing this form.			
3. Consignee (Name, full address, country) (Optional)	2. Application for a certificate to be used in preferential trade between		
	and		
	(Insert appropriate countries or groups of countries or territories)		
4. Country, group of countries or territory in which the products are considered as originating		5. Country, group of countries or territory of destination	
6. Transport details (Optional)	7. Remarks		
8. Item number; Marks and numbers; Number and kind of packages⁽¹⁾; Description of goods	9. Gross mass (kg) or other measure (litres, m³, etc.)	10. Invoices (Optional)	
⁽¹⁾ If goods are not packed, indicate number of articles or state 'in bulk', as appropriate.			

DECLARATION BY THE EXPORTER

I, the undersigned, exporter of the goods described overleaf,

DECLARE that the goods meet the conditions required for the issue of the attached certificate;

SPECIFY as follows the circumstances which have enable these goods to meet the above conditions:

.....
.....
.....
.....

SUBMIT the following supporting documents⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

UNDERTAKE to submit, at the request of the appropriate authorities, any supporting evidence which those authorities may require for the purpose of issuing the attached certificate, and undertake, if required, to agree to any inspection of my accounts and to any check on the processes of manufacture of the above goods, carried out by the said authorities;

REQUEST the issue of the attached certificate for those goods.

.....
(Place and date)

.....
(Signature)

⁽¹⁾ For example: import documents, movement certificates, invoices, manufacturer's declarations, etc., referring to the products used in manufacture or to the goods re-exported in the same state.

ANNEX V

SPECIAL CONDITIONS CONCERNING PRODUCTS ORIGINATING IN CEUTA AND MELILLA

Sole Article

1. Providing they comply with the non-alteration rule of Article 14 of this Appendix, the following shall be considered as:
  - (1) products originating in Ceuta and Melilla:
    - (a) products wholly obtained in Ceuta and Melilla;
    - (b) products obtained in Ceuta and Melilla in the manufacture of which products other than products wholly obtained in Ceuta and Melilla are used, provided that:
      - (i) the said products have undergone sufficient working or processing within the meaning of Article 4 of this Appendix; or
      - (ii) those products originate in one of the Parties, provided that they have been submitted to working or processing which goes beyond the operations referred to in Article 6 of this Appendix;
  - (2) products originating in one of the Parties:
    - (a) products wholly obtained in one of the Parties;
    - (b) products obtained in one of the Parties, in the manufacture of which products other than products wholly obtained in one of the Parties are used, provided that:
      - (i) those products have undergone sufficient working or processing within the meaning of Article 4 of this Appendix; or
      - (ii) those products originate in Ceuta and Melilla or in one of the Parties, and they have been submitted to working or processing which goes beyond the operations referred to in Article 6 of this Appendix.
2. Ceuta and Melilla shall be considered as a single territory.
3. The exporter or his authorised representative shall enter the name of the exporting Party and 'Ceuta and Melilla' in Box 2 of movement certificates EUR.1 or on origin declarations. In addition, in the case of products originating in Ceuta and Melilla, this shall be indicated in Box 4 of movement certificates EUR.1 or on origin declarations.
4. The Spanish customs authorities shall be responsible for the application of these Rules in Ceuta and Melilla.

**ANNEX VI
SUPPLIER'S DECLARATION**

The supplier's declaration, the text of which is provided below, must be made out in accordance with the footnotes. However, the footnotes do not have to be reproduced.

SUPPLIER'S DECLARATION

for goods which have undergone working or processing in applying Contracting Parties without having obtained preferential origin status

I, the undersigned, supplier of the goods covered by the annexed document, declare that:

1. The following materials which do not originate in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] have been used in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] to produce these goods:

Description of the goods supplied ⁽¹⁾	Description of non-originating materials used	Heading of non-originating materials used ⁽²⁾	Value of non-originating materials used ⁽²⁾⁽³⁾
Total value			

2. All the other materials used in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] to produce those goods originate in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)];

3. The following goods have undergone working or processing outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] in accordance with Article 13 of this Appendix and have acquired the following total added value there:

Description of the goods supplied	Total added value acquired outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] ⁽⁴⁾
(Place and date)	
(Address and signature of the supplier; in addition the name of the person signing the declaration has to be indicated in clear script)	

---

(1) When the invoice, delivery note or other commercial document to which the declaration is annexed relates to different kinds of goods, or to goods which do not incorporate non-originating materials to the same extent, the supplier must clearly differentiate them.

Example:

The document relates to different models of electric motor of heading 8501 to be used in the manufacture of washing machines of heading 8450. The nature and value of the non-originating materials used in the manufacture of those motors differ from one model to another. The models must therefore be differentiated in the first column and the indications in the other columns must be provided separately for each of the models to make it possible for the manufacturer of washing machines to make a correct assessment of the originating status of his products depending on which model of electrical motor he uses.

(2) The indications requested in those columns should only be given if they are necessary.

Examples:

The rule for garments of ex Chapter 62 says Weaving combined with making-up including cutting of fabric may be used. If a manufacturer of such garments in an applying Contracting Party uses fabric imported from the European Union which has been obtained there by weaving non-originating yarn, it is sufficient for the European Union supplier to describe in his declaration the non-originating material used as yarn, without it being necessary to indicate the heading and value of such yarn.

A producer of iron of heading 7217 who has produced it from non-originating iron bars should indicate in the second column 'bars of iron'. Where this wire is to be used in the production of a machine, for which the rule contains a limitation for all non-originating materials used to a certain percentage value, it is necessary to indicate in the third column the value of non-originating bars.

(3) 'Value of materials' means the customs value at the time of importation of the non-originating materials used, or, if this is not known and cannot be ascertained, the first ascertainable price paid for the materials in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)].

The exact value for each non-originating material used must be given per unit of the goods specified in the first column.

(4) 'Total added value' shall mean all costs accumulated outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)], including the value of all materials added there. The exact total added value acquired outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] must be given per unit of the goods specified in the first column.

**ANNEX VII
LONG-TERM SUPPLIER'S DECLARATION**

The long-term supplier's declaration, the text of which is given below, must be made out in accordance with the footnotes. However, the footnotes do not have to be reproduced.

LONG-TERM SUPPLIER'S DECLARATION

for goods which have undergone working or processing in an applying Contracting Party without having obtained preferential origin status

I, the undersigned, supplier of the goods covered by the annexed document, which are regularly supplied to⁽¹⁾ ....., declare that:

1. The following materials which do not originate in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] have been used in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] to produce these goods:

Description of the goods supplied ⁽²⁾	Description of non-originating materials used	Heading of non-originating materials used ⁽³⁾	Value of non-originating materials used ⁽³⁾⁽⁴⁾
Total value			

2. All the other materials used in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] to produce those goods originate in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)];

3. The following goods have undergone working or processing outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] in accordance with Article 13 of this Appendix and have acquired the following total added value there:

Description of the goods supplied	Total added value acquired outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] ⁽⁵⁾

This declaration is valid for all subsequent consignments of those goods dispatched from.....

to.....⁽⁶⁾

I undertake to inform .....⁽¹⁾ immediately if this declaration is no longer valid.

(Place and date)
(Address and signature of the supplier; in addition the name of the person signing the declaration has to be indicated in clear script)

- (1) Name and address of the customer.
- (2) When the invoice, delivery note or other commercial document to which the declaration is annexed relates to different kinds of goods, or to goods which do not incorporate non-originating materials to the same extent, the supplier must clearly differentiate them.
 Example:
 The document relates to different models of electric motor of heading 8501 to be used in the manufacture of washing machines of heading 8450. The nature and value of the non-originating materials used in the manufacture of those motors differ from one model to another. The models must therefore be differentiated in the first column and the indications in the other columns must be provided separately for each of the models to make it possible for the manufacturer of washing machines to make a correct assessment of the originating status of his products depending on which model of electrical motor he uses.
- (3) The indications requested in these columns should only be given if they are necessary.
 Examples:
 The rule for garments of ex Chapter 62 says Weaving combined with making-up including cutting of fabric may be used. If a manufacturer of such garments in an applying Contracting Party uses fabric imported from the European Union which has been obtained there by weaving non-originating yarn, it is sufficient for the European Union supplier to describe in his declaration the non-originating material used as yarn, without it being necessary to indicate the heading and value of such yarn.
 A producer of iron of heading 7217 who has produced it from non-originating iron bars should indicate in the second column 'bars of iron'. Where this wire is to be used in the production of a machine, for which the rule contains a limitation for all non-originating materials used to a certain percentage value, it is necessary to indicate in the third column the value of non-originating bars.
- (4) 'Value of materials' means the customs value at the time of importation of the non-originating materials used, or, if this is not known and cannot be ascertained, the first ascertainable price paid for the materials in [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)].
 The exact value for each non-originating material used must be given per unit of the goods specified in the first column.
- (5) 'Total added value' shall mean all costs accumulated outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)], including the value of all materials added there. The exact total added value acquired outside [indicate the name of the relevant applying Contracting Party(ies)] must be given per unit of the goods specified in the first column.
- (6) Insert dates. The period of validity of the long-term supplier's declaration should not normally exceed 24 months, subject to the conditions laid down by the customs authorities of the applying Contracting Party where the long-term supplier's declaration is made out."

MONTENEGRO AND THE SWISS CONFEDERATION

Montenegro and The Swiss Confederation (hereinafter referred to as “Switzerland”);

HAVING REGARD to the Agreement on Agriculture concluded by Montenegro and Switzerland on 14 November 2011 (hereinafter referred to as the “Agreement”)

NOTING that the Agreement was concluded further to the Free Trade Agreement between Montenegro and the EFTA States and signed on 14 November 2011 (hereinafter referred to as the “Free Trade Agreement”), and in particular pursuant to paragraph 2 of Article 7 of the Free Trade Agreement;

NOTING that the Regional Convention on Pan-Euro-Mediterranean Preferential Rules of Origin (hereinafter referred to as the “Convention”) aims at replacing the rules of origin currently in force among the Contracting Parties to the Pan-Euro-Mediterranean system;

NOTING that the Convention entered into force for Montenegro on 1 September 2012 and for Switzerland on 1 January 2012;

AIMING to harmonise the rules of origin to the Agreement with those of the Convention;

AGREE TO THE FOLLOWING AMENDMENTS TO THE AGREEMENT:

1. The text of Article 3 to the Agreement shall be replaced by the text in the Annex to this Amendment.
2. This Amendment shall enter into force on the same date as the Protocol amending the Free Trade Agreement between Montenegro and the EFTA States adopted on 14 July 2021 enters into force.
3. Pending entry into force, any Party may, if its constitutional requirements permit, apply this Agreement provisionally during an initial period starting on 1 September 2021, provided that in relation to Montenegro this Agreement is provisionally applied at the latest as of the same date. Provisional application of this Agreement shall be notified to the Depositary.

ARTICLE 3

Rules of Origin and Administrative Cooperation

Annex VIII to the Free Trade Agreement shall apply to this Agreement, *mutatis mutandis*.

Done at Geneva, this 14th day of July 2021, in two originals in English.

For Montenegro

Ambassador Extraordinary and
Plenipotentiary, Head of the
Permanent Mission of
Montenegro to United Nations
Office and other International
Organizations in Geneva
Ms. Slavica Milačić

For the Swiss Confederation

Ambassador and Permanent
Representative of Switzerland to the
WTO and the EFTA
Mr. Didier Chambovey

MONTENEGRO AND THE KINGDOM OF NORWAY

Montenegro and The Kingdom of Norway (hereinafter referred to as “Norway”);

HAVING REGARD to the Agreement on Agriculture concluded by Montenegro and Norway on 14 November 2011 (hereinafter referred to as the “Agreement”)

NOTING that the Agreement was concluded further to the Free Trade Agreement between the Montenegro and EFTA States signed on 14 November 2011 (hereinafter referred to as the “Free Trade Agreement”), and in particular pursuant to paragraph 2 of Article 7 of the Free Trade Agreement;

NOTING that the Regional Convention on Pan-Euro-Mediterranean Preferential Rules of Origin (hereinafter referred to as the “Convention”) aims at replacing the rules of origin currently in force among the Contracting Parties to the Pan-Euro-Mediterranean system;

NOTING that the Convention entered into force for Montenegro on 1 September 2012 for Norway on 1 January 2012 and;

AIMING to harmonise the rules of origin to the Agreement with those of the Convention;

AGREE TO THE FOLLOWING AMENDMENTS TO THE AGREEMENT:

1. The text of Article 3 to the Agreement on Agriculture shall be replaced by the text in the Annex to this Amendment.
2. This Amendment shall enter into force on the same date as the Protocol amending the Free Trade Agreement between Montenegro and the EFTA States adopted on 14 July 2021 enters into force.
3. Pending entry into force, any Party may, if its constitutional requirements permit, apply this Agreement provisionally during an initial period starting on 1 September 2021, provided that in relation to Montenegro this Agreement is provisionally applied at the latest as of the same date. Provisional application of this Agreement shall be notified to the Depositary.

ARTICLE 3

Rules of Origin and Administrative Cooperation

Annex VIII to the Free Trade Agreement shall apply to this Agreement, *mutatis mutandis*.

Done at Geneva, this 14th day of July 2021, in two originals in English.

For Montenegro

Ambassador Extraordinary and
Plenipotentiary, Head of the
Permanent Mission of
Montenegro to United Nations
Office and other International
Organizations in Geneva
Ms. Slavica Milačić

For the Kingdom of Norway

Ambassador to the Permanent
Mission of Norway to
WTO/EFTA
Mr. Dagfinn Sørli

MONTENEGRO AND ICELAND

For Montenegro and Iceland;

HAVING REGARD to the Agreement on Agriculture concluded by Montenegro and Iceland on 14 November 2011 (hereinafter referred to as the “Agreement”)

NOTING that the Agreement was concluded further to the Free Trade Agreement between the Montenegro and EFTA States signed on 14 November 2011 (hereinafter referred to as the “Free Trade Agreement”), and in particular pursuant to paragraph 2 of Article 7 of the Free Trade Agreement;

NOTING that the Regional Convention on Pan-Euro-Mediterranean Preferential Rules of Origin (hereinafter referred to as the “Convention”) aims at replacing the rules of origin currently in force among the Contracting Parties to the Pan-Euro-Mediterranean system;

NOTING that the Convention entered into force for Montenegro on 1 September 2012 and for Iceland on 1 May 2012;

AIMING to harmonise the rules of origin to the Agreement with those of the Convention;

AGREE TO THE FOLLOWING AMENDMENTS TO THE AGREEMENT:

1. The text of Article 3 to the Agreement on Agriculture shall be replaced by the text in the Annex to this Amendment.
2. This Amendment shall enter into force on the same date as the Protocol amending the Free Trade Agreement between the Montenegro and EFTA States adopted on 14th July 2021 enters into force.
3. Pending entry into force, any Party may, if its constitutional requirements permit, apply this Agreement provisionally during an initial period starting on 1 September 2021, provided that in relation to Montenegro this Agreement is provisionally applied at the latest as of the same date. Provisional application of this Agreement shall be notified to the Depositary.

ARTICLE 3

Rules of Origin and Administrative Cooperation

Annex VIII to the Free Trade Agreement shall apply to this Agreement, *mutatis mutandis*.

Done at Geneva, this 14th day of July 2021, in two originals in English.

For Montenegro

Ambassador Extraordinary and
Plenipotentiary, Head of the
Permanent Mission of
Montenegro to United Nations
Office and other International
Organizations in Geneva
Ms. Slavica Milačić

For Iceland

H.E. Ambassador
Mr. Harald Aspelund

PROTOKOL O IZMJENAMA I DOPUNAMA SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI
IZMEĐU EFTA ZEMALJA I CRNE GORE

Island, Kneževina Lihtenštajn, Kraljevina Norveška, Švajcarska Konfederacija i Crna Gora, u daljem tekstu svaka Zemlja pojedinačno označena kao „strana” ili zajedno kao „strane”.

Pozivajući se na zajedničku namjeru da aktivno učestvuju u procesu ekonomskih integracija u euro-mediteranskom regionu i izražavajući spremnost da sarađuju u nalaženju puteva i načina da osnaže taj proces;

Pozivajući se na to da Pan-Euro-Mediteranski sistem kumulacije porijekla koji su uspostavili Evropska unija, EFTA zemlje, Narodna Demokratska Republika Alžir, Arapska Republika Egipat, Država Izrael, Hašemitska Kraljevina Jordan, Republika Liban, Kraljevina Maroko, Arapska Republika Sirija, Republika Tunis, PLO u korist Palestinskih vlasti Zapadne Obale i Pojasa Gaze, Republika Turska i Farska Ostrva, čini mreža sporazuma o slobodnoj trgovini kojom su uspostavljena identična pravila o porijeklu, omogućavajući dijagonalnu kumulaciju porijekla između zemalja članica sistema;

Konstatujući da Regionalna konvencija o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu (u daljem tekstu „Konvencija”) ima za cilj da zamijeni protokole o pravilima o porijeklu koji su trenutno na snazi među zemljama članicama Pan-Euro-Mediteranskog sistema kumulacije porijekla;

S obzirom da su Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Crna Gora, Republika Srbija, Kosovo (po Rezoluciji 1244(1999) Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija) kao i Republika Moldavija, Gruzija i Ukrajina strane ugovornice Konvencije i da je time Pan-Euro-Mediteranski sistem proširen na ove zemlje;

Konstatujući da je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Lihtenštajn, Norvešku i Švajcarsku dana 1. januara 2012. godine, na Island 1. maja 2012. godine, i na Crnu Goru, 1. septembra 2012. godine;

S obzirom da Konvencija ne dovodi do manje povoljne situacije nego ranije po Sporazumu o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore (u daljem tekstu „Sporazuma”);

Imajući u vidu član 48 Sporazuma, kojim se strane ovlašćuju da izmijene i dopune Sporazum.

SAGLASNE SU SA SLJEDEĆIM IZMJENAMA I DOPUNAMA SPORAZUMA:

1. Tekst utvrđen u Aneksu ovog Protokola koji se tiče definicije pojma „proizvodi sa porijeklom” i metode administrativne saradnje unosi se nakon Aneksa VII kao novi Aneks VIII.
2. Tekst utvrđen u stavu 1 člana 4 Sporazuma mijenja se i glasi:

„1. Ovaj Sporazum se primjenjuje, osim ako nije drugačije utvrđeno u Aneksu VIII:

(a) na kopnenu teritoriju, unutrašnje vode i teritorijalno more strane, kao i na vazdušni prostor iznad teritorije strane, u skladu sa međunarodnim pravom; i

(b) izvan teritorijalnog mora u pogledu mjera koje strana preduzima u vršenju svojih suverenih prava ili nadležnosti u skladu sa međunarodnim pravom.”

3. Tekst člana 8 Sporazuma mijenja se i glasi:

„Odredbe o pravilima porijekla i metode administrativne saradnje utvrđene su u Aneksu VIII.”

4. Gore navedene izmjene i dopune stupaju na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon što posljednja strana obavijesti Depozitara o ispunjenju svojih unutrašnjih procedura. Do stupanja na snagu, svaka strana može, ako joj ustavne procedure to dozvoljavaju, privremeno primijeniti ovaj Protokol, tokom inicijalnog perioda koji počinje 1. septembra 2021, pod uslovom da se u odnosu na Crnu Goru ovaj Protokol privremeno primjenjuje najkasnije od istog datuma. Depozitar će biti obaviješten o privremenoj primjeni ovog Protokola.

U POTVRDU ČEGA, dolje potpisani ovlašćeni predstavnici potpisali su ovaj Protokol o izmjenama i dopunama Sporazuma.

Sačinjeno u Ženevi, dana 14. jula 2021. godine, u jednom originalu na engleskom jeziku, koji će biti deponovan kod Depozitara, koji prosljeđuje ovjerene primjerke svim stranama.

Za Island

Ambasador
Gospodin Harald Aspelund

Za Crnu Goru

Izvanredna i opunomoćena
ambasadorka, šefica Stalne misije
Crne Gore pri Kancelariji Ujedinjenih
nacija i drugim međunarodnim
organizacijama u Ženevi
Gospođa Slavica Milačić

Za Kneževinu Lihtenštajn

Zamjenik stalnog predstavnika
Stalna misija Kneževine
Lihtenštajna u Ženevi
Gospodin Patrick Ritter

Za Kraljevinu Norvešku

Ambasador pri Stalnoj misiji
Norveške pri STO/EFTA
Gospodin Dagfinn Sørli

Za Švajcarsku Konfederaciju

Ambasador i stalni predstavnik
Švajcarske pri STO i EFTA
Gospodin Didier Chambovey

ANEKS VIII KOJI SE TIČE DEFINICIJE POJMA „PROIZVODI SA PORIJEKLOM” I METODE ADMINISTRATIVNE SARADNJE

Član 1

Primjenljiva pravila porijekla

1. Za potrebe sprovođenja ovog Sporazuma, primjenjuju se Prilog I i odgovarajuće odredbe Priloga II Regionalne konvencije o Pan-Euro-Mediterranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu („Konvencija”), i ovim su ugrađeni i čine dio Sporazuma, *mutatis mutandis*.
2. Sva upućivanja na „odgovarajući sporazum” u Prilogu I i na odgovarajuće odredbe Priloga II Konvencije smatraju se upućivanjima na ovaj Sporazum.

Član 2

Alternativna primjenljiva pravila porijekla

1. Bez obzira na član 1, za potrebe sprovođenja ovog Sporazuma, proizvodi koji stiču preferencijalno porijeklo u skladu sa odredbama propisanim u Prilogu A ovog Protokola, također će se smatrati sa porijeklom iz EFTA zemlje ili iz Crne Gore.
2. Alternativna pravila primjenjuju se do stupanja na snagu izmjene Konvencije.

Član 3

Puna kumulacija

1. Smatra se da je obrada ili prerada, obavljena u strani Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (u daljem tekstu „strana/strane CEFTA”), obavljena u EFTA zemlji kada su dobijeni proizvodi podvrgnuti dovoljnoj obradi ili preradi u EFTA zemlji. Kada su u skladu sa ovom odredbom proizvodi sa porijeklom dobijeni u dvije ili više predmetnih strana, smatra se da su porijeklom iz EFTA zemlje samo ako obrada ili prerada premašuje postupke navedene u Konvenciji, ili u alternativnim pravilima koja se tiču nedovoljne obrade ili prerade.
2. Smatra se da je obrada ili prerada, obavljena u EFTA zemlji, obavljena u strani CEFTA kada su dobijeni proizvodi podvrgnuti dovoljnoj obradi ili preradi u strani CEFTA. Kada su u skladu sa ovom odredbom proizvodi sa porijeklom dobijeni u dvije ili više predmetnih strana, smatra se da su porijeklom iz strane CEFTA samo ako obrada ili prerada premašuje postupke navedene u Konvenciji, ili u alternativnim pravilima koja se tiču nedovoljne obrade ili prerade.
3. Kumulacija utvrđena u ovom članu može se primijeniti samo pod uslovom da je preferencijalni trgovinski sporazum u skladu sa članom XXIV Opšteg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) primjenljiv između zemalja i teritorija uključenih u sticanje statusa porijekla i zemlje ili teritorije odredišta;

Član 4

Zabrana povraćaja ili izuzeća od carinskih dažbina

Zabrana iz Priloga I Konvencije i alternativnih pravila o povraćaju ili izuzeću od carinskih dažbina ne primjenjuje se u bilateralnoj trgovini između strana ovog Sporazuma.

Član 5

Rješavanje sporova

1. Poglavlje 8 Sporazuma primjenjuje se u pogledu rješavanja bilo kakvih sporova koji se tiču tumačenja ili primjene Priloga I ili odgovarajućih odredbi Priloga II Konvencije, uključujući njihove Aneксе, i alternativnih pravila.
2. U svim slučajevima rješavanje sporova između uvoznika i carinskih organa zemlje uvoznice vrši se po zakonodavstvu te zemlje.

Član 6 Povlačenje iz Konvencije

1. Ukoliko se strana povuče iz Konvencije, odmah obavještava ostale strane i stupa u pregovore o novim pravilima porijekla primjenljivih na Sporazum.
2. Do stupanja na snagu tih novoutvrđenih pravila porijekla na Sporazum se i dalje primjenjuju pravila porijekla iz Priloga I i, prema potrebi, odgovarajuće odredbe Priloga II uz Konvenciju koje su bili primjenljive u trenutku povlačenja. Međutim, od trenutka povlačenja, smatra se da je pravilima porijekla iz Priloga I i, prema potrebi, odgovarajućim odredbama Priloga II uz Konvenciju dopuštena bilateralna kumulacija samo između strane koja se povlači i svake druge strane pojedinačno.

Član 7 Elektronski izdato uvjerenje o kretanju robe EUR.1

1. Kao alternativu odredbama u pogledu izdavanja uvjerenja o kretanju, strane prihvataju elektronski izdata uvjerenja o kretanju robe EUR.1. Što se tiče digitalizovanog sistema za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1, formalni zahtjevi elektronski izdatih uvjerenja o kretanju robe EUR.1 navedeni su u stavu 3. Carinski organi strane izvoznice i strane uvoznice mogu se saglasiti o drugim formalnim zahtjevima elektronski izdatih uvjerenja o kretanju robe EUR.1.
2. Svaka strana izvoznica obavještava Sekretarijat EFTA o spremnosti za izdavanje elektronskih uvjerenja o kretanju robe EUR.1 i svim tehničkim pitanjima u vezi sa takvom implementacijom (izdavanje, podnošenje i verifikacija elektronskog uvjerenja).
3. Ako se saglase carinski organi strana izvoznica i uvoznica, stavovi 1 i 2 Aneksa IIIa Konvencije se ne primjenjuju ako je uvjerenje o kretanju robe izdato i potvrđeno elektronski, i primjenjuje se sledeće:
  - (a) otisak pečata koji koriste carinski ili nadležni organi vlasti za potvrđivanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1 (Polje 11) može se zamijeniti slikom ili elektronskim pečatom;
  - (b) Polja 11 i 12 mogu da sadrže faksimil ili elektronske potpise umjesto originalnih potpisa;
  - (c) informacije u Polju 11 koje se tiču forme i broja dokumenta o izvozu naznačavaju se samo kada se to zahtijeva propisima strane izvoznice;
  - (d) ima serijski broj ili šifru po kojoj se može identifikovati; i
  - (e) može se izdati na bilo kom od zvaničnih jezika strana ili na engleskom jeziku.

Član 8

Prelazne odredbe

Do primjene izmijenjenih pravila Konvencije a bez obzira na stav 5 člana 16 i stav 3 člana 21 Priloga I Konvencije, kada kumulacija obuhvata samo EFTA zemlje, Farska Ostrva, Evropsku uniju, Tursku ili učesnice Procesu stabilizacije i pridruživanja, Moldaviju, Gruziju i Ukrajinu, dokaz o porijeklu može biti uvjerenje o kretanju robe EUR.1 ili izjava o porijeklu.

PRILOG A

ALTERNATIVNA PRIMJENLJIVA PRAVILA PORIJEKLA

Pravila za fakultativnu primjenu među stranama ugovornicama Regionalne konvencije o Pan-Euro-Mediterranskim preferencijalnim pravilima porijekla, do zaključivanja i stupanja na snagu izmjena i dopuna Konvencije („Pravila” ili „Tranziciona pravila”)

ZNAČENJE POJMA „PROIZVODI SA PORIJEKLOM” I METODA ADMINISTRATIVNE SARADNJE

SADRŽAJ

CILJEVI

GLAVA I OPŠTE ODREDBE

Član 1 **Definicije**

GLAVA II ZNAČENJE POJMA „PROIZVODI SA PORIJEKLOM”

Član 2 **Opšti uslovi**

Član 3 **Potpuno dobijeni proizvodi**

Član 4 **Dovoljna obrada ili prerada**

Član 5 **Pravilo tolerancije**

Član 6 **Nedovoljna obrada ili prerada**

Član 7 **Kumulacija porijekla**

Član 8 **Uslovi za primjenu kumulacije porijekla**

Član 9 **Kvalifikaciona jedinica**

Član 10 **Setovi**

Član 11 **Neutralni elementi**

Član 12 **Odvojeno knjigovodstvo**

GLAVA III TERITORIJALNI USLOVI

Član 13 **Načelo teritorijalnosti**

Član 14 **Neizmijenjenost**

Član 15 **Izložbe**

GLAVA IV POVRAĆAJ ILI OSLOBOĐENJE

Član 16 **Povraćaj ili oslobođenje od carinskih dažbina**

GLAVA V DOKAZ O PORIJEKLU

Član 17 **Opšti uslovi**

Član 18 **Uslovi za sastavljanje izjave o porijeklu**

Član 19 **Ovlašćeni izvoznik**

Član 20 **Postupak izdavanja uvjerenja o kretanju robe EUR.1**

Član 21 **Naknadno izdata uvjerenja o kretanju robe EUR.1**

Član 22 **Izdavanje duplikata uvjerenja o kretanju robe EUR.1**

Član 23 **Važenje dokaza o porijeklu**

Član 24	Slobodne zone
Član 25	Zahtjevi u pogledu uvoza
Član 26	Sukcesivni uvoz
Član 27	Izuzete od dokazivanja porijekla
Član 28	Neslaganje i formalne greške
Član 29	Izjave dobavljača
Član 30	Iznosi izraženi u eurima
GLAVA VI	NAČELA SARADNJE I DOKAZNE ISPRAVE
Član 31	Dokazne isprave, čuvanje dokaza o porijeklu i prateće dokumentacije
Član 32	Rješavanje sporova
GLAVA VII	ADMINISTRATIVNA SARADNJA
Član 33	Obavješćavanje i saradnja
Član 34	Provjera dokaza o porijeklu
Član 35	Provjera izjava dobavljača
Član 36	Kazne
GLAVA VIII	PRIMJENA PRILOGA A
Član 37	Evropski ekonomski prostor
Član 38	Lihtenštajn
Član 39	Republika San Marino
Član 40	Kneževina Andora
Član 41	Seuta i Melila

Spisak aneksa

ANEKS I:	Uvodne napomene uz listu u Aneksu II
ANEKS II:	Lista prerade ili obrade koju treba izvršiti na materijalima bez porijekla kako bi dobijeni proizvod stekao status proizvoda sa porijeklom
ANEKS III:	Tekst izjave o porijeklu
ANEKS IV:	Obrasci uvjerenja o kretanju robe EUR.1 i zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1
ANEKS V:	Posebni uslovi za proizvode porijeklom iz Seute i Melilje
ANEKS VI:	Izjava dobavljača
ANEKS VII:	Dugoročna izjava dobavljača

CILJEVI

Ova pravila su opcionalna. Namijenjena su za privremenu primjenu, do zaključivanja i stupanja na snagu izmjena i dopuna Regionalne konvencije o Pan-Euro-Mediterranskim preferencijalnim pravilima porijekla („PEM konvencija” ili „Konvencija”). Ova pravila primjenjivaće se bilateralno na trgovinu između strana ugovornica koje odluče da se na njih pozivaju u svojim bilateralnim sporazumima o preferencijalnoj trgovini ili da ih uključe u te sporazume. Ova pravila namijenjena su za primjenu kao alternativa pravilima Konvencije kojima se, u skladu sa Konvencijom, ne dovode u pitanje načela utvrđena u relevantnim sporazumima i drugim povezanim bilateralnim sporazumima među stranama ugovornicama. U skladu sa tim, ova pravila neće biti obavezna, već opcionalna. Mogu ih primjenjivati privredni subjekti koji žele da koriste povlastice na osnovu ovih pravila umjesto na osnovu pravila Konvencije.

Svrha ovih pravila nije izmjena Konvencije. Konvencija će se i dalje u cjelosti primjenjivati među stranama ugovornicama Konvencije. Ovim pravilima neće se izmijeniti prava i obaveze strana ugovornica na osnovu Konvencije.

GLAVA I OPŠTE ODREDBE

Član 1 Definicije

Za potrebe ovih pravila:

- (a) „Strana ugovornica koja primjenjuje ova pravila” je strana ugovornica PEM konvencije koja u svoje bilateralne sporazume o preferencijalnoj trgovini sa drugom ugovornom stranom PEM konvencije uključuje ova pravila i uključuje i strane Sporazuma;
- (b) „glave”, „tarifni brojevi” i „tarifni podbrojevi” su glave, tarifni brojevi i tarifni podbrojevi (četvorocifrene ili šestocifrene oznake) koji se upotrebljavaju u nomenklaturi koja čini Harmonizovani sistem naziva i šifarskih oznaka roba („Harmonizovani sistem”), s izmjenama prema Preporuci Savjeta za carinsku saradnju od 26. juna 2004. godine;
- (c) „razvrstan” je razvrstavanje robe pod određenim tarifnim brojem ili tarifnim podbrojem Harmonizovanog sistema;
- (d) „pošiljka” su proizvodi:
  - (i) koje jedan izvoznik istovremeno šalje jednom primaocu; ili
  - (ii) koji su obuhvaćeni jedinstvenom prevoznom ispravom koja se odnosi na njihovu otpremu od izvoznika do primaoca ili koji su, ako takva isprava ne postoji, obuhvaćeni jednom fakturom;
- (e) „carinski organi strane ili strane ugovornice koja primjenjuje pravila” za Evropsku uniju znači bilo koji carinski organ država članica Evropske unije;
- (f) „carinska vrijednost” je vrijednost koja je utvrđena u skladu sa Sporazumom o sprovođenju člana VII Opšteg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. godine (Sporazum STO o određivanju carinske vrijednosti);
- (g) „cijena franko fabrika” je cijena plaćena za proizvod franko fabrika u korist proizvođača iz strane u čijem je preduzeću obavljen posljednji postupak obrade ili prerade, pod uslovom da ta cijena uključuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala i sve druge troškove povezane sa proizvodnjom, umanjeno za sve domaće poreze za koje se, nakon izvoza dobijenog proizvoda, ostvaruje ili bi se mogao ostvariti povraćaj. Ako je posljednji postupak obrade ili prerade podugovorom dodijeljen proizvođaču, pojam „proizvođač” odnosi se na preduzeće koje je angažovalo podugovarača.
Ako stvarno plaćena cijena ne odražava sve troškove povezane sa proizvodnjom proizvoda koji su stvarno nastali u strani, cijena franko fabrika je zbir svih tih troškova umanjeno za sve domaće poreze za koje se, nakon izvoza dobijenog proizvoda, ostvaruje ili bi se mogao ostvariti povraćaj;
- (h) „zamjenjivi materijal” ili „zamjenjivi proizvod” je materijal ili proizvod koji je iste vrste i komercijalnog kvaliteta, istih tehničkih i fizičkih karakteristika, i koji se ne mogu razlikovati jedan od drugoga;
  - (i) „roba” su materijali i proizvodi;
  - (j) „proizvodnja” znači sve vrste obrade ili prerade, uključujući sastavljanje;
- (k) „materijal” je svaki sastojak, sirovina, komponenta ili dio, itd, koji se upotrebljava u proizvodnji proizvoda;
- (l) „najveći sadržaj materijala bez porijekla” je najveći sadržaj materijala bez porijekla koji je dopušten da bi se izrada smatrala dovoljnom obradom ili preradom da se proizvodu dodijeli status proizvoda sa porijeklom. Može da bude izražen kao procenat cijene franko fabrika proizvoda ili kao procenat neto težine upotrijebljenih materijala koji pripadaju u određenu grupu glava, glavu, tarifni broj ili tarifni podbroj;

- (m) „proizvod” je proizvod koji se dobija postupkom proizvodnje, čak i ako je namijenjen kasnijoj upotrebi u drugim postupcima proizvodnje;
- (n) „teritorija” uključuje suvozemnu (kopnenu) teritoriju, unutrašnje vode i teritorijalno more strane;
- (o) „dodata vrijednost” je cijena proizvoda franko fabrika umanjena za carinsku vrijednost svakog od uključenih materijala koji su porijeklom iz drugih strana ugovornica koje primjenjuju ova pravila i sa kojima se primjenjuje kumulacija ili, ako carinska vrijednost nije poznata ili ju je nemoguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale u strani izvoznici;
- (p) „vrijednost materijala” je carinska vrijednost u trenutku uvoza upotrijebljenih materijala bez porijekla ili, ako taj podatak nije poznat ili ga je nemoguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale u strani izvoznici. Ako je potrebno utvrditi vrijednost upotrijebljenih materijala sa porijeklom, ova se tačka primjenjuje mutatis mutandis.

GLAVA II DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI SA PORIJEKLOM”

Član 2 Opšti uslovi

Za potrebe sprovođenja Sporazuma, smatra se da su sljedeći proizvodi porijeklom iz strane kada se izvoze u drugu stranu:

- (a) proizvodi potpuno dobijeni u strani u smislu člana 3;
- (b) proizvodi dobijeni u strani koji sadrže materijale koji nijesu u potpunosti tamo dobijeni, pod uslovom da su ti materijali u toj strani prošli dovoljnu obradu ili preradu u smislu člana 4.

Član 3 Potpuno dobijeni proizvodi

1. Sljedeći proizvodi se smatraju potpuno dobijenim proizvodom u strani kada se izvoze u drugu stranu:

- (a) mineralni proizvodi i prirodna voda izvađeni iz zemlje ili morskog dna;
- (b) biljke, uključujući i vodene biljke, kao i biljni proizvodi koji su tamo uzgojeni ili požnjeveni;
- (c) žive životinje koje su tamo okoćene i uzgojene;
- (d) proizvodi od živih životinja koje su tamo uzgojene;
- (e) proizvodi od zaklanih životinja koje su tamo okoćene i uzgojene;
- (f) proizvodi tamo dobijeni lovom ili ribolovom;
- (g) proizvodi akvakulture ako su se ribe, rakovi, mekušci i drugi vodeni beskičmenjaci tamo izlegli ili su tamo uzgojeni iz jaja, larvi, ikre ili mlađi;
- (h) proizvodi morskog ribolova i drugi proizvodi koje su njena plovila izvadila iz mora izvan teritorijalnih voda;
- (i) proizvodi proizvedeni na njihovim brodovima fabrikama isključivo od proizvoda iz tačke h;
- (j) upotrebljavani predmeti koji su tamo prikupljeni, a namijenjeni su samo za recikliranje sirovina;
- (k) otpad i ostaci koji potiču iz tamo obavljenih proizvodnih postupaka;
- (l) proizvodi koji su izvađeni sa morskog dna ili morskog podzemlja izvan njenih teritorijalnih voda, pod uslovom da ima isključivo pravo korišćenja tog dna ili podzemlja;
- (m) roba proizvedena tamo isključivo od proizvoda navedenih u tač. (a) do (l).

2. Pojmovi „njena plovila” i „njihovi brodovi fabrike” iz stava 1 tač. (h) i (i) primjenjuju se samo na plovila i brodove fabrike:
- (a) koji su registrovani u strani izvoznici ili strani uvoznici;
  - (b) koji plove pod zastavom strane izvoznice ili strane uvoznice;
  - (c) koji ispunjavaju jedan od sljedećih uslova:
    - (i) čijih je barem 50% u vlasništvu državljana strane izvoznice ili strane uvoznice; ili
    - (ii) su u vlasništvu kompanija:
      - sa sjedištem i glavnim mjestom poslovanja u strani izvoznici ili strani uvoznici; i
      - čijih je barem 50% u vlasništvu strane izvoznice ili strane uvoznice ili državljana najmanje jedne od tih država.
3. Za potrebe stava 2, ako je Evropska unija strana izvoznica ili uvoznica, to znači države članice Evropske unije.
4. Za potrebe stava 2, EFTA zemlje smatraju se jednom stranom ugovornicom koja primjenjuje ova pravila.

Član 4 **Dovoljna obrada ili prerada**

1. Ne dovodeći u pitanje stav 3 ovog člana i član 6, proizvodi koji nijesu potpuno dobijeni u jednoj od strana smatraju se dovoljno obrađenima ili prerađenima ako su ispunjeni uslovi utvrđeni na listi iz Aneksa II za predmetnu robu.
2. Ako se proizvod koji je stekao status proizvoda sa porijeklom u strani u skladu sa stavom 1 upotrebljava kao materijal u proizvodnji nekog drugog proizvoda, ne uzimaju se u obzir materijali bez porijekla koji su mogli biti upotrijebljeni u njegovoj proizvodnji.
3. Za svaki se proizvod provjerava jesu li ispunjeni zahtjevi iz stava 1. Međutim, ako se relevantno pravilo zasniva na usklađenosti sa najvećim dozvoljenim sadržajem materijala bez porijekla, carinski organi strana mogu odobriti izvoznicima da obračunavaju cijene proizvoda franko fabrika i vrijednosti upotrijebljenih materijala bez porijekla na osnovu prosječnih vrijednosti iz stava 4 kako bi se uzele u obzir fluktuacije troškova i valutnih kurseva.
4. Ako se primjenjuje stav 3 podstav 2, prosječna cijena proizvoda franko fabrika i prosječna vrijednost upotrijebljenih materijala bez porijekla obračunavaju se na osnovi zbira cijena franko fabrika naplaćenih za svu prodaju istih proizvoda tokom prethodne fiskalne godine i zbira vrijednosti svih materijala bez porijekla upotrijebljenih u proizvodnji istih proizvoda tokom prethodne fiskalne godine kako je definisano u strani izvoznici ili, ako iznosi za cjelokupnu fiskalnu godinu nijesu dostupni, tokom kraćeg perioda koje ne bi smio da bude kraći od tri mjeseca.
5. Izvoznici koji su se odlučili za obračun na osnovu prosječnih vrijednosti tu metodu dosljedno primjenjuju tokom godine koja slijedi nakon referentne fiskalne godine, ili, ako je primjereno, tokom godine koja slijedi nakon kraćeg perioda odabranog kao referentnog. Mogu prestati sa primjenom te metode ako tokom određene fiskalne godine ili kraćeg reprezentativnog perioda koji nije kraći od tri mjeseca zabilježe prestanak fluktuacija u troškovima ili valutnim kursovima koje su opravdavale korišćenje takve metode.
6. Prosječne vrijednosti iz stava 4 upotrebljavaju se kao cijena franko fabrika i kao vrijednost materijala bez porijekla radi utvrđivanja usklađenosti sa najvećim dozvoljenim sadržajem materijala bez porijekla.

Član 5 **Pravilo tolerancije**

1. Odstupajući od člana 4 i i u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, materijali bez porijekla koji se u skladu s uslovima iz liste u Aneksu II ne smiju upotrebljavati u proizvodnji određenog proizvoda mogu se ipak upotrebljavati, pod uslovom da njihova ukupna neto težina ili vrijednost, utvrđena za taj proizvod, ne prelazi:

(a) 15% neto težine proizvoda iz Glave 2 i Glava 4 do 24, osim prerađenih proizvoda ribarstva iz Glave 16;

(b) 15% cijene proizvoda franko fabrika koji nijesu obuhvaćeni tačkom (a).

Ovaj stav se ne primjenjuje na proizvode iz Glava 50 do 63 Harmonizovanog sistema, za koje se primjenjuju dopuštena odstupanja navedena u napomenama 6 i 7 Aneksa I.

2. Stavom 1 ovog člana ne dozvoljava se premašivanje bilo kojih procenata za najveći dozvoljeni sadržaj materijala bez porijekla kao što je utvrđeno pravilima iz liste u Aneksu II.

3. St. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na proizvode potpuno dobijene u strani u smislu člana 3. Međutim, ne dovodeći u pitanje član 6 i član 9 stav 1, dopušteno odstupanje predviđeno u tim odredbama ipak se primjenjuje na proizvod za koji se pravilom iz liste u Aneksu II zahtijeva da su materijali koji se upotrebljavaju u proizvodnji tog proizvoda potpuno dobijeni.

Član 6

Nedovoljna obrada ili prerada

1. Bez obzira na odredbe stava 2 ovog člana, sljedeći postupci smatraju se nedovoljnom obradom ili preradom za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom, bez obzira na to jesu li ispunjeni uslovi iz člana 4:

(a) postupci kojima se osigurava da proizvodi ostanu u dobrom stanju tokom prevoza i skladištenja;

(b) rastavljanje i sastavljanje pošiljki;

(c) pranje, čišćenje; uklanjanje prašine, rđe, ulja, boje ili drugih materijala za prekrivanje;

(d) peglanje ili presovanje tekstila;

(e) jednostavni postupci bojenja i poliranja;

(f) ljuštenje i djelimično ili potpuno mljevenje riže; poliranje i glaziranje žitarica i riže;

(g) postupci dodavanja boja ili aroma šećeru ili izrade kocki šećera; djelimično ili potpuno mljevenje kristalnog šećera;

(h) guljenje, uklanjanje koštica i ljuštenje voća, orašastih plodova i povrća;

(i) oštrenje, jednostavno mljevenje ili jednostavno rezanje;

(j) sijanje, prebiranje, sortiranje, razvrstavanje, gradiranje, slaganje (uključujući i sastavljanje setova proizvoda);

(k) jednostavno stavljanje u flaše, konzerve, bočice, vreće, sanduke i kutije, pričvršćivanje na kartone ili ploče i svi drugi jednostavni postupci pakovanja;

(l) stavljanje ili štampanje oznaka, etiketa, logotipa i drugih sličnih prepoznatljivih znakova na proizvode ili njihovu ambalažu;

(m) jednostavno miješanje proizvoda, bez obzira na to jesu li različitih vrsta;

(n) miješanje šećera sa bilo kojim materijalom;

(o) jednostavno dodavanje vode ili razvodnjavanje ili dehidracija ili denaturacija proizvoda;

(p) jednostavno sastavljanje dijelova proizvoda radi dobijanja cijelog proizvoda ili rastavljanje proizvoda na sastavne dijelove;

(q) klanje životinja;

(r) kombinacija dva ili više postupaka navedenih u tač. od (a) do (q).

2. Svi postupci koji su obavljani na nekom proizvodu u strani izvoznici uzimaju se u obzir pri utvrđivanju može li se obrada ili prerada kojoj je taj proizvod podvrgnut smatrati nedovoljnom u smislu stava 1.

Član 7

Kumulacija porijekla

1. Bez obzira na odredbe člana 2, smatra se da su proizvodi porijeklom iz strane izvoznice kada se izvoze u drugu stranu ako su tamo dobijeni uključivanjem materijala porijeklom iz bilo koje strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila a da nije riječ o strani izvoznici, pod uslovom da obrada ili prerada obavljena u strani izvoznici premašuje postupke iz člana 6. Takvi materijali ne treba da budu dovoljno obrađeni ni prerađeni.
2. Ako obrada ili prerada obavljena u strani izvoznici ne premašuje postupke iz člana 6, smatra se da je proizvod dobijen uključivanjem materijala porijeklom iz bilo koje druge strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila porijeklom iz strane izvoznice samo ako je tamo dodata vrijednost veća od vrijednosti upotrijebljenih materijala porijeklom iz bilo koje druge strane ugovornice koje primjenjuje ova pravila. Ako to nije slučaj, dobijeni proizvod smatra se proizvodom porijeklom iz strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila iz koje potiče najveća vrijednost materijala sa porijeklom upotrijebljenih u proizvodnji u strani izvoznici.
3. Bez obzira na odredbe člana 2 i uz izuzetak proizvoda iz Glava 50 do 63, obrada ili prerada obavljena u strani ugovornici koja primjenjuje ova pravila a koja nije strana izvoznica smatra se kao da je sprovedena u strani izvoznici ako su dobijeni proizvodi dovoljno obrađeni ili prerađeni u toj strani izvoznici.
4. Bez obzira na odredbe člana 2, za proizvode obuhvaćene Glavama 50 do 63 i samo za potrebe bilateralne trgovine između strana, obrada ili prerada obavljena u strani uvoznici smatra se da je obavljena u strani izvoznici ako su dobijeni proizvodi dovoljno obrađeni ili prerađeni u toj strani izvoznici.
Za potrebe ovog stava, učesnici EU procesa stabilizacije i pridruživanja i Republika Moldavija smatraju se jednom stranom ugovornicom koja primjenjuje ova pravila.
5. Strane mogu da odluče da jednostrano prošire primjenu stava 3 ovog člana na uvoz proizvoda obuhvaćenih Glavama 50 do 63 strana koja se odluči za takvo proširenje obavještava o tome drugu stranu i Evropsku komisiju u skladu sa članom 8 stav 2.
6. Za potrebe kumulacije u smislu st. 3 do 5 ovog člana smatra se da su proizvodi sa porijeklom iz strane izvoznice samo ako su tamo podvrgnuti obradi ili preradi koja premašuje postupke iz člana 6.
7. Proizvodi sa porijeklom iz strana ugovornica koje primjenjuju ova pravila iz stava 1 koji nisu podvrgnuti bilo kojoj obradi ili preradi u strani izvoznici zadržavaju svoje porijeklo ako se izvoze u neku od drugih strana ugovornica koje primjenjuju ova pravila.

Član 8

Uslovi za primjenu kumulacije porijekla

1. Kumulacija predviđena članom 7 može se primijeniti samo pod sljedećim uslovima:
  - (a) da se između ugovornih strana koje su uključene u sticanje porijekla i odredišne strane ugovornice primjenjuje sporazum o preferencijalnoj trgovini u skladu sa članom XXIV Opšteg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. godine (GATT);
i
  - (b) da je roba je stekla status proizvoda sa porijeklom primjenom pravila o porijeklu koja su identična ovim pravilima.
2. Obavještenja o ispunjenju potrebnih uslova za primjenu kumulacije objavljuju se u Službenom listu Evropske unije (serija C) i u službenom listu u stranama, u skladu sa njihovim procedurama.
Kumulacija predviđena članom 7 primjenjuje se od datuma navedenog u tim obavještenjima. Strane dostavljaju Evropskoj komisiji pojedinosti o relevantnim sporazumima zaključenim sa drugim stranama ugovornicama koje primjenjuju ova pravila, uključujući datume stupanja na snagu tih pravila.

3. Dokaz o porijeklu treba da sadrži izjavu na engleskom „CUMULATION APPLIED WITH (ime odnosne strane ili strana ugovornica koje primjenjuju ova pravila na engleskom jeziku)” ako su proizvodi stekli status proizvoda sa porijeklom primjenom kumulacije porijekla u skladu sa članom 7.

Kada se kao dokaz o porijeklu upotrebljava uvjerenje o kretanju robe EUR.1, takva izjava se navodi u polju 7 uvjerenja o kretanju robe EUR.1.

4. Strane su saglasne da odustanu od obaveze da se u dokaz o porijeklu uvrsti izjava navedena u članu 8 stav 3.

Strane obavještavaju Evropsku komisiju o tom odustajanju u skladu sa članom 8 stav 2.

Član 9 **Kvalifikaciona jedinica**

1. Kvalifikaciona jedinica za primjenu ovih pravila je konkretan proizvod koji se smatra osnovnom jedinicom kada se roba razvrstava primjenom nomenklature iz Harmonizovanog sistema. Iz toga proizlazi da:

- (a) ako je proizvod sastavljen od grupe ili skupa predmeta razvrstan pod uslovima iz Harmonizovanog sistema u jedan tarifni broj, takva cjelina čini kvalifikacionu jedinicu;
- (b) ako se pošiljka sastoji od određenog broja identičnih proizvoda razvrstanih u isti tarifni broj Harmonizovanog sistema, svaki pojedini proizvod se uzima u obzir prilikom primjene ovih pravila.

2. Ako je za potrebe razvrstavanja, u skladu s Osnovnim pravilom 5 Harmonizovanog sistema, ambalaža uključena zajedno sa proizvodom, uključuje se i za potrebe utvrđivanja porijekla.

3. Pribor, rezervni djelovi i alat koji se šalju s određenom opremom, mašinom, uređajem ili vozilom koji su dio redovne opreme i stoga uključeni u njihovu cijenu franko fabrika smatraju se sastavnim dijelom te opreme, mašine, uređaja ili vozila.

Član 10 **Setovi**

Setovi, kako je utvrđeno Osnovnim pravilom 3 Harmonizovanog sistema, smatraju se proizvodom sa porijeklom ako su sve komponente seta proizvodi sa porijeklom.

Ako se set sastoji od proizvoda sa porijeklom i proizvoda bez porijekla, set se kao cjelina smatra proizvodom sa porijeklom, pod uslovom da vrijednost proizvoda bez porijekla ne prelazi 15% cijene franko fabrika seta.

Član 11 **Neutralni elementi**

Da bi se utvrdilo da li je riječ o proizvodu sa porijeklom, ne uzima se u obzir porijeklo sljedećih stavki, koje bi mogle biti upotrijebljene u njegovoj proizvodnji:

- (a) energije i goriva;
- (b) postrojenja i opreme;
- (c) mašina i alata;
- (d) bilo koje druge robe koja nije uključena ni namijenjena za uključivanje u konačni sastav proizvoda.

Član 12 **Odvojeno knjigovodstvo**

1. Ako se zamjenjivi materijali sa porijeklom i bez porijekla upotrebljavaju u obradi ili preradi proizvoda, privredni subjekti mogu osigurati upravljanje materijalima primjenom metode odvojenog knjigovodstva, bez odvojenog skladištenja materijala.

2. Privredni subjekti mogu osigurati upravljanje zamjenjivim proizvodima sa porijeklom i bez porijekla iz tarifnog broja 1701 primjenom metode odvojenog knjigovodstva, bez odvojenog skladištenja proizvoda.

3. Strane mogu zahtijevati da se primjena odvojenog knjigovodstva uslovi prethodnim odobrenjem carinskih organa. Carinski organi mogu izdati odobrenje pod svim uslovima koje smatraju prikladnima i prate upotrebu odobrenja. Carinski organi mogu povući odobrenje kad god ga korisnik na bilo koji način neispravno koristi ili ako ne ispunjava bilo koji uslov utvrđen ovim pravilima.

Primjenom odvojenog knjigovodstva mora se osigurati da se u svakom trenutku ne može smatrati da je više proizvoda „porijeklom iz strane izvoznice” nego što bi to bio slučaj da je upotrijebljena metoda fizičkog odvajanja zaliha.

Metoda se primjenjuje, a njena primjena evidentira na osnovu opštih knjigovodstvenih načela koja se primjenjuju u strani izvoznici.

4. Korisnik metode iz st. 1 i 2 sastavlja dokaze o porijeklu ili podnosi zahtjev za iste za količinu proizvoda za koje se može smatrati da su porijeklom iz strane izvoznice. Korisnik na zahtjev carinskih organa dostavlja izjavu o tome kako se upravljalo tim količinama.

GLAVA III TERITORIJALNI USLOVI

Član 13 Načelo teritorijalnosti

1. Uslovi iz Glave II moraju biti ispunjeni bez prekida u predmetnoj strani.

2. Ako se proizvodi sa porijeklom koji su izvezeni iz strane ugovornice u drugu zemlju vrata, smatraju se proizvodima bez porijekla, osim ako se carinskim organima mogu pružiti zadovoljavajući dokazi da:

- (a) su vraćeni proizvodi upravo oni proizvodi koji su bili izvezeni; i
- (b) nijesu bili podvrgnuti nikakvim postupcima osim onima koji su bili neophodni kako bi se očuvali u dobrom stanju dok su se nalazili u toj zemlji ili za vrijeme izvoza.

3. Na sticanje statusa proizvoda sa porijeklom u skladu sa uslovima iz Glave II ne utiču postupci obrade ili prerade koji su izvan strane izvoznice obavljani na materijalima koji su izvezeni iz te strane i nakon toga u nju ponovo uvezeni, pod uslovom da:

- (a) su ti materijali potpuno dobijeni u strani izvoznici ili su prije izvoza podvrgnuti obradi ili preradi koja premašuje postupke iz člana 6; i
- (b) da se carinskim organima mogu podnijeti zadovoljavajući dokazi:
  - (i) da su ponovo uvezeni proizvodi dobijeni obradom ili preradom izvezenih materijala; i
  - (ii) da ukupna dodata vrijednost koja je ostvarena izvan strane izvoznice primjenom ovog člana ne prelazi 10% cijene franko fabrika krajnjeg proizvoda za koji se traži sticanje statusa proizvoda sa porijeklom.

4. Za potrebe stava 3 ovog člana, uslovi za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom utvrđeni Glavom II ne primjenjuju se na obradu ili preradu obavljenu izvan strane ugovornice izvoznice. Međutim, ako je u listi iz Aneksa II za određivanje statusa porijekla za krajnji proizvod predviđeno pravilo kojim se određuje maksimalna vrijednost za sve ugrađene materijale bez porijekla, zbir ukupne vrijednosti materijala bez porijekla koji su na teritoriji strane izvoznice i ukupne dodate vrijednosti ostvarene izvan te strane primjenom ovog člana, ne smije biti viši od navedenog procenta.

5. Za potrebe st. 3 i 4 „ukupna dodata vrijednost” znači svi troškovi koji nastanu izvan strane izvoznice, uključujući vrijednost tamo ugrađenih materijala.
6. St. 3 i 4 ovog člana ne primjenjuju se na proizvode koji ne ispunjavaju uslove utvrđene u listi iz Aneksa II, niti na proizvode koji se mogu smatrati dovoljno obrađenima ili prerađenima samo ako se primjenjuju opšta dopuštena odstupanja utvrđena u članu 5.
7. Bilo kakva obrada ili prerada obuhvaćena ovim članom i obavljena izvan strane izvoznice sprovodi se u skladu sa postupcima pasivnog oplemenjivanja ili sličnim aranžmanima.

Član 14 **Neizmijenjenost**

1. Preferencijalni tretman predviđen u Sporazumu primjenjuje se samo na proizvode koji zadovoljavaju zahtjeve ovih pravila i koji su deklarirani za uvoz u stranu, pod uslovom da su ti proizvodi isti kao proizvodi koji se izvoze iz strane izvoznice. Ne smiju da budu izmijenjeni, ni na koji način preoblikovani ni podvrgnuti postupcima, osim postupcima koji su potrebni kako bi se očuvali u dobrom stanju ili postupcima kojima se dodavanjem ili stavljanjem oznaka, etiketa, plombi ili bilo koje druge dokumentacije osigurava usklađenost sa posebnim domaćim zahtjevima strane uvoznice koji se sprovode pod carinskim nadzorom u trećoj zemlji/trećim zemljama tranzita ili razdvajanja prije njihovog deklarisanja za domaću upotrebu.
2. Proizvodi ili pošiljke mogu se skladištiti pod uslovom da ostanu pod carinskim nadzorom u trećoj zemlji/trećim zemljama tranzita.
3. Ne dovodeći u pitanje Glavu V ovog Priloga, pošiljke se mogu razdvojiti pod uslovom da ostanu pod carinskim nadzorom u trećoj zemlji/trećim zemljama razdvajanja.
4. U slučaju nedoumice, strana uvoznica može od uvoznika ili njegovog zastupnika zatražiti da u bilo kojem trenutku dostavi sve odgovarajuće dokumente radi dokazivanja usklađenosti s ovim članom, koji se mogu dostaviti u obliku dokaznih isprava, naročito:
  - (a) ugovorne prevozne isprave kao što su tovarni listovi;
  - (b) činjenične ili konkretne dokaze na osnovu označavanja ili numerisanja paketa;
  - (c) potvrde o nemanipulaciji koju izdaju carinski organi zemlje/zemalja tranzita ili razdvajanja ili bilo kojih drugih isprava kojima se dokazuje da je roba ostala pod carinskim nadzorom u zemlji/zemljama tranzita ili razdvajanja; ili
  - (d) bilo kojeg dokaza u vezi sa samom robom.

Član 15 **Izložbe**

1. Pri uvozu proizvoda sa porijeklom koji se šalju na izložbu u zemlju sa kojom se ne primjenjuje kumulacija u skladu sa čl. 7 i 8 i koji se nakon izložbe prodaju za uvoz u stranu ostvariće olakšice u skladu sa relevantnim sporazumom pod uslovom da se carinskim organima pruže zadovoljavajući dokazi o tome:
  - (a) da je izvoznik te proizvode poslao iz strane u zemlju u kojoj se izložba održava i da ih je tamo izložio;
  - (b) da je izvoznik te proizvode prodao ili na drugi način ustupio osobi u drugoj strani;
  - (c) da su ti proizvodi za vrijeme izložbe ili neposredno nakon nje otpremljeni u istom stanju u kojem su bili poslani na izložbu; i
  - (d) da ti proizvodi, od trenutka kad su poslani na izložbu, nijesu korišćeni ni u koju drugu svrhu osim izlaganja na toj izložbi.
2. Dokaz o porijeklu izdaje se ili sačinjava u skladu sa Glavom V ovog Priloga i na uobičajen način podnosi carinskim organima strane uvoznice. Naziv i adresa izložbe navode

se na njemu. Prema potrebi, mogu se zahtijevati dodatne dokazne isprave o uslovima u kojima su proizvodi bili izlagani.

3. Stav 1 primjenjuje se na sve trgovinske, industrijske, poljoprivredne ili zanatske izložbe, sajmove ili slične javne priredbe, osim onih organizovanih u privatne svrhe u prodajnim objektima ili poslovnim prostorima radi prodaje stranih proizvoda i tokom kojih ti proizvodi ostaju pod carinskim nadzorom.

GLAVA IV POVRAĆAJ ILI OSLOBOĐENJE

Član 16 Povraćaj ili oslobođenje od carinskih dažbina

1. Za materijale bez porijekla upotrijebljene u proizvodnji proizvoda iz Glava 50 do 63 Harmonizovanog sistema porijeklom iz strane za koju je dokaz o porijeklu izdat ili sačinjen u skladu sa Glavom V ovog Priloga, u strani izvoznici ne može se ostvariti povraćaj carine niti oslobođenje od carine bilo koje vrste.

2. Zabrana iz stava 1 primjenjuje se na svaki aranžman kojim se predviđa povraćaj, otpust ili neplaćanje, bilo djelimično ili potpuno, carina ili dažbina s ekvivalentnim efektom koje se u strani izvoznici primjenjuju na materijale upotrijebljene u proizvodnji, ako se takav povraćaj, otpust ili neplaćanje, izričito ili u praksi, primjenjuje ako se proizvodi dobijeni od tih materijala izvoze, ali ne i ako se tamo zadržavaju radi domaće upotrebe.

3. Izvoznik proizvoda na koje se odnosi dokaz o porijeklu u svakom trenutku mora da bude spreman na zahtjev carinskih organa da podnese sve potrebne isprave kojima se dokazuje da u vezi sa materijalima bez porijekla koji su upotrijebljeni u proizvodnji predmetnih proizvoda nije ostvaren nikakav povraćaj carine, i da su sve carinske i dažbine ili naknade sa jednakim dejstvom koje se primjenjuju na te materijale zaista plaćene.

4. Zabrana iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na trgovinu između strana za proizvode koji su primjenom kumulacije porijekla iz člana 7 st. 4 ili 5 dobili status proizvoda sa porijeklom.

GLAVA V DOKAZ O PORIJEKLU

Član 17 Opšti uslovi

1. Proizvodi sa porijeklom iz jedne od strana, će pri uvozu u drugu stranu, imati olakšice iz odredbi Sporazuma podnošenjem jednog od sljedećih dokaza o porijeklu:

- (a) uvjerenja o kretanju robe EUR.1, čiji se obrazac nalazi u Aneksu IV uz ovaj prilog;
- (b) u slučajevima iz člana 18 stav 1, izjava, u daljem tekstu nazvana „izjava o porijeklu” koju izvoznik unosi na fakturu, dostavnicu ili drugu komercijalnu ispravu u kojoj su predmetni proizvodi opisani dovoljno detaljno da se mogu identifikovati; tekst izjave o porijeklu nalazi se u Aneksu III uz ovaj prilog.

2. Bez obzira na stav 1 ovog člana, proizvodi sa porijeklom se u smislu ovih pravila u slučajevima predviđenima članom 27 će ostvariti olakšice iz odredaba Sporazuma, pri čemu nije neophodno podnijeti ni jedan od dokaza o porijeklu naveden u stavu 1 ovog člana.

3. Bez obzira na stav 1, strane se mogu dogovoriti da se za preferencijalnu trgovinu između njih dokazi o porijeklu navedeni u stavu 1 tač. (a) i (b) zamjenjuju iskazima o porijeklu koje sačinjavaju izvoznici registrovani u elektronskoj bazi podataka, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom strana.

Upotreba iskaza o porijeklu koju sačinjavaju izvoznici registrovani u elektronskoj bazi podataka o kojoj su se dogovorile dvije ili više strana ugovornica koje primjenjuju ova pravila ne sprečava primjenu dijagonalne kumulacije s ostalim stranama ugovornicama koje primjenjuju ova pravila.

4. Za potrebe stava 1, strane se mogu dogovoriti o uspostavljanju sistema kojim se omogućava da se dokazi o porijeklu navedeni u stavu 1 tač. (a) i (b) izdaju i/ili podnose elektronskim putem.

5. Za potrebe člana 7, ako se primjenjuje član 8 stav 4, izvoznik sa poslovnim sjedištem u strani ugovornici koja primjenjuje ova pravila koji izdaje ili podnosi zahtjev za izdavanje dokaza o porijeklu na osnovu drugog dokaza o porijeklu na koji se primjenjuje oslobođenje od obaveze uključivanja izjave koja se inače zahtijeva članom 8 stav 3 preduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da su uslovi za primjenu kumulacije ispunjeni i mora da bude spreman da carinskim organima podnese sve relevantne isprave.

Član 18

Uslovi za sastavljanje izjave o porijeklu

1. Izjavu o porijeklu, kako je navedena u članu 17 stav 1 tačka b, može sačiniti:
  - (a) ovlašćeni izvoznik u smislu člana 19; ili
  - (b) bilo koji izvoznik za bilo koju pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadrže proizvode sa porijeklom čija ukupna vrijednost ne prelazi 6.000 EUR.
2. Izjava o porijeklu može se sačiniti ako se proizvodi mogu smatrati proizvodima sa porijeklom iz strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila i ako zadovoljavaju ostale zahtjeve iz ovih pravila.
3. Izvoznik koji sačinjava izjavu o porijeklu mora u bilo kojem trenutku biti spreman da na zahtjev carinskih organa strane izvoznice podnese sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda sa porijeklom, kao i da zadovoljavaju ostale zahtjeve iz ovih pravila.
4. Izvoznik sačinjava izjavu o porijeklu tako što na fakturi, dostavnici ili drugoj komercijalnoj ispravi otkuca, utisne ili odštampa izjavu čiji se tekst nalazi u Aneksu III uz ovaj prilog, na jednoj od jezičkih verzija datoj u tom prilogu i u skladu sa odredbama nacionalnog zakonodavstva zemlje izvoznice. Ako je izjava pisana rukom, piše se mastilom i štampanim slovima.
5. Na izjavama o porijeklu mora biti originalni svojeručni potpis izvoznika. Međutim, ovlašćeni izvoznik u smislu člana 19 ne mora da potpisuje te izjave, pod uslovom da carinskim organima strane izvoznice podnese pisanu obavezujuću izjavu da preuzima punu odgovornost za svaku izjavu o porijeklu u kojoj je navedeno da ju je svojeručno potpisao.
6. Izvoznik može da sačini izjavu o porijeklu u trenutku izvoza proizvoda na koje se odnosi ili nakon izvoza („naknadna izjava o porijeklu”), pod uslovom da se u zemlji uvoznici podnese u roku od dvije godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi. Ako se pošiljka razdvaja u skladu sa članom 14 stav 3, naknadnu izjavu o porijeklu sastavlja ovlašćeni izvoznik strane izvoznice proizvoda, pod uslovom da se poštuje isti dvogodišnji rok.

Član 19

Ovlašćeni izvoznik

1. Carinski organi strane izvoznice mogu, u skladu sa nacionalnim zahtjevima, ovlastiti bilo kojeg izvoznika sa poslovnim sjedištem u toj strani („ovlašćeni izvoznik”) da sačinjava izjave o porijeklu bez obzira na vrijednost predmetnih proizvoda.

2. Izvoznik koji zatraži takvo ovlaštenje mora, na način prihvatljiv carinskim organima, pružiti sve garancije koje su potrebne za potvrđivanje da proizvodi imaju status proizvoda sa porijeklom i da zadovoljavaju ostale uslove iz ovih pravila.
3. Carinski organi ovlaštenom izvozniku dodjeljuju broj carinskog ovlaštenja koji se navodi u izjavi o porijeklu.
4. Carinski organi provjeravaju upotrebljava li ovlašćeni izvoznik ovlaštenje na ispravan način. Carinski organi mogu da povuku ovlaštenje ako ga ovlašćeni izvoznik nepropisno upotrebljava i to čine ako ovlašćeni izvoznik više ne nudi garancije iz stava 2.

Član 20

Postupak izdavanja uvjerenja o kretanju robe EUR.1

1. Uvjerenje o kretanju robe EUR.1 izdaju carinski organi strane izvoznice na zahtjev koji u pisanom obliku podnosi izvoznik ili, pod izvoznikovom odgovornošću, njegov ovlašćeni predstavnik.
2. U tu svrhu izvoznik ili njegov ovlašćeni zastupnik ispunjava i uvjerenje o kretanju robe EUR.1 i obrazac zahtjeva, čiji se obrasci nalaze u Aneksu IV uz ovaj prilog. Ti obrasci se ispunjavaju na jednom od jezika na kojima je sačinjen Sporazum i u skladu sa odredbama nacionalnog zakonodavstva zemlje izvoznice. Ako se obrasci ispunjavaju rukom, moraju se ispuniti mastilom i štampanim slovima. Opis proizvoda upisuje se u za to predviđeno polje bez ostavljanja praznih redova. Ako polje nije potpuno ispunjeno, ispod posljednjeg reda opisa proizvoda povlači se vodoravna crta, a prazan prostor se precrtava.
3. U polju 7 uvjerenja o kretanju robe EUR.1 navodi se napomena na engleskom jeziku „TRANSITIONAL RULES”.
4. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1 mora u svakom trenutku biti spreman da na zahtjev carinskih organa strane izvoznice u kojoj je uvjerenje o kretanju robe EUR.1 izdato, podnese sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda sa porijeklom, kao i da zadovoljavaju ostale zahtjeve iz ovih pravila.
5. Carinski organi strane izvoznice izdaju uvjerenje o kretanju robe EUR.1 ako se predmetni proizvodi mogu smatrati proizvodima sa porijeklom i ako zadovoljavaju ostale zahtjeve iz ovih pravila.
6. Carinski organi koji izdaju uvjerenja o kretanju robe EUR.1 preduzimaju sve potrebne mjere kako bi provjerili imaju li predmetni proizvodi status proizvoda sa porijeklom i zadovoljavaju li ostale uslove iz ovih pravila. U tu svrhu imaju pravo da zatraže sve dokaze i obave uvid u poslovne knjige izvoznika ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom. Carinski organi će takođe obezbijediti da su obrasci iz stava 2 ovog člana propisno ispunjeni. Naročito provjeravaju da li je polje predviđeno za naziv proizvoda popunjeno tako da se isključuje svaka mogućnost prevarnog dopisivanja.
7. Datum izdavanja uvjerenja o kretanju robe EUR.1 navodi se u polju 11 uvjerenja o kretanju robe EUR.1.
8. Uvjerenje o kretanju robe EUR.1 izdaju carinski organi i stavljaju ga na raspolaganje izvozniku čim se obavi ili obezbijedi stvarni izvoz.

Član 21

Naknadno izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1

1. Bez obzira na član 20 stav 8, uvjerenje o kretanju robe EUR.1 može se izdati nakon izvoza proizvoda na koje se odnosi ako:
  - (a) nije bilo izdato u trenutku izvoza zbog grešaka ili nenamjernih propusta ili posebnih okolnosti;

- (b) je carinskim organima pružen zadovoljavajući dokaz da je uvjerenje o kretanju robe EUR.1 bilo izdato, ali da pri uvozu nije bilo prihvaćeno iz tehničkih razloga;
  - (c) ako konačno odredište predmetnih proizvoda nije bilo poznato u vrijeme izvoza, nego je utvrđeno za vrijeme njihovog prevoza ili skladištenja i nakon mogućeg razdvajanja pošiljki u skladu sa članom 14 stav 3;
  - (d) ako je uvjerenje o kretanju robe EUR.1 ili EUR.MED izdato u skladu sa pravilima PEM konvencije za proizvode koji stiču status proizvoda sa porijeklom u skladu sa ovim pravilima; izvoznik preduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da su uslovi za primjenu kumulacije ispunjeni i mora da bude spreman da carinskim organima podnese sve relevantne isprave kojima se dokazuje da proizvod ima status proizvoda sa porijeklom u skladu sa ovim pravilima; ili
  - (e) ako je uvjerenje o kretanju robe EUR.1 izdato na osnovu člana 8 stav 4, a primjena člana 8 stav 3 zahtijeva se pri uvozu u drugu stranu ugovornicu koja primjenjuje ova pravila.
2. Za primjenu stava 1, izvoznik u svojem zahtjevu navodi mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se uvjerenje o kretanju robe EUR.1 odnosi i razloge za podnošenje zahtjeva.
3. Carinski organi mogu naknadno izdati uvjerenje o kretanju robe EUR.1 u roku od dvije godine od datuma izvoza, ali samo nakon što provjere odgovaraju li podaci navedeni u izvoznikovom zahtjevu podacima iz odgovarajuće evidencije.
4. Osim zahtjeva iz člana 20 stav 3, naknadno izdata uvjerenja o kretanju robe EUR.1 moraju sadržati sljedeću napomenu na engleskom jeziku: „ISSUED RETROSPECTIVELY”.
5. Napomena iz stava 4 unosi se u polje 7 uvjerenja o kretanju robe EUR.1.

Član 22

Izdavanje duplikata uvjerenja o kretanju robe EUR.1

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja uvjerenja o kretanju robe EUR.1, izvoznik može od carinskih organa koji su ga izdali zatražiti izdavanje duplikata na osnovu izvoznih isprava kojima raspolažu.
2. Osim zahtjeva iz člana 20 stav 3, duplikat izdat u skladu sa stavom 1 ovog člana mora sadržati sljedeću riječ na engleskom jeziku: „DUPLICATE”.
3. Napomena iz stava 2 unosi se u polje 7 duplikata uvjerenja o kretanju robe EUR.1.
4. Duplikat mora nositi datum izdavanja originalnog uvjerenja o kretanju robe EUR.1, i važi od tog dana.

Član 23

Važenje dokaza o porijeklu

1. Dokaz o porijeklu važi deset mjeseci od datuma izdavanja ili sastavljanja u strani izvoznici i u tom periodu se mora podnijeti carinskim organima strane uvoznice.
2. Dokazi o porijeklu koji se podnesu carinskim organima strane uvoznice nakon isteka roka važenja iz stava 1 mogu se prihvatiti za potrebe primjene carinskih povlastica, u slučaju da su vanredne okolnosti razlog nepodnošenja isprava do krajnjeg roka.
3. U ostalim slučajevima zakašnjelog podnošenja, carinski organi strane uvoznice mogu prihvatiti dokaze o porijeklu u slučaju da su proizvodi carini podneseni prije isteka navedenog krajnjeg roka.

Član 24

Slobodne zone

1. Strane preduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da proizvodi kojima se trguje na osnovu dokaza o porijeklu, a koji se tokom prevoza nalaze u slobodnoj zoni na njihovoj teritoriji, ne budu zamijenjeni drugom robom ni podvrgnuti nikakvom drugom rukovanju osim uobičajenim postupcima kojima je cilj sprečavanje njihovog propadanja.

2. Odstupajući od stava 1, ako su proizvodi porijeklom iz strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila uvezeni u slobodnu zonu na osnovu dokaza o porijeklu i podvrgnuti obradi ili preradi, može se izdati ili sačiniti novi dokaz o porijeklu ako je obrada ili prerada sprovedena u skladu sa ovim pravilima.

Član 25

Zahtjevi u pogledu uvoza

Dokazi o porijeklu podnose se carinskim organima strane uvoznice u skladu sa postupcima primjenljivim u toj strani.

Član 26

Sukcesivan uvoz

Kada se na zahtjev uvoznika i pod uslovima koje određuju carinski organi strane uvoznice, sukcesivno uvoze nesastavljeni ili proizvodi u rastavljenom stanju u smislu Osnovnog pravila 2(a) za tumačenje Harmonizovanog sistema i koji se svrstavaju u odjeljke XVI ili XVII ili tarifne brojeve 7308 ili 9406 Harmonizovanog sistema, carinskim organima podnosi se jedan dokaz o porijeklu za te proizvode pri uvozu prve pošiljke.

Član 27

Izuzeća od dokazivanja porijekla

1. Proizvodi koje u malim paketima šalju fizička lica fizičkim licima ili koji čine lični prtljag putnika smatraju se proizvodima sa porijeklom bez potrebe podnošenja dokaza o porijeklu, pod uslovom da uvoz proizvoda nije komercijalne prirode, da postoji izjava da proizvodi ispunjavaju uslove iz ovih pravila i da ne postoji sumnja u istinitost te izjave.

2. Uvoz se ne smatra uvozom komercijalne prirode u slučaju da su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- (a) uvoz je povremen;
- (b) uvoz se odnosi samo na proizvode za ličnu upotrebu primalaca ili putnika ili njihovih porodica;
- (c) po prirodi i količini proizvoda očigledno je da nemaju komercijalnu namjenu.

3. Ukupna vrijednost tih proizvoda ne može prelaziti 500 EUR u slučaju malih pakta ili 1.200 EUR u slučaju proizvoda koji čine dio ličnog prtljaga putnika.

Član 28

Neslaganje i formalne greške

1. Otkriće manjih neslaganja između izjava iz dokaza o porijeklu i onih navedenih u ispravama podnesenim carinarnici radi obavljanja formalnosti za uvoz proizvoda ne čini ipso facto dokaz o porijeklu ništavim u slučaju da je propisno utvrđeno da ta isprava odgovara podnjetim proizvodima.

2. Očigledne formalne greške u dokazu o porijeklu, kao što su greške u kucanju, neće biti razlog odbijanja dokumenta iz stava 1, ako te greške nisu takve da izazivaju sumnju u tačnost navoda datih u tom dokumentu.

Član 29 **Izjave dobavljača**

1. Prilikom izdavanja uvjerenja o kretanju robe EUR.1 ili sačinjavanja izjave o porijeklu proizvoda u strani za proizvode sa porijeklom za čiju je proizvodnju u skladu sa članom 7 st. 3 ili 4 upotrijebljena roba iz druge strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila, a koja je u njoj obrađena ili prerađena bez sticanja preferencijalnog porijekla, uzima se u obzir izjava dobavljača izdata za tu robu u skladu sa ovim članom.

2. Izjava dobavljača iz stava 1 služi kao dokaz da je predmetna roba prošla obradu ili preradu u strani ugovornici koja primjenjuje ova pravila u svrhu utvrđivanja mogu li se proizvesti, u čijoj je proizvodnji upotrijebljena ta roba, smatrati proizvodima porijeklom iz strane izvoznice i da li ispunjavaju druge uslove iz ovih pravila.

3. Dobavljač za svaku pošiljku robe, osim u slučajevima iz stava 4, sačinjava posebnu izjavu dobavljača u obliku propisanom u Aneksu VI na listu papira priloženom uz fakturu, dostavnicu ili bilo koju drugu komercijalnu ispravu koja dotičnu robu opisuje dovoljno detaljno da omogući njenu identifikaciju.

4. Ako dobavljač određenom kupcu redovno isporučuje robu za koju se očekuje da se obrada ili prerada koje se izvršavaju u strani ugovornici koja primjenjuje ova pravila neće mijenjati tokom određenog vremenskog perioda, on može da izda jedinstvenu izjavu dobavljača koja obuhvata naknadne pošiljke navedene robe („dugoročna izjava dobavljača“). Dugoročna izjava dobavljača obično ima rok važenja do dvije godine od dana sačinjavanja iste. Carinski organi strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila i u kojoj je izjava sačinjena utvrđuju uslove pod kojima se mogu primjenjivati duži periodi. Dobavljač sačinjava dugoročnu izjavu dobavljača u obliku propisanom u Aneksu VII i opisuje predmetnu robu dovoljno detaljno da bi se mogla prepoznati. Izjava se dostavlja predmetnom kupcu prije isporuke prve pošiljke robe obuhvaćene tom izjavom ili zajedno sa prvom pošiljkom robe. Dobavljač odmah obavještava svojeg kupca ako dugoročna izjava dobavljača nije više važeća za dostavljenu robu.

5. Izjave dobavljača iz st. 3 i 4 otkucavaju se ili štampaju na jednom od jezika na kojem je sačinjen Sporazum u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila, a u kojoj je izjava sačinjena, i moraju da sadrže originalni svojeručni potpis dobavljača. Izjava može biti pisana i rukom; u tom se slučaju ispisuje mastilom i štampanim slovima.

6. Dobavljač koji sačinjava izjavu mora u svakom trenutku da bude spreman da na zahtjev carinskih organa strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila, a u kojoj je izjava sačinjena, podnese sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da su podaci navedeni u toj izjavi tačni.

Član 30 **Iznosi izraženi u eurima**

1. Za potrebe primjene člana 18 stav 1 tačka b i člana 27 stav 3, ako su proizvodi fakturisani u valuti koja nije euro, svaka predmetna zemlja jednom godišnje utvrđuje iznose u nacionalnim valutama strana koji su ekvivalentni iznosima izraženim u eurima.

2. Na pošiljku se primjenjuje član 18 stav 1 tačka b ili član 27 stav 3 pozivanjem na valutu u kojoj je faktura sastavljena, u skladu sa iznosom koji je utvrdila predmetna zemlja.

3. Iznosi koji se upotrebljavaju u bilo kojoj nacionalnoj valuti ekvivalentni su u toj valuti iznosima izraženim u eurima prvog radnog dana u oktobru. O tim se iznosima obavještava Evropska komisija do 15. oktobra, a primjenjuju se od 1. januara sljedeće godine. Evropska komisija obavještava sve dotične zemlje o relevantnim iznosima.

4. Strana može naviše ili naniže da zaokruži iznos koji dobije konverzijom iznosa izraženog u eurima u nacionalnu valutu. Zaokruženi iznos ne smije se razlikovati od iznosa koji je rezultat konverzije za više od 5%. Strana svoj ekvivalent u nacionalnoj valuti iznosa izraženog u eurima može da zadrži nepromijenjenim ako prilikom godišnjeg usklađivanja predviđenog stavom 3, povećanje dobijeno konverzijom tog iznosa, prije bilo kakvog zaokruživanja, ne bude veće od 15% ekvivalentnog iznosa izraženog u nacionalnoj valuti. Ekvivalent u nacionalnoj valuti može se zadržati nepromijenjenim ako bi konverzija za ishod imala smanjenje te ekvivalentne vrijednosti.

5. Zajednički komitet preispituje iznose izražene u eurima na zahtjev bilo koje strane. Prilikom vršenja tog preispitivanja, Zajednički komitet uzima u obzir poželjnost očuvanja stvarnih učinaka dotičnih ograničenja. U tu svrhu, može odlučiti da izmijeni iznose izražene u eurima.

GLAVA VI NAČELA SARADNJE I DOKAZNE ISPRAVE

Član 31

Dokazne isprave, čuvanje dokaza o porijeklu i prateće dokumentacije

1. Izvoznik koji je sačinio izjavu o porijeklu ili je podnio zahtjev za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1 dužan je da sačuva primjerak ili elektronsku verziju tih dokaza o porijeklu i sve isprave kojima se dokazuje status proizvoda sa porijeklom, najmanje tri godine od dana izdavanja ili sačinjavanja izjave o porijeklu.

2. Dobavljač koji sačinjava izjavu dobavljača dužan je da najmanje tri godine čuva kopije izjave i svih faktura, dostavnica ili drugih komercijalnih isprava kojima je ta izjava priložena, kao i isprave iz člana 29 stav 6.

Dobavljač koji sačinjava dugoročnu izjavu dobavljača dužan je da najmanje tri godine čuva kopije izjave i svih faktura, dostavnica ili drugih komercijalnih isprava koje se odnose na robu obuhvaćenu izjavom koja je poslata predmetnom kupcu, kao i isprave iz člana 29 stav 6. Taj period počinje da teče od dana isteka važenja dugoročne izjave dobavljača.

3. Za potrebe stava 1 ovog člana isprave kojima se potvrđuje status proizvoda sa porijeklom među ostalima su sljedeće:

- (a) direktni dokazi o procesima koje je izvoznik ili dobavljač sproveo kako bi dobio proizvod, a koji se nalaze, na primjer, u njegovim poslovnim knjigama ili internoj knjigovodstvenoj evidenciji;
- (b) isprave kojima se za upotrijebljen materijal dokazuje status proizvoda sa porijeklom, a koje su izdate ili sačinjene u odnosnoj strani ugovornici koja primjenjuje ova pravila u skladu sa njenim nacionalnim zakonodavstvom;
- (c) isprave kojima se dokazuje obrada ili prerada materijala u odgovarajućoj strani, a koje su sačinjene ili izdate u toj strani u skladu sa njenim nacionalnim zakonodavstvom;
- (d) izjave o porijeklu ili uvjerenja o kretanju robe EUR.1 kojima se za upotrijebljen materijal dokazuje status proizvoda sa porijeklom, a koje su sačinjene ili izdate u stranama u skladu sa ovim pravilima;
- (e) odgovarajući dokazi o obradi ili preradi sprovedenoj izvan strana primjenom čl. 13 i 14, kojima se dokazuje ispunjavanje zahtjeva iz tih članova.

4. Carinski organi strane izvoznice koji izdaju uvjerenja o kretanju robe EUR.1 čuvaju obrazac zahtjeva iz člana 20 stav 2 najmanje tri godine.

5. Carinski organi strane uvoznice čuvaju izjave o porijeklu i uvjerenja o kretanju robe EUR.1 koji su im podneseni najmanje tri godine.

6. Izjave dobavljača kojima se dokazuju postupci obrade ili prerade upotrijebljenih materijala obavljani u strani ugovornici koja primjenjuje ova pravila, a koje su sačinjene u toj strani ugovornici, smatraju se ispravom iz člana 18 stav 3, člana 20 stav 4 i člana 29 stav 6 koja se upotrebljava za dokazivanje da se proizvodi obuhvaćeni uvjerenjem o kretanju robe EUR.1 ili izjavom o porijeklu mogu smatrati proizvodima sa porijeklom iz te strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila i da ispunjavaju ostale zahtjeve iz ovih pravila.

Član 32

Rješavanje sporova

Ukoliko u vezi sa postupcima provjere iz čl. 34 i 35 ili u vezi sa tumačenjem ovog Priloga nastanu sporovi koji se ne mogu riješiti između carinskih organa koji zahtijevaju provjeru i carinskih organa odgovornih za vršenje te provjere, ti se sporovi podnose Zajedničkom komitetu.

U svim slučajevima sporovi između uvoznika i carinskih organa strane uvoznice rješavaju se u skladu sa zakonodavstvom te zemlje.

GLAVA VII

ADMINISTRATIVNA SARADNJA

Član 33

Obavještanje i saradnja

1. Carinski organi strana jedni drugima dostavljaju uzorke otisaka pečata koje u svojim carinarnicama upotrebljavaju za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1, primjere brojeva ovlašćenja izdatih ovlašćenim izvozniciima i adrese carinskih organa koji su nadležni za provjeru tih uvjerenja i izjava o porijeklu.

2. Kako bi osigurale odgovarajuću primjenu ovih pravila, strane putem nadležnih carinskih organa jedna drugoj pomažu u provjeri vjerodostojnosti uvjerenja o kretanju robe EUR.1, izjava o porijeklu, izjava dobavljača i tačnosti podataka sadržanih u tim ispravama.

Član 34

Provjera dokaza o porijeklu

1. Naknadna provjera dokaza o porijeklu obavlja se nasumično ili kada god carinski organi strane uvoznice imaju osnovane razloge za sumnju u vjerodostojnost tih isprava, status proizvoda sa porijeklom ili ispunjenje ostalih uslova predviđenih ovim pravilima.

2. Kada zatraže naknadnu provjeru, carinski organi strane uvoznice carinskim organima u strani izvoznici vraćaju uvjerenje o kretanju robe EUR.1 i fakturu, u slučaju da je dostavljena, kao i izjavu o porijeklu, ili kopiju navedenih isprava, navodeći, po potrebi, razloge iz kojih zahtijeva takvu provjeru. Uz zahtjev za provjeru prosljeđuju se sve dobijene isprave i informacije koje upućuju na to da su podaci navedeni u dokazu o porijeklu netačni.

3. Provjeru sprovode carinski organi strane izvoznice. U tu svrhu imaju pravo da zatraže sve dokaze i obave uvid u poslovne knjige izvoznika ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom.

4. Ako carinski organi strane uvoznice odluče da suspenduju preferencijalni tretman za proizvode koji su predmet provjere, dok se čekaju rezultati provjere, uvozniku se nudi puštanje proizvoda, uz primjenu mjera predostrožnosti koje se smatraju potrebnima.

5. Carinski organi koji su zatražili provjeru obavještauju se o rezultatima te provjere što je prije moguće. Ti rezultati moraju jasno pokazati jesu li isprave vjerodostojne i može li se

smatrati da su predmetni proizvodi sa porijeklom iz jedne od strana, kao i da li ispunjavaju ostale uslove predviđene ovim pravilima.

6. Ukoliko se u slučajevima osnovane sumnje, u roku od deset mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva za provjeru ne dobije odgovor ili u slučaju da odgovor ne sadrži dovoljno informacija za utvrđivanje vjerodostojnosti predmetne isprave ili stvarnog porijekla proizvoda, carinski organi koji su podnijeli zahtjev, osim u izuzetnim okolnostima, uskraćuju pravo na preferencijalni tretman.

Član 35 **Provjera izjava dobavljača**

1. Naknadne provjere izjava dobavljača ili dugoročnih izjava dobavljača mogu se obavljati nasumično ili kada god carinski organi strane u kojoj su takve izjave uzete u obzir prilikom izdavanja uvjerenja o kretanju robe EUR.1 ili za sačinjavanje izjave o porijeklu imaju osnovane razloge za sumnju u vjerodostojnost isprave ili u tačnost podataka u toj ispravi.

2. Za potrebe sprovođenja odredbi stava 1, carinski organi strane iz stava 1 carinskim organima strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila, a u kojoj je izjava sačinjena, vraćaju izjavu dobavljača ili dugoročnu izjavu dobavljača i fakturu(e), dostavnicu(e) ili druge komercijalne isprave koje se odnose na robu na koju se ta izjava odnosi, navodeći, prema potrebi, sadržajne ili formalne razloge za provjeru.

U prilog zahtjeva za naknadnu provjeru prosljeđuju sve pribavljene isprave i informacije koje upućuju na to da su podaci navedeni u izjavi dobavljača ili dugoročnoj izjavi dobavljača netačni.

3. Provjeru sprovode carinski organi strane ugovornice koja primjenjuje ova pravila, a u kojoj je sačinjena izjava dobavljača ili dugoročna izjava dobavljača. U tu svrhu imaju pravo da zatraže sve dokaze i obave uvid u poslovne knjige dobavljača ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom.

4. Carinski organi koji su zatražili provjeru obavještavaju se o rezultatima te provjere što je prije moguće. U tim se rezultatima jasno navodi jesu li informacije date u izjavi dobavljača ili dugoročnoj izjavi dobavljača tačne, a carinskim organima omogućava da utvrde može li se i u kojoj mjeri ta izjava uzeti u obzir za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1 ili sačinjavanje izjave o porijeklu.

Član 36 **Kazne**

Svaka strana predviđa izricanje krivičnih, građansko-pravnih ili upravno-pravnih sankcija zbog kršenja svojeg domaćeg zakonodavstva povezanog s ovim pravilima.

GLAVA VIII **PRIMJENA PRILOGA A**

Član 37 **Evropski ekonomski prostor**

Roba porijeklom iz Evropskog ekonomskog prostora (EEP) u smislu Protokola 4 uz Sporazum o Evropskom ekonomskom prostoru smatra se robom porijeklom iz Evropske unije, Islanda, Lihtenštajna ili Norveške („strane EEP-a”), kada se izvozi iz Evropske unije, Islanda, Lihtenštajna ili Norveške u Crnu Goru, pod uslovom da se sporazumi o slobodnoj trgovini u kojima se primjenjuju ova pravila primjenjuju između Crne Gore i strana EEP-a.

Član 38 Lihtenštajn

Bez obzira na odredbe člana 2, zbog carinske unije između Švajcarske i Lihtenštajna, smatra se da je proizvod porijeklom iz Lihtenštajna porijeklom iz Švajcarske.

Član 39 Republika San Marino

Bez obzira na odredbe člana 2, zbog carinske unije između Evropske unije i Republike San Marina, smatra se da je proizvod porijeklom iz Republike San Marina porijeklom iz Evropske unije.

Član 40 Kneževina Andora

Bez obzira na odredbe člana 2, zbog carinske unije između Evropske unije i Kneževine Andore smatra se da je proizvod porijeklom iz Kneževine Andore, razvrstan u Glavama 25 do 97 Harmonizovanog sistema, porijeklom iz Evropske unije.

Član 41 Seuta i Melilja

1. U smislu ovih pravila pojam „Evropska unija” ne obuhvata Seutu i Melilju.
2. Na proizvode porijeklom iz strane prilikom uvoza u Seutu i Melilju primjenjuje se u svakom pogledu jednak carinski režim koji se primjenjuje na proizvode porijeklom iz carinskog područja Evropske unije na osnovu Protokola br 2 Akta o pristupanju Kraljevine Španije i Republike Portugal, i usklađenim sa Ugovorima¹. Strane na uvoz proizvoda koji su obuhvaćeni odgovarajućim sporazumom i koji su porijeklom iz Seute i Melilje primjenjuju carinski režim jednak režimu koji je odobren za proizvode koji se uvoze i koji su porijeklom iz Evropske unije.
3. U smislu stava 2 ovog člana u pogledu proizvoda porijeklom iz Seute i Melilje, ova pravila se primjenjuju mutatis mutandis u skladu sa posebnim uslovima utvrđenima u Aneksu V.

ANEKS I

UVODNE NAPOMENE UZ LISTU U PRILOGU II

Napomena 1 – Opšti uvod

U listi se navode uslovi koji su zahtijevani za sve proizvode kako bi se smatrali dovoljno obrađenima ili prerađenima u smislu Glave II član 4 ovog Priloga. Postoje četiri različite vrste pravila, koje variraju u zavisnosti od proizvoda:

- (a) obradom ili preradom nije prevaziđen maksimalni sadržaj materijala bez porijekla;
- (b) obradom ili preradom četvorocifreni tarifni broj Harmonizovanog sistema ili šestocifreni tarifni podbroj Harmonizovanog sistema izrađenih proizvoda postaje različit od četvorocifrenog tarifnog broja Harmonizovanog sistema ili šestocifrenog tarifnog podbroja upotrijebljenih materijala;

---

¹ OJ EC L 302, 15.11.1985, str. 23.

- (c) sprovodi se specifični proces obrade ili prerade;
- (d) obrada ili prerada obavlja se na određenim potpuno dobijenim materijalima.

Napomena 2 – Struktura liste

2.1. U prvim dvijema kolonama iz liste opisuje se dobijeni proizvod. U koloni 1 navodi se tarifni broj ili broj glave iz Harmonizovanog sistema, a u koloni 2 naziv robe koji se upotrebljava u tom sistemu za taj tarifni broj ili tu glavu. Za svaki navod u prvim dvijema kolonama dato je pravilo u koloni 3. Ako u nekim slučajevima unosu iz kolone 1 prethodi „ex”, to znači da se pravila iz kolone 3 primjenjuju samo na dio tog tarifnog broja koji je opisan u koloni 2.

2.2. Ako je nekoliko tarifnih brojeva grupisano zajedno u koloni 1 ili se navodi broj glave, pa se stoga u koloni 2 daje uopšten naziv proizvoda, susjedna pravila u koloni 3 odnose se na sve proizvode koji su prema Harmoniziranom sistemu razvrstani u tarifne brojeve glave ili u bilo koji od tarifnih brojeva grupisanih zajedno u koloni 1.

2.3. Ako su na listi različita pravila koja se odnose na različite proizvode unutar nekog tarifnog broja, svaka alineja sadrži opis tog dijela tarifnog broja koji je obuhvaćen susjednim pravilom u koloni 3.

2.4. Ako su u koloni 3 navedena dva alternativna pravila, razdvojena sa „ili”, izvoznik može da bira koje će pravilo upotrijebiti.

Napomena 3 – Primjeri primjene pravila

3.1. Glava II član 4 ovog Priloga o proizvodima koji su stekli status proizvoda sa porijeklom i koji se upotrebljavaju u proizvodnji drugih proizvoda, primjenjuje se bez obzira na to da li su proizvodi stekli taj status u fabrici u kojoj se upotrebljavaju ili u nekoj drugoj fabrici u strani.

3.2. U skladu sa Glavom II član 6 ovog Priloga, sprovedena obrada ili prerada mora prevazilaziti listu postupaka iz navedenog člana. U suprotnom se za robu ne može odobriti preferencijalno tarifno postupanje, čak i ako su ispunjeni uslovi iz liste u nastavku.

U skladu sa Glavom II član 6 ovog Priloga, pravila iz liste predstavljaju minimalne količine potrebne obrade ili prerade, pri čemu se status proizvoda sa porijeklom stiče i većim stepenom obrade ili prerade, odnosno ne stiče se manjim stepenom obrade ili prerade.

Stoga, ako se pravilom predviđa da se na određenom nivou proizvodnje može upotrijebiti materijal bez porijekla, upotreba tog materijala dopuštena je u ranijoj, ali ne i u kasnijoj fazi proizvodnje.

Ako se pravilom predviđa da se na određenom nivou proizvodnje ne može upotrijebiti materijal bez porijekla, upotreba tog materijala dopuštena je u ranijoj, ali ne i u kasnijoj fazi proizvodnje.

Primjer: ako se pravilom iz liste za Glavu 19 zahtijeva da „materijali bez porijekla iz tarifnih brojeva 1101 do 1108 ne smiju prevazići 20% težine”, upotreba (tj. uvoz) žitarica iz Glave 10 (materijali u ranijoj fazi proizvodnje) nije ograničena.

3.3. Ne dovodeći u pitanje Napomenu 3.2, ako se u pravilu upotrebljava izraz „Izrada od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja”, tada se mogu koristiti materijali iz bilo kojeg tarifnog broja/bilo kojih tarifnih brojeva (čak i materijali istog opisa i tarifnog broja kao i proizvod), u skladu sa bilo kakvim konkretnim ograničenjima koja su možda sadržana u pravilu.

Međutim, izraz „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja ...” ili „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz istog tarifnog broja kao i proizvod” znači da se mogu upotrijebiti materijali iz bilo kojeg tarifnog broja/kojih tarifnih brojeva, osim onih istog naziva kao i naziv proizvoda koji je naveden u koloni 2 liste.

3.4. Ako je u pravilu iz liste navedeno da se proizvod može proizvoditi od više od jednog materijala, to znači da se može upotrijebiti jedan materijal ili više njih. To ne znači da se svi ti materijali moraju upotrijebiti.

3.5. Ako je u pravilu iz liste navedeno da se proizvod mora proizvoditi od određenog materijala, taj uslov ne isključuje upotrebu drugih materijala koji zbog svoje prirode ne mogu zadovoljiti to pravilo.

3.6. Ako se u nekom pravilu iz liste za maksimalnu vrijednost materijala bez porijekla koji se mogu upotrijebiti navode dva procenta, ti se procenti ne mogu sabirati. Drugim riječima, maksimalna vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez porijekla nikada ne smije prevazići najviši navedeni procenat. Osim toga, ne smiju se prevazići ni pojedinačni procenti za konkretne materijale.

Napomena 4 – Opšte odredbe o određenim poljoprivrednim proizvodima

4.1. Poljoprivredni proizvodi obuhvaćeni Glavama 6, 7, 8, 9, 10, 12 i tarifnim brojem 2401 uzgojeni ili poŕnjevjeni na teritoriji strane smatraju se porijeklom sa teritorije te strane, čak i ako se uzgajaju iz sjemena, lukovica, podloga, reznica, kalema, mladica, pupoljaka ili drugih živih djelova biljaka uvezenih iz druge zemlje.

4.2. Ako za udio šećera bez porijekla u određenom proizvodu postoje ograničenja, težina šećera iz tarifnog broja 1701 (saharoza) i 1702 (npr. fruktoza, glukoza, laktoza, maltoza, izoglukoza ili invertni šećer) upotrijebljenog u proizvodnji gotovog proizvoda i u proizvodnji proizvoda bez porijekla koji su ugrađeni u gotovi proizvod uzima se u obzir pri izračunu takvih ograničenja.

Napomena 5 – Terminologija koja se upotrebljava u vezi s određenim tekstilnim proizvodima

5.1. Pojam „prirodna vlakna” upotrebljava se u listi za vlakna koja nijesu vještačka, ni sintetička. Ograničava se na faze prije pređenja, uključujući i otpatke i, ako nije drugačije navedeno, obuhvata vlakna koja nijesu vlačena, češljana ili na drugi način obrađena, ali nepredena.

5.2. Pojam „prirodna vlakna” obuhvata konjsku dlaku iz tarifnog broja 0503, svilu iz tarifnih brojeva 5002 i 5003, kao i vunena vlakna i finu i grubu životinjsku dlaku iz tarifnih brojeva 5101 do 5105, pamučna vlakna iz tarifnih brojeva 5201 do 5203 i ostala biljna vlakna iz tarifnih brojeva 5301 do 5305.

5.3. Pojmovi „tekstilna pulpa”, „hemijski materijali” i „materijali za proizvodnju hartije” koriste se u listi da se opišu materijali koji se ne svrstavaju u Glave 50 do 63, a koji se mogu upotrijebiti za proizvodnju vještačkih, sintetičkih ili papirnih vlakana ili prediva.

5.4. Pojam „vještačka ili sintetička sortirana vlakna” u listi se koristi za sintetički ili vještački konac kudjelje, sortirana vlakna ili otpatke iz tarifnih brojeva 5501 do 5507.

5.5. Štampa (u kombinaciji sa tkanjem, pletenjem/kukičanjem, taftingom ili flokiranjem) definiše se kao tehnika kojom se objektivno ocijenjena karakteristika, poput boje, dizajna, tehničke izvedbe, dodaje tekstilnoj podlozi sa stalnim karakterom upotrebom sitoštampe, valjka, digitalnih tehnika ili tehnika za preslikavanje.

5.6. Štampa (kao samostalni postupak) definiše se kao tehnika kojom se objektivno ocijenjena karakteristika, poput boje, dizajna, tehničke izvedbe, dodaje tekstilnoj podlozi sa stalnim karakterom upotrebom sitoštampe, valjka, digitalnih tehnika ili tehnika za preslikavanje u kombinaciji sa najmanje dvije pripremne/završne obrade (npr. ribanje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada radi otpornosti na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova), pod uslovom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika.

Napomena 6 – Odstupanja koja se primjenjuje na proizvode napravljene od mješavine tekstilnih materijala

6.1. Ako se za određeni proizvod sa liste poziva na ovu napomenu, uslovi određeni u koloni 3 ne primjenjuju se na osnovne tekstilne materijale upotrijebljene za izradu tog proizvoda, a koji zajedno čine 15% ili manje od ukupne težine svih upotrijebljenih osnovnih tekstilnih materijala (vidjeti i napomene 6.3 i 6.4).

6.2. Međutim, odstupanje iz napomene 6.1 može se primijeniti samo na mješovite proizvode koji su izrađeni od dva ili više osnovnih tekstilnih materijala.

Osnovni tekstilni materijali su:

- svila;
- vuna;
- gruba životinjska dlaka;
- fina životinjska dlaka;
- konjska dlaka;
- pamuk;
- materijali za izradu papira i papir;
- lan;
- prava konoplja;
- juta i ostala tekstilna likova vlakna;
- sisal i druga tekstilna vlakna iz roda agava;
- vlakna od kokosa, abake, ramije i druga biljna tekstilna vlakna;
- sintetička polipropilenska filamentna vlakna;
- sintetička poliesterska filamentna vlakna;
- sintetička poliamidna filamentna vlakna;
- sintetička filamentna vlakna od poliakrilonitrila;
- sintetička poliimidna filamentna vlakna;
- sintetička filamentna vlakna od politetrafluoretilena;
- sintetička filamentna vlakna od poli (fenilen sulfida);
- sintetička filamentna vlakna od poli (vinil hlorida);
- ostala sintetička filamentna vlakna;
- vještačka filamentna vlakna od viskoze;
- ostala vještačka filamentna vlakna;
- vodljivi filamenti;
- sintetička polipropilenska sortirana vlakna;
- sintetička poliesterska sortirana vlakna;
- sintetička poliamidna sortirana vlakna;
- sintetička sortirana vlakna od poliakrilonitrila;
- sintetička poliimidna sortirana vlakna;
- sintetička sortirana vlakna od politetrafluoretilena;
- sintetička sortirana vlakna od poli (fenilen sulfida);
- sintetička sortirana vlakna od poli (vinil hlorida);
- ostala sintetička sortirana vlakna;
- vještačka sortirana vlakna od viskoze;
- ostala vještačka sortirana vlakna;
- pređa od poliuretana sa međudjelovima od fleksibilnih polietarskih segmenata, upletenih ili neupletenih;
- proizvodi iz tarifnog broja 5605 (metalizirana pređa) koji uključuju vrpcu koja se sastoji od jezgra od aluminijumske folije ili od jezgra od plastične folije sa slojem aluminijuskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, umetnutu pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dva sloja plastične folije;
- ostali proizvodi iz tarifnog broja 5605;
- staklena vlakna;

- metalna vlakna;
- mineralna vlakna.

6.3. U slučaju proizvoda koji uključuju „poliuretansku pređu sa fleksibilnim polietarskim segmentima, upletenu ili neupletenu”, odstupanje za tu pređu iznosi 20%.

6.4. U slučaju proizvoda koji uključuju „traku koja se sastoji od jezgra od aluminijumske folije ili od jezgra od plastične folije, sa slojem aluminijumskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, umetnute pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dva sloja plastične folije”, odstupanje za tu traku iznosi 30%.

Napomena 7 – Ostala odstupanja koja se primjenjuju na određene tekstilne proizvode

7.1. Ako se u listi poziva na ovu napomenu, tekstilni materijali (uz izuzeće postava i međupostava), koji ne zadovoljavaju pravilo iz kolone 3 liste za određeni izrađeni proizvod mogu se upotrijebiti, pod uslovom da su razvrstani pod drugi tarifni broj nego proizvod i da njihova vrijednost ne prelazi 15% cijene proizvoda franko fabrika.

7.2. Ne dovodeći u pitanje napomenu 7.3, materijali koji nijesu razvrstani u Glave 50 do 63 mogu se slobodno upotrijebiti u proizvodnji tekstilnih proizvoda, bilo da sadrže tekstil ili ne.

7.3. Ako se primjenjuje procentno pravilo, vrijednost materijala bez porijekla koji nijesu razvrstani u Glavama 50 do 63 mora se uzeti u obzir pri izračunavanju vrijednosti ugrađenih materijala bez porijekla.

Napomena 8 – Definicija specifičnih procesa i jednostavnih aktivnosti koje se obavljaju u vezi s određenim proizvodima iz Glave 27

8.1. U smislu tarifnih brojeva ex 2707 i 2713 „specifični procesi” su:

- (a) vakuumska destilacija;
- (b) redestilacija preciznim postupkom frakcionisanja;
- (c) kreiranje;
- (d) reformisanje;
- (e) ekstrakcija selektivnim rastvaračima;
- (f) proces koji obuhvata sve sljedeće postupke: preradu koncentrisanom sumpornom kiselinom, dimećom sumpornom kiselinom ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljenom ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (i) izomerizacija.

8.2. U smislu tarifnih brojeva 2710, 2711 i 2712 „specifični procesi” su:

- (a) vakuumska destilacija;
- (b) redestilacija preciznim postupkom frakcionisanja;
- (c) kreiranje;
- (d) reformisanje;
- (e) ekstrakcija selektivnim rastvaračima;
- (f) proces koji obuhvata sve sljedeće postupke: preradu koncentrisanom sumpornom kiselinom, dimećom sumpornom kiselinom ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljenom ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;

- (i) izomerizacija;
- (j) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, odsumporavanje vodonikom koje rezultira smanjenjem najmanje 85% sadržaja sumpora u prerađenim proizvodima (metoda ASTM D 1266-59 T);
- (k) samo u odnosu na proizvode iz tarifnog broja 2710, deparafinacija nekim drugim postupkom osim filtriranja;
- (l) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretiranje vodonikom u svrhe osim odsumporavanja, pri čemu je vodonik aktivni element u hemijskoj reakciji, pri pritisku većem od 20 bara i temperaturi višoj od 250°C, uz upotrebu katalizatora. Dalja obrada ulja za podmazivanje iz tarifnog broja ex 2710 vodonikom, naročito u cilju poboljšanja boje ili stabilnosti (npr. hidrofiniširanje ili dekolorizacija), ne smatra se, međutim, specifičnim procesom;
- (m) samo u odnosu na loživa ulja iz tarifnog broja ex 2710, atmosferska destilacija, pod uslovom da se manje od 30% tih proizvoda – po obimu, uključujući i gubitke – destilira na 300°C pomoću metode ASTM D 86;
- (n) samo u odnosu na druga teška ulja osim gasnih i loživih ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretman pomoću visokofrekventnog jedva vidljivog električnog pražnjenja bez iskrenja;
- (o) samo u odnosu na sirove proizvode (osim vazelina, ozokerita, voska mrkog ugljena ili voska od treseta, parafinskog voska sa masenim udjelom ulja manjim od 0,75%) iz tarifnog broja ex 2712, uklanjanje ulja pomoću frakcijske kristalizacije.

8.3. U smislu tarifnih brojeva ex 2707 i 2713, jednostavne aktivnosti kao što su čišćenje, pretakanje, desalinizacija, odvajanje vode, filtriranje, bojenje, obilježavanje, dobijanje sadržaja sumpora zbog miješanja proizvoda sa različitim sadržajima sumpora, bilo koja njihova kombinacija ili slične aktivnosti ne daju status proizvoda sa porijeklom.

Napomena 9 – Definicija specifičnih procesa i aktivnosti koje se obavljaju u vezi s određenim proizvodima

9.1. Proizvodi iz Glave 30 dobijeni u strani upotrebom ćelijskih kultura smatraju se proizvodima porijeklom iz te strane. „Ćelijska kultura” definiše se kao uzgoj ljudskih, životinjskih i biljnih ćelija u kontrolisanim uslovima (kao što su definisane temperature, uzgojni medij, mješavina gasova, pH) izvan živog organizma.

9.2. Smatra se da su proizvodi obuhvaćeni Glavama 29 (osim: 2905.43-2905.44), 30, 32, 33 (osim: 3302.10, 3301), 34, 35 (osim: 35.01, 3502.11-3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (osim: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) i 39 (osim: 39.16-39.26), dobijeni fermentacijom u strani, porijeklom iz te strane. „Fermentacija” je biotehnološki proces u kojem se ljudske, životinjske i biljne ćelije, bakterije, kvasci, gljivice ili enzimi upotrebljavaju za izradu proizvoda obuhvaćenih Glavama 29 do 39.

9.3. Sljedeći postupci prerade smatraju se dovoljnima u skladu sa članom 4 stav 1 za proizvode obuhvaćene Glavama 28, 29 (osim: 2905.43-2905.44), 30, 32, 33 (osim: 3302.10, 3301), 34, 35 (osim: 35.01, 3502.11-3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (osim: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) i 39 (osim: 39.16-39.26):

- Hemijska reakcija: „hemijska reakcija” je proces (uključujući biohemijski proces) pri kojem prekidanjem postojećih i stvaranjem novih međumolekularnih veza ili promjenom prostornog rasporeda atoma u molekulu nastaje molekul sa novom strukturom. Hemijska reakcija može se izraziti promjenom „CAS broja”.

Sljedeće postupke ne treba uzimati u obzir u smislu porijekla: (a) otapanje u vodi ili drugim rastvaračima; (b) uklanjanje rastvarača, uključujući vode kao rastvarače; ili (c) dodavanje ili uklanjanje kristalizacione vode. Hemijska reakcija, kako je određena u tekstu iznad, smatra se dovoljnom za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom.

- Smjese i mješavine: namjerno i srazmjerno kontrolisano miješanje ili spajanje (uključujući disperziju) materijala, osim dodavanja razrjeđivača, radi usklađivanja sa prethodno utvrđenim specifikacijama, čime nastaje proizvod sa fizičkim ili hemijskim svojstvima koja su relevantna za njegove svrhe ili namjene i koja se razlikuju od svojstava ulaznih materijala smatra se dovoljnim za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom.
- Prečišćavanje: prečišćavanje se smatra dovoljnim za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom, pod uslovom da prečišćavanje koje se sprovodi na teritoriji jedne ili obje strane ispunjava jedan od sljedećih kriterijuma:
  - (a) prečišćavanje proizvoda kojim se uklanja najmanje 80% sadržaja postojećih nečistoća; ili
  - (b) smanjenjem ili uklanjanjem nečistoća dobija se proizvod prikladan za jednu ili više sljedećih primjena:
    - (i) farmaceutski, medicinski, kozmetički, veterinarski, prehrambeni proizvodi;
    - (ii) hemijski proizvodi i reagensi za analitičke, dijagnostičke ili laboratorijske svrhe;
    - (iii) elementi i komponente za upotrebu u mikroelektrotehnici;
    - (iv) specijalizovane optičke upotrebe;
    - (v) biotehnička upotreba (npr. u ćelijskim uzgojima, u genetičkoj tehnologiji ili kao katalizator);
    - (vi) nosači koji se upotrebljavaju u postupku odvajanja; ili
    - (vii) nuklearne svrhe.
- Promjena veličine čestica: namjerne i kontrolisane promjene veličine čestica proizvoda, osim samo drobljenjem ili presovanjem, čime nastaje proizvod čija su definisana veličina čestica, definisana distribucija veličine čestica ili definisana površina relevantni za namjene dobijenog proizvoda, i koji ima različita fizička ili hemijska svojstva od ulaznih materijala, smatraju se dovoljnim za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom.
- Standardni materijali: Standardni materijali (uključujući standardne rastvarače) su preparati prikladni za analitičke svrhe, kalibrisanje ili referenciranje, sa preciznim stepenima čistoće ili srazmjerama koje je odobrio proizvođač. Proizvodnja standardnih materijala smatra se postupkom za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom.
- Razdvajanje izomera: izolovanje ili razdvajanje izomera iz mješavine izomera smatra se postupkom dovoljnim za sticanje statusa proizvoda sa porijeklom.

ANEKS II

LISTA OBRADJE ILI PRERADJE KOJU TREBA IZVRŠITI NA MATERIJALIMA BEZ PORIJEKLA KAKO BI DOBIJENI PROIZVOD STEKAO STATUS PROIZVODA SA PORIJEKLOM

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
Glava 1	Žive životinje	Sve životinje u Glavi 1 u potpunosti su dobijene
Glava 2	Meso i klanični proizvodi za jelo	Proizvodnja u kojoj su svo meso i klanični proizvodi za jelo u proizvodima iz ove glave potpuno dobijeni
Glava 3	Ribe i ljuskari, mekušci i ostali vodeni beskičmenjaci	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glave 3 potpuno dobijeni
Glava 4	Mlijeko i proizvodi od mlijeka; živinska i ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, nepomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glave 4 potpuno dobijeni
ex Glava 5	Proizvodi životinjskog porijekla, na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
ex 0511 91	Nejestiva riblja jaja i ikra	Sva jaja i ikra u potpunosti su dobijena
Glava 6	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; sječeno cvijeće i ukrasno lišće	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glave 6 potpuno dobijeni
Glava 7	Povrće, korijenje i krtole za jelo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glave 7 potpuno dobijeni
Glava 8	Voće za jelo, uključujući jezgrasto voće; kore agruma ili dinja i lubenica	Proizvodnja u kojoj su svo upotrijebljeno voće, orašasti plodovi i kore agruma ili dinja i lubenica iz Glave 8 potpuno dobijeni
Glava 9	Kafa, čaj, mate čaj i začini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
Glava 10	Žitarice	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glave 10 potpuno dobijeni
Glava 11	Proizvodi mlinske industrije; slad; skrob; inulin; gluten od pšenice	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glava 8, 10 i 11, tarifnih brojeva 0701, 0714, 2302 i 2303 i tarifnog podboja 0710 10 potpuno dobijeni
Glava 12	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnevlje, sjeme i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex Glava 13	Šeljak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
ex 1302	Pektinske materije, pektinati i pektati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
Glava 14	Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
ex Glava 15	Masnoće i ulja životinjskog ili biljnog porijekla i proizvodi njihovog razlaganja; prerađene jestive masnoće; voskovi životinjskog i biljnog porijekla; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
1504 do 1506	Masti i ulja i njihove frakcije, od riba ili morskih sisara; vunene masnoće i masne supstance dobijene od njih (uključujući lanolin); ostale masti i ulja životinjskog porijekla i njihove frakcije, rafinisani ili nerafinisani, ali hemijski nemodifikovani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
1508	Ulje od kikirikija i njegove frakcije, prečišćeni ili neprečišćeni, ali hemijski nemodifikovani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog podbroja, osim tarifnog podbroja proizvoda
1509 i 1510	Maslinovo ulje i njegove frakcije	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni biljni materijali potpuno dobijeni
1511	Palmino ulje i njegove frakcije, prečišćeni ili neprečišćeni, ali hemijski nemodifikovani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog podbroja, osim tarifnog podbroja proizvoda
ex 1512	Ulje od sjemena suncokreta i njihove frakcije: - za tehničku ili industrijsku upotrebu, osim za proizvodnju prehrambenih proizvoda za ljudsku ishranu - ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni biljni materijali potpuno dobijeni
1515	Ostale biljne masti i ulja, neisparljivi (uključujući ulje jojobe) i njihove frakcije, prečišćeni ili neprečišćeni, ali hemijski nemodifikovani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog podbroja, osim tarifnog podbroja proizvoda
ex 1516	Masti i ulja i njihove frakcije, od ribe	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
1520	Glicerin, sirov; glicerinske vode i lužine	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
Glava 16	Prerađevine od mesa, riba, ljuskara, mekušaca ili ostalih vodenih beskičmenjaka	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glava 2, 3 i 16 potpuno dobijeni
ex Glava 17	Šećer i proizvodi od šećera; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
1702	Ostali šećeri, uključujući hemijski čistu laktozu, maltozu, glukozu i fruktozu u čvrstom stanju; šećerni sirupi bez dodatih sredstava za aromatizaciju ili materija za bojenje; vještački med, pomiješan ili nepomiješan sa prirodnim medom; karamel:	

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	<ul style="list-style-type: none"> - Hemijski čista maltoza i fruktoza - Ostalo 	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 1702</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 1101 do 1108, 1701 i 1703 ne prelazi 30% težine gotovog proizvoda</p>
1704	Proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> – težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda <p>ili</p> <ul style="list-style-type: none"> – vrijednost upotrijebljenog šećera ne prelazi 30% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 18	Kakao i proizvodi od kaka; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
ex 1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao; osim:	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> – težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda <p>ili</p> <ul style="list-style-type: none"> – vrijednost upotrijebljenog šećera ne prelazi 30% cijene proizvoda franko fabrika
1806 10	Kakao u prahu, sa dodatkom šećera ili drugih materija za zaslađivanje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
1901	<p>Ekstrakt slada; prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupe, griza, skroba ili ekstrakta slada, bez dodatka kaka ili sa dodatkom kaka u količini manjoj od 40% po masi kaka, računato na potpuno odmašćenju osnovi, na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni; prehrambeni proizvodi od roba iz tarifnih brojeva 0401 do 0404, bez dodatka kaka ili sa sadržajem kaka manjim od 5% po masi, računato na potpuno odmašćenju osnovi, na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekstrakt slada 	Proizvodnja od žitarica iz Glave 10

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	- Ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj pojedinačna težina upotrijebljenog šećera i materijala iz Glave 4 ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
1902	Tjestenine, kuvane ili nekuvane ili punjene (mesom ili drugim materijama) ili drugačije pripremljene, kao što su špageti, makaroni, rezanci, lasanje, njoki, ravioli, kaneloni; kus-kus, pripremljen ili nepripremljen	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj: – težina materijala iz tarifnih brojeva 1006 i 1101 do 1108 ne prelazi 20% težine gotovog proizvoda, i – težina materijala iz Glava 2, 3 i 16 ne prelazi 20% težine gotovog proizvoda
1903	Tapioka i zamjene tapioke pripremljeni od skroba u obliku ljuspica, zrnaca, perli, prosijanih ili sličnih oblika	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim krompirovog skroba iz tarifnog broja 1108
1904	Proizvodi za ishranu dobijeni bubrenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (npr. kukuruzne pahuljice); žitarice (osim kukuruza) u zrnju ili u obliku pahuljica ili drugačije obrađenog zrna (osim brašna, prekrupe i griza), prethodno kuvane ili drugačije pripremljene, na drugom mjestu nepomenute, niti obuhvaćene	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj: – težina materijala iz tarifnih brojeva 1006 i 1101 do 1108 ne prelazi 20% težine gotovog proizvoda, i – težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
1905	Hljeb, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi, sa dodatkom kakaa ili bez dodatka kaka; pričesne nafore, prazne kapsule pogodne za farmaceutsku upotrebu, pečatne oblate, pirinčana hartija i slični proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 1006 i 1101 do 1108 ne prelazi 20% težine gotovog proizvoda
ex Glava 20	Proizvodi od povrća, voća, uključujući jezgrasto voće, i ostalih djelova bilja; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
2002 i 2003	Paradajz, pečurke i trifle, pripremljene ili konzervisane na drugi način osim u sirćetu ili sirćetnoj kiselini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Glave 7 u potpunosti dobijeni
2006	Povrće, voće, jezgrasto voće, kore od voća i ostali djelovi bilja, konzervisani u šećeru (suvi, glazirani ili kandirani)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
2007	Džemovi, voćni želei, marmelade, pire od voća ili jezgrastog voća i paste od voća ili jezgrastog voća dobijeni kuvanjem, sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
ex 2008	Proizvodi, osim: - Jezgrasto voće, bez dodatka šećera ili alkohola - Puter od kikirikija; mješavine od žitarica; palmina jezgra; kukuruz - Voće i jezgrasto voće kuvano na drugi način, osim u vodi ili na pari, bez dodatka šećera, smrznuto	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
2009	Voćni sokovi (uključujući širu od grožđa) i sokovi od povrća, nefermentisani i bez dodatka alkohola, sa dodatkom ili bez dodatka šećera ili ostalih sredstava za zaslađivanje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
ex Glava 21	Razni proizvodi za ishranu; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
2103	- Sosevi i njihovi preparati; miješani začini i miješana začinska sredstva - Brašno i griz od slačice i pripremljena slačica (senf)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, može se upotrijebiti brašno ili griz od slačice ili pripremljena slačica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
2105	Sladoled i drugi slični proizvodi sa dodatkom ili bez dodatka kaka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj: – pojedinačna težina upotrijebljenog šećera i materijala iz Glave 4 ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda i – ukupna kombinovana težina upotrijebljenog šećera i materijala iz Glave 4 ne prelazi 60% težine gotovog proizvoda
2106	Prehrambeni proizvodi na drugom mjestu nepomenuti, niti obuhvaćeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda
ex Glava 22	Pića, alkoholi i sirće; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnih podbrojeva 0806 10, 2009 61, 2009 69 u potpunosti dobijeni
2202	Voda, uključujući mineralnu vodu i gaziranu vodu, sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i ostala bezalkoholna pića, osim sokova od voća ili povrća iz tarifnog broja 2009	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
2207 i 2208	Nedenaturisani etil-alkohol alkoholne jačine manje od 80% vol; rakije, likeri i ostala alkoholna pića	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja 2207 ili 2208, u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnih podbrojeva 0806 10, 2009 61, 2009 69 u potpunosti dobijeni
ex Glava 23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena hrana za životinje; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
2309	Preparati koji se upotrebljavaju za ishranu životinja	Proizvodnja u kojoj: <ul style="list-style-type: none"> – su svi materijali iz Glava 2 i 3 potpuno dobijeni, – težina upotrijebljenih materijala iz Glava 10 i 11 i tarifnih brojeva 2302 i 2303 ne prelazi 20% težine gotovog proizvoda, – pojedinačna težina upotrijebljenog šećera i materijala iz Glave 4 ne prelazi 40% težine gotovog proizvoda, i – ukupna kombinovana težina upotrijebljenog šećera i materijala iz Glave 4 ne prelazi 50% težine gotovog proizvoda
ex Glava 24	Duvan i proizvodi zamjene duvana; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja u kojoj težina materijala iz tarifnog broja 2401 ne prelazi 30% ukupne težine upotrijebljenih materijala iz Glave 24
2401	Neprerađeni duvan; otpaci od duvana	Proizvodnja u kojoj su svi materijali iz tarifnog broja 2401 potpuno dobijeni
ex 2402	Cigarete, od duvana ili supstituta duvana	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, i duvana za pušenje iz tarifnog podbroja 2403 19, u kojoj je najmanje 10% masenog udjela svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2401 potpuno dobijeno
ex 2403	Proizvodi namijenjeni za udisanje zagrijavanjem ili drugim sredstvima, bez izgaranja	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj je najmanje 10% masenog udjela svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2401 potpuno dobijeno
ex Glava 25	So; sumpor; zemlja i kamen; gips, kreč i cement; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 70% cijene proizvoda franko fabrika

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
ex 2519	Usitnjen prirodni magnezijum-karbonat (magnezit) u hermetički zapečaćenim kontejnerima i magnezijum-oksidi, čist ili nečist, osim topljenog magnezijum-oksida ili sintermagnezita	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, dozvoljena je upotreba prirodnog magnezijum-karbonata (magnezita)
Glava 26	Rude, zgure i pepeo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex Glava 27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenozne materije; mineralni voskovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 2707	Ulja kod kojih masa aromatičnih sastojaka prelazi masu nearomatičnih sastojaka, slična mineralnim uljima dobijenim destilacijom katrana kamenog uglja na visokoj temperaturi, od čega više od 65% zapremine destiliše na temperaturi do 250°C (uključujući mješavine esencije nafte i benzola), namijenjena za upotrebu kao pogonsko gorivo ili gorivo za zagrijavanje	Postupci rafinisanja i/ili jedan ili više specifičnih procesa (¹) ili Drugi postupci kod kojih se svi upotrijebljeni materijali svrstavaju u tarifni broj različit od tarifnog broja u koji se svrstava proizvod. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
2710	Ulja dobijena od nafte i ulja dobijena od bitumenoznih minerala, osim sirovih; proizvodi, na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni, koji sadrže po masi 70% ili više ulja od nafte ili ulja dobijenih od bitumenoznih minerala, tako da su ova ulja osnovni sastojci tih proizvoda; otpadna ulja	Postupci rafinisanja i/ili jedan ili više specifičnih procesa (¹) ili Drugi postupci kod kojih se svi upotrijebljeni materijali svrstavaju u tarifni broj različit od tarifnog broja u koji se svrstava proizvod. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
2711	Naftni gasovi i ostali gasoviti ugljovodonici	Postupci rafinisanja i/ili jedan ili više specifičnih procesa (¹) ili Drugi postupci kod kojih se svi upotrijebljeni materijali svrstavaju u tarifni broj različit od tarifnog broja u koji se svrstava proizvod. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
2712	Vazelin; parafin, mikrokristalni vosak od nafte, presovani parafini, ozokerit, vosak od mrkog uglja (lignit), vosak od treseta, ostali mineralni voskovi i slični proizvodi dobijeni sintezom ili drugim postupcima, obojeni ili neobojeni	Postupci rafinisanja i/ili jedan ili više specifičnih procesa (¹) ili Drugi postupci kod kojih se svi upotrijebljeni materijali svrstavaju u tarifni broj različit od tarifnog broja u koji se svrstava proizvod. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
2713	Naftni koks, bitumen od nafte i ostali ostaci od ulja od nafte ili iz ulja dobijenih od bitumenoznih minerala	Postupci rafinisanja i/ili jedan ili više specifičnih procesa (¹) ili Drugi postupci kod kojih se svi upotrijebljeni materijali svrstavaju u tarifni broj različit od tarifnog broja u koji se svrstava proizvod. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 28	Neorganski hemijski proizvodi; organska ili neorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 29	Organski hemijski proizvodi; osim:	Specifični proces(i) (⁴) ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 2901	Aciklični ugljovodonici za upotrebu kao pogonsko gorivo ili gorivo za zagrijavanje	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Postupci rafinisanja i/ili jedan ili više specifičnih procesa ⁽¹⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 2902	Ciklani i cikleni (osim azulena), benzol, toluen, ksileni, za upotrebu kao pogonsko gorivo ili gorivo za zagrijavanje	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Postupci rafinisanja i/ili jedan ili više specifičnih procesa ⁽¹⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 2905	Alkoholati metala od alkohola iz ovog tarifnog broja i od etil-alkohola	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 2905. Međutim, mogu se upotrijebiti alkoholati metala iz ovog tarifnog broja, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 30	Farmaceutski proizvodi	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
Glava 31	Đubriva	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 32	Ekstrakti za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; boje, pigmenti i ostale materije za bojenje; boje i lakovi; kitovi i ostale zaptivne mase; mastila	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 33	Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički i toaletni proizvodi	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 34	Sapun, organski površinski aktivni agensi, preparati za pranje, preparati za podmazivanje, vještački voskovi, pripremljeni voskovi, preparati za poliranje i ribanje, svijeće i slični proizvodi, paste za modelovanje, „zubarski voskovi” i zubarski preparati na bazi gipsa	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 35	Bjelančevinaste materije; modifikovani skrobovi; lijepkovi; enzimi	<p>Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika</p> <p>ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika</p>
Glava 36	Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne legure; određeni zapaljivi preparati	<p>Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika</p> <p>ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika</p>
Glava 37	Proizvodi za fotografske ili kinematografske svrhe	<p>Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika</p> <p>ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika</p>
ex Glava 38	Razni proizvodi hemijske industrije; osim:	<p>Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti</p>

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 3811	Preparati protiv detonacije, preparati za sprečavanje oksidacije, za sprečavanje taloženja smole, poboljšivači viskoziteta, preparati za sprečavanje korozije i ostali pripremljeni aditivi, za mineralna ulja (uključujući benzin) ili za druge tečnosti koje se upotrebljavaju za iste svrhe kao mineralna ulja: - Pripremljeni aditivi za ulja za podmazivanje, koji sadrže naftna ulja ili ulja dobijena od bitumenoznih minerala	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 3811 ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 3824 99 i ex 3826 00	Biodizel	Proizvodnja u kojoj se biodizel dobija transesterifikacijom i/ili esterifikacijom ili hidro-tretiranjem
Glava 39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	Specifični proces(i) ⁽⁴⁾ ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 40	Kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 4012	Protetirane gume, pune gume ili gume za napuvavanje, od gume	Protetiranje upotrebljivanih guma
ex Glava 41	Sirove kože (osim krzna) i štavljena koža; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
4104 do 4106	Štavljene ili „okorele” („crust”) krupne i sitne kože, bez vune ili dlake, cijepane ili necijepane, ali dalje neobrađivane	Ponovno štavljenje kože ili Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
Glava 42	Proizvodi od kože; sedlarski i sarački proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; proizvodi od životinjskih crijeva (osim niti svilene bube)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 43	Prirodno i vještačko krzno; proizvodi od krzna; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex 4302	Štavljena ili obrađena krzna, sastavljena: - Ploče, krstovi i slični oblici. - Ostalo	Bijeljenje ili bojenje, pored rezanja ili sastavljanja ne-sastavljenih, štavljenih ili obrađenih krzna Proizvodnja od nesastavljenih, štavljenih ili obrađenih krzna
4303	Odjeća, pribor za odjeću i ostali proizvodi od krzna	Proizvodnja od nesastavljenih, štavljenih ili obrađenih krzna iz tarifnog broja 4302
ex Glava 44	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex 4407	Drvo obrađeno po dužini rezanjem, glodanjem ili sječenjem ili ljuštenjem, debljine preko 6 mm, rendisano, brušeno, ili - čeono spojeno	Rendisanje, brušenje ili čeono spajanje
ex 4408	Listovi za furniranje (uključujući dobijene sječenjem na slojeve laminiranog drveta) i listovi za šper ploče debljine do 6 mm, spojeni, i ostalo drvo dužno rezano, sječeno na nožu ili ljušteno, debljine do 6 mm, rendisano, brušeno ili čeono spojeno	Spajanje, rendisanje, brušenje ili čeono spajanje
ex 4410 do ex 4413	Lajsne i vijenci od drveta, uključujući oblikovane podne daske i ostale oblikovane daske	Prerada u oblik lajsni ili vijenaca
ex 4415	Sanduci, kutije, gajbe, doboši i slična ambalaža za pakovanje, od drveta	Proizvodnja od dasaka koje nijesu isječene na određenu veličinu

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
ex 4418	- Građevinska stolarija i ostali proizvodi za građevinarstvo, od drveta - Lajsne i vijenci	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti ploče sa saćem, šindra rezana ili cijepana; Prerada u oblik lajsni ili vijenaca
ex 4421	Drvca za šibice; drveni ekserčići i klinčići za obuću	Proizvodnja od drveta iz bilo kog tarifnog broja, osim od profiliranog drva iz tarifnog broja 4409
Glava 45	Pluta i proizvodi od plute	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 46	Proizvodi od slame, esparta ili drugih pletarskih materijala; korparski i pletarski proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 47	Drvna celuloza ili celuloza od ostalih vlaknastih celuloznih materijala; papirni i kartonski ostaci i otpaci namijenjeni ponovnoj preradi:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 48	Hartija i karton; proizvodi od hartijine pulpe, hartije ili kartona	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 49	Štampane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, kucani tekstovi i planovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 50	Svila; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex 5003	Otpaci od svile (uključujući čaure nepodesne za odmotavanje, otpatke prediva i raščupane tekstilne materijale), grebenani ili češljani	Grebananje ili češljanje otpadaka od svile

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
5004 do ex 5006	Svileno predivo i prediva od otpadaka svile	(2) Predenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih kontinuiranih filamenata u kombinaciji sa pređenjem ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih kontinuiranih filamenata u kombinaciji sa uvijanjem ili Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5007	Tkani materijali od svile ili od otpadaka svile:	(2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili Uvijanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampta (kao samostalni postupak)
ex Glava 51	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, predivo i tkanine od konjske dlake; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
5106 do 5110	Predivo od vune ili fine ili grube životinjske dlake ili od konjske dlake	(2) Predenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa pređenjem ili

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5111 do 5113	Tkani materijali od vune ili fine ili grube životinjske dlake ili od konjske dlake:	(2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampa (kao samostalni postupak)
ex Glava 52	Pamuk; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
5204 do 5207	Predivo i konac od pamuka	(2) Predenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa pređenjem ili Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5208 do 5212	Tkani materijali od pamuka	(2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili Uvijanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji sa tkanjem ili

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampa (kao samostalni postupak)
ex Glava 53	Ostala biljna tekstilna vlakna; predivo od hartije i tkanine od prediva od hartije; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
5306 do 5308	Predivo od ostalih biljnih tekstilnih vlakana; predivo od hartije	(2) Predenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa predenjem ili Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5309 do 5311	Tkani materijali od ostalih biljnih tekstilnih vlakana; tkani materijali od prediva od hartije:	(2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampa (kao samostalni postupak)
5401 do 5406	Predivo, monofilamenti i konac od vještačkih ili sintetičkih filamenata	(2) Predenje prirodnih vlakana ili

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa pređenjem ili Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5407 i 5408	Tkani materijali od prediva vještačkih ili sintetičkih filamenata	(2) Pređenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili Uvijanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji sa tkanjem ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampanje (kao samostalni postupak)
5501 do 5507	Vještačka ili sintetička sortirana vlakna	Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana
5508 do 5511	Pređa i konac za šivenje od vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana	(2) Pređenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa pređenjem ili Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5512 do 5516	Tkani materijali od vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana:	(2) Pređenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili Uvijanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampanje (kao samostalni postupak)
ex Glava 56	Vata, filc i netkani materijal; specijalna prediva; kanapi, užad, konopci i kablovi i proizvodi od njih; osim:	(2) Predenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa predenjem
5601	Vata od tekstilnih materijala i proizvodi od vate; tekstilna vlakna dužine do 5 mm (flok); prah i nope od tekstilnog materijala	Predenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa predenjem ili Flokiranje u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom ili Prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili metaliziranje u kombinaciji sa barem još dvije glavne pripreme ili završne obrade (kao što su kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada), pod uslovom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
5602	Filc, uključujući impregnisani, prevučeni, prekriveni ili laminirani: - Iglani filc	(2)

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	- Ostalo	<p>Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s oblikovanjem tkanine.</p> <p>Međutim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - polipropilenski filament iz tarifnog broja 5402, - propilenska vlakna iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili - kablovi od polipropilenskih filamenata iz tarifnog broja 5501, <p>kod kojih je, u svim slučajevima, sadržaj svakog filamena ili vlakna manji od 9 deciteksa, mogu se upotrijebiti, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost nije veća od 40% cijene proizvoda franko fabrika</p> <p>ili</p> <p>Samo oblikovanje netkane tkanine u slučaju filca napravljenog od prirodnih vlakana</p> <p>(²)</p> <p>Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s oblikovanjem tkanine</p> <p>ili</p> <p>Samo oblikovanje netkane tkanine u slučaju drugog filca napravljenog od prirodnih vlakana</p>
5603	Netkani materijali, nezavisno od toga jesu li impregnisani, prevučeni, prekriveni ili laminirani	
5603 11 do 5603 14	Netkani materijali, nezavisno od toga jesu li impregnisani, prevučeni, prekriveni ili laminirani, od sintetičkih ili vještačkih filamenata	<p>Proizvodnja od</p> <ul style="list-style-type: none"> - usmjerenih ili nasumično usmjerenih filamenata <p>ili</p> <ul style="list-style-type: none"> - supstance ili polimeri prirodnog ili vještačkog ili sintetičkog porijekla, <p>u oba slučaja tako da se spoje na netkani materijal</p>
5603 91 do 5603 94	Netkani materijali, nezavisno od toga jesu li impregnisani, prevučeni, prekriveni ili laminirani, osim od sintetičkih ili vještačkih filamenata	<p>Proizvodnja od</p> <ul style="list-style-type: none"> - usmjerenih ili nasumično usmjerenih sortiranih vlakana <p>i/ili</p> <ul style="list-style-type: none"> - sječene pređe, prirodnog ili vještačkog ili sintetičkog porijekla, <p>u oba slučaja tako da se spoje na netkani materijal</p>
5604	Gumene niti i užad, prekriveni tekstilnim materijalom; tekstilno predivo, trake i slično iz tarifnog broja 5404 i	

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	5405, impregnisani, prevučeni, prekriveni ili obloženi gumom ili plastičnom masom: - Gumene niti i užad, prekriveni tekstilnim materijalom - Ostalo	Proizvodnja od gumenih niti i užadi, koji nijesu prekriveni tekstilnim materijalom (²) Predenje prirodnih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa predenjem ili Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5605	Metalizirano predivo, uključujući obavijeno predivo, koje se sastoji od tekstilnog prediva, traka ili sličnih oblika iz tarifnog broja 5404 ili 5405, kombinovanih sa metalom u obliku niti, traka ili praha ili prekrivenih metalom	(²) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa predenjem ili Uvijanje u kombinaciji sa bilo kojim mehaničkim postupkom
5606	Upletana pređa, trake i slični oblici iz tarifnog broja 5404 ili 5405, upleteni (osim proizvoda iz tarifnog broja 5605 i pređe s upletenom konjskom dlakom); šenil pređa (uključujući flokiranu šenil pređu); efektna pređa sa - petljama	(²) Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa predenjem ili Uvijanje u kombinaciji sa obavijanjem ili Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana ili Flokiranje u kombinaciji sa bojenjem
Glava 57	Tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači:	(²) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili taftingom ili

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		<p>Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili taftingom ili Proizvodnja od kokosove pređe ili sisal pređe ili pređe od jute ili klasične viskozne pređe izrađene prstenastim postupkom pređenja ili Tafting u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom ili Flokiranje u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa tehnikama bez tkanja, uključujući probadanje iglom Tkanina od jute može se upotrebljavati kao podloga</p>
ex Glava 58	Specijalne tkanine; čupava tekstilna tkanina; čipke; tapiserije; pozamanterija; vez; osim:	<p>(²) Pređenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili taftingom ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili taftingom ili Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili sa flokiranjem ili sa prevlačenjem ili sa laminiranjem ili sa metaliziranjem ili Tafting u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom ili Flokiranje u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampanje (kao samostalni postupak)</p>
5805	Ručno tkane tapiserije vrsta gobelin, flandrijske, obison, bove i slično i tapiserije rađene iglom (na primjer, sitnim bodom, unakrsnim bodom), nezavisno jesu li dovršene ili ne	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
5810	Vez u metraži, u trakama ili motivima	Vez u kojem vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
5901	Tekstilne tkanine prevučene lijepkom ili skrobnim materijama, koje se upotrebljavaju za spoljno povezivanje knjiga ili za slične svrhe; paus platno; pripremljeno slikarsko platno; kruto platno i slične krute tekstilne tkanine kakve se koriste za izradu osnova šešira	Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili sa flokiranjem ili sa premazivanjem ili sa laminiranjem ili sa metaliziranjem ili Flokiranje u kombinaciji sa bojenjem ili sa štampom
5902	Kord tkanine za autogume od najlonske pređe i ostalih poliamida, poliestera ili viskoznog rajona, velike čvrstoće: - sa sadržajem do 90% po masi tekstilnih materijala - Ostalo	Tkanje Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa tkanjem
5903	Tekstilne tkanine impregnisane, prevučene, prekrivene ili laminirane plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902	Tkanje u kombinaciji s impregnisanjem ili sa prevlačenjem ili sa prekrivanjem ili sa laminiranjem ili sa metaliziranjem ili Tkanje u kombinaciji sa štampom ili Štampa (kao samostalni postupak)
5904	Linoleum, bilo da je rezan u oblike ili ne; podni pokrivači dobiveni premazivanjem ili prevlačenjem tekstilne podloge, bilo rezani u oblike ili ne	⁽²⁾ Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili sa prevlačenjem ili sa laminiranjem ili sa metaliziranjem Tkanina od jute može se upotrebljavati kao podloga.
5905	Zidne tapete od tekstila: - impregnisane, prevučene, prekrivene ili laminirane gumom, plastičnim ili drugim materijalima	Tkanje, pletenje ili izrada netkanog materijala, u kombinaciji s impregnisanjem ili sa prevlačenjem ili sa prekrivanjem ili sa laminiranjem ili sa metaliziranjem
	- Ostalo	⁽²⁾ Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje, pletenje ili izrada netkanog materijala, u kombinaciji sa bojenjem ili sa prevlačenjem ili sa laminiranjem

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		ili Tkanje u kombinaciji sa štamptom ili Štampa (kao samostalni postupak)
5906	Gumirane tekstilne tkanine, osim onih iz tarifnog broja 5902: - Pleteni ili kukičani materijali	(2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa pletenjem/kukičanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa pletenjem/kukičanjem ili Pletenje ili kukičanje u kombinaciji sa gumiranjem ili Gumiranje u kombinaciji sa barem još dvije glavne pripreme ili završne obrade (kao što su kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada), pod uslovom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
	- Ostale tkanine od pređe od sintetičkih filamenata, koje sadrže više od 90% masenog udjela tekstilnih materijala - Ostalo	Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa tkanjem Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje, u kombinaciji sa bojenjem ili prevlačenjem/gumiranjem ili Bojenje pređe u kombinaciji sa tkanjem, pletenjem ili postupkom koji ne uključuje tkanje ili Gumiranje u kombinaciji sa barem još dvije glavne pripreme ili završne obrade (kao što su kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada), pod uslovom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
5907	Tekstilne tkanine na drugi način impregnisane, prevučene ili prekrivene; platna slikana za pozorišne kulise, podloge od tkanine za ateljea ili slično	Tkanje ili pletenje ili izrada netkanog materijala, u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom ili sa prevlačenjem ili sa impregnisanjem ili sa prekrivanjem ili Flokiranje u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		ili Štampa (kao samostalni postupak)
5908	Fitulji od tekstila, tkani, opleteni ili pleteni, za lampe, peći, upaljače, svijeće ili sl; čarapice za gasno osvjetljenje i cjevasto pletene tkanine za čarapice, impregnisane ili neimpregnisane: - čarapice za gasno osvjetljenje, impregnisane - Ostalo	Proizvodnja od cjevasto pletene tkanine za gasno osvjetljenje Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
5909 do 5911	Tekstilni proizvodi za industrijsku upotrebu:	(2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili Tkanje u kombinaciji sa bojenjem ili sa prevlačenjem ili sa laminiranjem ili Prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili metaliziranje u kombinaciji sa barem još dvije glavne pripremne ili završne obrade (kao što su kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada), pod uslovom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 60	Pletene ili kukičane tkanine	(2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa pletenjem/kukičanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa pletenjem/kukičanjem ili Pletenje/kukičanje u kombinaciji sa bojenjem ili sa flokiranjem ili sa prevlačenjem ili sa laminiranjem ili sa štampom

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		ili Flokiranje u kombinaciji sa bojenjem ili sa štamptom ili Bojenje pređe u kombinaciji sa pletenjem/kukičanjem ili Končanje ili teksturiranje u kombinaciji sa pletenjem/kukičanjem, pod uslovom da vrijednost upotrijebljene nekončane/neteksturirane pređe ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 61	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani: - dobijeni šivenjem ili na drugi način sastavljanjem dva ili više komada pletenog ili kukičanog materijala, koji su ili iskrojani u potrebne oblike ili proizvedeni već oblikovani - Ostalo	(2)(3) Pletenje ili kukičanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine (2) Predenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa pletenjem ili kukičanjem ili Ekstruzija pređe od vještačkih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji sa pletenjem ili kukičanjem ili Pletenje i izrada u jednom postupku
ex Glava 62	Odjeća i pribor za odjeću, koji nijesu pleteni ili kukičani; osim:	(2)(3) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Izrada, uključujući krojenje tkanine prije štampe (kao samostalni postupak)
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 i ex 6211	Odjeća za žene, djevojčice i dojenčad i dodaci odjeći za bebe, vezeni	(3) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Proizvodnja od nevezanih tkanina, pod uslovom da vrijednost nevezanih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika
ex 6210 i ex 6216	Vatrootporna oprema od materijala prevučениh folijom poliestera na koju je nanijet sloj aluminijumskog praha	(2)(3)

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		<p>Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Prevlačenje ili laminiranje, pod uslovom da vrijednost upotrijebljenih neprevučanih ili nelaminiranih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika, u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine</p>
ex 6212	<p>Grudnjaci, steznici, korseti, naramenice, držači čarapa, podvezice i slični proizvodi i njihovi dijelovi, pleteni ili kukičani, dobijeni šivenjem ili spajanjem na drugi način dva ili više dijelova pletenih ili kukičanih materijala, koji su bili razrezani u krojne oblike ili proizvedeni već oblikovani</p>	<p>(²)(³) Pletenje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Izrada, uključujući krojenje tkanine prije štampe (kao samostalni postupak)</p>
6213 i 6214	<p>Maramice, šalovi, ešarpe, marame, šamije, velovi i slični proizvodi: - Vezeno</p> <p>- Ostalo</p>	<p>(²)(³) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Proizvodnja od nevezanih tkanina, pod uslovom da vrijednost upotrijebljenih nevezanih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika ili Izrada, uključujući krojenje tkanine prije štampe (kao samostalni postupak) (²)(³) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Izrada, kojoj prethodi štampa (kao samostalni postupak)</p>
6217	<p>Ostali gotov pribor za odjeću; dijelovi odjeće ili pribora za odjeću, osim onih iz tarifnog broja 6212: - Vezeno</p>	<p>(³) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili</p>

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	<p>- Vatrootporna oprema od materijala prevučenih folijom poliestera na koju je nanijet sloj aluminijumskog praha</p> <p>- postava za kragne i manžetne, skrojena</p> <p>- Ostalo</p>	<p>Proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uslovom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika ili Izrada, kojoj prethodi štampa (kao samostalni postupak) (3) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Prevlačenje ili laminiranje, pod uslovom da vrijednost upotrijebljenih neprevučenih ili nelaminiranih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika, u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine Proizvodnja: – od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, i – u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika (3) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine</p>
ex Glava 63	Ostali gotovi proizvodi od tekstila; setovi; dotrajala odjeća i dotrajali tekstilni proizvodi; krpe; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
6301 do 6304	<p>Čebad, putni pokrivači, posteljno rublje, itd; zavjese, itd; ostali proizvodi za unutrašnje opremanje: - od filca, od netkanih materijala</p> <p>- Ostalo: - Vezeno</p>	<p>(2) Oblikovanje netkane tkanine u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine</p> <p>(2)(3) Tkanje ili pletenje/kukičanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Proizvodnja od nevezenih tkanina (osim pletenih i kukičanih), pod uslovom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika</p>

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	-- Ostalo	(2)(3) Tkanje ili pletenje/kukičanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine
6305	Vreće i vrećice za pakovanje robe	(2) Ekstruzija vještačkih ili sintetičkih vlakana ili pređenje prirodnih i/ili vještačkih ili sintetičkih sortiranih vlakana u kombinaciji sa tkanjem ili sa pletenjem i izrada, uključujući krojenje tkanine
6306	Cerade, nadstrešnice i tende za sunce; šatori; jedra za čamce, daske za jedrenje ili suvozemna vozila; proizvodi za kampovanje: - od netkanih materijala	(2)(3) Oblikovanje netkane tkanine u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine
	- Ostalo	(2)(3) Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine
6307	Ostali gotovi proizvodi, uključujući modne krojeve za odjeću	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika
6308	Setovi koji se sastoje od komada tkanine i prediva, sa priborom ili bez pribora, za izradu prostirki, tapiserija, vezenih stolnjaka i salveta ili sličnih proizvoda od tekstila, pripremljeni u pakovanjima za prodaju na malo	Svaki proizvod u setu mora da zadovoljava pravilo koje bi se na njega primijenilo i da nije u setu. Međutim, ne mogu se ugrađivati nikakvi predmeti sa porijeklom, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost nije veća od 15% cijene seta franko fabrika
ex Glava 64	Obuća, kamašne i slični proizvodi; djelovi tih proizvoda; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kog tarifnog broja, osim od spojenih gornjišta pričvršćenih na unutrašnje đonove ili na druge djelove đonova iz tarifnog broja 6406
6406	Djelovi obuće (uključujući gornjišta koja su spojena ili nespojena sa unutrašnjim đonovima); ulošci za obuću, umeci za pete i slični proizvodi; kamašne, uvijače i slični proizvodi i njihovi djelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
Glava 65	Šeširi, kape i ostale pokrivke za glavu i njihovi djelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
Glava 66	Kišobrani, suncobrani, štapovi za hodanje, štapovi-stolice, bičevi, korbači i njihovi djelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 67	Perje i paperje, preparirano i proizvodi izrađeni od perja i paperja; vještačko cvijeće; proizvodi od ljudske kose	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 68	Proizvodi od kamena, gipsa, cementa, azbesta, tinjca ili sličnih materijala	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 70% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 69	Keramički proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex Glava 70	Staklo i proizvodi od stakla	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
7010	Damižane, boce, pljoske, tegle, lonci, fiole, ampule i ostale posude, od stakla, za transport ili pakovanje robe; tegle od stakla za konzerviranje, čepovi, poklopci i ostali zatvarači od stakla	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Rezanje staklenih predmeta, pod uslovom da ukupna vrijednost upotrijebljenih nerezanih staklenih predmeta ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
7013	Proizvodi od stakla koji se upotrebljavaju za stolom, u kuhinji, za toaletne svrhe, u kancelarijama, za unutrašnju dekoraciju ili slične svrhe (osim onih iz tarifnog broja 7010 ili 7018)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex Glava 71	Prirodni ili kultivisani biseri, drago ili poludrago kamenje, plemeniti metali, metali platirani plemenitim metalima, i proizvodi od njih; imitacije nakita; metalni novac; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 70% cijene proizvoda franko fabrika

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
ex 7102, ex 7103 i ex 7104	Obradeno drago ili poludrago kamenje (prirodno, sintetičko ili rekonstruisano)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog podbroja, osim tarifnog podbroja proizvoda
7106, 7108 i 7110	Plemeniti metali: - neobrađeni - u obliku poluproizvoda ili u obliku praha	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnih brojeva 7106, 7108 do 7110, ili elektrolitička, termička ili hemijska separacija plemenitih metala iz tarifnog broja 7106, 7108 ili 7110, ili Fuzija plemenitih metala iz tarifnog broja 7106, 7108 ili 7110 međusobno ili sa prostim metalima ili prečišćavanje Proizvodnja od neobrađenih plemenitih metala
ex 7107, ex 7109 i ex 7111	Metali platirani plemenitim metalima, u obliku poluproizvoda	Proizvodnja od metala platiranih plemenitim metalima, neobrađenih
ex Glava 72	Gvožđe i čelik; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
7207	Poluproizvodi od gvožđa ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnih brojeva 7201, 7202, 7203, 7204 ili 7205
7208 do 7212	Pljosnati valjani proizvodi, od gvožđa ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od poluproizvoda iz tarifnog broja 7207
7213 do 7216	Šipke, poluge, oblici i profili od gvožđa ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7206
7217	Žica od gvožđa ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od poluproizvoda iz tarifnog broja 7207
7218 91 i 7218 99	Poluproizvodi	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7201, 7202, 7203, 7204 ili 7205
7219 do 7222	Pljosnati valjani proizvodi, poluge i šipke, oblici i profili od nerđajućeg čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7218
7223	Žica od nerđajućeg čelika	Proizvodnja od poluproizvoda iz tarifnog broja 7218
7224 90	Poluproizvodi	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7201, 7202, 7203, 7204 ili 7205
7225 do 7228	Pljosnati valjani proizvodi, toplovaljane šipke u labavo namotanim koturovima; profili od ostalih legiranih čelika; šuplje bušaće šipke, od legiranog ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7206, 7218 ili 7224
7229	Žica od ostalih legiranih čelika	Proizvodnja od poluproizvoda iz tarifnog broja 7224
ex Glava 73	Proizvodi od gvožđa i čelika; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
ex 7301	Talpe	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7207
7302	Materijal za izgradnju željezničkih i tramvajskih kolosjeka, od gvožđa ili čelika: šine, šine vođice i nazubljene šine, skretnički jezičci, srišta, potezne motke i drugi djelovi skretnica, pragovi, vezice, šinske stolice, klinovi šinskih stolica, podložne ploče, elastični pritiskači, uporne pločice, motke za spajanje i drugi djelovi posebno konstruisani za postavljanje, spajanje i pričvršćivanje šina	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206
7304, 7305 i 7306	Cijevi i šuplji profili, od gvožđa ili čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206 do 7212 i 7218 ili 7224
ex 7307	Pribor za cijevi od nerđajućeg čelika (ISO br. X5CrNiMo 1712), koji se sastoji od više djelova	Izvrtnanje, bušenje, proširivanje, narezivanje, pjeskarenje kovanih grubo uobličenih poluproizvoda za profile (blanks), pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prevazilazi 35% cijene proizvoda franko fabrika
7308	Konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i djelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata za ustave, tornjevi, rešetkasti stubovi, krovovi, krovni kosturi, vrata i prozori i okviri za njih, pragovi za vrata, žaluzine, ograde i stubovi), od gvožđa ili čelika; limovi, šipke, profili, cijevi i slično, pripremljeni za upotrebu u konstrukcijama, od gvožđa ili čelika	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, zavareni uglovi, kalupi i profili iz tarifnog broja 7301 ne smiju da se koriste
ex 7315	Lanci protiv klizanja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 7315 ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 74	Bakar i proizvodi od bakra; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
7403	Rafinisani bakar i legure bakra, sirovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
7408	Žica od bakra	Proizvodnja: – od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, i – u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 75	Nikal i proizvodi od nikla	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex Glava 76	Aluminijum i proizvodi od aluminijuma; osim:	Proizvodnja:

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		<ul style="list-style-type: none"> – od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, i – u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
7601	Aluminijum u sirovim oblicima	Proizvodnja: <ul style="list-style-type: none"> – od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, i – u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika ili Proizvodnja termičkim ili elektrolitičkim postupkom od nelegiranog alumunijuma ili od otpadaka alumunijuma
7602	Otpaci i ostaci od aluminijuma	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
ex 7616	Proizvodi od aluminijuma osim gaze, tkanina, rešetki, mreža, ograda, materijala za ojačavanje i sličnih materijala (uključujući i beskonačne trake), od aluminijumske žice i ekspanzirane kovine aluminijuma	Proizvodnja: <ul style="list-style-type: none"> – od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se koristiti gaza, tkanina, rešetke, mreža, ograda, materijal za ojačavanje i slični materijali (uključujući i beskonačne trake), od aluminijumske žice i ekspanzirane kovine aluminijuma; i – u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 78	Olovo i proizvodi od olova	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
Glava 79	Cink i proizvodi od cinka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
Glava 80	Kalaj i proizvodi od kalaja	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda
Glava 81	Ostali prosti metali; kermeti; proizvodi od njih	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
ex Glava 82	Alati, instrumenti, pribor za jelo, kašike i viljuške, od prostih metala; njihovi djelovi od prostih metala, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8206	Alat iz dva ili više tar. br. 8202 do 8205, u setovima za prodaju na malo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnih brojeva 8202 do 8205. Međutim, alati iz tarifnih

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
		brojeva 8202 do 8205 mogu da se nalaze u setu, pod uslovom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15% cijene seta franko fabrika
Glava 83	Razni proizvodi od prostih metala	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređaji; njihovi djelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8407	Klipni motori sa unutrašnjim sagorijevanjem na paljenje pomoću svjećice ili sa naizmjeničnim ili obrtnim kretanjem klipa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8408	Klipni motori sa unutrašnjim sagorijevanjem, na paljenje pomoću kompresije (dizel ili poludizel motori)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8425 do 8430	Dizalice koturače i čekrci, osim skip čekrka; horizontalna i vertikalna vitla; dizalice za velike terete sa malom visinom dizanja: Brodске dizalice (derik dizalice); ostale dizalice sa krakom i kabl dizalice; mostne dizalice i pretovarni mostovi, portalne dizalice, portalne autokare i autokare opremljene dizalicama Viljuškari; ostale autokare sa uređajima za dizanje ili manipulaciju Ostale mašine za dizanje, manipulaciju, utovar ili istovar (na primjer, liftovi, pokretne stepenice, transporteri, žičare) Buldožeri, angldozeri, mašine za ravnanje (grederi), skreperi, bageri, utovarivači sa lopatom, mašine za nabijanje i drumski valjci, samohodni Ostale mašine za ravnanje, struganje, kopanje, nabijanje, vađenje ili bušenje zemlje, minerala ili ruda; makare i mašine za vađenje šipova; sniježni plugovi i duvaljke za snijeg	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8431 ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
8444 do 8447	<p>Mašine za ekstrudiranje (istiskivanje), izvlačenje, teksturiranje i sječenje vještačkih ili sintetičkih tekstilnih materijala:</p> <p>Mašine za pripremanje tekstilnih vlakana; mašine za pređenje, dubliranje ili končanje i ostale mašine za proizvodnju tekstilnog prediva; tekstilne mašine za namotavanje (uključujući namotavanje potke) i mašine za pripremanje tekstilnog prediva za upotrebu na mašinama iz tarifnih brojeva 8446 ili 8447</p> <p>Mašine za tkanje (razboji):</p> <p>Mašine za pletenje, šivaćoprepletače mašine i mašine za obavljanje predivom, za proizvodnju tila, čipke, veza, pozamanterije, pletenica ili mreža i tafting mašine</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8448 ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika</p>
8456 do 8465	<p>Mašine alatke za obradu skidanjem materijala</p> <p>Obradni centri, mašine izrađene na principu radnih jedinica (sa jednom stanicom) ili transfer mašine sa više stanica, za obradu metala</p> <p>Strugovi za obradu metala odvajanjem čestica</p> <p>Mašine alatke</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8466 ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika</p>
8470 do 8472	<p>Mašine za računanje i mašine džepnih dimenzija za bilježenje, reprodukciju i prikazivanje podataka, sa funkcijama za računanje; knjigovodstvene mašine, mašine za frankiranje, mašine za izdavanje karata i slične mašine, sa ugrađenim uređajem za računanje; registar kase</p> <p>Mašine za automatsku obradu podataka i njihove jedinice; magnetni ili optički čitači, mašine za bilježenje podataka u kodiranom obliku na nosače podataka i mašine za obradu takvih podataka</p> <p>Ostale kancelarijske mašine</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8473 ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika</p>
ex Glava 85	<p>Električne mašine i oprema i njihovi djelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka, televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuka, djelovi i pribor za te proizvode; osim:</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika</p>
8501 do 8502	<p>Elektromotori i električni generatori</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8503</p>

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	Električni generatorski agregati i rotacioni konvertori (pretvarači)	ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8519, 8521	Aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka Aparati za snimanje i reprodukciju slike, sa ili bez ugrađenog video tjunera (prijemnika)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8522 ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8525 do 8528	Predajnici za radio difuziju ili televiziju, televizijske kamere, digitalne kamere i video kamere sa rekorderima (kamkoderi) Radari, uređaji za radio-navigaciju i uređaji za radio-daljinsko upravljanje Prijemnici za radio-difuziju Monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik; televizijski prijemnici ili aparati za snimanje i reprodukciju slike	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8529 ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8535 do 8537	Električni aparati za uključivanje i isključivanje ili zaštitu električnih strujnih kola ili za ostvarivanje priključivanja na ili u električnim strujnim kolima; konektori za optička vlakna, snopove optičkih vlakana ili optičke kablove; ploče, pultovi, stolovi, ormari i ostali nosači, za električno upravljanje ili razvođenje električne energije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i tarifnog broja 8538 ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8542 31 do 8542 39	Monolitni integrisani sklopovi	Difuzija u kojoj se na supstratu poluprovodnika formiraju integrisana kola selektivnim uvođenjem odgovarajuće primjese, bez obzira da li je u zemlji koja nije jedna od strana ugovornica obavljeno sastavljanje i/ili testiranje ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8544 do 8548	Izolovana žica, kablovi i ostali izolovani električni vodiči, kablovi od optičkih vlakana Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugalj za sijalice, ugalj za baterije i drugi proizvodi od grafita ili drugog ugljena, za električne svrhe Električni izolatori od bilo kog materijala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
	Izolacioni djelovi za električne mašine, uređaje ili opremu, cijevi za električne provodnike i spojnice za njih, od prostih metala, obložene izolacionim materijalom Ostaci i otpaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora; istrošene primarne ćelije, istrošene primarne baterije i istrošeni električni akumulatori; električni djelovi mašina i aparata, nepomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovoj Glavi	
Glava 86	Željezničke ili tramvajske lokomotive, šinska vozila i njihovi djelovi; željeznički i tramvajski kolosječni sklopovi i pribor i njihovi djelovi; mehanička i elektromehanička signalna oprema za saobraćaj svih vrsta	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 87	Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih šinskih vozila, i njihovi djelovi i pribor; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 45% cijene proizvoda franko fabrika
8708	Djelovi i pribor za vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
8711	Motocikli (uključujući mopede) i bicikli sa pomoćnim motorom, sa ili bez bočne prikolice; bočne prikolice	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 88	Vazduhoplovi, kosmičke letjelice i njihovi djelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 89	Brodovi, čamci i ploveće konstrukcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda; međutim, brodska korita iz tarifnog broja 8906 ne smiju da se koriste ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika
ex Glava 90	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, precizni, medicinski i hirurški instrumenti i aparati; njihovi djelovi i pribor; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika

Tarifni broj (1)	Opis proizvoda (2)	Obrada ili prerada, obavljena na materijalima bez porijekla, kojom se stiče status proizvoda sa porijeklom (3)
9001 50	Stakla za naočare od drugih materijala osim stakla	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj se obavlja jedan od sljedećih postupaka: – površinska obrada polugotovih stakala u gotova oftalmološka stakla s optičkom korektivnom snagom koja su namijenjena za ugradnju na naočare – premazivanje stakla odgovarajućim sredstvima za poboljšanje vida i osiguranje zaštite korisnika ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 91	Časovnici i njihovi djelovi	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 92	Muzički instrumenti; djelovi i pribor ovih proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 93	Oružje i municija; njihovi djelovi i pribor	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 94	Namještaj; posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni; osvijetljeni znaci, osvijetljene pločice sa imenima i slično; montažne zgrade	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 95	Igračke, rekviziti za društvene igre i sport; njihovi djelovi i pribor	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 96	Razni proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda ili Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50% cijene proizvoda franko fabrika
Glava 97	Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda

(1) Za posebne uslove koji se odnose na „specifične procese”, vidjeti Uvodne napomene 8.1 do 8.3.

(2) Za posebne uslove koji se odnose na proizvode napravljene od mješavine tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 6.

(3) Vidjeti uvodnu napomenu 7.

(4) Vidjeti uvodnu napomenu 9.

ANEKS III TEKST IZJAVE O PORIJEKLU

Izjava o porijeklu, čiji je tekst naveden u nastavku, mora biti sačinjena u skladu sa fusnotama. Međutim, fusnote se ne moraju navoditi.

Albanska verzija

Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga ky dokument (autorizim doganor Nr. ....⁽¹⁾) deklaron që përveç rasteve kur tregohet qartësisht ndryshe, këto produkte janë me origjinë preferenciale .....⁽²⁾ n në përputhje me Rregullat kalimtare të origjinës.

Arapaska verzija

يصرح مصدر المنتجات التي تشملها هذه الوثيقة (التصريح الجمركي رقم .....⁽¹⁾) باستثناء ما ينص بوضوح على خلاف ذلك، بأن هذه المنتجات من منشأ تفضيلي من .....⁽²⁾ طبقاً لقواعد المنشأ الانتقالية.

Bosanska verzija

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa prijelaznim pravilima porijekla.

Bugarska verzija

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение №.....⁽¹⁾), декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с .....⁽²⁾ преференциален произход съгласно преходните правила за произход.

Hrvatska verzija

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla prema prijelaznim pravilima o podrijetlu.

Češka verzija

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení .....⁽¹⁾) prohlašuje, že podle přechodných pravidel původu mají tyto výrobky kromě zřetelně označených preferenční původ v .....⁽²⁾.

Danska verzija

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument (toldmyndighedernes tilladelse nr. ....⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i .....⁽²⁾ i henhold til overgangsreglerne for oprindelse.

Holandska verzija

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ....⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële .....⁽²⁾ oorsprong zijn in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong.

Engleska verzija

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No.....⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of .....⁽²⁾ preferential origin according to the transitional rules of origin.

Estonska verzija

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr. ....⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on päritolureeglite üleminekueeskirjade kohaselt .....⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Farska verzija

Útflytarin av vörunum, sum hetta skjal fevnir um (tollvaldsins loyvi nr. ...⁽¹⁾) vátta, át um ikki nakað annað er tilskilað, eru hesar vörur upprunavörur ...⁽²⁾ sambært skiftisreglunum um uppruna.

Finska verzija

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o .....⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja.....⁽²⁾ alkuperätuotteita siirtymäkauden alkuperäsääntöjen nojalla.

Francuska verzija

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° .....⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle .....⁽²⁾ selon les règles d'origine transitoires.

Njemačka verzija

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ....⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte .....⁽²⁾ Ursprungswaren gemäß den Übergangsregeln für den Ursprung sind.

Gruzijska verzija

ამ დოკუმენტით წარმოდგენილი საქონლის ექსპორტიორი (საბაჟოორგანოს მიერ მინიჭებული ავტორიზაციის No.....¹) აცხადებს, რომეს საქონელი არის .....² შეღავათიანი წარმოშობის, გარდამავალი წარმოშობის წესების შესაბამისად, თუ სხვარ ამ არ არის პირდაპირ მითითებული.

Grčka verzija

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ....⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησησικής καταγωγής .....⁽²⁾ σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες καταγωγής.

Hebrejska verzija

היצואן של הטובין המכוסים במסמך זה (אישור מכס מס' .....⁽¹⁾) מצהיר כי מקורם של הטובין הללו המועדף ב. _____⁽²⁾ בהתאם לכללי המעבר, אלא אם כן צוין אחרת במפורש

Mađarska verzija

A jelen okmányban szereplő termékek exportőre (vámfelhatalmazási szám: .....⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában a termékek az átmeneti származási szabályok szerint preferenciális .....⁽²⁾ származásúak.

Islandska verzija

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollyfirvalda nr. ....⁽¹⁾), lýsir því yfir að vörurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af .....⁽²⁾ uppruna samkvæmt upprunareglum á umbreytingartímabili.

Italijanska verzija

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ....⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale .....⁽²⁾ conformemente alle norme di origine transitorie.

Letonska verzija

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ....⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir .....⁽²⁾ preferenciāla izcelsme saskaņā ar pārejas noteikumiem par izcelsmi.

Litvanska verzija

Šiame dokumente nurodytų produktų eksportuotojas (muitinės leidimo Nr. ....⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip, šie produktai turi .....⁽²⁾ lengvatinės kilmės statusą pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės.

Makedonska verzija

Извозникот на производитите што ги покрива овој документ (царинско одобрение бр. ....⁽¹⁾) изјавува дека, освен ако тоа не е јасно поинаку назначено, овие производи се со .....⁽²⁾ преференцијално потекло, во согласност со преодните правила за потекло.

Malteška verzija

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru.....⁽¹⁾) jiddikjara li, ħlief fejn indikat mod ieħor b'mod ċar, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali .....⁽²⁾ skont ir-regoli ta' oriġini tranżitorji.

Crnogorska verzija

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр. ....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи .....⁽²⁾ преференцијалног поријекла, у складу са транзиционим правилима поријекла.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br. ....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa tranzicionim pravilima porijekla.

Norveška verzija

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr.....⁽¹⁾) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har ... preferanseopprinnelse i henhold til overgangsreglene for opprinnelse⁽²⁾.

Poljska verzija

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr.....⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają .....⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie zgodnie z przejściowymi regułami pochodzenia.

Portugalska verzija

O exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º.....⁽¹⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial .....⁽²⁾ de acordo com as regras de origem transitórias.

Rumunska verzija

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. ....⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt de origine preferențială .....⁽²⁾ în conformitate cu regulile de origine tranzitorii.

Srpska verzija

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр. ....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи .....⁽²⁾ преференцијалног порекла, у складу са прелазним правилима о пореклу. Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlašćenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽²⁾ preferencijalnog porekla, u skladu sa prelaznim pravilima o poreklu.

Slovačka verzija

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia .....⁽¹⁾) vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú v súlade s prechodnými pravidlami pôvodu preferenčný pôvod v .....⁽²⁾.

Slovenačka verzija

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št .....⁽¹⁾), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno .....⁽²⁾ poreklo v skladu s prehodnimi pravili o poreklu.

Španska verzija

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n.º .....⁽¹⁾) declara que, excepto donde se indique claramente lo contrario, estos productos son de origen preferencial .....⁽²⁾ con arreglo a las normas de origen transitorias.

Švedska verzija

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ....⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande .....⁽²⁾ ursprung i enlighet med övergångsreglerna om ursprung.

Turska verzija

Bu belge kapsamındaki ürünlerin ihracatçısı (gümrük yetki No: .....⁽¹⁾), aksi açıkça belirtilmedikçe, bu ürünlerin geçiş menşesi kurallarına göre .....⁽²⁾ tercihli menşeli olduğunu beyan eder.

Ukrajinska verzija

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл № .....⁽¹⁾) заявляє, що, за винятком випадків, де це явно зазначено, ця продукція має .....⁽²⁾ преференційне походження згідно з перехідними правилами походження.

.....
(Mjesto i datum) ⁽³⁾
.....

(Potpis izvoznika; pored toga potrebno je čitko navesti puno ime lica koje potpisuje izjavu) ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ U slučaju da izjavu o porijeklu sastavlja ovlašćeni izvoznik, u ovaj se prostor mora unijeti broj ovlašćenja ovlašćenog izvoznika. U slučaju da izjavu o porijeklu ne sastavlja ovlašćeni izvoznik, riječi u zagradama se ispuštaju ili se prostor ostavlja praznim.

⁽²⁾ Potrebno je navesti porijeklo proizvoda. U slučaju da se izjava o porijeklu djelimično ili u cjelini odnosi na proizvode porijeklom iz Ceute i Melilje, izvoznik ih mora jasno navesti na ispravi na kojoj je izjava sastavljena putem simbola „CM”.

- (3) Ti navodi se mogu ispustiti kada su podaci navedeni u samoj ispravi.
- (4) U slučajevima kada izvoznik nije obavezan da stavi svoj potpis, izuzeće od obaveze potpisivanja podrazumijeva i izuzeće od navođenja imena potpisnika.

ANEKS IV

OBRASCI UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1 I ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1

INSTRUKCIJE ZA ŠTAMPANJE

1. Svaki obrazac ima dimenzije 210 x 297 mm; dozvoljeno je odstupanje po dužini do minus 5 mm ili do plus 8 mm. Koristi se bijeli papir, veličine za pisanje i bez mehaničke pulpe, a težina papira je najmanje 25 g/m². Ima odštampanu zelenu gijoš podlogu, zahvaljujući kojoj će svako falsifikovanje mehaničkim ili hemijskim sredstvima biti vidljivo golim okom.
2. Nadležni organi strana mogu zadržati pravo da sami štampaju uvjerenja ili njihovo štampanje mogu povjeriti ovlašćenoj štampariji. U drugospomenutom slučaju, svaki obrazac mora da sadrži upućivanje na to odobrenje. Na svakom obrascu navodi se naziv i adresa štamparije ili oznaka koja omogućava identifikaciju štamparije. Takođe ima serijski broj, ili odštampan ili na drugi način naznačen, po kojem se može identifikovati.

UVJERENJE O KRETANJU ROBE

1. Izvoznik (ime, puna adresa, zemlja)	EUR.1 Br. A 000.000		
	Prije popunjavanja ovog obrasca vidjeti uputstva na poledini.		
3. Primalac (ime, puna adresa, zemlja) (Neobavezan podatak)	2. Uvjerjenje se koristi u preferencijalnoj trgovini između ..... i ..... (unijeti zemlje, grupe zemalja ili teritorije)		
	4. Zemlja, grupa zemalja ili teritorija na kojoj se proizvodi smatraju proizvodima sa porijeklom	5. Zemlja/grupa zemalja ili teritorija na koju se upućuje roba	
6. Informacije u vezi sa prevozom (Neobavezan podatak)	7. Napomene		
8. Redni broj; Oznake i brojevi; Broj i vrsta paketa ⁽¹⁾ ; Opis robe	9. Bruto masa (kg) ili druga jedinica mjere (l, m³, itd.)	10. Fakture (Neobavezan podatak)	
11. OVJERA CARINSKOG ORGANA <i>Ovjera deklaracije</i> Izvozni dokument ⁽²⁾ Model..... br. .... Od ..... Carinarnica..... Zemlja ili teritorija izdavanja .... Mjesto i datum .... (Potpis)	Pečat		12. DEKLARACIJA IZVOZNIKA Ja, dolje potpisani, izjavljujem da gore navedena roba zadovoljava uslove za izdavanje ove potvrde. Mjesto i datum .... (Potpis)

- (1) Za robu bez ambalaže naznačiti broj predmeta ili staviti napomenu: »u rasutom stanju«.
- (2) Popunjava se samo ako propisi zemlje ili teritorije izvoznice to zahtijevaju.

13. ZAHTJEV ZA PROVJERU, upućuje se	14. REZULTAT PROVJERE Izvršena provjera pokazuje da ovo uvjerenje ⁽¹⁾ ☐ je izdala navedena carinarnica i da su podaci u njemu tačni. ☐ da ovo uvjerenje nije tačno ni ispravno (vidi napomene u prilogu).
Zahtjev za provjeru tačnosti i ispravnosti ovog uvjerenja. ..... (Mjesto i datum) Pečat ..... (Potpis)	..... (Mjesto i datum) Pečat ..... (Potpis) (1) Upisati X u odgovarajuće polje.

NAPOMENE

1. U uvjerenjima se ne smiju brisati ili pisati riječi jedne preko drugih. Sve ispravke moraju biti izvršene brisanjem netačnih pojedinosti i upisivanjem potrebnih korekcija. Svaka takva ispravka mora biti parafirana od strane lica koje je popunilo uvjerenje i potvrđena od carinskih organa zemlje ili teritorije gdje je uvjerenje izdato.
2. Između proizvoda unijetih u uvjerenje ne smije se ostavljati razmak, prored i ispred svakog proizvoda mora biti redni broj. Neposredno nakon posljednjeg proizvoda obavezno se upisuje vodoravna crta. Neispunjen prostor treba biti precrtan, tako da se onemogući naknadno unošenje podataka.
3. Roba se označava na način uobičajen u trgovinskoj praksi, uz dovoljno podataka koji omogućavaju njeno prepoznavanje.

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE UVJERENJA O KRETANJU ROBE

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EUR.1 Br. A 000.000		
	Prije popunjavanja ovog obrasca vidjeti objašnjenja na poleđini.		
3. Primalac (naziv, puna adresa, zemlja) (Neobavezan podatak)	2. Uvjerenje se koristi u preferencijalnoj trgovini između		
	..... i		
	(Upisati zemlje, grupe zemalja ili teritorije)		
	4. Zemlja, grupa zemalja ili teritorija kojoj proizvodi smatraju proizvodima sa porijeklom	5. Zemlja, grupa zemalja ili teritorija na koju se upućuje roba	
6. Informacije u vezi sa prevozom (Neobavezan podatak)	7. Napomene		
8. Redni broj; Oznake i brojevi; Broj i vrsta koleta ⁽¹⁾ ; Opis robe	9. Bruto masa (kg) ili druga jedinica mjera (l, m ³ , itd.)	10. Fature (Neobavezan podatak)	
⁽¹⁾ Za robu bez ambalaže naznačiti broj predmeta: „u rasutom stanju”.			

IZJAVA IZVOZNIKA

Ja, dolje potpisani, izvoznik robe navedene na poledini,

IZJAVLJUJEM da roba zadovoljava uslove potrebne za izdavanje priloženog uvjerenja;

NAVODIM okolnosti na osnovu kojih roba ispunjava te uslove:

.....
.....
.....

PODNOŠIM sljedeća dokazna dokumenta ⁽¹⁾:

.....
.....
.....

OBAVEZUJEM se da na zahtjev nadležnih organa podnesem svaki dodatni dokazni dokument koji ti organi smatraju potrebnim radi izdavanja priloženog uvjerenja, i da prihvatim, ako se zahtijeva, svaki eventualni pregled od strane pomenutog organa, mog knjigovodstva i uslova u kojima je gore navedena roba proizvedena;

MOLBA za izdavanje priloženog uvjerenja za ovu robu.

.....
(Mjesto i datum)

.....
(Potpis)

⁽¹⁾ Na primjer: uvozni dokumenti, uvjerenja o porijeklu robe, fakture, izjave proizvođača itd., u vezi sa proizvodima korišćenim u proizvodnji ili robom koja je ponovo izvezena, u nepromijenjenom stanju.

ANEKS V POSEBNI USLOVI ZA PROIZVODE PORIJEKLOM IZ SEUTE I MELILJE

Jedini član

1. Pod uslovom da su u skladu sa nealternativnim pravilom o neizmijenjenosti iz člana 14 ovog Priloga, sljedeći proizvodi smatraju se:
  - (1) proizvodima porijeklom iz Seute i Melilje:

- (a) proizvodi dobijeni u cjelosti u Seuti i Melilji;
  - (b) proizvodi dobijeni u Seuti i Melilji pri čijoj su proizvodnji upotrijebljeni proizvodi različiti od proizvoda u cjelosti dobijenih u Seuti i Melilji, pod uslovom:
    - (i) da su navedeni proizvodi podvrgnuti dovoljnoj obradi ili preradi u smislu člana 4 ovog Priloga; ili
    - (ii) da su ti proizvodi porijeklom iz strana, pod uslovom da su podvrgnuti obradi ili preradi koja premašuje postupke iz člana 6 ovog Priloga;
- (2) proizvodima porijeklom iz jedne od strana:
- (a) proizvodi u cjelosti dobijeni u jednoj od strana;
  - (b) proizvodi dobijeni u jednoj od strana pri čijoj su proizvodnji upotrijebljeni proizvodi različiti od proizvoda u cjelosti dobijenih u jednoj od strana, pod uslovom:
    - (i) da su navedeni proizvodi podvrgnuti dovoljnoj obradi ili preradi u smislu člana 4 ovog Priloga; ili
    - (ii) da su ti proizvodi porijeklom iz Seute i Melilje ili u jednoj od strana, pod uslovom da su podvrgnuti obradi ili preradi koja premašuje postupke iz člana 6. ovog Priloga.
2. Seuta i Melilja smatraju se jedinstvenom teritorijom.
3. Izvoznik ili njegov ovlašćeni zastupnik unose ime strane izvoznice i „Seuta i Melilja” u polje 2 uvjerenja o kretanju robe EUR.1 ili izjavu o porijeklu. Pored toga, u slučaju proizvoda porijeklom iz Seute i Melilje, to se navodi u polju 4 uvjerenja o kretanju robe EUR.1 ili izjava o porijeklu.
4. Za primjenu ovih Pravila u Seuti i Melilji odgovorni su španski carinski organi.

ANEKS VI IZJAVA DOBAVLJAČA

Izjava dobavljača, čiji se tekst nalazi u nastavku, mora se sačiniti u skladu sa fusnotama. Međutim, fusnote se ne moraju navesti.

IZJAVA DOBAVLJAČA

za robu koja je obrađena ili prerađena u stranama ugovornicama koje primjenjuju Pravila bez dobijanja preferencijalnog porijekla

Ja, dolje potpisani dobavljač robe obuhvaćene priloženom ispravom, izjavljujem da:

- Sljedeći materijali koji nisu porijeklom iz [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] upotrijebljeni su u [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] za proizvodnju ove robe:

Opis dostavljene robe ⁽¹⁾	Opis upotrijebljenih materijala bez porijekla	Tarifni broj upotrijebljenih materijala bez porijekla ⁽²⁾	Vrijednost upotrijebljenih materijala bez porijekla ⁽²⁾⁽³⁾
Ukupna vrijednost			

- Svi ostali materijali koji se upotrebljavaju u [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] za proizvodnju te robe porijeklom su iz [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila];
- Sljedeća roba podvrgnuta je obradi ili preradi izvan [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] u skladu sa članom 13 ovog Priloga i tamo je stekla sljedeću ukupnu dodatnu vrijednost:

Opis isporučene robe	Ukupna dodata vrijednost stečena izvan [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] ⁽⁴⁾
	(Mjesto i datum)
	(Adresa i potpis dobavljača; osim toga, ime lica koje je potpisalo izjavu mora biti čitko navedeno)

⁽¹⁾ Ako se faktura, dostavnica ili druga komercijalna isprava kojoj se prilaže izjava odnosi na različite vrste robe ili na robu koja ne uključuje materijale bez porijekla u istom obimu, dobavljač ih mora jasno razlikovati.

Primjer:

Isprava se odnosi na različite modele električnih motora iz tarifnog broja 8501 koji će se upotrijebiti u proizvodnji mašina za veš iz tarifnog broja 8450. Priroda i vrijednost materijala bez porijekla upotrijebljenih u proizvodnji tih motora razlikuje se od jednog do drugog modela. Stoga se razlikovanje između modela mora vršiti u prvoj koloni, a oznake u ostalim kolonama moraju se navesti odvojeno za svaki model kako bi se proizvođaču mašina za veš omogućila pravilna procjena o tome imaju li njegovi proizvodi status proizvoda sa porijeklom za visno od toga koji model električnog motora upotrebljava.

- (2) Oznake u ovim kolonama navode se samo ako su potrebne.

Primjeri:

U skladu sa pravilom za odjeću iz ex glave 62. može se upotrijebiti predivo bez porijekla. Ako proizvođač takve odjeće u strani ugovornici koja primjenjuje Pravila upotrebljava tkaninu uvezenu iz EU-a koja je tamo dobijen tkanjem prediva bez porijekla, dovoljno je da dobavljač iz Evropske unije u svojoj izjavi opiše materijal bez porijekla koji je upotrijebljen kao predivo, pri čemu nije nužno da se navede tarifni broj i vrijednost takvog prediva.

Proizvođač gvozdениh proizvoda iz tarifnog broja 7217 koji ih je proizveo iz gvozdениh šipki bez porijekla, u drugoj koloni treba da navede „šipke od gvožđa”. Ako se ta žica koristi pri izradi mašine, za koji pravilo ograničava upotrebu svih materijala bez porijekla na određen procenat vrijednosti, tada je potrebno da se u trećoj koloni navede vrijednost šipki bez porijekla.

- (3) „Vrijednost materijala” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza upotrijebljenih materijala bez porijekla ili, ako ona nije poznata i ne može se utvrditi, prvu cijenu koja se može utvrditi, a koja je plaćena za materijale u [navesti ime relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila]

Tačna vrijednost za svaki upotrijebljeni materijal bez porijekla navodi se za svaku jedinicu robe koja je navedena u prvoj koloni.

- (4) „Ukupna dodata vrijednost” znači svi troškovi koji nastanu van [navesti ime odgovarajuće strane/strana ugovornice koje primjenjuju ova Pravila], uključujući i vrijednost materijala koji je tamo ugrađen. Tačna ukupna dodata vrijednost stečena van [navesti ime relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju ova Pravila] mora se navesti po jedinici robe navedene u prvoj koloni.

ANNEX VII DUGOROČNA IZJAVA DOBAVLJAČA

Dugoročna izjava dobavljača, čiji se tekst nalazi u nastavku, mora se sačiniti u skladu sa fusnotama. Međutim, fusnote se ne moraju navesti.

DUGOROČNA IZJAVA DOBAVLJAČA

za robu koja je obrađena ili prerađena u strani ugovornici koja primjenjuje Pravila bez dobijanja preferencijalnog porijekla

Ja, dolje potpisani dobavljač robe obuhvaćene priloženom ispravom, koja se redovno isporučuje ⁽¹⁾ ....., izjavljujem da:

1. Sljedeći materijali koji nisu porijeklom iz [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] upotrijebljeni su u [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] za proizvodnju ove robe:

Opis dostavljene robe ⁽²⁾	Opis upotrijebljenih materijala bez porijekla	Tarifni broj upotrijebljenih materijala bez porijekla ⁽³⁾	Vrijednost upotrijebljenih materijala bez porijekla ⁽³⁾⁽⁴⁾
Ukupna vrijednost			

2. Svi ostali materijali koji se upotrebljavaju u [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] za proizvodnju te robe porijeklom su iz [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila];

3. Sljedeća roba podvrgnuta je obradi ili preradi van [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] u skladu sa članom 13 ovog Priloga i tamo je stekla sljedeću ukupnu dodatnu vrijednost:

Opis isporučene robe	Ukupna dodatna vrijednost stečena izvan [navesti imena relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila] ⁽⁵⁾

Ova izjava važi za sve daljnje isporuke ove robe otpremljene iz.....

u..... ⁽⁶⁾

Obavezujem se da odmah obavijestim ..... ⁽¹⁾ ako ova izjava više nije valjana.

(Mjesto i datum)
(Adresa i potpis dobavljača; uz to mora biti jasno naznačeno ime osobe koja potpisuje deklaraciju)

⁽¹⁾ Naziv i adresa kupca.

- (2) Ako se faktura, dostavnica ili druga komercijalna isprava kojoj se prilaže izjava odnosi na različite vrste robe ili na robu koja ne uključuje materijale bez porijekla u istom obimu, dobavljač ih mora jasno razlikovati.
Primjer:
Isprava se odnosi na različite modele električnih motora iz tarifnog broja 8501 koji će se upotrijebiti u proizvodnji mašina za veš iz tarifnog broja 8450. Priroda i vrijednost materijala bez porijekla upotrijebljenih u proizvodnji tih motora razlikuje se od jednog do drugog modela. Stoga se razlikovanje između modela mora vršiti u prvoj koloni, a oznake u ostalim kolonama moraju se navesti odvojeno za svaki model kako bi se proizvođaču mašina za veš omogućila pravilna procjena o tome imaju li njegovi proizvodi status proizvoda sa porijeklom zavisno od toga koji model električnog motora upotrebljava.
- (3) Oznake u ovim kolonama navode se samo ako su potrebne.
Primjeri:
U skladu sa pravilom za odjeću iz ex glave 62. može se upotrijebiti predivo bez porijekla. Ako proizvođač takve odjeće u strani ugovornici koja primjenjuje Pravila upotrebljava tkaninu uvezenu iz EU-a koja je tamo dobijen tkanjem prediva bez porijekla, dovoljno je da dobavljač iz Evropske unije u svojoj izjavi opiše materijal bez porijekla koji je upotrijebljen kao predivo, pri čemu nije nužno da se navede tarifni broj i vrijednost takvog prediva.
Proizvođač proizvoda od gvožđa iz tarifnog broja 7217 koji ih je proizveo iz gvozdenih šipki bez porijekla, u drugoj koloni treba da navede „šipke od gvožđa”. Ako se ta žica koristi pri izradi mašine, za koji pravilo ograničava upotrebu svih materijala bez porijekla na određen procenat vrijednosti, tada je potrebno da se u trećoj koloni navede vrijednost šipki bez porijekla.
- (4) „Vrijednost materijala” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza upotrijebljenih materijala bez porijekla ili, ako ona nije poznata i ne može se utvrditi, prvu cijenu koja se može utvrditi, a koja je plaćena za materijale u [navesti ime relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju Pravila.
Tačna vrijednost za svaki upotrijebljeni materijal bez porijekla navodi se za svaku jedinicu robe koja je navedena u prvoj koloni.
- (5) „Ukupna dodata vrijednost” znači svi troškovi koji nastanu van [navesti ime odgovarajuće strane/strana ugovornice koje primjenjuju ova Pravila], uključujući i vrijednost materijala koji je tamo ugrađen. Tačna ukupna dodata vrijednost stečena van [navesti ime relevantne strane/strana ugovornica koje primjenjuju ova Pravila] mora se navesti po jedinici robe navedene u prvoj koloni.
- (6) Navedite datume. Rok valjanosti dugoročne izjave dobavljača obično ne bi trebalo da bude duži od 12 mjeseci, podložno uslovima koje odrede carinski organi države u kojoj je sačinjena dugoročna izjava dobavljača.”

IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU
CRNE GORE I ŠVAJCARSKE KONFEDERACIJE

Crna Gora i Švajcarska Konfederacija (u daljem tekstu „Švajcarska”);

IMAJUĆU U VIDU Sporazum o poljoprivredi koji su zaključile Crna Gora i Švajcarska 14. novembra 2011. godine (u daljem tekstu „Sporazum“)

KONSTATUJUĆI da je Sporazum zaključen na osnovu Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja koji je potpisan 14. novembra 2011. godine (u daljem tekstu „Sporazuma o slobodnoj trgovini“), a naročito u skladu sa članom 7 stav 2 Sporazuma o slobodnoj trgovini;

KONSTATUJUĆI da Regionalna konvencija o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu (u daljem tekstu „Konvencija“) ima za cilj da zamijeni pravila o porijeklu koji su trenutno na snazi između strana ugovornica Pan-Euro-Mediteranskog sistema;

KONSTATUJUĆI da je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Crnu Goru, 1. septembra 2012. godine a na Norvešku dana 1. januara 2012. godine;

SA CILJEM da se usklade pravila o porijeklu iz Sporazuma sa onima iz Konvencije;

SAGLASNE SU SA SLJEDEĆIM IZMJENAMA SPORAZUMA:

1. Tekst člana 3 Sporazuma zamjenjuje se tekstem u Aneksu ove Izmjene.
2. Ova Izmjena stupa na snagu istog dana kada na snagu stupi Protokol o izmjenama i dopunama Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja usvojen dana 14. jula 2021. godine.
3. Do stupanja na snagu, svaka strana može, ako joj ustavne procedure to dozvoljavaju, privremeno primijeniti ovaj Sporazum, tokom inicijalnog perioda koji počinje 1. septembra 2021. godine, pod uslovom da se u odnosu na Crnu Goru ovaj Sporazum privremeno primjenjuje najkasnije od istog datuma. Depozitar će biti obaviješten o privremenoj primjeni ovog Sporazuma.

ČLAN 3

Pravila o porijeklu i administrativna saradnja

Aneks VIII Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se na ovaj Sporazum, *mutatis mutandis*.

Sačinjeno u Ženevi, dana 14. jula 2021. godine, u dva originalna primjerka na engleskom jeziku.

Za Crnu Goru

Izvanredna i opunomoćena
ambasadorica, šefica Stalne misije
Crne Gore pri Kancelariji Ujedinjenih

Za Švajcarsku Konfederaciju

Ambasador i stalni predstavnik
Švajcarske pri STO i EFTA
Gospodin Didier Chambovey

nacija i drugim međunarodnim
organizacijama u Ženevi
Gospođa Slavica Milačić

IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU CRNE GORE I KRALJEVINE NORVEŠKE

Crna Gora i Kraljevina Norveška (u daljem tekstu „Norveška”);

IMAJUĆU U VIDU Sporazum o poljoprivredi koji su zaključile Crna Gora i Norveška 14. novembra 2011. godine (u daljem tekstu „Sporazum”)

KONSTATUJUĆI da je Sporazum zaključen na osnovu Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja koji je potpisan 14. novembra 2011. godine (u daljem tekstu „Sporazuma o slobodnoj trgovini”), a naročito u skladu sa članom 7 stav 2 Sporazuma o slobodnoj trgovini;

KONSTATUJUĆI da Regionalna konvencija o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu (u daljem tekstu „Konvencija”) ima za cilj da zamijeni pravila o porijeklu koji su trenutno na snazi između strana ugovornica Pan-Euro-Mediteranskog sistema;

KONSTATUJUĆI da je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Crnu Goru 1. septembra 2012. godine, a na Norvešku dana 1. januara 2012. godine;

SA CILJEM da se usklade pravila o porijeklu iz Sporazuma sa onima iz Konvencije;

SAGLASNE SU SA SLJEDEĆIM IZMJENAMA SPORAZUMA:

1. Tekst člana 3 Sporazuma o poljoprivredi zamjenjuje se tekstem u Aneksu ove Izmjene.
2. Ova Izmjena stupa na snagu istog dana kada na snagu stupi Protokol o izmjenama i dopunama Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja usvojen dana 14. jula 2021. godine.
3. Do stupanja na snagu, svaka strana može, ako joj ustavne procedure to dozvoljavaju, privremeno primjeniti ovaj Sporazum, tokom inicijalnog perioda koji počinje 1. septembra 2021. godine, pod uslovom da se u odnosu na Crnu Goru ovaj Sporazum privremeno primjenjuje najkasnije od istog datuma. Depozitar će biti obaviješten o privremenoj primjeni ovog Sporazuma.

ČLAN 3

Pravila o porijeklu i administrativna saradnja

Aneks VIII Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se na ovaj Sporazum, *mutatis*

mutandis.

Sačinjeno u Ženevi, dana 14. jula 2021. godine, u dva originalna primjerka na engleskom jeziku.

Za Crnu Goru

Izvanredna i opunomoćena
ambasadorka, šefica Stalne misije
Crne Gore pri Kancelariji Ujedinjenih
nacija i drugim međunarodnim
organizacijama u Ženevi
Gospođa Slavica Milačić

Za Kraljevinu Norvešku

Ambasador pri Stalnoj misiji
Norveške pri STO/EFTA
Gospodin Dagfinn Sørli

IZMJENE SPORAZUMA O POLJOPRIVREDI IZMEĐU
CRNE GORE I ISLANDA

Za Island i Crnu Goru;

IMAJUĆU U VIDU Sporazum o poljoprivredi koji su zaključili Island i Crna Gora 14. novembra 2011. godine (u daljem tekstu „Sporazum”)

KONSTATUJUĆI da je Sporazum zaključen na osnovu Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja koji je potpisan 14. novembra 2011. godine (u daljem tekstu „Sporazuma o slobodnoj trgovini”), a naročito u skladu sa članom 7 stav 2 Sporazuma o slobodnoj trgovini;

KONSTATUJUĆI da Regionalna konvencija o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu (u daljem tekstu „Konvencija”) ima za cilj da zamijeni pravila o porijeklu koji su trenutno na snazi između strana ugovornica Pan-Euro-Mediteranskog sistema;

KONSTATUJUĆI da je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Crnu Goru, 1. septembra 2012. godine, a na Norvešku dana 1. maja 2012. godine;

SA CILJEM da se usklade pravila o porijeklu iz Sporazuma sa onima iz Konvencije;

SAGLASNI SU SA SLJEDEĆIM IZMJENAMA SPORAZUMA:

1. Tekst člana 3 Sporazuma o poljoprivredi zamjenjuje se tekstom u Aneksu ove Izmjene.
2. Ova Izmjena stupa na snagu istog dana kada na snagu stupi Protokol o izmjenama i dopunama Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja usvojen dana 14. jula 2021. godine.

3. Do stupanja na snagu, svaka strana može, ako joj ustavne procedure to dozvoljavaju, privremeno primjeniti ovaj Sporazum, tokom inicijalnog perioda koji počinje 1. septembra 2021. godine, pod uslovom da se u odnosu na Crnu Goru ovaj Sporazum privremeno primjenjuje najkasnije od istog datuma. Depozitar će biti obavješten o privremenoj primjeni ovog Sporazuma.

ČLAN 3

Pravila o porijeklu i administrativna saradnja

Aneks VIII Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se na ovaj Sporazum, *mutatis mutandis*.

Sačinjeno u Ženevi, dana 14. jula 2021. godine, u dva originalna primjerka na engleskom jeziku.

Za Crnu Goru

Izvanredna i opunomoćena
ambasadorka, šefica Stalne misije
Crne Gore pri Kancelariji Ujedinjenih
nacija i drugim međunarodnim
organizacijama u Ženevi
Gospođa Slavica Milačić

Za Island

Ambasador
Gospodin Harald Aspelund

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori”.

Broj: 30/21-1/4
EPA 323 XXVII
Podgorica, 29. decembar 2021. godine

Skupština Crne Gore 27. saziva
Predsjednik
Aleksa Bečić, s.r.

24. Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 6
O TRGOVINI USLUGAMA UZ SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU
CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI**

Proglašavam **ZAKON O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 6 O TRGOVINI USLUGAMA UZ SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI**, koji je donijela Skupština Crne Gore 27. saziva na Petoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2021. godini, dana 29. decembra 2021. godine.

Broj: 01-1310/2

Podgorica, 30. decembar 2021. godine

Predsjednik Crne Gore,

Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 27. saziva na Petoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2021. godini, dana 29. decembra 2021. godine, donijela je

**ZAKON
O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 6 O TRGOVINI USLUGAMA UZ
SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU
O SLOBODNOJ TRGOVINI**

Član 1

Potvrđuje se Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama uz Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini, usvojen u Tirani, 18. decembra 2019. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2

Tekst protokola iz člana 1 ovog zakona u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik glasi:

**ADDITIONAL PROTOCOL 6 ON TRADE IN SERVICES
TO THE AGREEMENT ON AMENDMENT OF AND ACCESSION TO
THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT**

Preamble

The Parties to the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement (hereinafter called "the Parties");

Bearing in mind the Preamble, the objectives, as set out in Article 1, and Chapter VI (Articles 26 to 29) of the Central European Free Trade Agreement 2006 (CEFTA 2006) relating to trade in services, including electronic commerce, the Parties will gradually achieve a progressive liberalization of their services markets in accordance with Article V of the General Agreement on Trade in Services (GATS) of the World Trade Organization (WTO);

Recognising that the liberalization of both goods and services in the framework of CEFTA 2006 shall act as avenue for achieving the objectives of economic development and growth in the region by expanding intra-regional investment and production opportunities;

Desiring to create favourable conditions for the development and diversification of trade between the Parties and for the promotion of commercial and economic co-operation in services;

Considering that the services sector plays an increasing role in the economies and trade of the Parties, with great potential to enhance intra-regional trade in services in a mutually beneficial manner;

No provision of this Protocol may be interpreted as exempting the Parties from their respective rights and obligations under their international agreements, including their existing regional and bilateral trade agreements and the WTO Agreement;

Have agreed as follows:

Article 1 ***Definitions***

1. For the purposes of this Protocol:

- (a) "measure" means any measure by a Party, whether in the form of a law, regulation, rule, procedure, decision, administrative action, or any other form;
- (b) "supply of a service" includes the production, distribution, marketing, sale and delivery of a service;
- (c) "measures by Parties affecting trade in services" includes measures in respect of:
  - (i) the purchase, payment or use of a service;
  - (ii) the access to and use of, in connection with the supply of a service, services which are required by those Parties to be offered to the public generally;
  - (iii) the presence, including commercial presence, of persons of a Party for the supply of a service in the territory of another Party;
- (d) "commercial presence" means any type of business or professional establishment, including through:
  - (i) the constitution, acquisition³ or maintenance of a juridical person, or

---

³ The term "acquisition" shall be understood as including capital participation in a juridical person with a view to establishing or maintaining lasting economic links.

- (ii) the creation or maintenance of a branch or a representative office, within the territory of a Party for the purpose of supplying a service;
- (e) "sector" of a service means:
  - (i) with reference to a specific commitment, one or more, or all, subsectors of that service, as specified in a Party's Schedule,
  - (ii) otherwise, the whole of that service sector, including all of its subsectors;
- (f) "service of another Party" means a service which is supplied:
  - (i) from or in the territory of that other Party, or in the case of maritime transport, by a vessel registered under the laws of that other Party, or by a person of that other Party which supplies the service through the operation of a vessel and/or its use in whole or in part; or
  - (ii) in the case of the supply of a service through commercial presence or through the presence of natural persons, by a service supplier of that other Party;
- (g) "service supplier" means any natural or juridical person that supplies a service;⁴
- (h) "monopoly supplier of a service" means any person, public or private, which in the relevant market of the territory of a Party is authorized or established formally or in effect by that Party as the sole supplier of that service;
- (i) "service consumer" means any person that receives or uses a service;
- (j) "person" means either a natural person or a juridical person;
- (k) "natural person" means a national of a Party according to its domestic legislation;
- (l) "natural person of another Party" means a natural person who resides in the territory of that other Party or any other Party, and who under the law of that other Party: (i) is a national of that other Party; or (ii) has the right of permanent residence in that other Party.

---

⁴ Where the service is not supplied directly by a juridical person but through other forms of commercial presence such as a branch or a representative office, the service supplier (i.e. the juridical person) shall, nonetheless, through such presence be accorded the treatment provided for service suppliers under this Protocol. Such treatment shall be extended to the presence through which the service is supplied and need not be extended to any other parts of the supplier located outside the territory where the service is supplied.

(m) "juridical person" means any legal entity duly constituted or otherwise organized under applicable law, whether for profit or otherwise, and whether privately-owned or governmentally-owned, including any corporation, trust, partnership, joint venture, sole proprietorship or association;

(n) "juridical person of a Party" means:

a juridical person set up in accordance with the laws of a Party, and having its registered office, central administration, or principal place of business in the territory of that Party. Should the juridical person have only its registered office or central administration in the territory of a Party it shall not be considered as a juridical person of that Party, unless it engages in substantive business operations in that Party;

a juridical person is:

(i) "owned" by persons of a Party if more than 50 per cent of the equity interest in it is beneficially owned by persons of that Party;

(ii) "controlled" by persons of a Party if such persons have the power to name a majority of its directors or otherwise to legally direct its actions;

(iii) "affiliated" with another person when it controls, or is controlled by, that other person; or when it and the other person are both controlled by the same person;

(o) "subsidiary" of a juridical person of a Party means a juridical person which is effectively controlled by another juridical person of that Party;

(p) "branch" of a juridical person of a Party means a place of business not having legal personality which has the appearance of permanency, such as the extension of a parent body, has a management and is materially equipped to negotiate business with third parties so that the latter, although knowing that there will if necessary be a legal link with the parent body, the head office of which is abroad, does not have to deal directly with such parent body but may transact business at the place of business constituting the extension;

(q) "direct taxes" comprises all taxes on total income, on total capital or on elements of income or of capital, including taxes on gains from the alienation of property, taxes on estates, inheritances and gifts, and taxes on the total amounts of wages or salaries paid by enterprises, as well as taxes on capital appreciation;

- (r) "Schedule" means the Schedule referred to in Article 6 and contained in Annex III;
- (s) "specific commitment" means a specific commitment set out in the Schedule referred to in Article 6;
- (t) "aircraft repair and maintenance services" means such activities when undertaken on an aircraft or a part thereof while it is withdrawn from service and do not include so-called line maintenance;
- (u) "selling and marketing of air transport services" means opportunities for the air carrier concerned to sell and market freely its air transport services including all aspects of marketing such as market research, advertising and distribution; these activities do not include the pricing of air transport services nor the applicable conditions;
- (v) "computer reservation system (CRS) services" means services provided by computerised systems that contain information about air carriers' schedules, availability, fares and fare rules, through which reservations can be made or tickets may be issued;
- (w) "air traffic rights" means the right for scheduled and non-scheduled air transport services to operate and/or to carry passengers, cargo and mail for remuneration or hire from, to, within, or over the territory of a Party, including points to be served, routes to be operated, types of traffic to be carried, capacity to be provided, tariffs to be charged and their conditions, and criteria for designation of airlines, including such criteria as number, ownership, and control.

Article 2

Scope and Coverage

1. This Protocol applies to measures adopted or maintained by the Parties affecting trade in services. It applies to all services sectors, except as indicated in paragraph 4.
2. For the purposes of this Protocol, trade in services is defined as the supply of a service:
  - (a) from the territory of one Party into the territory of any other Party;
  - (b) in the territory of one Party to the service consumer of any other Party;
  - (c) by a service supplier of one Party, through commercial presence in the territory of any other Party;

- (d) by a service supplier of one Party, through presence of natural persons of a Party in the territory of any other Party.
3. For the purposes of this Protocol:
- (a) "measures by Parties" means measures taken by:
    - (i) central, regional or local governments and authorities; and
    - (ii) non-governmental bodies in the exercise of powers delegated by central, regional or local governments or authorities;

In fulfilling its obligations and commitments under the Protocol, each Party shall take such reasonable measures as may be available to it to ensure their observance by regional and local governments and authorities and non-governmental bodies within its territory;

- (b) "services" includes any service in any sector except services supplied in the exercise of governmental authority;
- (c) "a service supplied in the exercise of governmental authority" means any service which is supplied neither on a commercial basis, nor in competition with one or more service suppliers.

4. In respect of air transport services, this Protocol shall not apply to measures affecting air traffic rights or measures affecting services directly related to the exercise of air traffic rights. This Protocol applies to aircraft repair and maintenance services, selling and marketing of air transport services and computer reservation system (CRS) services.

5. This Protocol shall not apply to laws, regulations or requirements governing the procurement by governmental agencies of services purchased for governmental purposes and not with a view to commercial resale or with a view to use in the supply of services for commercial sale.

6. This Protocol shall not apply to any subsidies or grants provided by a Party, including government-supported loans, guarantees and insurance.

Article 3 ***Most-Favoured-Nation Treatment***

1. Each Party shall accord immediately and unconditionally to services and service suppliers of any other Party treatment no less favourable than the treatment it accords to like services and service suppliers of any non-Party.

2. If a Party accords treatment to services and service suppliers under an existing or future international agreement with a non-Party, the Party concerned shall, upon request by another Party, enter into negotiations so as to incorporate into this Protocol treatment

no less favourable than that accorded to services and service suppliers under the international agreement concerned.

3. Treatment accorded to services and service suppliers from the EU under a Stabilisation and Association Agreement with the EU, or under the Association Agreement between the Republic of Moldova and the EU, shall be exempted from the obligations provided for in paragraphs 1 and 2. Treatment accorded to services and service suppliers from the EU under the domestic legislation that a Party enacted for purposes of its accession to the EU shall be exempted from the obligations provided for in paragraphs 1 and 2.

4. This Article shall not be construed to prevent any Party from conferring or according advantages to adjacent countries in order to facilitate exchanges limited to contiguous frontier zones of services that are both locally produced and consumed.

Article 4 ***Market Access***

1. With respect to market access through the modes of supply identified in Article 2 paragraph 2, each Party shall accord services and service suppliers of any other Party treatment no less favourable than that provided for under the terms, limitations and conditions agreed and specified in its part of the Schedule.

2. In sectors where market-access commitments are undertaken, the measures which a Party shall not maintain or adopt either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in its part of the Schedule, are defined as:

- (a) limitations on the number of service suppliers whether in the form of numerical quotas, monopolies, exclusive service suppliers or the requirement of an economic needs test;
- (b) limitations on the total value of service transactions or assets in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;
- (c) limitations on the total number of service operations or on the total quantity of service output expressed in terms of designated numerical units in the form of quotas or the requirement of an economic needs test;⁵
- (d) limitations on the total number of natural persons that may be employed in a particular service sector or that a service supplier may employ and who are necessary for, and directly related to, the supply of a specific service in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;

---

⁵ Subparagraph 2(c) does not cover measures of a Party which limit inputs for the supply of services.

- (e) measures which restrict or require specific types of legal entity or joint venture through which a service supplier may supply a service; and
- (f) limitations on the participation of foreign capital in terms of maximum percentage limit on foreign shareholding or the total value of individual or aggregate foreign investment.

3. No Party shall introduce in its territory any new restrictions on the supply of services, as defined by Article 2 paragraph 2, except as otherwise provided for in this Protocol.

Article 5 ***National Treatment***

1. In the sectors inscribed in its part of the Schedule, and subject to any conditions and qualifications set out therein, each Party shall accord to services and service suppliers of any other Party, in respect of all measures affecting the supply of services, treatment no less favourable than that it accords to its domestic like services and service suppliers.⁶

2. A Party may meet the requirement of paragraph 1 by according to services and service suppliers of any other Party, either formally identical treatment or formally different treatment to that it accords to its domestic like services and service suppliers.

3. Formally identical or formally different treatment shall be considered to be less favourable if it modifies the conditions of competition in favour of services or service suppliers of the Party compared to like services or service suppliers of any other Party.

Article 6 ***Schedule of Specific Commitments***

1. Each Party shall set out in a consolidated Schedule the specific commitments it undertakes under this Protocol. With respect to sectors where such commitments are undertaken, the Schedule shall specify:

- (a) terms, limitations and conditions on market access;
- (b) conditions and qualifications on national treatment;
- (c) where appropriate, the time-frame for the implementation of such commitments; and
- (d) where appropriate, the date of entry into force of such commitments.

---

⁶ Specific commitments assumed under this Article shall not be construed to require any Party to compensate for any inherent competitive disadvantages which result from the foreign character of the relevant services or service suppliers.

2. The Parties' Schedule of specific commitments is set out in Annex III and shall form an integral part of this Protocol.

Article 7 ***Modification of Schedules***

The Parties shall, upon written request by a Party notified to the Subcommittee on Trade in Services, hold consultations to consider any request to modify a specific commitment of the requesting Party. The consultations shall be held within three months after the requesting Party notified its request to the Subcommittee on Trade in Services. In the consultations, the Parties shall aim to maintain a general level of mutually advantageous commitments no less favourable to trade than that provided for in the Schedule of specific commitments prior to such consultations. Any modification of specific commitments is subject to the procedures set out in Article 47 of the CEFTA 2006.

Article 8 ***Movement of Natural Persons***

1. The rights and obligations of the Parties in respect of the movement of natural persons supplying services in a Party shall be governed by Annex I to this Protocol. Natural persons covered by a specific commitment of a Party shall be allowed to supply the service in that Party in accordance with the terms of that commitment.

2. This Protocol shall not apply to measures affecting natural persons seeking access to the employment market of a Party, nor shall it apply to measures regarding citizenship, residence or employment on a permanent basis.

3. Nothing in this Protocol shall prevent the Parties from applying measures to regulate the entry of natural persons into, or their temporary stay in, their territory, including those measures necessary to protect the integrity of, and to ensure the orderly movement of natural persons across their borders, provided that such measures are not applied in such a manner as to nullify or impair the benefits accruing to any Party under the terms of a specific commitment.

Article 9 ***Transparency***

1. Each Party shall publish promptly and, except in emergency situations, at the latest by the time of their entry into force, all relevant measures of general application which pertain to or affect the operation of this Protocol. International agreements pertaining to or affecting trade in services to which a Party is a signatory shall also be published.

2. Where publication as referred to in paragraph 1 is not practicable, such information shall be made otherwise publicly available.
3. Each Party shall establish a Contact Point for Services as provided for in Article 44 of CEFTA 2006.
4. Each Party shall promptly and at least annually inform the Subcommittee on Trade in Services of the introduction of any new, or any changes to existing, laws, regulations or administrative guidelines which significantly affect trade in services covered by its specific commitments under this Protocol.
5. Each Party shall, to the extent practicable, provide in advance information on any relevant measure of general application that the Party proposes to adopt in order to allow an opportunity for other Parties to comment on the measure. The information shall be provided to the other Parties through the Subcommittee on Trade in Services and the Contact Points for Services shall be the means for such communications.
6. Any Party may notify to the Subcommittee on Trade in Services any measure by any other Party, which it considers to affect the operation of this Protocol.

Article 10 ***Domestic Regulation***

1. Consistent with the provisions of this Protocol, the Parties retain the right to regulate, and to adopt new regulations, to meet legitimate policy objectives.
2. In sectors where specific commitments are undertaken, each Party shall ensure that all measures of general application affecting trade in services are administered in a reasonable, objective and impartial manner.
3. (a) each Party shall maintain or institute as soon as practicable judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures which provide, at the request of an affected service supplier, for the prompt review of, and where justified, appropriate remedies for, administrative decisions affecting trade in services. Where such procedures are not independent of the agency entrusted with the administrative decision concerned, the Party shall ensure that the procedures in fact provide for an objective and impartial review.

(b) the provisions of subparagraph (a) shall not be construed to require a Party to institute such tribunals or procedures where this would be inconsistent with its constitutional structure or the nature of its legal system.
4. Where authorization is required for the supply of a service on which a specific commitment has been made, the competent authorities of a Party shall, within a reasonable period of time after the submission of an application considered complete under domestic laws and regulations, inform the applicant of the decision concerning the

application. At the request of the applicant, the competent authorities of the Party shall provide, without undue delay, information concerning the status of the application.

5. With a view to ensuring that measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures do not constitute unnecessary barriers to trade in services, the Subcommittee on Trade in Services shall, through appropriate bodies it may establish, develop any necessary disciplines. Such disciplines shall aim to ensure that such requirements are, *inter alia*:

- (a) based on objective and transparent criteria, such as competence and the ability to supply the service;
- (b) not more burdensome than necessary to ensure the quality of the service;
- (c) in the case of licensing procedures, not in themselves a restriction on the supply of the service.

6. (a) in sectors in which a Party has undertaken specific commitments, pending the entry into force of disciplines developed in these sectors pursuant to paragraph 5, the Party shall not apply licensing and qualification requirements and technical standards that nullify or impair its specific commitments in a manner which:

- (i) does not comply with the criteria outlined in subparagraphs 5(a), (b) or (c); and
- (ii) could not reasonably have been expected of that Party at the time it made the specific commitments in those sectors.

(b) in determining whether a Party is in conformity with the obligation under paragraph (a), account shall be taken of international standards of relevant international organizations⁷ applied by that Party.

7. In sectors where specific commitments regarding professional services are undertaken, each Party shall provide for adequate procedures to verify the competence of professionals of any other Party.

8. The Parties will review issues of domestic regulation within two years of the entry into force of this Protocol. Upon the request of one or more Parties, the Parties will enter into negotiations on domestic regulation disciplines to be incorporated into this Protocol, as an Annex or otherwise.

Article 11 **Recognition**

---

⁷ The term "relevant international organizations" refers to international bodies whose membership is open to the relevant bodies of at least all Members of the World Trade Organization (WTO).

1. For the purpose of the fulfilment of its relevant standards or criteria for the authorisation, licensing or certification of service suppliers, each Party shall give due consideration to any requests by another Party to recognise the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted in that other Party. Such recognition may be based upon an agreement or arrangement with that other Party, or be accorded autonomously.

2. Where a Party recognises, by agreement or arrangement, the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted, in the territory of a non-party, that Party shall afford adequate opportunity for the other Parties to negotiate their accession to such an agreement or arrangement, whether existing or future, or to negotiate a comparable agreement or arrangement with it. Where a Party accords recognition autonomously, it shall afford adequate opportunity for any other Party to demonstrate that the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted in the territory of that other Party should also be recognised.

3. A Party shall not accord recognition in a manner which would constitute a means of discrimination between the Parties in the application of its standards or criteria for the authorization, licensing or certification of services suppliers, or a disguised restriction on trade in services.

4. The Parties shall conclude the necessary processes to develop mutual recognition agreements or arrangements for the regulated professions after the entry into force of this Protocol.

Article 12 ***Monopolies and Exclusive Service Suppliers***

1. Each Party shall ensure that any monopoly supplier of a service in its territory does not, in the supply of the monopoly service in the relevant market, act in a manner inconsistent with that Party's obligations under Article 3 and its specific commitments.

2. Where a Party's monopoly supplier competes, either directly or through an affiliated company, in the supply of a service outside the scope of its monopoly rights and which is subject to that Party's specific commitments, the Party shall ensure that such a supplier does not abuse its monopoly position to act in its territory in a manner inconsistent with such commitments.

3. The Subcommittee on Trade in Services may, at the request of a Party which has a reason to believe that a monopoly supplier of a service of any other Party is acting in a manner inconsistent with paragraph 1 or 2, request the Party establishing, maintaining or authorizing such supplier to provide specific information concerning the relevant operations.

4. The provisions of this Article shall also apply to cases of exclusive service suppliers, where a Party, formally or in effect, (a) authorizes or establishes a small number of service suppliers and (b) substantially prevents competition among those suppliers in its territory.

Article 13

Business Practices

1. The Parties recognize that certain business practices of service suppliers, other than those falling under Article 12, may restrain competition and thereby restrict trade in services.

2. Each Party shall, at the request of any other Party, enter into consultations with a view to eliminating practices referred to in paragraph 1. The Party addressed shall accord full and sympathetic consideration to such a request and shall cooperate through the supply of publicly available non-confidential information of relevance to the matter in question. The Party addressed shall also provide other information to the requesting Party, subject to its domestic law and to the conclusion of satisfactory agreement concerning the safeguarding of its confidentiality by the requesting Party.

Article 14

Payments and Transfers

1. Except under the circumstances envisaged in Article 15, a Party shall not apply restrictions on international transfers and payments for current transactions with another Party relating to its specific commitments.

2. If a Party undertakes a market access commitment in relation to the supply of a service through a mode of supply referred to in Article 2 paragraph 2, and if the cross-border movement of capital is an essential part of the service itself, that Party is thereby committed to allow such movement of capital. If a Party undertakes a market access commitment in relation to the supply of a service through a mode of supply referred to in Article 2 paragraph 2, it is thereby committed to allow related transfers of capital into its territory.

3. Nothing in this Protocol shall affect the rights and obligations of the Parties under the Articles of Agreement of the International Monetary Fund (hereinafter referred to as the "IMF"), including the use of exchange actions which are in conformity with the Articles of Agreement of the IMF, provided that a Party shall not impose restrictions on capital transactions inconsistently with its specific commitments regarding such transactions, except under Article 15 or at the request of the IMF.

Article 15

Restrictions to Safeguard the Balance of Payments

1. The Parties shall endeavour to avoid the imposition of restrictions on the supply of services to safeguard the balance of payments.

2. Any restriction to safeguard the balance of payments adopted or maintained by a Party under and in conformity with Article XII of the GATS shall be deemed to be compatible with this Protocol.

Article 16 ***General Exceptions***

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between Parties where like conditions prevail, or a disguised restriction on trade in services, nothing in this Protocol shall be construed to prevent the adoption or enforcement by any Party of measures:

- (a) necessary to protect public morals or to maintain public order;⁸
- (b) necessary to protect human, animal or plant life or health;
- (c) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Protocol including those relating to:
  - (i) the prevention of deceptive and fraudulent practices or to deal with the effects of a default on services contracts;
  - (iii) the protection of the privacy of individuals in relation to the processing and dissemination of personal data and the protection of confidentiality of individual records and accounts;
  - (iii) safety;
- (d) inconsistent with Article 5 provided that the difference in treatment is aimed at ensuring the equitable or effective⁹ imposition or collection of direct taxes in respect of services or service suppliers of other Parties;

---

⁸ The public order exception may be invoked only where a genuine and sufficiently serious threat is posed to one of the fundamental interests of society.

⁹ Measures that are aimed at ensuring the equitable or effective imposition or collection of direct taxes include measures taken by a Party under its taxation system which:

- (i) apply to non-resident service suppliers in recognition of the fact that the tax obligation of non-residents is determined with respect to taxable items sourced or located in the Party's territory; or
- (ii) apply to non-residents in order to ensure the imposition or collection of taxes in the Party's territory; or
- (iii) apply to non-residents or residents in order to prevent the avoidance or evasion of taxes, including compliance measures; or
- (iv) apply to consumers of services supplied in or from the territory of another Party in order to ensure the imposition or collection of taxes on such consumers derived from sources in the Party's territory; or
- (v) distinguish service suppliers subject to tax on worldwide taxable items from other service suppliers, in recognition of the difference in the nature of the tax base between them; or

- (e) inconsistent with Article 3, provided that the difference in treatment is the result of an agreement on the avoidance of double taxation or provisions on the avoidance of double taxation in any other international agreement or arrangement by which the Party is bound.

Article 17 ***Security Exceptions***

1. Nothing in this Protocol shall be construed:
  - (a) to require any Party to furnish any information, the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests; or
  - (b) to prevent any Party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests:
    - (i) relating to the supply of services as carried out directly or indirectly for the purpose of provisioning a military establishment;
    - (ii) relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived;
    - (iii) taken in time of war or other emergency in international relations;or
  - (c) to prevent any Party from taking any action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.
2. The Subcommittee on Trade in Services shall be informed to the fullest extent possible of measures taken under paragraphs 1(b) and (c) and of their termination.

Article 18 ***Cooperation on Electronic Commerce***

1. The Parties, recognising that electronic commerce increases trade opportunities in many sectors, agree to promote the development of electronic commerce between them, in particular by cooperating on the issues raised by electronic commerce under the provisions of this Protocol.

(vi) determine, allocate or apportion income, profit, gain, loss, deduction or credit of resident persons or branches, or between related persons or branches of the same person, in order to safeguard the Party's tax base.

Tax terms or concepts within the meaning of paragraph (d) and this footnote are determined according to tax definitions and concepts, or equivalent or similar definitions and concepts, under the domestic law of the Party adopting the measure.

2. The Parties agree that the development of electronic commerce must be fully compatible with the highest international standards of data protection, in order to ensure the confidence of users of electronic commerce.
3. The Parties agree that deliveries by electronic means shall be considered as the supply of services, within the meaning of Article 2 paragraph 2(a), and shall not be subject to customs duties.
4. The Parties shall maintain a dialogue on regulatory issues raised by electronic commerce, which will, *inter alia*, address the following issues:
  - (a) the recognition of certificates of electronic signatures issued to the public and the facilitation of cross-border certification services;
  - (b) the liability of intermediary service providers with respect to the transmission, or storage of information;
  - (c) the treatment of unsolicited electronic commercial communications;
  - (d) the protection of consumers in the ambit of electronic commerce;
  - (e) any other issue relevant for the development of electronic commerce.
5. Such cooperation can take the form of exchange of information on the respective domestic legislation of the Parties on these issues as well as on the implementation of such legislation.

Article 19 ***Denial of Benefits***

A Party may deny the benefits of this Protocol to a service supplier of another Party if it establishes that the service is being supplied in that Party by a juridical person which is owned or controlled by persons of a non-Party who have no substantive business operations in the territory of any Party.

Article 20 ***Review***

1. With the objective of further liberalising trade in services between them, in particular eliminating substantially all discrimination between and among them within a period of five years, the Parties shall regularly review their Schedule of specific commitments, taking into account in particular any autonomous liberalisation and on-going work under the auspices of the WTO. The first such review shall take place no later than three years after the entry into force of this Protocol.

2. The regular reviews of the level of liberalisation pursuant to paragraph 1 shall take into account the assessment of the degree of restrictiveness of measures affecting trade in services by using the methodologies established by the World Bank and the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).

Article 21

Subcommittee on Trade in Service

The Subcommittee on Trade in Services established pursuant to Article 41 paragraph 5 of the CEFTA 2006 shall facilitate and supervise the implementation and application of this Protocol by the Parties.

Article 22

According to Article 47 paragraph 1 of CEFTA 2006, this Protocol is an integral part of CEFTA 2006.

Article 23

Annexes

The following Annexes form an integral part of this Protocol:

Annex I - Temporary Entry and Stay of Natural Persons for Business Purposes;

Annex II - Regulatory Principles Regarding Telecommunications;

Annex III - Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA Parties.

Article 24

Entry into force

1. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval in accordance with the requirements foreseen by the domestic legislation of the Parties. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary.

2. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon depositing of the third instrument of ratification, acceptance or approval.

3. For each Party depositing its instrument of ratification, acceptance or approval after the date of the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon that Party depositing its instrument of ratification, acceptance or approval.

4. If its domestic legal requirements allow, a Party may apply this Protocol provisionally until that Party has deposited its instrument of ratification, acceptance or

approval in accordance with paragraph 1. Any provisional application of this Protocol shall be notified to the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF, the Plenipotentiaries of all CEFTA Parties, being duly authorized thereto, have adopted this Protocol.

Done in Tirana on 18 December 2019, in a single authentic copy in the English language, which shall be deposited with the Depositary of the CEFTA 2006, which shall transmit certified copies to all CEFTA Parties.

ANNEX I

Temporary Entry and Stay of Natural Persons for Business Purposes

This Annex applies to measures by the Parties concerning the temporary entry and stay in their territories of key personnel, trainees, business services sellers, contractual services suppliers, independent professionals and short term visitors for business purposes.

Section I

Key Personnel, Trainees, Business Service Sellers, Contractual Service Suppliers, and Independent Professionals

1. In accordance with the objectives of this Protocol, the Parties undertake to allow the temporary entry and stay in their territories of the following categories of natural person's subject to the conditions listed below: (a) key personnel; (b) trainees; (c) business service sellers; (d) contractual service suppliers; and (e) independent professionals.

2. For every sector liberalised in accordance with Article 4 of this Protocol and subject to any reservations listed in Annex III the Parties shall allow the temporary entry and stay of the following categories of natural persons.

3. "**Key personnel**" means natural persons employed within a juridical person of a Party, other than a non-profit organisation, who are responsible for the setting up or the proper control, administration and operation of an establishment.

Key personnel comprises business visitors responsible for setting up an establishment and intra-corporate transferees. The temporary entry and stay of key personnel shall be allowed for a period of six months in any 12-month period for business visitors; and three years, in the first instance, for intra-corporate transferees. Temporary entry and stay for intra-corporate transferees shall be extended for up to two additional years for a total period not exceeding five years.

(a) "*Business visitors*" (BV) means natural persons working in a senior position within a juridical person who are responsible for setting up an establishment. They

do not engage in direct transactions with the general public and do not receive remuneration from a source located within the host Party; and

(b) “*Intra-corporate transferees*” (ICT) means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party or have been partners in it for at least one year and who are temporarily transferred to an establishment (including subsidiaries, affiliates or branches) in the territory of another Party. The natural persons concerned shall belong to one of the following categories:

- (i) *Managers* are natural persons working in a senior position within a juridical person, receiving general supervision or direction of the business, who primarily direct the management of the establishment, including:
  - (a) directing the establishment, or a department or subdivision thereof;
  - (b) supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and
  - (c) having the authority to personally recruit and dismiss or recommend recruiting, dismissing or other personnel actions.
- (ii) *Specialists* are natural persons working within a juridical person who possess specialized knowledge essential to the establishment’s production, research equipment, techniques or management. In assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification referring to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession.

4. “**Trainees**” means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party for at least one year, who possess a university degree and who are temporarily transferred to an establishment in the territory of another Party, for career development purposes or to obtain training in business techniques or methods. The recipient establishment may be required to submit a training programme covering the duration of stay for prior approval, demonstrating that the purpose of the stay is for training corresponding to the level of a university degree.

The temporary entry and stay for trainees shall be allowed for up to one year.

5. “**Business service sellers**” (BSS) means natural persons who are representatives of a service supplier of a Party seeking temporary entry into the territory of another Party for the purpose of negotiating the sale of services or goods or entering into agreements to sell services for that service supplier. They do not engage in making direct sales to the general public and do not receive remuneration from a source located within the host Party.

The temporary entry and stay of business service sellers shall be allowed for up to six months in any 12-month period.

6. **“Contractual service suppliers”** (CSS) means natural persons employed by a juridical person of a Party which has no establishment in the territory of another Party and which has concluded a *bona fide* contract to supply services with a consumer in that other Party requiring the presence on a temporary basis of its employees in that Party in order to fulfil the contract to provide services. The service contract hereby referred to shall comply with the laws, regulations and requirements of the Party where the contract is executed.

Contractual services suppliers that are allowed temporary entry and stay in a Party to supply services in that Party shall be subject to the conditions specified below:

- (a) The natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a juridical person, which has obtained a service contract in another Party.
- (b) The natural persons should have at least two years' experience in the particular sector of activity that is the subject of the service contract.
- (c) The natural persons must possess professional qualifications if this is required to exercise an activity pursuant to the laws, regulations or requirements of the Party where the service is supplied.
- (d) The natural persons shall not receive remuneration for the supply of services other than the remuneration paid by their employers during their stay in another Party.
- (e) The temporary entry and stay of natural persons within another Party shall be for a period of not more than six months in any twelve-month period or for the duration of the service contract, whichever is less.
- (f) The number of persons covered by the service contract shall not be greater than necessary to fulfil the contract, in accordance with the laws, regulations and requirements of the Party where the service is supplied.

7. **“Independent professionals”** (IP) means natural persons engaged in the supply of a service and registered as self-employed in the territory of a Party, who have concluded a *bona fide* contract to supply services with a consumer in another Party, requiring their presence on a temporary basis in that other Party in order to fulfil the contract to provide services.

Independent professionals that are allowed temporary entry and stay in a Party to supply services in that Party shall be subject to the conditions specified below:

- (a) The natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as self-employed persons registered in another Party and must have obtained a service contract for a period not exceeding twelve months.
- (b) The natural persons must possess, at the date of submission of an application for entry into a Party, at least three years' professional experience in the sector of activity which is the subject of the service contract.
- (c) The natural persons must possess professional qualifications if this is required to exercise an activity pursuant to the laws, regulations or requirements of the Party where the service is supplied.
- (d) The temporary entry and stay of natural persons in a Party shall be for a period of not more than six months in any twelve-month period or for the duration of the service contract, whichever is less.

8. A Party shall not maintain or adopt any limitations on the total number of natural persons that a juridical person of another Party may transfer as key personnel or trainees in a specific sector in the form of numerical quotas, or a requirement of an economic needs test or labour market test or any discriminatory limitations. A Party shall not require that an establishment appoint to senior management positions natural persons of any particular nationality.

Section II

Short term visitors for business purposes

Parties shall facilitate, in conformity with their respective legislation, the temporary entry and stay in their territories of short-term visitors for business purposes from any other Party with a view to carrying out the following activities:

- (a) Research and Design: Technical, scientific and statistical researchers on behalf of a juridical person established in the territory of another Party;
- (b) Marketing research: Personnel conducting research or analysis, including market research, on behalf of a juridical person established in the territory of another Party;
- (c) Training seminars: Personnel of a juridical person in a Party who enter the territory of another Party to receive training in techniques and work practices employed by juridical persons or organisations in that other Party, provided that the training received is confined to observation, familiarisation and classroom instruction only;

- (d) Trade Fairs and Exhibitions: Personnel attending a trade fair for the purpose of promoting their juridical person or its products or services in another Party;
- (e) Sales: Sales representatives and agents taking orders or negotiating contracts for goods for a juridical person located in the territory of another Party, but not delivering goods;
- (f) Purchasing: Buyers purchasing for a juridical person or management and supervisory personnel engaging in a commercial transaction carried out in the territory of another Party.
- (g) Meetings and consultations: Natural persons attending meetings or conferences or engaged in consultations with business associates.

2. Persons engaging in the activities listed in paragraph 1 may be granted temporary entry and stay in a Party as short term visitors for business purposes, provided that they:

(i) are not engaged in selling their goods or services to the general public or in supplying their goods or services themselves; (ii) do not on their own behalf receive any remuneration from a source located within the Party where they are staying temporarily; and (iii) are not engaged in the supply of a service in the framework of a contract concluded between a juridical person who has no commercial presence in the Party where the short-term visitors for business purposes are staying temporarily and a consumer in that Party.

temporary entry and stay of short term visitors for business purposes in the territories of the Parties, when allowed, shall be for a period of up to six months in any twelve-month period.

ANNEX II

Regulatory Principles Regarding Telecommunications

The following are definitions and principles on the regulatory framework for telecommunications networks and services.

Definitions

"Telecommunications" means the transmission and reception of signals by any electromagnetic means.

"Public telecommunications transport service" means any telecommunications transport service required, explicitly or in effect, by a Party to be offered to the public generally. Such services may include, inter alia, telegraph, telephone, telex, and data transmission typically involving the real-time transmission of customer-supplied information between two or more points without any end-to-end change in the form or content of the customer's information.

"Public telecommunications transport network" means the public telecommunications infrastructure which permits telecommunications between and among defined network termination points.

"User" means service consumer and service supplier.

"Essential facilities" means facilities of a public telecommunications transport network or service that:

(a) are exclusively or predominantly provided by a single or limited number of suppliers; and

(b) cannot feasibly be economically or technically substituted in order to provide a service.

A "major supplier" means a supplier, which has the ability to materially affect the terms of participation (having regard to price and supply) in the relevant market for telecommunications networks and services as a result of: (a) control over essential facilities; or (b) use of its position in the market.

1. Competitive safeguards

Prevention of anti-competitive practices in telecommunications

Appropriate measures shall be maintained or adopted for the purpose of preventing suppliers who, alone or together, are a major supplier from engaging in or continuing anti-competitive practices. These anti-competitive practices shall include in particular:

2. Interconnection

2.1 Interconnection refers to linking with suppliers providing public telecommunications transport networks or services in order to allow the users of one supplier to communicate with users of another supplier and to access services provided by another supplier, where specific commitments are undertaken.

2.2 Interconnection to be ensured

Interconnection with a major supplier shall be ensured at any technically feasible point in the network. Such interconnection shall be provided¹⁰:

11

2.3 Public availability of the procedures for interconnection negotiations

The procedures applicable for interconnection to a major supplier shall be made publicly available.

2.4 Transparency of interconnection arrangements

Each Party shall ensure that a major supplier makes publicly available either its interconnection agreements or a reference interconnection offer.

2.5 Interconnection: dispute settlement

A service supplier requesting interconnection with a major supplier shall have recourse, either:

to an independent domestic body, which may be a regulatory body as referred to in paragraph 5 below, to resolve disputes regarding appropriate terms, conditions and rates for interconnection within a reasonable period of time, to the extent that these have not been established previously.

3. Universal service

Any Party has the right to define the kind of universal service obligation it wishes to maintain. Such obligations shall not be regarded as anti-competitive per se, provided they are administered in a transparent, non-discriminatory and competitively neutral manner and are not more burdensome than necessary for the kind of universal service defined by the Party.

---

¹⁰ Suppliers of services or networks not generally available to the public, such as closed user groups, have guaranteed rights to connect with the public telecommunications transport network or services on terms, conditions and rates which are non-discriminatory, transparent and cost oriented. Such terms, conditions and rates may, however, vary from the terms, conditions and rates applicable to interconnection between public telecommunication networks and services.

¹¹ Different terms, conditions and rates may be set for operators in different market segments, on the basis of non-discriminatory and transparent licensing provisions, where such differences can be objectively justified because these services are not considered "like services".

4. Public availability of licensing criteria

Where a licence is required, the following shall be made publicly available:

- (a) all the licensing criteria and the period of time normally required to reach a decision concerning an application for a licence; and
- (b) the terms and conditions of individual licences.

The reasons for the denial of a licence shall be made known to the applicant upon request.

5. Independent regulators

The regulatory body in each Party shall be separate from, and not accountable to, any supplier of telecommunications networks and services. The decisions of, and the procedures used by regulators shall be impartial with respect to all market participants.

6. Allocation and use of scarce resources

Any procedures for the allocation and use of scarce resources, including frequencies, numbers and rights of way, shall be carried out in an objective, timely, transparent and non-discriminatory manner. The current state of allocated frequency bands shall be made publicly available, but detailed identification of frequencies allocated for specific government uses is not required.

ANNEX III

Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA Parties

CONSOLIDATED SCHEDULE OF SPECIFIC COMMITMENTS ON TRADE IN SERVICES OF CEFTA PARTIES

EXPLANATORY NOTES

This "Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA Parties" is based on the United Nations Central Product Classification (CPC) list used in services negotiations in the World Trade Organization, but it also includes some services as described by the CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

This Schedule is consistent with the GATS scheduling practice and indicates only those services sectors and subsectors in which the Parties are undertaking commitments. With

respect to market access and national treatment commitments, the different modes of supply indicated in the Schedule are as follows:

- Mode 1: from the territory of one Party into the territory of any other Party;
- Mode 2: in the territory of one Party to a service consumer of any other Party;
- Mode 3: by a service supplier of one Party, through commercial presence in the territory of any other Party; and
- Mode 4: by a service supplier of one Party, through presence of natural persons of a Party in the territory of any other Party.

For the purpose of this Schedule, when commitments are undertaken by all the Parties to CEFTA 2006, this is indicated by the notation "All CEFTA Parties". Otherwise, commitments by individual Parties are indicated by the following abbreviations below, in the order as listed in the preamble of CEFTA 2006, but excluding the Parties that have withdrawn from the Agreement in accordance with Article 51.

- Party 1 – PI**
- Party 2 – PII**
- Party 3 – PIII**
- Party 4 - PIV**
- Party 5 – PV**
- Party 6 – PVI**
- Party 7 – PVII**

A. HORIZONTAL COMMITMENTS

1. Acquisition of land and real estate

PI – Natural and juridical persons of another Party may not acquire natural resources and agricultural land, State-owned forestry and forestry land or land in frontier and military areas in **PI**. The natural and juridical persons of another Party are entitled to buy State-owned, non-agricultural land provided that the value of investment in the land concerned is three times higher than the value of non-agricultural land in **PI**.

PII – Natural and juridical persons of another Party may not acquire and own real estate in **PII** except if the acquired property is related to the supply of a service and upon condition of reciprocity between **PII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Agricultural land may not be owned by natural or juridical persons of another Party.

PIII – A natural or juridical person of another Party may, upon condition of reciprocity between **PIII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted, acquire the right to ownership of flat, building and business premises, and the right to ownership or long-term lease of construction land in the territory of the **PIII**. A natural or juridical person of another Party may obtain a right to long-term lease of agricultural land in the territory of the **PIII**, upon condition of reciprocity between **PIII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Long-term leases may not exceed ninety-nine (99) years. All acquisitions require the approval of the competent Ministries.

PIV – Land lease not exceeding ninety-nine (99) years is permitted. Natural or juridical persons of another Party may purchase land in **PIV** except land for agriculture or for forestry.

PV – Natural and juridical persons of another Party may own real estate in **PV** other than agricultural land and real estate within restricted areas.

PVI – Agricultural land may not be owned by natural or juridical persons of another Party. Natural and juridical persons of another Party may not acquire and own real estate in the **PVI** except if the acquired property is related to the provision of a service and upon condition of reciprocity between **PVI** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Land leases may not exceed ninety-nine (99) years.

PVII – Natural and juridical persons of another Party may acquire rights in real estate in **PVII**, unless otherwise provided by law (non-discriminatory restrictions). Limitations apply to agricultural land and forestry land.

2. Capital movements

PIII – **PIII** retains the right to maintain limitations regarding resident deposit operations, and resident capital operations related to investment in real estate and securities abroad.

3. Registration of companies

All CEFTA Parties – A representative office is a part of a company without having the status of a juridical person. Such offices may only engage in market research, promotional, or representational activities. They may not perform commercial activities.

P11 – In areas of media, (television, radio, newspapers), trade and production of arms, explosives, and military equipment the percentage of foreign capital shall not be more than forty-nine (49) percent.

PVI - A natural or juridical person of another Party may not have majority ownership in enterprises dealing with trade of weapons and ammunition, or in enterprises established in restricted areas (such as frontier strip, national parks, military areas) and must have the approval of the competent ministry for investments in such cases. Natural or juridical persons of another Party may establish or invest in such enterprises only with a domestic person upon meeting the aforementioned requirement.

4. Public utilities

All CEFTA Parties:

Services considered as public utilities at a national or local level may be subject to public monopolies or to exclusive rights granted to private operators. These may exist in the following areas: energy services; water; public transport services and services auxiliary to all modes of transport; scientific and technical consulting services; research and development services on social sciences and humanities; technical testing and analysis services; environmental services; public health and public social services; communication services and public education services. Exclusive rights on such services may be granted to national or local private operators on a preferential basis.

5. The presence of natural persons

All CEFTA Parties except PV:

Unbound except for measures concerning the entry into and temporary stay of the following categories of natural persons providing services: key personnel (business visitors, intra-corporate transferees); trainees; business service sellers; contractual services suppliers; independent professionals; and short-term visitors for business purposes, as defined in the Annex 1 to the Additional Protocol 6 on Trade in Services.

PV:

In order to implement its commitments under Annex 1 to the Additional Protocol 6 on Trade in Services, **PV** may not invoke its rights and obligations during a transition period of eighteen (18) months from the date of entry into force of this Protocol for **PV**. During that transition period, **PV** will extend the following commitments on the presence of natural persons to all CEFTA Parties on a reciprocal basis.

PV undertakes to allow the temporary entry and stay in its territory of the following categories of natural persons:

(i) Intra-corporate transferees (ICT)

Entry and stay for a maximum of 3 years shall be granted to persons transferred within a corporation and its subsidiaries and branches who:

- (a) Have been employed by a juridical person established in another Party for at least one year immediately preceding the date of entry;
- (b) Are temporarily transferred in the context of the provision of a service in **PV** to a subsidiary or branch that is providing services in **PV**; and
- (c) Are Managers, Executives or Specialists, as defined below.

Managers: are persons working in a senior position who primarily direct the juridical person, including (a) directing the establishment or a department or sub-division of the establishment; (b) supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and (c) having the authority personally to hire and dismiss or recommend hiring, dismissing or other personnel actions (such as promotion or leave authorization), and exercise discretionary authority over day-to-day operations. Does not include first-line supervisors, unless the employees supervised are professionals, nor does it include employees who primarily perform tasks necessary for the provision of the service. An economic needs test will not be required.

Executives: are persons within the juridical person, who primarily direct the management of the juridical person, establish the goals and policies of the juridical person, exercise wide latitude in decision-making, and receive only general supervision or direction from higher-level executives, the board of directors, or shareholders of the juridical person. Executives would not directly perform tasks related to the actual provision of a service or services. An economic needs test will not be required.

Specialists: are persons who possess uncommon knowledge essential to an establishment's service, research equipment, techniques or management. In assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification referring to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession. An economic needs test will not be required.

(ii) Business Visitors (BV)

Entry and temporary stay of the following categories is permitted without application of an economic needs test for a period of up to 90 days in any twelve month-period:

- (a) Service sellers - persons not residing in **PV** who are representatives of a service supplier and are seeking temporary entry for the purpose of negotiating and contracting for the sale of services but are not engaged in making direct sales to the general public or in supplying services themselves; and
- (b) Persons responsible for setting up a commercial presence - managers who are responsible for setting up in **PV** a commercial presence of a service provider of another Party and who are not engaged in making direct sales or in supplying services if the service provider has no other commercial presence in **PV**.

(iii) Contractual Service Suppliers (CSS)

Entry will be granted to natural persons engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a legal person with no commercial presence in **PV**, subject to the following conditions:

- a) The legal person has obtained a service contract, for a period not exceeding 12 months from a final consumer in **PV**, through a procedure which guarantees the bona fide character of the contract;
- b) The service contract complies with the laws of **PV**;
- c) The natural person seeking entry should be offering such services as an employee of the legal person supplying the service for at least a year immediately preceding such entry;
- d) The temporary entry and stay shall be for a cumulative period of not more than 90 days in any 12-month period or for the duration of the contract, whatever is less;
- e) The natural person must possess (a) a university degree or a technical qualification demonstrating knowledge of an equivalent level¹; (b) professional qualifications where this is required to exercise an activity in the sector concerned pursuant to the laws, regulations or requirements of **PV**; and (c) at least 3 years professional experience in the sector;
- f) The commitment relates only to the service activity which is the subject of the contract; it does not confer entitlement to exercise a profession in **PV**;
- g) The number of the persons covered by the service contract shall not be larger than necessary to fulfil the contract;
- h) An economic needs test will not be required; and

---

¹ Where the degree or qualification has not been obtained in **PV**, the latter may evaluate whether this is equivalent to a university degree acquired in **PV**.

i) The service contract has to be obtained in one of the activities below:

Legal services;
 Accounting and bookkeeping services;
 Architectural services, urban planning and landscape architectural services;
 Engineering services, integrated engineering services;
 Computer and related services;
 Advertising;
 Management consulting services;
 Services related to management consulting;
 Technical testing and analysis services;
 Related scientific and technical consulting services;
 Translation services;
 Environmental services; and
 Installation and maintenance of machinery or equipment.

B. SPECIFIC COMMITMENTS

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
1. BUSINESS SERVICES		
Legal Services (CPC 861)		
Legal services (861) - Consultancy on home jurisdiction, foreign and international law (part of CPC 861) (except notaries, private bailiffs and legal documentation and certification services provided by service suppliers entrusted with public functions) PII, PIII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Legal services (861) (except notaries, private bailiff and legal documentation and certification services) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None except that lawyers of another party must be accompanied in court by an PI lawyer.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Legal services (861) – Except consultancy on home jurisdiction, foreign and international law PIV	Mode 1 - Unbound, except for drafting of legal documents; Mode 2 - None;	Modes 1, 2, 3, 4 - None;

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	<p>Mode 3 - None, except that legal services may only be supplied through legal persons incorporated in PIV.</p> <p>Mode 4 - None, except that a licensed lawyer may provide all legal services, except representation in criminal proceedings.</p> <p>Representation in criminal proceedings permitted only to sworn solicitors.</p>	
<p>Legal services (861) - Consultancy on home jurisdiction, foreign and international law; (Part of CPC 861)</p> <p>PIV</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None except nationality requirement for sworn solicitors and sworn notaries.</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.</p>
<p>Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 862)</p> <p>PI, PV, PIV</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 – None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 862)</p> <p>PII, PVI, PVII</p>	<p>Mode 1 - None, except official audit reports must be confirmed by an auditing firm registered in the domestic jurisdiction and signed by an auditor licensed there.</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.</p>
<p>Auditing services (part of CPC 862)</p> <p>PIII</p>	<p>Modes 1, 2 - Concluding a contract with a domestic audit company</p>	<p>Mode 1, 2 - An audit company of</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	<p>is required. A company of another Party must be registered in its own jurisdiction for providing auditing services.</p> <p>Modes 3, 4 - None</p>	<p>another Party, not registered in the PIII, but registered to conduct audits in the jurisdiction where its main office is located, may perform audits in the PIII only on a contract basis in cooperation with a domestic audit company.</p> <p>Modes 3, 4 - None</p>
<p>Taxation Services (CPC 863) All CEFTA Parties</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>Architectural services (CPC 8671) All CEFTA Parties</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>Engineering services (CPC 8672) All CEFTA Parties</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>Integrated engineering services (CPC 8673) All CEFTA Parties</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>Urban planning and landscape architectural services (CPC 8674) All CEFTA Parties</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>Medical and dental services (excluding public health institutions (CPC9312) PI, PII, PIII, PV, PVI, PVII</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Medical and dental services (excluding public health institutions (CPC9312)) PIV	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - The practice of the medical profession by persons of another Party requires permission from local health authorities, based on economic needs for medical doctors and dentists in a given region.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column
Veterinary Services (CPC 932), excluding public institutions All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services of midwives, nurses, physiotherapists, paramedical personnel (CPC 93191) excluding public health institutions All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Computer and Related Services (CPC 84) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Research and development services (CPC 851-853) PI, PII, PIV, PV, PVI, PVII PIII: except research in the field of historical and cultural identity of PIII people and nationalities who live in the PIII .	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Real Estate Services (CPC 821 & 822) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental or Leasing Services without Operator (CPC 83) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental or leasing of studio recording equipment (CPC 83109)** All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Rental services relating to pre-recorded video cassettes and optical discs for use in home entertainment equipment (CPC 83202) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advertising Services (CPC 871) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Market research and public opinion polling services (CPC 864) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Management consulting services (CPC 865) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services related to management consulting (CPC 866) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Technical testing and analysis services (CPC 8676) (Excluding services related to issuance of mandatory certificates and similar official documents other than those for which recognition of validity of certificates or documents of another Party is prescribed). All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to agriculture, hunting and forestry (CPC 881) PI, PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory services incidental to agriculture and forestry only (part of CPC 881) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services relating to hunting (part of CPC 881) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Services incidental to fishing (CPC 882) PI, PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services relating to fishing (part of CPC 882) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to mining (CPC 883) Site preparation work for mining (CPC 5115) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to manufacturing (CPC 884) Services incidental to the manufacture of metal products, machinery and equipment (CPC 885) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services incidental to energy distribution (part of CPC 887) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Placement and supply services of personnel (CPC 872) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Related scientific and technical consulting services (CPC 8675) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Maintenance and repair of equipment (CPC 633+8861 to 8866) Maintenance and Repair of motorcycles and snowmobiles (CPC 6122) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Building cleaning services (CPC 874) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Photographic services (CPC 875) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Packaging services (CPC 876) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Printing and publishing (88442), excluding printing and publication of the Official Gazette All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Convention services – Planning, Managing and Marketing Services for Conventions and Similar events (CPC 87909*) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Translation and interpretation services (CPC 87905) excluding services of sworn interpreters All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Specialty design services (CPC 87907*) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hair dressing and Barbers' services (CPC 97021) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
2. COMMUNICATIONS SERVICES		
Postal and Courier Services¹ (CPC 68)		
<p>A. Postal Services (CPC 6811)</p> <p>(i) Postal Services related to letters (CPC 68111): collection, transport and delivery services for newspapers, journals and periodicals, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation.</p> <p>(ii) Collection, transport and delivery services for letters, brochures, leaflets and similar printed matter, whether for</p>		

¹ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
<p>domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation, excluding items less than 350 grams in weight and whose price is less than five times the public basic tariff, excluding registered mail service used in judicial or administrative procedure.</p> <p>(iii) Postal services related to parcels (CPC 68112): collection, transport and delivery services for parcels and packages, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation, excluding items less than 350 grams in weight and whose price is less than five times the public basic tariff, excluding registered mail service used in judicial or administrative procedure.</p> <p>All CEFTA Parties</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>Courier Services (CPC 6812)</p> <p>(i) Collection, transport and delivery services, whether for domestic or foreign destinations, for letters, parcels and packages, as rendered by courier and using one or more modes of transport, other than those rendered under a universal service obligation.</p> <p>(ii) Messenger services provided by bicycle couriers.</p> <p>(iii) Local delivery services of items such as food and other purchases (CPC 6813).</p> <p>All CEFTA Parties</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Telecommunications and Information Supply Services		
Telephony and other telecommunications services (CPC 841)¹		
Carrier services (CPC 8411) Fixed telephony services (CPC 8412) Mobile telecommunications services (CPC 8413) Private network services (CPC 8414) Data transmission services (CPC 8415) Other telecommunications services (CPC 8419) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Internet telecommunications services (CPC 842)² Internet backbone services (CPC 8421) Internet access services (CPC 8422) Other Internet telecommunications services (CPC 8429) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Online Content (CPC 843)³ All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
3. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES		
Pre-erection work at construction sites (CPC 511) Construction work for buildings (CPC 512) Construction work for civil engineering (CPC 513) Assembly and erection of prefabricated constructions (CPC 514) Special trade construction work (CPC 515)		

¹ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

² Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

³ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Installation work (CPC 516) Building completion and finishing work (CPC 517) Renting services related to equipment for construction or demolition of buildings or civil engineering works, with operator (CPC 518) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
4. <u>DISTRIBUTION SERVICES</u> (CPC Ver.2, Sections 61 & 62, excluding trade of explosives, weapons and ammunition and, for PVI, trade of genetically modified organisms)		
<u>Wholesale trade services</u> Wholesale trade services, except on a fee or contract basis. Wholesale trade services on a fee or contract basis <u>Retail trade services</u> Non-specialized store retail trade services Specialized store retail trade services ^[L] _[SEP] Mail order or internet retail trade services Other non-store retail trade services ^[L] _[SEP] Retail trade services on a fee or contract basis All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
5. <u>EDUCATION SERVICES</u> (Only privately-funded services)		
Primary education services (CPC 921) Secondary education services (CPC 922) Higher education services (CPC 923) Adult education (CPC 924) Other education services (CPC 929)		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PI, PII, PIV, PV, PVI, PVII PIII: Primary education services (CPC 921) excluded	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
6. ENVIRONMENTAL SERVICES		
<p>A. Wastewater management (wastewater services corresponds to sewage services (CPC 9401)</p> <p>B. Solid/Hazardous waste management</p> <ul style="list-style-type: none"> - Refuse disposal services (CPC 9402) - Sanitation and similar services (CPC 9403) <p>C. Protection of ambient air and climate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cleaning services of exhaust gases (CPC 9404) <p>D. Remediation and clean up of soil and waters:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (part of CPC 9406) Corresponds to parts of Nature and landscape protection services. <p>E. Noise and vibration abatement (CPC 9405)</p> <p>F. Protection of biodiversity and landscape:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nature and landscape protection services (parts of CPC 9406 not covered under D) <p>G. Other Environmental Services (CPC 940)</p> <p>H. Environmental Consulting Services (CPC 83931)</p> <p>All CEFTA Parties</p>	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
7. FINANCIAL SERVICES		
Insurance and Insurance-related services (CPC 812) PI		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	<p>Mode 1 – Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments.</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>	<p>Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments)</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>
Non-life insurance services, (CPC 8129)	<p>Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments)</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>	<p>Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments)</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>
Marine, aviation and transport insurance services (CPC 81293)	<p>Modes 1, 2, 4 - None</p> <p>Mode 3 - None except that a juridical person of another Party must have provided insurance services in its home jurisdiction for at least 5 years in order to be established or authorized to operate or supply services in PI. For all forms of commercial presence, the general</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4, - None, except as indicated in the market access column.</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	representative of the company must reside in PI .	
Reinsurance and retrocession, (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Actuarial and claims settlement activities are regulated by the law. The rest of these services are unregulated (part of CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<p><u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u> PII</p>		
<p>Life, accident and health insurance services (CPC 8121) Non-life insurance services (CPC 8129) Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)</p>	<p>Mode 1 - None such as intermediary, for insurance of maritime transportation of passengers (scheduled or non-scheduled), with such insurance to cover any or all of the following: the passengers being transported, the vehicle transporting the passengers and any liability arising there from, goods in international transit. Modes 2, 3, 4 - None</p>	<p>Mode 1 - None Modes 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
<u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u> PIII		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - None, except that an insurance company must be established as a joint-stock company in order to provide life insurance services. Mode 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None
Non-life insurance services, (CPC 8129)	Mode 1 - None for maritime and aviation insurance, insurance sold for transportation vehicles licensed for commercial purposes. Unbound for other insurance services. Mode 2 - None for maritime and aviation insurance, insurance sold for transportation vehicles licensed for commercial purposes. Unbound for other insurance services. Mode 3 - Establishment of an insurance joint-stock company in the PIII is required to provide non-life insurance services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 4 - None	
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - An insurance company must be established as a joint-stock company in order to provide insurance and reinsurance services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - An insurance brokerage company and specialized insurance agency must be established as a joint-stock company in order to provide insurance intermediation and representation in insurance services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<p><u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u> PIV</p>		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121) Non-life insurance services (CPC 8129) Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<p><u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u></p>		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PV¹		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121)	Mode 1 - Unbound, except for the provision of life insurance to nationals of another Party - None. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None.
Non-life insurance services (CPC 8129)	Mode 1 - Unbound, except for insuring property of nationals of another Party, as well as insurance of risks relating to maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicles transporting the goods and any liability arising therefrom, and goods in international transit. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 – None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - Unbound, except for provision of life insurance to	Modes 1, 2, 3, 4 - None

---

¹ Insurance companies of another Party are required to establish subsidiaries which must be incorporated as joint stock companies in **PV**. A company for intermediation in insurance and agency for provision of other services may be established as a joint stock or limited liability company in **PV**.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	nationals of another Party, insuring property of nationals of another Party, as well as insurance of risks relating to maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicles transporting the goods and any liability arising therefrom, and goods in international transit. .Modes 2, 3, 4 - None	
<u>Insurance and insurance-related services, CPC 812</u> PVI¹		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121)	Modes 1, 2 - Unbound except for insurance to:	Modes 1, 2 - Unbound except as

¹ Insurance companies and reinsurance companies of another Party are required to establish subsidiaries which must be incorporated as joint stock companies in the territory of the **PVI**. Exceptionally, a company for insurance brokerage, or for insurance agency services, or for other insurance services must be incorporated as a joint stock company or limited liability company. Branches of companies commercially established outside **PVI** for supplying re-insurance and insurance related services will be allowed 5 years after entry into force of this Protocol. At least one member of any insurance company supervisory board and at least one member of any insurance company executive board must have active knowledge of the **PVI** language and domicile (permanent residence) in the territory of the **PVI**. All members of any insurance company executive board must be resident in the territory of the **PVI**. Compulsory insurance may only be provided by insurance companies incorporated in the **PVI**. Compulsory insurance schemes related to social security, state health insurance and state retirement plans, as well as compulsory deposit insurance schemes are excluded from market access and national treatment commitments included in this Schedule. Admission of new insurance products may be controlled for prudential reasons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	<p>(i) nationals of another Party in PVI (excluding compulsory insurance prescribed for such persons in PVI);</p> <p>(ii) employees of PVI companies founded for the performance of an activity abroad, owned by domestic persons or jointly by domestic and persons of another Party, if this is required by the jurisdiction of the other Party or if explicitly stipulated in the act of incorporation of such companies;</p> <p>Mode 3 - None, Mode 4 - None</p>	<p>indicated in the market access column</p> <p>Mode 3 - None</p> <p>Mode 4 - None</p>
Non-life insurance services (CPC 8129)	<p>Mode 1, 2 - Unbound except for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - insurance of risks relating to marine shipping, commercial aviation, space launching and freight (including satellites); with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported; the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom - insurance of goods in the international transit 	<p>Mode 1, 2 - Unbound except as indicated in the market access column</p> <p>Mode 3 - None Mode 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 3 - None, Mode 4 - None	
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2 - Unbound, except for insurance services for which commitments are taken under subsectors (i) and (ii) CPC 8121 and CPC 8129 (except CPC 81299). Mode 3 - None Mode 4 - None	Mode 1, 2 - Unbound except as indicated in the market access column Mode 3 - None Mode 4 - None
<u>Insurance and insurance-related services, CPC 812 PVII</u>		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Non-life insurance services (CPC 8129) (Except for cases of insurance of risks connected to sea or air transportation and when the risk is not covered by the domestic company or the branch of the company of another Party, which carries out its activity PVII (The company must be registered in PVII).	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) (Only for the risks insured by insurance companies of another Party and for the risks that domestic reinsurers are not able to cover themselves. Based on domestic rules of the Central Bank of PVII ,	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
insurance companies cannot hold risk for an event exceeding 10% of their capital.)		
Services auxiliary to insurance (including brokering and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial Services (excluding Insurance) PI		
<p>a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public (CPC 81115-81119)</p> <p>b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions (CPC 81113)</p> <p>c. Financial leasing (CPC 81112)</p> <p>d. All payment and money transmission services (CPC 81339)</p> <p>e. Guarantees and commitments (CPC 81199)</p>	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<p>f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - derivative products including, but not limited to, futures and options - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. - transferable securities - other negotiable instruments and financial assets, including bullion 	<p>Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4, - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
		Modes 1, 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues (CPC 8132)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
h. Money brokering	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy CPC 8131 or 8133)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services (CPC 8131)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Banking and other financial services (excluding insurance)</u> PII		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
c. Financial leasing d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues h. Money brokering i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - None, except that the establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Mode 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Banking and other financial services (excluding insurance)</u> PIII		
	For all subsectors for Mode 3: (3) Only a legal person established in the PIII	

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	<p>may provide banking and other financial services. A bank of another Party can provide banking services by establishing a bank or branch in the PIII.</p> <p>A bank must be established as joint-stock company. Brokerage houses, closed investment funds, fund management companies and the Central Depository of Securities are to be established as joint-stock companies. Brokerage houses must be established by at least two domestic or legal or natural persons of another Party. This limitation does not apply if the brokerage houses are established by a bank, saving house or an insurance company. Only brokerage houses, banks, insurance companies and fund management companies can be founders of the Central Depository of Securities. Natural and legal persons of another Party are not allowed to</p>	

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	establish saving houses and exchange offices.	
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - Unbound, except for banks and saving houses. Saving houses are authorized to provide deposit services for natural persons only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - For banks: None For saving houses: Granting credits to legal persons exceeding 150% of the guaranteed capital of the saving houses must be provided only through a bank. For other legal persons: They can grant loans to other legal persons only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
c. Financial leasing	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d. All payment and money transmission services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None for current transactions and direct investments. Mode 3 - This type of services may be provided by banks only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
e. Guarantees and commitments	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<p>f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange¹ 	<p>Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. None for trading with cheques and bills of exchange. Mode 3 - This type of services may be provided by banks and saving houses only. Mode 4 - None</p> <p>Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None up to the level determined by the Government Mode 3 - This type of services may be provided by banks and exchange offices only. Mode 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<ul style="list-style-type: none"> - derivative products including, but not limited to, futures and options - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. 	<p>Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. Modes 3, 4 - None</p> <p>Mode 1 - Unbound</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>

¹ Covers foreign exchange services supplied by exchange offices to natural persons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
- transferable securities	<p>Mode 2 - Unbound. None for banks. Modes 3, 4 - None</p> <p>Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for direct investments. None for banks, for securities issued by OECD member countries and international institutions, and for securities with investment rating. Mode 3 - Only brokerage houses and banks are permitted to offer these types of services. Mode 4 - None</p>	Modes 1, 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues	<p>Mode 1 - Unbound Mode 2 - None, except for placement with residents of the PIII. Mode 3 - This type of services may be provided by banks and brokerage houses only. Mode 4 - None</p>	Modes 1, 2, 3, 4 - None
h. Money brokering ¹	<p>Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound, None for banks. Mode 3 - None for banks. None for legal persons for payments in</p>	Modes 1, 2, 3, 4 - None

¹ Covers selling and buying of foreign currency between legal persons on the foreign exchange market.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	and from a foreign jurisdiction. Mode 4 - None	
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Mode 2 - Unbound. None for pension fund management. None for banks, investment funds and pension funds for using the service custodial depository.</p> <p>Mode 3 - Only brokerage houses and management companies having their registered office in the PIII may perform portfolio management;</p> <p>Specialized management companies having their registered office in the PIII may perform the activities of management of investment and pension funds.</p> <p>Mode 4 - None</p>	Modes 1, 2, 3, 4 - None
j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - None for legal entities for the settlement of transactions in	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	securities established in the PIII . Mode 4 - None	
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - Only trading companies, banks, saving houses and brokerage houses may provide these types of services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 – None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial services (excluding insurance) ¹ PIV		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions c. Financial leasing d. All payment and money transmission services	Modes 1, 2, 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services". Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

¹ Banks of another Party can perform financial activity in the territory of the **PIV** only through a branch office or subsidiary for which a licence has been issued by the National Bank of **PIV**. One of condition for issuing the licence is the payment of the initial capital that shall not be less than the minimum capital required on a non-discriminatory basis. Banks, including those with participation of foreign capital, shall be organized as joint stock companies. The Representative offices of banks of another Party have the right to be opened in the **PIV** without receiving the licence of the National Bank of **PIV** and do not have the right to be engaged in financial activity. Loans and guarantees from residents to non-residents, as well as other transfers to non-residents referring to capital transactions require the approval of the National Bank of **PIV**.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
<p>e. Guarantees and commitments</p> <p>f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise</p>		
<p>g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues</p>	<p>Modes 1, 2 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services".</p> <p>Mode 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services" and except that the National Bank of PIV is a fiscal agency of the Government on the T-bills market.</p> <p>Mode 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>h. Money brokering</p> <p>i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services</p> <p>j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments</p> <p>k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy</p> <p>l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing</p>	<p>Modes 1, 2, 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services".</p> <p>Mode 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
and related software by providers of other financial services.		
<u>Banking and other financial services (excluding insurance)</u> PV¹		
<p>a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public</p> <p>b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions</p> <p>c. Financial leasing</p> <p>d. All payment and money transmission services</p> <p>e. Guarantees and commitments</p> <p>f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - derivative products including, but not limited to, futures and options - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. - transferable securities 	Modes 1, 2, 3, 4 - None	<p>Modes 1, 2, - None</p> <p>Mode 3 - None</p> <p>Mode 4 - Natural persons of another Party may be elected executive directors, and at least one executive director must speak the official language of PV. Executive directors must be full-time employees of</p>

¹ Banks of another Party may establish subsidiaries, branch offices or representative offices in the territory of **PV**. Representative offices of banks of other Parties may provide only preparatory activities such as market research and may not provide banking services in **PV**. Broker and dealer companies, credit guarantee funds investment funds and a stock exchange must be incorporated as joint stock companies in **PV**. Micro finance institutions and legal entities for provision of investment advisory services must be incorporated as limited liability companies or joint stock companies in **PV**. An investment fund management company must be incorporated as a joint stock or limited liability company in **PV**, while an asset management company performing activity of managing and organizing voluntary pension funds must be established as a non-public joint stock company in **PV**. Banks of another Party may establish branch or representative offices in **PV** subject to prior approval of the Central Bank. Representative offices of banks of another Party may not perform banking operations.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
<p>- other negotiable instruments and financial assets, including bullion</p> <p>g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues</p> <p>h. Money broking</p>		<p>the bank (i.e. be resident in PV for the duration of the engagement).</p>
<p>i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services</p>	<p>Mode 1 - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Only firms having their registered office in PV can act as depositories of the assets of investment funds.</p> <p>Mode 2 - None.</p> <p>Mode 3 - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Only firms having their registered office in PV can act as depositories of the assets of investment funds.</p> <p>Mode 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None.
Banking and Other Financial Services (excluding insurance) PVI¹		
(a) Acceptance of deposits and other repayable funds from the public;	Modes 1, 2 - Unbound, except for banks which may hold foreign exchange in their accounts abroad freely, and for other entities which may hold foreign exchange in accounts	Modes 1, 2, 3, 4 - None

¹ Banks, broker and dealer companies, closed investment funds, companies for investment funds management, founders of over-the-counter market and stock exchange must be incorporated as joint stock companies in the **PVI**. Exceptionally, legal entities who perform financial leasing, legal entities for provision of investment advisory services must be incorporated as a joint stock company or a limited liability company. Any asset management company that wishes to manage and organize voluntary pension funds in **PVI** must be established as a non-public joint stock company. Only bank and broker and dealer company can be founder of over the counter market and legal entity for provision of investment advisory services. At least one member of any bank board of directors and at least one member of any bank executive board must have active knowledge of the **PVI** language and domicile (permanent residence) in the territory of the **PVI**. All members of any bank executive board must have residence in the territory of the **PVI**. Branches of banking and other licensed financial services companies commercially established outside of **PVI** will be allowed in **PVI** 5 years after entry into force of this Protocol. Banks of another Party may establish subsidiaries or representative offices in the territory of the **PVI**. Representative offices of banks of another Party may not perform banking operations - their scope of work is limited to market research, preparatory activities and representation of their home bank. A bank may perform business activities of a broker-dealer company only if it has a separate organizational unit for performing these activities. Residents except banks, investment funds and voluntary pension funds and insurance companies (in compliance with the Law regulating their operation) are prohibited from making payments for purchasing foreign short-term securities. Admission of new financial products may be controlled for prudential reasons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	<p>abroad in certain cases, subject to approval of the National Bank of PVI.</p> <p>Modes 3, 4 - None</p>	
(b) Lending of all types, including consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transaction;	<p>Modes 1, 2 - Unbound for financial credits with a maturity of less than twelve (12) months other than those for imports, construction works abroad and agriculture. Unbound for all credits taken by natural persons and branches of companies of another Party and for factoring and financing of commercial transactions.</p> <p>Modes 3, 4 - None</p>	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(c) Financial leasing;	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) All payment and money transmission services, including credit, charge and debit cards, travellers cheques and bankers drafts;	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Mode 2 - None</p> <p>Mode 3 - Only (licensed) banks may issue payment cards.</p> <p>Mode 4 - None</p>	Modes 1, 2, 3, 4 None
(e) Guarantees and commitments	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
(f) Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in and over-the-counter market or otherwise, the following: <ul style="list-style-type: none"> - money market instruments (including cheques, bills); - foreign exchange; 	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks may trade in money market instruments and foreign exchange. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<ul style="list-style-type: none"> - derivative products including, but not limited to, futures and options; - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps; - transferable securities; - other negotiable instruments and financial assets, including bullion. 	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(g) Participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of services related to such issues;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks and broker-dealer companies. may provide these services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(h) Money brokering;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks and broker-dealer companies. may provide these services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(i) Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services;	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 -: <ul style="list-style-type: none"> - Voluntary Pension Funds can be organized and managed exclusively by licensed Voluntary Pension 	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	<p>Fund Management Companies established in PVI</p> <ul style="list-style-type: none"> - The establishment a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies; - Only firms having their registered office in PVI may act as depositories of the assets of investment funds. <p>Mode 4 - None</p>	
(j) Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments;	<p>Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only Central Registry, Depository and Clearing of Securities (a joint stock company with 51% of state capital) may provide these services. Mode 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None,</p>
(k) Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by suppliers of other financial services;	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
(l) Advisory, and other auxiliary financial services on all the activities as listed in subparagraphs (v) through (xv), including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice	<p>Modes 1, 2 - None Mode 3 - Investment advisory services may be provided only by broker-</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
on acquisitions and on corporate restructuring and strategy.	dealer companies and (licensed) banks. Mode 4 - None	
Banking and Other Financial Services (excluding insurance) PVII		
<p>a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public</p> <p>b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions</p> <p>c. Financial leasing</p>	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Mode 2 - None</p> <p>Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions.</p> <p>Mode 4 - None</p>	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>
<p>d. All payment and money transmission services</p> <p>e. Guarantees and commitments</p> <p>f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. 	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Mode 2 - None</p> <p>Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions.</p> <p>Mode 4 - None</p>	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>
<p>g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues</p> <p>h. Money brokering</p> <p>i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management,</p>	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Mode 2 - None</p> <p>Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions.</p> <p>Mode 4 - None</p>	<p>Mode 1 - Unbound</p> <p>Modes 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
pension fund management, custodial depository and trust services j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.		
<u>8. HEALTH-RELATED AND SOCIAL SERVICES</u> (Only privately funded services)		
Hospital services (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) Social Services (CPC 933) PI, PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services (CPC 9311) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Other human health services (CPC 9319) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Welfare services delivered through residential institutions to old persons and persons with disabilities (CPC 93311) Child day-care services including day-care for persons with disabilities (CPC 93321) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Hospital services Private hospital and sanatorium services (CPC 9311**) Social Services (CPC 933) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Other human health services (CPC 9319) PIV	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Nationality requirements. Economic needs determined by the total number of nurses and midwives in a given region authorized by local health authorities.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
Hospital services (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services (part of CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) Welfare services delivered through residential institutions to old persons (CPC 93311**) (excluding persons with disabilities) Child day care services (CPC 93321) excluding children and young people with disabilities. PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services ¹ (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) PVII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
<u>9. TOURISM AND TRAVEL-RELATED SERVICES</u>		

¹ Private health activities are not allowed in the following fields: collection of blood and its derivatives; forensic medicine and autopsy services; epidemiology services (besides disinfection, disinsection and preventive deratization), human ecology, and environmental microbiology.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Hotels and restaurants including catering (CPC 641-643) Travel agencies and tour operator services (CPC 7471) Tourist guides services (CPC 7472) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None PI - One-year residency requirement for tourist guides. PII, PIII, PVI, PVII - nationality and residency requirement for tourist guides.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
<p><u>10. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES</u> (other than audio-visual services)</p>		
Entertainment services (including theatre, live bands and circus services) (CPC 9619) News agency services (CPC 962) Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) Sporting and other recreational services (CPC 964) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2 - None (Unbound for archives) Mode 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment and cultural services (including bands and circus services, theatre, live - Cinema theatre operation services (part of CPC 96199) B. News agency services (CPC 962)	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services (CPC 964) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None (unbound for archives) Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment services: - Cinema theatre operation services (CPC 96199**); - Other entertainment services (CPC 96191+96194) B. News agency services C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services PIV	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Cinema theatre operation services (CPC 96199 **) B. News agency services (CPC 962) Sporting and other recreational services C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) (for privately funded institutions only). D. Sporting and other recreational activities, excluding gambling and betting services (part of CPC 964) PV	Mode 1 - Unbound Mode 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None. Modes 1, 2, 3, 4 - None. Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None, Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
<p>Other entertainment and cultural services, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> - theatre, live bands and circus services (part of CPC 9619) and - cinema theatre operation services (part of 96199) <p>News agency services (CPC 962)</p> <p>Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) (for privately funded institutions only).</p> <p>Sporting and other recreational services, other than gambling and betting services (CPC 9641, 96491)</p> <p>PII, PVI</p>	<p>Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p> <p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>A. Entertainment services (including theatre, live bands and circus services) (CPC 9619)</p> <p>B. News agency services (CPC 962)</p> <p>C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963)</p> <p>D. Sporting and other recreational services (CPC 964) (excluding betting and gambling for Mode 1).</p> <p>PVII</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>
<p>11. TRANSPORT SERVICES (excluding cabotage)</p>		
<p>A. <u>Maritime Transport Services</u></p>		
<p>a. Passenger transportation (CPC 7211)</p> <p>b. Freight transportation (CPC 7212)</p> <p>c. Rental of vessels with crew (CPC 7213)</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>	<p>Modes 1, 2, 3, 4 - None</p>

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7214) f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**) PI (a-e only), PIV, PV		
f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**) PI	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens Mode 4 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens Mode 4 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens
c. Rental of vessels with crew (CPC 7213) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**) PII	Mode 1 - Unbound* except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound* except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
		Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7211) b. Freight transportation (CPC 7212) PVI Freight forwarding services PVI	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Unbound for master or chief officer, as well as chief engineer officer or second engineer officer. Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Unbound for master or chief officer, as well as chief engineer officer or second engineer officer. Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation, (CPC 7211) b. Freight transportation, (CPC 7212) PVII	Mode 1 - (a) Liner shipping: None b) Bulk, tramp and other international shipping, including passenger transportation: None Mode 2 - None Mode 3 - (a) Establishment of a registered company for the purpose of operating a fleet under the PVI flag: Unbound. (b) Other forms of commercial presence for the supply of international maritime	Mode 1 - None Mode 2 - None Mode 3 - (a) Unbound (b) None Mode 4 - (a) Ship's crews: Unbound (b) None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	transport services: None. ¹ Mode 4 - (a) Ship's crews: Unbound; (b) None	
Freight forwarding services PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 – None
B. <u>Internal Waterways Transport</u>		
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222) e. Pushing and towing services (CPC 7224) PII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for internal waterway transport, (CPC 745**) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board

¹ "Other forms of commercial presence for the supply of international maritime transport services" means the ability for international maritime transport service suppliers of other Parties to undertake locally all activities which are necessary for the supply to their customers of a partially or fully integrated transport service, within which maritime transport constitutes a substantial element. (This commitment shall however not be construed as limiting in any manner the commitments undertaken under the cross-border mode of delivery.)

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
		cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222) c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7224) f. Supporting services for internal waterway transport, (CPC 745**) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222) c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7224) f. Supporting services for internal waterway transport (CPC 745**) PIV, PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
C. Air Transport Services		
(d) Maintenance and repair of aircraft (e) Supporting services for air transport <ul style="list-style-type: none"> - Selling and marketing of air transport services - Computer reservation system (CRS) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) Maintenance and repair of aircraft PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
(e) Supporting services for air transport (Selling and marketing of air transport services only) Computer reservation system (CRS) services PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868**), e) Selling and marketing of air transport services; (CPC 746*), f) Computer reservation systems; (CPC 746*) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868**) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(e) Supporting services for air transport - Selling and marketing of air transport services - Computer reservation system (CRS) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 3 - None, except for distribution through CRS of air transport services provided by CRS parent carrier Modes 2, 4 - None
(a) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 – None	Mode 1 - Unbound Mode 2, 3, 4 - None
(b) Selling and marketing of air transport services (c) Computer Reservation System (CRS) PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 3 - None, except for distribution through CRS

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
		of air transport services provided by CRS parent carrier Modes 2, 4 - None
E. Rail Transport Services (excluding services related to infrastructure)		
b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PI	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	(board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PIV, PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Freight transportation (CPC 7112) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) PIII	Modes 1, 3 - Unbound Modes 2, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment CPC 8868** PVII	Modes: 1, 2, 3, 4 - None (special permits are required)	Modes 1, 2, 3, 4 - None (special permits are required)
<u>F. Road Transport Services</u>		
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport (CPC 744) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Freight transportation (CPC 7123) PI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PIV	Modes: 1, 2, 3, 4 - None	Mode: 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123)	Mode 1 - Unbound, except for international transport regulated	Mode 1 - Unbound

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PII	by bilateral and multilateral agreements. Modes 2, 4 - None Mode 3 - None, except for international transport regulated by bilateral and multilateral agreements.	Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PIII		
a. Passenger transportation, (CPC 7121+7122) PV	Mode 1 Unbound. (Cross-border provision of transport services is regulated exclusively by bilateral and multilateral agreements). Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 Unbound. Modes 2, 3, 4 - None
b. Freight transportation (CPC 7123) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PV	Mode 1 - Unbound. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound. Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment, (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PVII		Modes 2, 3, 4 - None
G. Pipeline Transport		
a. Transportation of fuels (CPC 7131) PI	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None, except that the service provider shall be established as a joint stock company.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Transportation of other goods (CPC 7139) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Transportation of fuels (CPC 7131) b. Transportation of other goods (CPC 7139) PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
H. Services auxiliary to all modes of transport		
a. Cargo-handling services, (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 None
a. Cargo-handling services (CPC 741) c. Freight transport agency services (CPC 748) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Mode 1, 2, 3, 4 - None
b. Storage and warehouse services (CPC 742)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PII		Modes 2, 3, 4 - None
d. Other services (CPC 749) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Mode 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Mode 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
b. Storage and warehouse services (CPC 742) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 4 - None Mode 3 - For rail transport services: Unbound; None for road transport services.	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741)		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
b. Storage and warehouse services (CPC 742) PV	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PV	Modes 1, 2,3, 4 - None	Modes 1, 2,3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 7421, 7429) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other supporting and auxiliary transport services (CPC 749) PVI	Modes: 1, 2, 3, 4 - None	Modes: 1, 2, 3, 4 - None

**DODATNI PROTOKOL 6 O TRGOVINI USLUGAMA
SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU**

CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI

Preambula

Strane Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (u daljem tekstu „strane”);

Imajući u vidu Preambulu, ciljeve navedene u členu 1 i Glavu VI (članovi 26 do 29) Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini 2006 (CEFTA 2006) vezano za trgovinu uslugama, uključujući elektronsku trgovinu, strane će postepeno dostići progresivnu liberalizaciju njihovih tržišta usluga u skladu sa članom V Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS) Svjetske trgovinske organizacije (STO);

Prepoznajući liberalizaciju roba i usluga u okviru CEFTA 2006 kao način za ostvarivanje ekonomskog razvoja i rasta u regionu širenjem međuregionalnih ulaganja i proizvodnih mogućnosti;

U želji da kreiraju povoljnije uslove za razvoj i diverzifikaciju trgovine između strana i za promociju komercijalne i ekonomske saradnje u uslugama;

Pozivajući se na to da sektor usluga igra rastuću ulogu u ekonomijama i trgovini strana, sa velikim potencijalom povećanja unutar-regionalne trgovine uslugama na uzajamno koristan način;

Nijedna odredba ovog Protokola neće se tumačiti tako da oslobađa strane od njihovih prava i obaveza preuzetih u okviru međunarodnih sporazuma, uključujući postojeće regionalne i bilateralne sporazume o slobodnoj trgovini i STO Sporazum;

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1 **Definicije**

1. Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „mjera“ znači bilo koja mjera strane, bilo u obliku zakona, pravila, procedure, odluke, administrativnog djelovanja ili u nekoj drugoj formi;
- (b) „pružanje usluge“ uključuje proizvodnju, distribuciju, marketing, prodaju i pružanje usluge;
- (c) „mjere strane koje pogađaju trgovinu uslugama“ obuhvataju mjere u vezi sa:
  - (i) kupovinom, plaćanjem i korišćenjem usluge;
  - (ii) pristupom i korišćenjem, u vezi sa pružanjem usluge, onih usluga koje su, na zahtjev strana, ponuđene javnosti uopšte;
  - (iii) prisustvom, uključujući komercijalno prisustvo, lica strane koja pruža uslugu, na teritoriji druge strane;
- (d) „komercijalno prisustvo“ znači bilo koji tip poslovnog ili profesionalnog osnivanja, uključujući:

- (i) konstituisanje, otkupljivanje¹ ili zadržavanje postojećeg pravnog lica, ili
  - (ii) stvaranje ili zadržavanje postojeće filijale ili predstavništva, na teritoriji strane sa ciljem pružanja usluge;
- (e) „sektor“ usluge znači:
- (i) u vezi sa specifičnom obavezom, jedan ili više, ili sve podsektore konkretne usluge, kako je navedeno u listi specifičnih obaveza strane,
  - (ii) i uopšte, cijeli sektor jedne usluge, uključujući sve njegove podsektore;
- (f) „usluga druge strane“ obuhvata uslugu koja se pruža:
- (i) sa teritorije ili na teritoriji druge strane, ili u slučaju pomorskog saobraćaja, brodom registrovanim po zakonima druge strane, ili koju pruža lice druge strane pomoću broda i/ili njegovim korišćenjem u cjelini ili djelimično; ili
  - (ii) u slučaju pružanja usluge putem komercijalnog prisustva ili prisustva fizičkih lica druge strane;
- (g) „pružalac usluge“ znači bilo koje lice koje pruža uslugu;²
- (h) „monopolski pružalac usluge“ znači bilo koje lice, javno ili privatno, koje na relevantnom tržištu na teritoriji strane ovlašćeno ili formalno osnovano kao isključivi pružalac tih usluga uživa pravo, ili je formalno ili *de facto* osnovano kao isključivi pružalac te usluge;

---

¹ Pod izrazom „otkupljivanje“ podrazumijeva se učešće kapitala u pravnom licu u cilju uspostavljanja ili održavanja trajnih ekonomskih veza.

² U slučaju kada se usluga ne pruža direktno od strane pravnog lica, već kroz druge oblike komercijalnog prisustva, kao što su filijale ili predstavništva, pružalac usluga (tj. pravno lice) će, međutim, kroz takvo prisustvo ostvariti tretman koji se predviđa za pružaoce usluga u skladu sa ovim Protokolom. Takav tretman će se proširiti na oblik prisustva putem kojeg se usluga pruža i ne mora se pružati ostalim djelovima pružaoca usluge lociranim izvan teritorije pružanja usluge.

- (i) „korisnik usluge" znači bilo koje lice koje prima ili koristi uslugu;
- (j) „lice" znači svako fizičko ili pravno lice;
- (k) „fizičko lice" znači fizičko lice strana u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom;
- (l) „fizičko lice druge strane" znači fizičko lice koje boravi na teritoriji te druge strane ili neke druge strane, i koje je prema zakonu te strane: (i) državljanin druge strane, ili (ii) ima pravo na stalni boravak u toj drugoj strani;

(m) „pravno lice" znači bilo koji subjekat koji je osnovan ili organizovan u skladu sa važećim zakonodavstvom, bez obzira da li posluje na profitabilnoj ili neprofitabilnoj osnovi, da li je u privatnoj ili u državnoj svojini ili država nad tim subjektom vrši nadzor, uključujući bilo koju kompaniju, korporaciju, trust, partnerstvo, preduzetnika, zajedničko ulaganje ili drugo poslovno udruženje i filijalu preduzeća;

(n) „pravno lice druge strane" znači:

pravno lice osnovano u skladu sa zakonima strane, sa sjedištem, centralnom upravom ili glavnim sjedištem na teritoriji te strane. Ako pravno lice ima samo svoju registrovanu kancelariju ili centralnu upravu na teritoriji neke od strana, neće se smatrati pravnim licem te strane, osim ako se bavi značajnim poslovnim operacijama u toj strani;

pravno lice je:

- (i) „u vlasništvu" lica jedne strane, ako je više od 50% akcijskog kapitala u posjedu lica te strane;
  - (ii) „kontrolisano" od lica te strane, ako takvo lice ima pravo da imenuje većinu njegovih direktora ili na drugi način legalno upravljaju njegovim poslovanjem;
  - (iii) „povezana" sa drugim licem, onda kada kontroliše ili kada je ono pod kontrolom tog drugog lica; ili kada su i ono i to drugo lice pod kontrolom istog lica;
- (o) „podružnica" pravnog lica strane znači pravno lice koje je pod efektivnom kontrolom drugog pravnog lica te strane;
- (p) „filijala" pravnog lica strane znači osnivanje poslovanja bez pravne sposobnosti koja izgleda kao trajna kao što je proširenje matičnog društva, ima upravu i materijalno je opremljena da pregovara o poslu s trećim stranama na način da ovo posljednje, i ako bude potrebno, ima pravnu povezanost sa matičnim društvom, sjedištem u inostranstvu, ne saraduje

direktno sa matičnim društvom, ali može obavljati poslove u mjestu osnivanja poslovanja koje predstavlja proširenje;

- (q) „direktni porezi" obuhvataju sve poreze na ukupni prihod, na ukupni kapital, ili na elemente prihoda ili kapitala, uključujući poreze na dobit od prenosa imovine, poreze na nekretnine, nasljedstva i poklone, kao i poreze na ukupni iznos nadnica ili plata koje preduzeće isplaćuje, kao i poreze na amortizaciju kapitala;
- (r) „Lista" označava Listu iz člana 6 i sastavni je dio Aneksa III;
- (s) „Specifična obaveza" označava specifičnu obavezu koja je sastavni dio Liste iz člana 6;
- (t) „usluge popravke i održavanja aviona" znače takve aktivnosti koje se obavljaju na avionu ili njegovom dijelu dok je on isključen iz saobraćaja i ne obuhvataju tzv. usluge održavanja linija;
- (u) „prodaja i marketing usluga vazdušnog saobraćaja" znači mogućnosti da avio prevoznik slobodno prodaje i plasira svoje usluge vazdušnog saobraćaja, uključujući sve aspekte marketinga kao što su istraživanje tržišta, oglašavanje i distribucija; Ove aktivnosti ne obuhvataju određivanje cijena usluga u vazdušnom saobraćaju, niti uslova za njihovu primjenu;
- (v) „kompjuterski sistem rezervacija (CRS)" obuhvata usluge koje obezbjeđuju kompjuterski sistemi koji sadrže informacije o redovima letenja vazdušnih prevoznika, slobodnim mjestima, cijenama i linijama, putem kojih se mogu vršiti rezervacije ili izdavati karte;
- (w) „saobraćajna prava" obuhvataju pravo na linijske i vanlinijske usluge i/ili prevoz putnika, tereta i pošte uz plaćanje ili najam iz, unutar, ili preko teritorije strane, uključujući tačke slijetanja, maršute, tip transporta, kapacitete i kriterijume za uspostavljanje avio prevoznika, uključujući kriterijume kao što je broj, vlasništvo i kontrola.

Član 2 **Obuhvat**

1. Ovaj Protokol se primjenjuje na mjere strana koje se odnose na trgovinu uslugama. Odnosi se na sve sektora usluga, osim na one navedene u stavu 4 ovog člana.

2. Za potrebe ovog Protokola, trgovina uslugama se definiše kao pružanje usluge:
  - (a) sa teritorije jedne strane na teritoriju druge strane;
  - (b) na teritoriji jedne strane korisniku usluga bilo koje druge strane;
  - (c) putem komercijalnog prisustva subjekata jedne strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge strane;
  - (d) od strane fizičkih lica jedne Strane, prisutnih na teritoriji neke druge strane.
3. Za potrebe ovog Protokola:
  - (a) „mjere Strana" znače mjere koje donose:
    - (i) centralna, regionalna ili lokalna uprava i organi; i
    - (ii) nevladina tijela na koja su centralna, regionalna ili lokalna uprava ili organi prenijeli izvršnu funkciju.

U ispunjavanju svojih opštih i specifičnih obaveza po osnovu ovog Protokola, svaka strana će preduzeti razumne mjere koje joj stoje na raspolaganju da bi osigurala da se regionalna i lokalna uprava i organi i nevladina tijela na njenoj teritoriji pridržavaju pomenutih obaveza;

- (b) „usluge" obuhvataju sve usluge u bilo kojem sektoru osim usluga koje se pružaju u izvršavanju upravnih funkcija;
  - (c) Pod pojmom „usluga koje se pruža u izvršavanju upravnih funkcija" podrazumijeva se svaka usluga koja se ne pruža na komercijalnoj osnovi, niti u uslovima konkurencije većeg broja ponuđača usluga.
4. U vezi sa uslugama vazdušnog saobraćaja, ovaj Protokol se neće primjenjivati na mjere koje utiču na prava vazdušnog saobraćaja ili mjere koje utiču na usluge direktno vezane za ostvarivanje prava vazdušnog saobraćaja. Ovaj Protokol se odnosi na usluge popravke i održavanja aviona, prodaju i marketing usluga vazdušnog saobraćaja i usluge kompjuterskih sistema rezervacija (CRS).
5. Ovaj Protokol se neće primjenjivati na zakone ili zahtjeve kojima se reguliše nabavka usluga za potrebe vlade preko vladinih agencija, a bez namjere komercijalne preprodaje ili da se koriste u pružanju usluga za komercijalnu prodaju.
6. Ovaj Protokol se ne primjenjuje na subvencije i grantove strane, uključujući kredite koje podržava vlada, garancije i osiguranje.

Član 3 ***Tretman najpovlašćenije nacije***

1. Svaka strana će odmah i bezuslovno, odobriti uslugama i pružaocima usluga druge strane tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobrava sličnim uslugama i pružaocima usluga bilo koje treće strane.
2. Ako strana odobri tretman uslugama i pružaocima usluga u skladu sa postojećim ili budućim međunarodnim sporazumima zaključenim sa trećom stranom, dotična strana će, na zahtjev druge strane, stupiti u pregovore kako bi u ovaj Protokol uključila tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji se pruža uslugama i pružaocima usluga u okviru predmetnog međunarodnog sporazuma.
3. Tretman dodijeljen uslugama i pružaocima usluga iz EU prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, ili prema Sporazumu o pridruživanju između Republike Moldavije i EU, biće izuzeti od obaveza predviđenih u stavovima 1 i 2. Tretman dodijeljen uslugama i pružaocima usluga iz EU prema domaćem zakonodavstvu koje je donijeto u svrhu pristupanja EU biće izuzet od obaveza predviđenih stavovima 1 i 2.
4. Ovaj Član se ne može tumačiti tako da sprječava bilo koju stranu da dodijeli pogodnosti susjednim zemljama kako bi se olakšala razmjena ograničena na granične zone koje su lokalno proizvedene i potrošene.

Član 4 ***Pristup tržištu***

1. U pogledu pristupa tržištu kroz načine pružanja usluga navedenih u članu 2, stav 2, svaka strana će uslugama i pružaocima usluga svake druge strane odobriti ne manje povoljan tretman od onog predviđenog rokovima, ograničenjima i uslovima koji su dogovoreni i navedeni u njenoj Listi specifičnih obaveza.
2. U sektorima u kojima je preuzeta obaveza pristupa tržištu, mjere koje strana neće zadržavati ili usvajati ni na regionalno ograničenoj teritoriji, ni na cijeloj teritoriji, osim ako drugačije nije navedeno u njenoj Listi specifičnih obaveza, definišu se kao:
  - (a) ograničenja broja pružalaca usluga, bilo u obliku numeričkih kvota, monopola, ekskluzivnih pružalaca usluga ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;
  - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili sredstava u obliku numeričkih kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;

(c) ograničenja ukupnog broja uslužnih transakcija ili ukupne količine uslužnog outputa izraženog u utvrđenim numeričkim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;³

(d) ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koja mogu biti zaposlena u konkretnom sektoru usluga ili koja pružalac usluga može zaposliti, i koja su potrebna za pružanje konkretne usluge i koja su direktno u vezi sa tom uslugom, u obliku numeričkih kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;

(e) mjere koje ograničavaju ili zahtijevaju specifične forme pravnog lica ili joint venture kroz koje pružalac usluga može da pruža uslugu; i

(f) ograničenja učešća stranog kapitala izražena maksimalnim procentom stranog udjela u akcijama ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili ukupnog stranog ulaganja.

3. Nijedna strana neće uvoditi nova ograničenja vezano za pružanje usluga kao što je definisano članom 2, stav 2, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Protokolom.

Član 5 ***Nacionalni tretman***

1. U sektorima navedenim u Listi specifičnih obaveza i na koje se primjenjuju svi uslovi i kvalifikacije navedene u Listi, svaka strana će uslugama i pružaocima usluga druge strane, u pogledu svih mjera koje utiču na pružanje usluga, odobriti tretman ne manje povoljan od tretmana koji odobrava sopstvenim sličnim uslugama i pružaocima usluga.⁴

2. Strana može da zadovolji zahtjev iz stava 1, tako što će uslugama ili pružaocima usluga druge strane odobriti formalno identičan tretman ili formalno različit tretman od tretmana koji odobrava svojim sličnim uslugama ili pružaocima usluga.

3. Formalno identičan ili formalno različiti tretman smatraće se manje povoljnim ako se pomoću njega mijenjaju uslovi konkurencije u korist usluga ili pružalaca usluga te strane u poređenju sa sličnim uslugama ili pružaocima usluga neke druge strane.

---

³ Podstav 2 (c) ne pokriva mjere kojima Strana ograničava inpute za pružanje usluga.

⁴ Obaveze koje se podrazumijevaju na osnovu ovog člana se neće interpretirati kao poziv bilo kojoj strani da kompenzuje nedostatke koji su rezultat stranog karaktera usluge ili pružaoca usluge.

Član 6

Lista specifičnih obaveza

1. Svaka strana će u konsolidovanoj Listi specifičnih obaveza utvrditi specifične obaveze koje preuzima u skladu sa ovim Protokolom. U odnosu na sektore u kojima su preuzete ovakve obaveze, Lista specifičnih obaveza će sadržati:

- (a) uslove, rokove i ograničenja u odnosu na pristup tržištu;
- (b) uslove i kvalifikacije nacionalnog tretmana;
- (c) gdje je moguće, vremenski okvir za primjenu ovih obaveza; i
- (d) datum stupanja na snagu preuzetih obaveza.

2. Lista specifičnih obaveza strana će biti u Aneksu III i činiće njegov sastavni dio.

Član 7

Izmjena Liste

Strane će, na pismeni zahtjev druge strane Podkomitetu za trgovinu uslugama, održati konsultacije u vezi sa razmatranjem zahtjeva za izmjenu specifične obaveze strane koja je uputila zahtjev. Konsultacije će biti održane u roku od tri mjeseca od obavještenja Podkomiteta za trgovinu uslugama. U konsultacijama, strane će imati za cilj da osiguraju opšti nivo obostranih korisnih obaveza, koji nije manje povoljan za trgovinu od onog predviđenog Listom specifičnih obaveza prije održavanja konsultacija. Sve izmjene specifičnih obaveza se sprovode u skladu sa procedurama predviđenim članom 47 CEFTA 2006.

Član 8

Kretanje fizičkih lica

1. Prava i obaveze strana u vezi sa kretanjem fizičkih lica koja pružaju usluge će se primjenjivati u skladu sa Aneksom I ovog Protokola. Fizičkim licima obuhvaćenim specifičnom obavezom strane biće dozvoljeno da pružaju usluge u toj strani u skladu sa uslovima preuzete obaveze.
2. Ovaj Protokol se neće primjenjivati na mjere koje pogađaju fizička lica koja traže pristup tržištu rada strane, niti će se primjenjivati na mjere u vezi sa državljanstvom, boravkom ili zapošljavanjem na stalnoj osnovi.
3. Ništa u ovom Protokolom neće spriječavati stranu da primjenjuje mjere kojima se reguliše ulazak fizičkih lica na svoju teritoriju, ili njihov privremeni boravak, uključujući i one koje su potrebne radi zaštite integriteta i obezbjeđenja urednog prelaženja njenih

granica, pod uslovom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi poništio ili umanjio koristi, koje bilo koja strana ima na osnovu uslova datih u specifičnim obavezama.

Član 9

Transparentnost

1. Svaka strana će objaviti odmah i najkasnije do dana stupanja na snagu, osim u vanrednim situacijama, sve relevantne mjere opšte primjene koje se odnose ili utiču na funkcionisanje ovog Protokola. Međunarodni sporazumi koje zaključi strana koji se odnose ili utiču na trgovinu uslugama kojima je potpisnica takođe će biti objavljeni.
2. Kada objavljivanje iz stava 1 nije izvodljivo, takve informacije se inače stavljaju na uvid javnosti.
3. Svaka strana će osnovati kontakt tačku za usluge kao što je navedeno u članu 44 CEFTA 2006.
4. Svaka strana će odmah i najmanje jednom godišnje obavijestiti Podkomitet za trgovinu uslugama o uvođenju bilo koje nove ili bilo koje izmjene postojećih zakona, propisa ili administrativnih smjernica koje značajno utiču na trgovinu uslugama obuhvaćenim njenim specifičnim obavezama u okviru ovog Protokola.
5. Svaka strana će, u mjeri u kojoj je to izvodivo, unaprijed pružiti informacije o svim relevantnim mjerama opšte primjene koje strana predlaže da usvoji kako bi omogućila drugim stranama da daju svoje komentare o ovoj mjeri. Informacije će se dostaviti drugim stranama putem Podkomiteta za trgovinu uslugama i kontakt tačkaka za usluge.
6. Svaka strana može obavijestiti Podkomitet za trgovinu uslugama o mjerama bilo koje druge strane za koju smatra da utiču na funkcionisanje ovog Protokola.

Član 10

Domaće regulative

1. U skladu sa odredbama ovog Protokola, strane zadržavaju pravo da regulišu i usvajaju nove propise kako bi ispunili legitimne ciljeve politike.
2. U sektorima u kojima su preuzete specifične obaveze, svaka strana osigurava da se sve mjere opšte primjene koje utiču na trgovinu uslugama sprovode na razuman, objektivan i nepristrasan način.
3. (a) Svaka članica će podržavati ili uspostaviti, što je prije moguće, sudske, arbitražne ili upravne sudove ili postupke koji će, na zahtjev oštećenog pružaoca usluge, osiguravati brzo preispitivanje upravnih odluka koje utiču na trgovinu uslugama i kada je to opravdano donijeti odgovarajuća pravna sredstva. Kada takvi postupci nijesu nezavisni od institucije nadležne za donošenje predmetne odluke,

strana će obezbijediti da postupci omogućavaju objektivnu i nepristrasnu obnovu postupka.

(b) Odredbe podstava (a) neće se tumačiti na način da se od strane zahtijeva uspostavljanje takvih sudova ili postupaka u slučaju kada bi to bilo nekonzistentno sa njenim ustavnim uređenjem ili prirodom njenog pravnog sistema.

4. U slučajevima kada se za pružanje usluge za koju je preuzeta specifična obaveza zahtijeva odobrenje, nadležna tijela strane će, u razumnom roku od podnošenja zahtjeva, razmotriti u cjelini u skladu sa domaćim zakonima i propisima, obavijestiti podnosioca molbe o odluci po zahtjevu. Na zahtjev podnosioca, nadležna tijela strane će, bez neopravdanog odlaganja, pružiti informaciju o statusu zahtjeva.

5. Kako bi se osiguralo da mjere koje se odnose na stručnost zahtjeva i postupaka, tehnički standardi i zahtjevi u pogledu dozvola, ne predstavljaju nepotrebne prepreke trgovini uslugama, Podkomitet za trgovinu uslugama će, putem odgovarajućih tijela koja može da osnuje, razraditi sve potrebne mjere. Cilj takvih mjera će biti, *inter alia*, da se osigura da takvi zahtjevi:

- (a) budu zasnovani na objektivnim i transparentnim kriterijumima kao što su stručnost i sposobnost za pružanje usluge;
- (b) ne budu veće opterećenje nego što je potrebno za osiguranje kvaliteta usluge;
- (c) u slučaju procedura za dobijanje dozvola, da procedura sama po sebi ne predstavlja ograničenje za pružanje usluge.

6. (a) U sektorima u kojima je strana preuzela specifične obaveze, sve dok discipline iz stava 5 u ovim sektorima ne stupe na snagu, strana neće tražiti dozvole, kvalifikacije i tehničke standarde kojima se poništavaju ili umanjuju obaveze na način koji:

- (i) nije u skladu sa kriterijumima iz podstavova 5(a), (b) ili (c); i
- (ii) nije razumno očekivati od te strane u vrijeme kada su u tim sektorima preuzete specifične obaveze.

(b) Kod utvrđivanja da li je strana u saglasnosti sa obavezama iz stava 6 (a), vodiće se računa o međunarodnim standardima relevantnih međunarodnih organizacija⁵ koje strana primjenjuje.

---

⁵ Pojam „relevantne međunarodne organizacije” odnosi se na međunarodna tijela u kojima je članstvo otvoreno relevantnim tijelima svih članica STO.

7. U sektorima u kojima su preuzete specifične obaveze u profesionalnim uslugama, svaka strana će obezbijediti adekvatne procedure za verifikaciju kompetentnosti profesionalaca druge strane.

8. Strane će razmatrati pitanja domaćih propisa u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Protokola. Na zahtjev jedne ili više strana, strane će ući u pregovore o domaćim regulativnim disciplinama koje će biti uključene u ovaj Protokol kao Aneks ili na drugi način.

Član 11 ***Priznavanje***

1. U svrhu izvršavanja relevantnih standarda ili kriterijuma za odobravanje, izdavanje dozvole ili sertifikata za pružaoca usluge, svaka strana može na zahtjev druge strane da prizna obrazovanje ili stečeno iskustvo, uslove koji su zadovoljeni ili dozvole ili sertifikate izdate u drugoj strani. Takva priznavanja mogu se bazirati na sporazumu ili aranžmanu sa stranom o kojoj je riječ, ili se može samostalno priznavati.
2. Kada strana priznaje, sporazumom ili aranžmanom, obrazovanje ili stečeno iskustvo, uslove koji su zadovoljeni ili dozvole ili izdate sertifikate na teritoriji treće strane, strana će obezbijediti drugim stranama adekvatnu priliku za pregovaranje njihovog pristupanja ovoj vrsti sporazuma ili aranžmana, postojećeg ili budućeg, ili za pregovaranje sličnog sporazuma ili aranžmana. Ako strana vrši samostalno priznavanje, pružiće odgovarajuću priliku drugim stranama da pokažu da obrazovanje, stečeno iskustvo, uslovi koji su zadovoljeni, odnosno dozvole ili izdati sertifikati na teritoriji drugih strana, treba da budu priznati.
3. Strana neće vršiti priznavanje na način kojim bi se stvorila diskriminacija između strana prilikom primjene njenih standarda i kriterijuma za odobravanje, dozvole ili sertifikate pružaocima usluga, ili indirektna ograničavanja trgovine uslugama.
4. Strane će zaključiti neophodne procedure za razvoj sporazuma o međusobnom priznavanju za regulisane profesije nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

Član 12 ***Monopoli i ekskluzivni pružaoci usluga***

1. Svaka strana će obezbijediti da svi monopolski pružaoci usluga na njenoj teritoriji pri pružanju monopolskih usluga na relevantnom tržištu ne djeluju na način nekonzistentan sa obavezama strane prema članu 3 i preuzetim specifičnim obavezama.
2. Kada monopolski pružalac strane konkuriše, direktno ili preko filijale, za pružanje usluge izvan okvira svojih monopolskih prava, a to je predmet specifičnih obaveza te strane, strana će obezbijediti da takav pružalac ne koristi svoj monopolski

položaj u aktivnostima na njenoj teritoriji na način koji nije u skladu sa takvim obavezama.

3. Podkomitet za trgovinu uslugama može, na zahtjev strane koja ima razloga da vjeruje da monopolski pružalac usluga druge strane djeluje na način suprotan stavu 1 ili 2, da zahtjeva od te strane koja uspostavlja, podržava ili daje odobrenja takvom pružaocu usluga, da pruži specifične informacije o relevantnim operacijama.
4. Odredbe ovog člana će se takođe primjenjivati i na slučajeve ekskluzivnih pružalaca usluga kada strana, formalno ili *de facto*, (a) odobrava ili uspostavlja mali broj pružalaca usluga i (b) suštinski ograničava konkurenciju među ovim pružaocima usluga na svojoj teritoriji.

Član 13

Poslovna praksa

1. Strane priznaju da neki vidovi poslovne prakse pružalaca usluga, osim onih koji spadaju pod odredbe člana 12, mogu da naruše konkurenciju i time ograniče trgovinu uslugama.
2. Svaka strana će, na zahtjev bilo koje druge strane, započeti konsultacije u cilju eliminisanja prakse koja se odnosi na stav 1. strana kojoj se dostavlja zahtjev, potpuno i sa razumijevanjem će razmotriti takav zahtjev i saradivati preko dostavljanja javno dostupnih informacija nepovjerljive prirode, a od važnosti su za predmetno pitanje. strana kojoj je dostavljen zahtjev će strani koja je dostavila zahtjev, pružiti i druge dostupne informacije, u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom i prema zaključenom sporazumu o zaštiti povjerljivosti informacija sa stranom, koja je tražila informacije.

Član 14

Plaćanja i transferi

1. Osim u slučajevima predviđenim u članu 15, strana neće primijenjivati ograničenja na međunarodne transfere i plaćanja za tekuće transakcije sa drugom stranom vezano za specifične obaveze.
2. Ako strana preuzme obavezu pristupa tržištu u vezi sa pružanjem usluge kroz načine navedene u članu 2, stav 2, i ako je prekogranično kretanje kapitala suštinski dio same usluge, ta strana se time obavezala da će omogućiti kretanje kapitala na taj način. Ako strana preuzme obavezu pristupa tržištu u vezi sa pružanjem usluge kroz načine navedene u članu 2, stav 2, time se obavezuje da će omogućiti srodne transfere kapitala na svojoj teritoriji.
3. Ništa u ovom Protokolu neće uticati na prava i obaveze članica Međunarodnog monetarnog fonda u skladu sa članovima Sporazuma MMF-a, uključujući upotrebu deviznog režima u skladu sa članovima Sporazuma MMF, pod uslovom da strana ne nametne ograničenja ni na koju kapitalnu transakciju suprotno njenim specifičnim

obavezama koje se odnose na ovakve transakcije, osim u skladu sa članom 15 ili na zahtjev MMF-a.

Član 15 **Ograničenja radi zaštite platnog bilansa**

1. Strane će nastojati da izbjegnu nametanje ograničenja na pružanje usluga radi zaštite platnog bilansa.
2. Svako ograničenje radi zaštite platnog bilansa koje strana usvoji ili održava u skladu sa članom XII GATS-a smatraće se kompatibilnim sa ovim Protokolom.

Član 16 **Opšta izuzeća**

Pod uslovom da takve mjere ne budu primjenjivane na način kojim bi predstavljao sredstvo samovolje ili neopravedane diskriminacije među zemljama kada preovlađuju slični uslovi, niti prikrivena restrikcija međunarodne trgovine uslugama, ništa u ovom Protokolu neće spriječavati usvajanje ili sprovođenje u bilo kojoj strani, mjera:

- (a) potrebnih za zaštitu javnog morala ili za održavanje javnog reda;⁶
- (b) potrebnih za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) potrebnih da se osigura usaglašenost sa zakonima ili propisima koji nijesu nekonzistentni sa odredbama ovog Protokola, uključujući one koje su u vezi sa:
  - (i) sprečavanjem prakse falsifikovanja i krivotvorenja, ili se bave efektima kršenja ugovora o uslugama;
  - (ii) zaštitom privatnosti lica u vezi sa obradom i distribucijom ličnih podataka i zaštitom povjerljivosti ličnih podataka i računa;
  - (iii) sigurnosti;
- (d) nekonzistentnih sa članom 5, pod uslovom da razlika u tretmanu ima za svrhu obezbjeđenje pravednog ili adekvatnog⁷ nametanja ili prikupljanja direktnih poreza od usluga i pružalaca usluga drugih strana;

---

⁶ Pozivanje na razloge za izuzeće radi zaštite javnog reda moguće je u slučaju prave i ozbiljne prijetnje jednom od fundamentalnih interesa društva.

⁷ Mjere koje imaju za cilj uvođenje pravednog ili efektivnog uvođenja ili prikupljanja direktnih poreza uključuju mjere koje strana uvodi u svoj poreski sistem i koje se:

- (e) nekonzistentnih sa članom 3, pod uslovom da je razlika u tretmanu rezultat nekog sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili odredbe o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sadržanog u bilo kojem drugom međunarodnim sporazumu ili aranžmanu koji obavezuje stranu.

Član 17

Izuzeci iz bezbjednosnih razloga

1. Ništa u ovom Protokolu neće biti formulisano tako:
    - (a) da se od bilo koje strane zahtijeva da dostavi bilo koju informaciju čije bi objavljivanje bilo suprotno njenim esencijalnim bezbjednosnim interesima; ili
    - (b) da spriječava bilo koju stranu od preduzimanja neke akcije koju smatra potrebnom za zaštitu svojih esencijalnih bezbjednosnih interesa:
      - (i) u vezi sa pružanjem usluga koje se obavljaju direktno ili indirektno u svrhu zadovoljavanja vojnih potreba;
      - (ii) u vezi sa fisionim i fuzionim materijalima ili materijalima iz kojih se ovi dobijaju;
      - (iii) preduzetim za vrijeme rata ili drugom vanrednom stanju u međunarodnim odnosima;
- ili

-
- (i) primjenjuju na nerezidentne pružaoce usluga prilikom utvrđivanja poreske obaveze nerezidenta po osnovu predmeta oporezivanja koji je porijeklom ili je smješten na teritoriji te strane; ili
  - (ii) primjenjuju na nerezidente kako bi se obezbijedilo prikupljanje poreza na teritoriji strane; ili
  - (iii) primjenjuju na nerezidente i na rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje poreza, uključujući i mogućnost oslobađanja; ili
  - (iv) primjenjuju na korisnike usluga u ili sa teritorije druge strane kako bi se obezbijedilo nametanje ili prikupljanje poreza na izvore sa teritorije strane; ili
  - (v) kako bi se napravila razlika među pružiocima usluga koji podliježu plaćanju poreza na predmete na koje se u svijetu plaća porez, od ostalih pružalaca usluga, uz uvažavanje razlike u poreskoj osnovici kod jednih i drugih; ili
  - (vi) utvrdio, locirao i odredio dio dohotka, profita, dobitka, gubitka ili kredita rezidentnih lica ili filijala, ili izmjenu lica ili filijala koje su povezane u istom pravnom licu, sa ciljem da se zaštiti osnovica same strane.

Poreski pojmovi ili pojmovi u smislu stava (d) i u ovoj fusnoti određeni su u skladu sa poreskim definicijama i konceptima, ili ekvivalentnim ili sličnim definicijama i konceptima, prema domaćem zakonu Strane koja usvaja mjeru.

- (c) da spriječava bilo koju stranu da preduzme akcije u izvršavanju njenih obaveza prema Povelji Ujedinjenih nacija za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.
2. Podkomitet za trgovinu uslugama će biti informisan u najvećem mogućem obimu, o mjerama preduzetim u skladu sa stavovima 1(b) i (c) i njihovom prestanku.

Član 18

Saradnja u oblasti elektronske trgovine

1. Strane su saglasne da promovišu razvoj elektronske trgovine između njih, posebno kroz saradnju na pitanjima koja se tiču elektronske trgovine u skladu sa odredbama ovog Protokola priznajući da elektronska trgovina povećava trgovinske mogućnosti u mnogim sektorima.
2. Strane su saglasne da razvoj elektronske trgovine mora biti u potpunosti kompatibilan sa najvišim međunarodnim standardima zaštite podataka kako bi se osiguralo povjerenje korisnika elektronske trgovine.
3. Strane su saglasne da se isporuke elektronskim sredstvima smatraju pružanjem usluga u smislu člana 2 stav 2 (a) i ne podliježu carini.
4. Strane će održavati dijalog o regulatornim pitanjima koja se tiču elektronske trgovine, koja će se, između ostalog, baviti sljedećim pitanjima:
  - (a) priznavanje sertifikata o elektronskim potpisima koji se izdaju javnosti i olakšavanje prekograničnih usluga sertifikacije;
  - (b) odgovornost pružalaca posredničkih usluga u pogledu prenosa ili skladištenja informacija;
  - (c) tretman neželjenih elektronskih komercijalnih komunikacija;
  - (d) zaštitu potrošača u oblasti elektronske trgovine; i
  - (e) bilo koje drugo pitanje relevantno za razvoj elektronske trgovine.
5. Takva saradnja može biti u obliku razmjene informacija o odgovarajućem domaćem zakonodavstvu strana o ovim pitanjima, kao i o implementaciji takvog zakonodavstva.

Član 19

Uskraćivanje koristi

Strana može odbiti korist ovog Protokola na pružaoca usluga druge strane kada se utvrdi da se usluga pruža u toj strani od strane pravnog lica koje je u vlasništvu ili pod

stvarnom kontrolom lica treće zemlje koje nema suštinsko poslovanje na teritoriji druge strane.

Član 20 ***Razmatranje***

1. U cilju dalje liberalizacije trgovine uslugama između njih, posebno eliminacije svih suštinskih diskriminacija u periodu od pet godina, strane će razmatrati svoje liste specifičnih obaveza, posebno uzimajući u obzir liberalizaciju i tekući aktivnosti pod pokroviteljstvom STO-a. Prvo takvo razmatranje će biti najkasnije u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

2. Redovni pregledi nivoa liberalizacije strana u skladu sa stavom 1 uzeće u obzir procjenu stepena restriktivnosti mjera koje pogađaju trgovinu uslugama korišćenjem metodologije Svjetske banke i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

Član 21 ***Podkomitet za trgovinu uslugama***

Podkomitet za trgovinu uslugama, osnovan u skladu sa članom 41, stav 5 CEFTA 2006, će omogućiti i nadgledati primjenu ovog Protokola.

Član 22

U skladu sa članom 47, stav 1 CEFTA 2006 ovaj Protokol čini sastavni dio CEFTA 2006.

Član 23 ***Aneksi***

Sljedeći Aneksi čine sastavni dio ovog Protokola:

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe;

Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije; i

Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA strana.

Član 24 ***Stupanje na snagu***

1. Ovaj Protokol je predmet ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja u skladu sa zahtjevima predviđenim domaćim zakonodavstvom strana. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja biće deponovani kod Depozitara.

2. Ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

3. Za svaku stranu koja deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja nakon datuma deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon dana na koji predmetna ta strana deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja.

4. Svaka strana može, ukoliko to njeno zakonodavstvo dozvoljava, privremeno primjenjivati ovaj Protokol do podnošenja instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja u skladu sa stavom 1 ovog člana. O privremenoj primjeni ovog Protokola biće obaviješten Depozitar.

KAO POTVRDU NAVEDENOG, punomoćnici svih CEFTA strana, za to propisno ovlašćeni, usvojili su ovaj Protokol.

Sačinjeno u Tirani dana, 18. decembra 2019. godine, u jednom autentičnom primjerku na engleskom jeziku, koji će biti deponovan kod Depozitara CEFTA 2006 koji će proslijediti sertifikovane kopije svim stranama.

ANEKS I

Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe

Ovaj Aneks se primjenjuje na mjere koje strane preduzimaju u pogledu ulaska i privremenog boravka na njihovim teritorijama ključnog osoblja, pripravnika visokoškolaca, prodavaca usluga, pružalaca ugovornih usluga, nezavisnih stručnjaka i posjetilaca sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe.

Odjeljak I

Ključno osoblje, pripravnici visokoškolci, prodavci usluga, pružaoci ugovorenih usluga i nezavisni stručnjaci

1. U skladu sa ciljevima ovog Protokola, strane su saglasne da dozvole privremeni ulazak i boravak na svojim teritorijama sljedećim kategorijama fizičkih lica, i to u skladu sa doljenavedenim uslovima: (a) ključno osoblje; (b) pripravnici visokoškolci; (c) prodavci usluga; (d) pružaoci ugovorenih usluga; i (e) nezavisni stručnjaci.

2. Za svaki sektor koji podliježe liberalizaciji u skladu sa 4 ovog Protokola i u skladu sa izuzecima navedenim u Aneksu III strane dozvoljavaju privremeni ulazak i boravak sljedećim kategorijama fizičkih lica.

3. „**Ključno osoblje**” znači fizička lica zapošljena u pravnom licu strane, izuzev u neprofitnoj organizaciji, koja su odgovorna za uspostavljanje odgovarajuće kontrole, upravljanje i rad kompanije.

Ključno osoblje čine poslovni posjetioци odgovorni za uspostavljanje kompanije i transferi unutar korporacija. Privremeni ulazak i boravak ključnog osoblja je dozvoljen na period od šest mjeseci u toku bilo kojeg dvanaestomjesečnog perioda za poslovne posjetioce; i tri godine, u prvoj instanci, u slučaju transfera unutar korporacija. Ulazak i boravak lica putem transfera unutar korporacija se produžuje na dodatne dvije godine, tako da ukupni period ne bude duži od pet godina.

(a) „*Poslovni posjetioци*” znači fizička lica koja rade na vodećim funkcijama u pravnom licu, koja su odgovorna za uspostavljanje kompanije. Oni učestvuju u direktnim transakcijama sa opštom javnošću i ne primaju naknadu od izvora koji se nalazi u strani domaćinu; i

(b) „*Transferi unutar korporacija*” znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica strane ili su partner u istom najmanje godinu dana i koja su privremeno premještena u kompaniju (uključujući podružnice ili filijale) na teritoriji druge strane. Ta fizička lica pripadaju jednoj od sljedećih kategorija:

(i) *Menadžeri* su fizička lica koja rade na vodećim funkcijama u pravnom licu, koji primarno upravljaju rukovođenjem kompanije, koja je pod direktnim nadzorom ili upravljanjem, u preduzeću ili njihovom ekvivalentu, što obuhvata sljedeće:

(a) upravljanje osnivanjem odjeljenja ili manje organizacione jedinice;

(b) nadgledanje i kontrolu rada drugih nadzornika, stručnjaka ili menadžera;
i

(c) posjedovanje ovlašćenja da zaposle i otpuste ili preporuče zaposlenje, otpuštanje zaposlenih ili druge aktivnosti u vezi sa kadrom.

(ii) *Specijalisti* su fizička lica koja rade u pravnom licu i koja posjeduju specijalizovana znanja koja su od ključnog značaja za proizvodnju kompanije, istraživačku opremu, tehnike ili upravljanje. U procjeni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo posebno znanje od značaja za kompaniju, već i to da li lice posjeduje visok nivo stručnosti za vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo u akreditovanim udruženjima te struke.

4. „**Pripravnici visokoškolci**” znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica strane na period od najmanje jedne godine, koja posjeduju univerzitetsku diplomu i privremeno su premještena u kompaniju na teritoriji druge strane, u svrhe karijernog napredovanja ili u svrhu obuke u domenu poslovnih tehnika ili metoda. Od kompanije prijemnice se može zatražiti da dostavi program obuke za period boravka na prethodno odorenje, pokazavši time da je svrha boravka obuka koja odgovara nivou univerzitetske spreme.

Privremeni ulazak i boravak pripravnika visokoškolaca može biti u trajanju do jedne godine.

5. **„Prodavci usluga”** znači fizička lica koja nijesu predstavnici pružaoca usluga strane koja traži privremeni ulazak na teritoriji druge strane u svrhu pregovaranja prodaje usluga ili sklapanja ugovora o prodaji usluga za tog pružaoca usluga. Oni nijesu uključeni u direktnu prodaju opštoj javnosti i ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi u strani domaćina.

Strane dozvoljavaju privremeni ulazak i boravak prodavaca usluga u periodu do šest mjeseci u bilo kojem dvanaestomjesečnom periodu.

6. **„Pružaoци ugovornih usluga”** znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica strane koje nema kompaniju na teritoriji druge strane i koja je zaključila *bona fide* ugovor o pružanju usluga sa korisnikom u toj strani, što nalaže prisustvo zaposlenih na privremenoj osnovi u toj strani kako bi se realizovao ugovor o pružanju usluga. Ovako ugovorene usluge u skladu su za zakonima, propisima i zahtjevima strane u kojoj se ugovor izvršava.

Pružaoци ugovornih usluga kojima je dozvoljen ulazak u svrhu pružanja usluga u strani podliježu uslovima koji su definisani u nastavku:

- (a) Fizička lica moraju se uključiti u pružanje usluga na privremenoj osnovi kao zaposleni u pravnom licu, koje je pribavilo ugovor o pružanju usluga u drugoj strani.
- (b) Fizičko lice treba da ima najmanje dvije godine iskustva u određenoj oblasti koja je predmet ugovora o pružanju usluga.
- (c) Fizička lica koja ulaze u drugu stranu moraju da posjeduju stručne kvalifikacije u slučajevima kada je to potrebno radi vršenja radnje u skladu sa zakonom, propisima i zahtjevima strane u kojoj se usluga pruža.
- (d) Fizičko lice ne prima naknadu za pružanje usluga izuzev naknade koju plaća pružalac ugovorne usluge tokom njegovog boravka u drugoj strani.
- (e) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u drugoj strani u pitanju odnosi se na period u trajanju ne dužem od šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu ili na period važenja ugovora, koji god od ta dva je kraći.
- (f) Broj lica koja su obuhvaćena ugovorom o pružanju usluga nije veći nego broj koji je neophodan za izvršenje ugovora, kako nalažu zakoni, propisi i zahtjevi strane u kojoj se usluga pruža.

7. **„Nezavisni stručnjaci”** znači fizička lica uključena u pružanje usluga i registrovana kao samozapošljena lica na teritoriji strane, a koja su zaključila *bona fide* ugovor o pružanju usluga sa korisnikom u drugoj strani, što nalaže njihovo prisustvo na privremenoj osnovi u toj strani kako bi izvršili ugovor o pružanju usluga.

Nezavisni stručnjaci kojima je dozvoljen ulazak radi pružanja usluga u strani podliježu uslovima koji su definisani u nastavku:

- (a) Fizička lica moraju biti uključena u pružanje usluga na privremenoj osnovi kao samozapošljena lica registrovana u drugoj strani i moraju imati pribavljen ugovor o pružanju usluga na period u trajanju ne dužem od dvanaest mjeseci.
- (b) Fizička lica koja ulaze u stranu moraju posjedovati, na datum predaje prijave za ulazak u drugu stranu, najmanje tri godine profesionalnog iskustva u sektoru aktivnosti koji je predmet ugovora.
- (c) Fizička lica koja ulaze u drugu stranu moraju da posjeduju stručne kvalifikacije u slučaju kada je to potrebno za vršenje aktivnosti u skladu sa zakonom, propisima ili zahtjevima strane u kojoj se pruža usluga.
- (d) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u strani u pitanju odnosi se na period u trajanju ne dužem od šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu ili na period važenja ugovora, koji god od ta dva je kraći.

8. Strana ne održava niti usvaja bilo kakva ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koje pravno lice može premjestiti kao ključno osoblje ili pripravnike visokoškolce u konkretnom sektoru u smislu brojčanih kvota ili putem postavljanja ispitivanja ekonomskih potreba ili ispitivanja tržišta rada ili bilo kakvih diskriminatorskih ograničenja. Strana ne zahtijeva da kompanije imenuju na rukovodećim funkcijama fizička lica određene nacionalnosti.

Odjeljak II

Posjetioци sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe

Strane omogućavaju, u skladu sa svojim odnosnim pravnim propisima, ulazak i privremeni boravak na svojim teritorijama posjetiocima sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe iz druge strane, u zavisnosti od slučaja, u cilju vršenja sljedećih aktivnosti:

- (a) Istraživanje i projektovanje: Stručna, naučna i statistička istraživanja u ime kompanije osnovane na teritoriji druge strane;
- (b) Marketinško istraživanje: Osoblje koje sprovodi istraživanje ili analizu, uključujući marketinško istraživanje, u ime kompanije osnovane na teritoriji druge strane;
- (c) Obuke-seminari: Osoblje kompanije u strani koji uđu na teritoriju druge strane dobijaju obuku u dijelu tehnika i radnih praksi kojima se koriste kompanije ili organizacije u toj strani, pod uslovom da je obuka ograničena samo na posmatranje, upoznavanje i podučavanje u učionici;
- (d) Sajmovi i izložbe: Osoblje prisustvuje sajmu u svrhu promovisanja svoje kompanije ili njenih proizvoda ili usluga;

- (e) Prodaja: Zastupnici i agenti prodaje uzimaju narudžbe ili pregovaraju o ugovorima za robe u ima kompanije koja se nalazi na teritoriji druge strane, ali nijesu uključeni u isporuku robe;
- (f) Kupovina: Kupci kupuju za kompaniju ili menadžment i nadzorno osoblje uključujući se u komercijalne transakcije koje se odvijaju na teritoriji druge strane;
- (g) Sastanci i konsultacije: Fizička lica prisustvuju sastancima ili konferencijama ili su uključena u konsultacije sa poslovnim saradnicima.

2. Licima koja su uključena u gorenavedene aktivnosti može se dodijeliti privremeni ulazak u stranu kao posjetiocima sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe ukoliko:

(i) oni nijesu uključeni u prodaju svoje robe ili usluga opštoj javnosti ili u snabdijevanje sopstvenim robama ili uslugama; (ii) te ne primaju u svoje ime naknadu iz izvora koji se nalazi u strani gdje oni privremeno borave; (iii) i nijesu uključeni u snabdijevanje uslugama u okviru ugovora koji je zaključen između pravnog lica koje nije komercijalno prisutno u strani gdje posjetioци sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe privremeno borave pri čemu je korisnik u drugoj strani.

Ovaj ulazak i privremeni boravak na njihovim teritorijama, u slučaju kada je odobren, odnosi se na period do šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu.

ANEKS II

Regulatorni principi vezano za telekomunikacije

U nastavku su definicije i principi regulatornog okvira za telekomunikacijske mreže i usluge.

Definicije

„Telekomunikacije“ znače prenos i prijem signala preko bilo kojeg elektromagnetnog sredstva.

„Javne usluge telekomunikacionog prenosa“ znače bilo koju telekomunikacionu uslugu koju strana treba da, eksplicitno ili *de facto*, ponudi javnosti uopšte. Takve usluge mogu da uključuje, između ostalog, telegraf, telefon, teleks i prenos podataka za koji je karakteristično da podrazumijeva prenos u realnom vremenu, od polazne tačke sa koje se informacija pruža, između dvije ili više tačaka, bez bilo kakve promjene od ulaska do izlaska, u formi ili sadržaju pružene informacije.

„Javna prenosna telekomunikaciona mreža“ znači javnu telekomunikacionu infrastrukturu kojom se omogućava telekomunikacija među određenim izlaznim tačkama mreže.

„Korisnici“ znače korisnike usluge i pružaoce usluge.

„Osnovna sredstva” znače sredstva javne telekomunikacione mreže ili usluge koje:

- a) pruža isključivo ili većim dijelom jedan ili ograničeni broj operatora; i
- b) nije moguće ekonomski ili tehnički nadomjestiti da bi se pružala usluga.

„Operator sa značajnom tržišnom snagom” je operater koji ima mogućnost da materijalno utiče na uslove učestvovanja (koji se odnose na cijenu i pružanje usluge) na relevantnom tržištu osnovnih telekomunikacionih usluga, putem: a) kontrole ključnih elemenata; ili b) korištenjem svoje pozicije na tržištu.

1. Mjere zaštite slobodnog tržišnog ponašanja

Sprečavanje netržišnog ponašanja u telekomunikacijama

Odgovarajuće mjere će se sprovoditi u svrhu sprječavanja operatera koji su, pojedinačno ili zajedno, operatori sa značajnom tržišnom snagom, uključeni ili nastavljaju sa netržišnim ponašanjem. Gore navedeno netržišno ponašanje uključuje pogotovo:

- a) netržišno uzajamno subvencioniranje;
- b) korištenje informacije dobijene od konkurencije s netržišnim učinkom; i
- c) ne pružanje, ostalim operaterima pravovremeno, tehničkih informacija o osnovnim sredstvima i komercijalno značajnih informacija koje su im neophodne kako bi pružali usluge.

2. Interkonekcije

2.1. Ovaj se dio primjenjuje na interkonekciju s operaterima javnih telekomunikacionih mreža ili pružaocima usluga kako bi se korisnicima jednog operatera omogućilo komuniciranje s korisnicima drugog operatera i pristup uslugama koje pruža drugi operater pri čemu su preuzete posebne obaveze.

2.2. Interkonekcija koje se mora osigurati

Interkonekcija između vodećih operatera će se osigurati na bilo kojoj tački mreže gdje je to tehnički izvodljivo. Takva interkonekcija će biti omogućena: ⁸

- a) na nediskriminatornoj osnovi, uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i po cijenama i kvalitetima koji nisu manje povoljni od onih za svoje vlastite slične

---

⁸ Pružaoci usluga ili mreža koje nisu generalno dostupne javnosti, kao što su zatvorene grupe korisnika, imaju zagarantovana prava da se povežu sa javnom prenosnom telekomunikacionom mrežom ili uslugama pod uslovima i tarifama koje su nediskriminatorne, transparentne i troškovno orijentisane. Takvi uslovi i tarife mogu se, međutim, razlikovati od uslova i tarifa koji se primenjuju na interkonekciju između javnih telekomunikacionih mreža i usluga.

usluge ili za slične usluge nepovezanih pružalaca usluga ili za svoje podružnice ili ostale afilijacije;⁹

- b) pravovremeno, u rokovima, uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i po cijenama zasnovanim na troškovima koji su transparentni, razumni, vodeći računa o ekonomskoj izvodljivosti, kao i dovoljno međusobno nevezani kako pružalac ne bi morao plaćati sastavne dijelove mreže ili sredstva koja mu nisu potrebna da bi mogao pružiti uslugu; i
- c) na zahtjev, na tačkama dodatnim u odnosu na završne tačke mreže koje nudi većini korisnika, te koje podliježu troškovima koji odražavaju troškove izgradnje neophodnih dodatnih sredstava.

2.3. Javna dostupnost postupaka za pregovore o interkonekciji

Postupci koji se primjenjuju za interkonekciju sa vodećim operaterima će biti javno dostupni.

2.4. Transparentnost ugovora o interkonekciji

Operatori sa značajnom tržišnom snagom moraju osigurati da ugovori o interkonekciji i referentne ponude za interkonekciju budu javno dostupni.

2.5. Interkonekcija: rješavanje sporova

Operater koji zahtijeva interkonekciju s operatorom sa značajnom tržišnom snagom, moći će se obratiti:

a) u bilo koje vrijeme; ili

b) u razumnom vremenskom razdoblju koje će biti javno poznato nezavisnom domaćem tijelu, a to može biti regulatorno tijelo prema stavu 5, radi rješavanja sporova u vezi s odgovarajućim rokovima, uslovima i cijenama za interkonekciju unutar razumnog razdoblja, u obimu u kojem one nisu bile ranije uspostavljene.

3. Univerzalne usluge

Bilo koja strana ima pravo definisati vrstu obaveze univerzalne usluge koju želi pružati. Takve obaveze se neće smatrati netržišnim ponašanjem *per se*, pod uslovom da se sprovede na transparentni, nediskriminatorni i konkurentno neutralan način te da nisu više opterećujuće nego što je to potrebno za takvu vrstu univerzalne usluge kako je definiše strana.

4. Javna dostupnost kriterijuma za dozvole

---

⁹ Za operatere u različitim tržišnim segmentima mogu se postaviti različiti uslovi i cijene, na osnovu nediskriminatornih i transparentnih odredbi o licenciranju, pri čemu se takve razlike mogu objektivno opravdati jer se ove usluge ne smatraju „sličnim uslugama”.

U slučaju kada je potrebna dozvola, sljedeće će biti javno dostupno:

- a) svi kriterijumi za dobijanje dozvole, te vremenski rok koji je normalno potreban kako bi se donijela odluka koja se odnosi na zahtjev za dobijanje dozvole.
- b) rokovi i uslovi za individualne dozvole

Razlog odbijanja dozvole bit će saopšten podnosiocu zahtjeva na njegov zahtjev.

5. Nezavisno regulatorno tijelo

Regulatorno tijelo odvojeno je i nije odgovorno nijednom pružaocu osnovnih telekomunikacionih usluga. Odluke i postupci regulatornog tijela će biti nepristrasni u odnosu na sve tržišne učesnike.

6. Dodjela i korištenje ograničenih dobara

Bilo koji postupak za dodjelu i korištenje ograničenih dobara, uključujući frekvencije, brojeve i pravo na prolaz, će biti izvršeni na objektivan, pravovremen, transparentan i nediskriminatoran način. Tekuće stanje dodijeljenih frekvencija će biti javno dostupno, ali se neće zahtijevati detaljna informacija o frekvencijama dodijeljenim za specifične potrebe Vlade.

ANEKS III

Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA strana

KONSOLIDOVANA LISTA SPECIFIČNIH OBAVEZA O TRGOVINI USLUGAMA CEFTA STRANA NAPOMENE S OBJAŠNENJEM

Ova „Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA strana” je bazirana na UN Centralnoj klasifikaciji proizvoda (CPC) koja se koristi u pregovorima u okviru Svjetske trgovinske organizacije, ali takođe i sadrži neke usluge navedene u CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

Ova Lista je u skladu sa praksom GATS-a i ukazuje samo na one sektore i podsektore usluga u kojima strane preuzimaju obaveze. U pogledu obaveza pristupa tržištu i nacionalnog tretmana, različiti načini pružanja usluga navedeni u Listu su sljedeći:

Način 1: sa teritorije jedne strane na teritoriju druge strane;

Način 2: na teritoriji jedne strane korisniku usluga bilo koje druge strane;

Način 3: putem komercijalnog prisustva subjekata jedne strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge strane; i

Način 4: od strane fizičkih lica jedne strane, prisutnih na teritoriji neke druge strane.

Za potrebe ove Liste, kada su obaveze preuzete od svih strana potpisnica CEFTA 2006, navedeno je „Sve CEFTA strane“. U suprotnom, obaveze pojedinačnih strana naznačene su sljedećim skraćenicama u nastavku, po redoslijedu navedenom u Preambuli CEFTA 2006, ali isključujući strane koje su se povukle iz Sporazuma u skladu sa članom 51.

Strana 1 – SI
Strana 2 – SII
Strana 3 – SIII
Strana 4 - SIV
Strana 5 – SV
Strana 6 – SVI
Strana 7 – SVII

A. HORIZONTALNE OBAVEZE

1. Akvizicija zemljišta i nekretnina

SI – Fizička i pravna lica druge strane ne mogu posjedovati prirodne resurse i poljoprivredno zemljište, šumsko i šumsko zemljište u vlasništvu države ili zemljište u pograničnim i vojnim područjima u **SI**. Fizička i pravna lica druge strane imaju pravo da kupuju nepoljoprivredno zemljište u vlasništvu države, pod uslovom da je vrijednost ulaganja u predmetno zemljište tri puta veća od vrijednosti nepoljoprivrednog zemljišta u **SI**.

SII – Fizička i pravna lica druge strane ne mogu sticati i posjedovati nekretnine u **SII** osim ako se stečena imovina odnosi na isporuku usluge i pod uslovom reciprociteta između **SII** i strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Poljoprivredno zemljište ne može biti u vlasništvu fizičkih ili pravnih lica druge strane.

SIII – Fizička i pravna lica druge strane mogu, pod uslovom reciprociteta između **SIII** i strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani, sticati pravo vlasništva na stanu, zgradi i poslovnim prostorima, i pravo na vlasništvo ili dugoročni zakup građevinskog zemljišta na teritoriji **SIII**. Fizička i pravna lica druge strane mogu steći pravo na dugoročni zakup poljoprivrednog zemljišta na teritoriji **SIII**, pod uslovom reciprociteta između **SIII** i strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina. Sve akvizicije zahtijevaju odobrenje nadležnih ministarstava.

SIV – Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina. Fizička i pravna lica druge strane mogu kupovati zemljište u **SIV**, osim poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

SV – Fizička i pravna lica druge strane mogu posjedovati nekretnine u **SV**, osim poljoprivrednog zemljišta i nekretnina u ograničenim područjima.

SVI – Poljoprivredno zemljište ne može biti u vlasništvu fizičkog i pravnog lica druge strane. Fizička i pravna lica druge strane ne mogu sticati i posjedovati nekretnine u **SVI** osim ako se stečena imovina odnosi na isporuku usluge i pod uslovom reciprociteta između **SVI** i strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina.

SVII – Fizička i pravna lica druge strane mogu sticati prava svojine na nekretninama u **SVII**, osim ako nije drugačije propisano zakonom (nediskriminatorna ograničenja). Ograničenja se odnose na poljoprivredno i šumsko zemljište.

2. Kretanje kapitala

SIII – SIII zadržava pravo zadržavanja ograničenja u vezi sa depozitnim poslovima rezidenata, rezidentnim operacijama vezanim za ulaganje u nekretnine i hartijama od vrijednosti u inostranstvu.

3. Registracija kompanija

Sve CEFTA strane – Predstavništvo je dio društva bez statusa pravnog lica. Takve kancelarije mogu se baviti samo istraživanjem tržišta, promotivnim ili reprezentativnim aktivnostima. Oni ne mogu obavljati komercijalne aktivnosti.

SII – U oblastima medija (televizija, radio, novine), trgovine i proizvodnje oružja, eksploziva i vojne opreme, procenat stranog kapitala ne smije biti veći od četrdeset devet (49) procenata.

SVI - Fizička i pravna lica druge strane ne mogu imati većinsko vlasništvo u preduzećima koja se bave trgovinom oružjem i municijom, ili u preduzećima koja su uspostavljena u ograničenim područjima (kao što su pogranični pojas, nacionalni parkovi, vojne oblasti) i moraju imati odobrenje nadležnog ministarstva za investicije. Fizička i pravna lica druge strane mogu osnivati ili ulagati u takva preduzeća samo sa domaćim licem kada ispune gore navedeni zahtjev.

4. Komunalne djelatnosti

Sve CEFTA strane:

Usluge koje se smatraju komunalnim uslugama na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu biti predmet javnih monopola ili ekskluzivnih prava koja se dodjeljuju privatnom operateru. One mogu postojati u sljedećim oblastima: usluge u energetici, usluge vodovoda, usluge javnog transporta i pomoćne usluge u svim vidovima transporta, naučne i tehničke konsultantske usluge, usluge istraživanja i razvoja vezano za društvene i humanističke nauke, tehničko testiranje i analize, usluge zaštite životne sredine, usluge zaštite životne sredine, javne usluge zdravstvu i javne socijalne usluge, komunikacione usluge i javne usluge u obrazovanju. Ekskluzivna prava u ovim uslugama se mogu dodijeliti nacionalnim ili lokalnim privatnim operaterima na preferencijalnoj osnovi.

5. Prisustvo fizičkih lica

Sve CEFTA strane osim SV:

Ne obavezujemo se, osim za mjere koje se odnose na ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija fizičkih lica koja pružaju usluge: ključno osoblje (poslovni posjetioци, transferi između korporacija) pripravnici visokoškolci; prodavci usluga; pružaoci ugovornih usluga; nezavisni stručnjaci; i kratkoročni posjetioци u poslovne svrhe kao što je definisano Aneksom 1 Dodatnog Protokola 6 o trgovini uslugama.

SV:

Da bi ispunila svoje obaveze iz Aneksa 1 Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama, SV ne može da se koristi prava i obaveze tokom prelaznog perioda od osamnaest (18) mjeseci od datuma stupanja na snagu ovog protokola za SV. Tokom tog perioda, SV će primjenjivati sljedeće obaveze u pogledu prisustva fizičkih lica na sve CEFTA strane pod uslovom reciprociteta.

SV preuzima obaveze koje se odnose na ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija fizičkih lica:

(i) Transferi između korporacija (ICT)

Ulazak i boravak od najviše tri godine će biti dodijeljen osobama koje prelaze između korporacije i njenih podružnica i filijala a koje:

(a) su bile zaposlene kod pravnog lica osnovanog u drugoj strani najmanje jednu godinu neposredno prije zaposlenja u Crnoj Gori;

(b) su privremeno premješteni radi pružanja usluga u Crnoj Gori, u podružnici ili filijali koja pruža usluge; i

(c) su menadžeri, direktori ili specijalisti, kao što je definisano u nastavku.

Menadžeri su lica koja rade na višem položaju, a koja prvenstveno upravljaju kompanijom, uključujući (a) upravljanje osnivanjem kompanije, ili odjeljenja ili pod-odjeljka kompanije; (b) nadgledanje i kontrola rada drugih nadzornika, profesionalaca ili menadžera; i (c) posjedovanje ovlašćenja da zaposle i otpuste ili preporučie zaposlenje, otpuštanje zaposlenih ili druge povezane aktivnosti (kao što su unapređenja ili odobrenje odsustva), i imaju diskreciono pravo vođenja dnevnih aktivnosti. Menadžeri ne podrazumijevaju najviši nivo kontrole, osim ako zaposleni koji se kontrolišu nisu profesionalci, koji obavljaju zadatke u vezi sa direktnim pružanjem usluge. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

Direktori su lica u okviru organizacije, koja prvenstveno upravljaju organizacijom, definišu ciljeve i poslovnu politiku organizacije, uživaju široku slobodu u donošenju odluka, i odgovorni su višem nivou direktora, upravnom odboru ili akcionarima. Direktori ne obavljaju zadatke koji se odnose na konkretno pružanje usluga. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

Specijalisti su lica koja posjeduju posebna znanja koja su od značaja za pružanje usluga kompanije, istraživačku opremu, tehnike rada ili upravljanje. U procjeni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo posebno znanje od značaja za kompaniju, već i to da li lice posjeduje visok nivo stručnosti za vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo u akreditovanim udruženjima te struke. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

(ii) Poslovni posjetioci (BV)

Ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija se dozvoljava bez primjene testa o ekonomskim potrebama za period od najviše 90 dana u bilo kojem mjesecu u godini:

- (a) Prodavci usluga - lica koja nemaju boravište u SV a predstavnici su pružalaca usluga i traže privremeni ulazak s ciljem da pregovaraju i zaključe ugovor o prodaji usluga, ali nijesu uključena u direktnu prodaju korisnicima ili pružanje samih usluga; i
- (b) Lica odgovorna za osnivanje komercijalnog prisustva – menadžeri koji su odgovorni za osnivanje komercijalnog prisustva pružalaca usluga u SV, a koja nijesu uključena u direktnu prodaju ili pružanje usluga; kada pružalac usluga nije komercijalno prisutan u SV.

(iii) Pružaoci ugovornih usluga (CSS)

Pristup će se dodijeliti fizičkim licima koja pružaju usluge na privremenoj osnovi kao zaposlenima kod pravnih lica koja nisu komercijalno prisutna u SV, shodno sljedećim uslovima:

- a) Pravno lice je sklopilo ugovor vezano za pružanje usluga za period ne duži od 12 mjeseci sa krajnjim korisnikom u Crnoj Gori, kroz proceduru koja garantuje *bona fide* karakter ugovora;
- b) Ugovor o uslugama je u skladu sa zakonima u Crnoj Gori;
- c) Fizičko lice koje traži pristup tržištu treba da bude zaposleno kod pravnog lica koje se bavi pružanjem te vrste usluga najmanje godinu dana prije sklapanja tog ugovora;

- d) Privremeni ulazak i boravak će biti omogućen na period ne duži od tri mjeseca kumulativno u okviru 12 mjeseci ili za period trajanja ugovora, zavisno od toga koji je kraći;
- e) Fizičko lice mora posjedovati (a) univerzitetsku diplomu ili stručnu kvalifikaciju koja dokazuje jednak nivo znanja¹, (b) stručne kvalifikacije gdje se to zahtijeva kako bi se obavile djelatnosti u odnosnom sektoru u skladu sa zakonima, regulativom i zahtjevima koji važe u Crnoj Gori i (c) najmanje tri godine stručnog iskustva u odnosnoj oblasti;
- f) Obaveza se odnosi samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora; njom se ne daje pravo za obavljanje svih djelatnosti u Crnoj Gori koje pripadaju tom stručnom zvanju;
- g) Broj lica obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga neće biti veći od broja neophodnog za ispunjenje obaveza iz ugovora;
- h) Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati; i
- i) Ugovor o pružanju usluga mora biti vezan za neku od dolje navedenih oblasti:
  - Pravne usluge;
  - Računovodstvo i knjigovodstvo;
  - Arhitektonske usluge, urbanističko planiranje i usluge uređenja prostora;
  - Inženjering usluge, integrisane inženjering usluge;
  - Kompjuterske i srodne usluge;
  - Usluge reklamiranja;
  - Usluge menadžment konsaltinga;
  - Usluge srodne menadžment konsaltingu;
  - Usluge tehničkog ispitivanja i analiziranja;
  - Usluge koje se odnose na naučni i stručni konsalting;
  - Usluge prevođenja;
  - Usluge zaštite životne sredine; i

---

¹ Ukoliko diploma ili stručno zvanje nijesu stečeni u Crnoj Gori, može se procijeniti da li su iste ekvivalentne diplomi stečenoj u Crnoj Gori.

- Instalacije i održavanje aparata i opreme.

B. SPECIFIČNE OBAVEZE

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
1. POSLOVNE USLUGE		
Pravne usluge (CPC 861)		
Pravne usluge (861) - Konsultantske usluge vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo (dio CPC 861) (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije koje pružaju pružaoci usluga kojima su povjerene javne funkcije) SII, SIII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Pravne usluge (861) (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, osim što advokati druge strane u sudu moraju biti zajedno sa advokatom iz SI .	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Pravne usluge (861) – Osim konsultantskih usluga vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo SIV	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pripremu nacрта pravnih dokumenata. Način 2 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	<p>Način 3 - Nema ograničenja, osim što se pravne usluge mogu pružati od strane pravnog lica osnovanog u SIV.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja, osim što advokat sa licencom može pružati sve pravne usluge, osim zastupanja u krivičnom postupku. Zastupanje u krivičnom postupku je dozvoljeno samo advokatu pod zakletvom.</p>	
<p>Pravne usluge (861) - Konsultantske usluge vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo (Dio CPC 861) SIV</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, osim što je za advokate i notare pod zakletvom neophodan uslov državljanstva.</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.</p>
<p>Računovodstvo, revizija i knjigovodstvo (CPC 862) SI, SV, SIV</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>Računovodstvo, revizija i knjigovodstvo (CPC 862) SII, SVI, SVII</p>	<p>Način 1 - Nema ograničenja, osim što službeni revizorski izvještaji moraju biti potvrđeni od strane revizorske kuće</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	<p>registrovane u SII, SVI i SVII i potpisani od strane revizora koji je tamo licenciran.</p> <p>Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	
<p>Usluge revizije (dio CPC 862)</p> <p>SIII</p>	<p>Načini 1, 2 – Zaključivanje ugovora sa domaćom firmom za reviziju je dozvoljeno. Firma druge strane mora biti registrovana u svojoj zemlji da bi pružala usluge revizije.</p> <p>Načini 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1, 2 – Firma koja se bavi revizijom druge Strane, koja nije registrovana u SIII, ali je registrovana u svojoj zemlji gdje joj se nalazi sjedište, može obavljati usluge revizije u SIII samo na osnovu ugovora zaključenog sa domaćom firmom za reviziju.</p> <p>Načini 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>Poreske usluge (CPC 863)</p> <p>Sve CEFTA strane</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Arhitektonske usluge (CPC 8671) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Inženjerske usluge (CPC 8672) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Integrirane inženjering usluge (CPC 8673) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Urbanističko planiranje i usluge uređenja prostora (CPC 8674) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Medicinske i stomatološke usluge (isključujući javne zdravstvene ustanove (CPC 9312)) SI, SII, SIII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Medicinske i stomatološke usluge (isključujući javne zdravstvene ustanove (CPC 9312)) SIV	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Obavljanje medicinske profesije drugih strana zahtijeva dozvolu lokalnih organa, na osnovu testa ekonomskih potreba za ljekare i stomatologe u predmetnom regionu.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Veterinarske usluge (CPC 932), isključujući javne ustanove	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Sve CEFTA strane		Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje pružaju negovateljice, medicinske sestre, fizioterapeuti i ostalo ne-medicinsko osoblje (CPC 93191) isključujući javne ustanove Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851-853) SI, SII, SIV, SV, SVI, SVII SIII: osim istraživanja u oblasti istorijskog i kulturnog identiteta ljudi i nacionalnosti koje žive u SIII .	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge vezane za nekretnine (CPC 821 & 822) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge iznajmljivanja/lizinga bez operatera (CPC 83) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Iznajmljivanje ili davanje u zakup opreme za snimanje u studiju (CPC 83109)** Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge iznajmljivanja presnimljenih video kaseti i optičkih diskova za kućnu razonodu (CPC 83202) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge reklamiranja (CPC 871) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnjenja (CPC 864) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge menadžment konsaltinga (CPC 865) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge srodne menadžment konsaltingu (CPC 866) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge tehničkog ispitivanja i analiziranja (CPC 8676) (Izuzev usluga koje se odnose na izdavanje obaveznih sertifikata i sličnih službenih dokumenata, osim onih za koje je propisano priznavanje valjanosti potvrda ili dokumenata drugih strana) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na poljoprivredu, lov i šumarstvo (CPC 881) SI, SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na poljoprivredu i šumarstvo (dio CPC 881) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na lov (dio CPC 881) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na ribolov (CPC 882)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SI, SIII, SIV		
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na ribolov (dio CPC 882) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na rudarstvo (CPC 883) Pripremni radovi u rudarstvu (CPC 5115) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na proizvodnju (CPC 884) Usluge koje se odnose na proizvodnju metalnih proizvoda, mašina i opreme (CPC 885) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na distribuciju energije (dio CPC 887) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge zapošljavanja i posredovanja u zapošljavanju (CPC 872) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge koje se odnose na naučni i stručni konsalting (CPC 8675) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Održavanje i opravka opreme (CPC 633+8861 do 8866) Održavanje i opravka motocikala i motornih sanki (CPC 6122) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge čišćenja zgrada (CPC 874) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Fotografske usluge (CPC 875) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge pakovanja (CPC 876) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Štampanje i izdavanje (88442), isključujući štampanje i izdavanje Službenog lista Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge vezano za organizaciju kongresa – planiranje, organizacija i marketing usluge za kongrese I slične događaje (CPC 87909*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Sve CEFTA strane		
Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905) isključujući usluge sudskih tumača Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge specijalnog dizajna (CPC 87907*) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Frizerske i berberske usluge (CPC 97021) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
2. USLUGE KOMUNIKACIJE		
Poštanske i kurirske usluge² (CPC 68)		
A. Poštanske usluge (CPC 6811)		
(i) Poštanske usluge vezane za pisma (CPC 68111): usluge prikupljanja, transporta i dostave za novine, časopise i periodične publikacije, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

² Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>(ii) Usluge prikupljanja, transporta i dostave pisama, brošura, letaka i sličnih štampanih materijala, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge, isključujući pošiljke manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i za usluga registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka.</p> <p>(iii) Poštanske usluge vezane za pakete (CPC 68112): usluge prikupljanja, transporta i dostave za pošiljke i pakete, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge, isključujući pošiljke manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i za usluga registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka.</p> <p>Sve CEFTA strane</p>		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>Kurirske usluge (CPC 6812) (i) Usluge prikupljanja, transporta i dostave, bilo za domaće ili strane destinacije, za pisma, pošiljke i pakete, koje se dostavljaju putem kurira ili koristeći jedan od načina transporta osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge. (ii) Pošiljke koje dostavljaju biciklisti (iii) Lokalna isporuka usluga kao što je hrana ili drugo (CPC 6813) Sve CEFTA strane</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>Usluge telekomunikacija i dostavljanja informacija</p>		
<p>Telefonija i ostale telekomunikacione usluge (CPC 841)³</p>		
<p>Usluge operatora (CPC 8411) Usluge fiksne telefonije (CPC 8412)</p>		

³ Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge mobilne telefonije (CPC 8413) Usluge privatnih mreža (CPC 8414) Usluge prenosa podataka (CPC 8415) Ostale telekomunikacione usluge (CPC 8419) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Internet telekomunikacione usluge (CPC 842) ⁴ Usluge brzog interneta (CPC 8421) Usluge pristupa internetu (CPC 8422) Ostale internet telekomunikacione usluge (CPC 8429) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Online sadržaj (CPC 843) ⁵ Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>3. GRAĐEVINARSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE</u>		
Pripremni radovi na gradilištima		

⁴ Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

⁵ Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(CPC 511) Opšti građevinski radovi u stambenoj izgradnji (CPC 512) Opšti građevinski radovi u javnoj izgradnji (CPC 513) Montažni radovi (CPC 514) Specijalni građevinski radovi (CPC 515) Instalacioni radovi (CPC 516) Završni radovi (CPC 517) Usluge iznajmljivanja koje se odnose na opremu za izgradnju ili rušenje zgrada ili za građevinske radove, s operatorom (CPC 518) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
4. <u>USLUGE DISTRIBUCIJE</u> (CPC verzija 2, Odjeljci 61 i 62 isključuju trgovinu eksplozivima, oružjem i municijom i za SVI trgovinu genetički modificovanim organizmima)		
<u>Usluge trgovine na veliko</u>		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>Usluge trgovine na veliko, osim za naknadu ili po osnovu ugovora Usluge trgovine na veliko za naknadu ili po osnovu ugovora</p> <p><u>Usluge trgovine na malo</u> Nespecijalizovane radnje trgovine na malo Specijalizovane radnje trgovine na malo [SEP] Porudžbine poštom ili preko interneta Ostale usluge trgovine na malo Usluge trgovine na malo za naknadu ili po osnovu ugovora</p> <p>Sve CEFTA strane</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>5. <u>USLUGE OBRAZOVANJA</u> (privatno finansirane usluge)</p>		
<p>Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921) Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922) Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923)</p>		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924) Ostale obrazovne usluge (CPC 929) SI, SII, SIV, SV, SVI, SVII SIII: Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921) isključene	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
6. USLUGE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE		
A. Upravljanje otpadnim vodama (Usluge tretiranja otpadnih voda odnose se na odlaganje kanalizacionog otpada) (CPC 9401) B. Upravljanje čvrstim/opasnim otpadom - Usluge odlaganja smeća (CPC 9402) - Sanitarne i slične usluge (CPC 9403) C. Zaštita atmosfere gradova i klime - Prečišćavanja izduvnih gasova (CPC 9404) D. Sanacija i prečišćavanje zemljišta i vode - Tretiranje, sanacija zaraženog/zagađenog zemljišta i vode (dio CPC 9406) odgovara djelovima usluga zaštite prirode i okoline. E. Smanjenje buke i vibracije (CPC 9405) F. Zaštita biološke raznolikosti i prirode:		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>- Zaštita prirode i okoline (dio CPC 9406 nije uključen pod D) G. Ostale usluge zaštite životne sredine (CPC 9409) H. Konsultantske usluge zaštite životne sredine (CPC 83931)</p> <p>Sve CEFTA strane</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>7. <u>FINANSIJSKE USLUGE</u></p>		
<p>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem (CPC 812) SI</p>		
<p>Životno osiguranje (CPC 8121)</p>	<p>Način 1 – Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge osiguranja pomorskih plovila I aviona u transportu (CPC 81293)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja osim da pravno lice druge strane mora obezbijediti usluge osiguranja u svojoj strani na najmanje 5 godina kako bi bilo osnovano ili ovlašćeno za rad ili pružanje usluge u SI . Za sve oblike komercijalnog prisustva, generalni predstavnik kompanije mora boraviti u SI .	Načini 1, 2, 3, 4, - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge(CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Aktuarske aktivnosti i aktivnosti rješavanja šteta regulisane su zakonom. Ostale usluge nisu regulisane (dio CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SII		
Životno osiguranje (CPC 8121) Neživotno osiguranje (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge(CPC 8140)	Način 1 - Nema ograničenja kao što je posredovanje, za osiguranje putnika u međunarodnom pomorskom prevozu (linijskom ili nelinejskom) sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: putnike koji se prevoze, vozila koja prevoze putnike i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Nema ograničenja Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SIII		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Životno osiguranje (CPC 8121)	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 3 - Nema ograničenja, osim što osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge životnog osiguranja.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se</p> <p>Načini 3, 4 - Nema ograničenja</p>
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	<p>Način 1 - Nema ograničenja za osiguranje u pomorskom i avio saobraćaju, osiguranje koje se prodaje za vozila licencirana za korišćenje u komercijalne svrhe. Ne obavezujemo se za ostale usluge osiguranja.</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja za osiguranje u pomorskom i avio saobraćaju, osiguranje koje se prodaje za vozila licencirana za korišćenje u komercijalne svrhe. Ne obavezujemo se za ostale usluge osiguranja.</p> <p>Način 3 - Osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	u SIII da bi pružale usluge neživotnog osiguranja. Način 4 - Nema ograničenja	
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge reosiguranja.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 – Brokerske kuće i specijalizovane agencije za osiguranje moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge posredovanja u osiguranju.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem (CPC 812)</u> SIV		
Životno osiguranje (CPC 8121) Neživotno osiguranje (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SV ⁶		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pružanje usluga životnog osiguranja za državljane drugih strana. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje imovine stranaca kao i osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite), sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja

⁶ Strane osiguravajuće kompanije moraju osnovati podružnice koje moraju biti u formi akcionarskog društva.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje imovine stranaca kao i osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite), sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu.</p> <p>Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<p><u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem,</u> <u>CPC 812</u> SVI ⁷</p>		

⁷ Osiguravajuća društva i društva za reosiguranje druge strane moraju uspostaviti podružnice koje moraju biti osnovane kao akcionarska društva na teritoriji **SVI**. Izuzetno, društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno za usluge zastupanja u osiguranju ili za druge usluge osiguranja mora biti osnovano kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću. Filijale kompanija koje su komercijalno osnovane izvan **SVI** za pružanje usluga reosiguranja i osiguranja će biti dozvoljene 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola. Najmanje jedan član upravnog odbora osiguravajućeg društva i najmanje jedan

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Životno osiguranje (CPC 8121)	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se osim za osiguranje: (i) državljana drugih strana u SVI (osim obaveznog osiguranja propisanog za takva lica u SVI); (ii) zaposlenima u kompanijama SVI osnovanim za obavljanje aktivnosti u inostranstvu, u vlasništvu domaćih lica ili zajednički od strane domaćih i lica druge strane, ako to zahtijeva nadležnost druge strane ili ako je to izričito propisano u aktu o osnivanju takvih kompanija; Način 3 - Nema ograničenja, Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu. Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja

član izvršnog odbora osiguravajućeg društva mora poznavati jezik **SVI** i imati prebivalište (stalno prebivalište) na teritoriji **SVI**. Svi članovi izvršnog odbora osiguravajućeg društva moraju imati prebivalište na teritoriji **SVI**. Obavezno osiguranje mogu obezbijediti samo osiguravajuća društva koja su osnovana u **SVI**. Šeme obaveznog osiguranja koje se odnose na socijalno osiguranje, državno zdravstveno osiguranje i državne penzijske planove, kao i obavezne šeme osiguranja depozita isključene su iz obaveza pristupa tržištu i obaveza nacionalnog tretmana uključenih u ovu Listu. Prijem novih proizvoda osiguranja može se kontrolisati iz prudencijalnih razloga.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	<p>Način 1, 2 - Ne obavezujemo se osim za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite); sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog - osiguranje robe u međunarodnom tranzitu. <p>Način 3 - Nema ograničenja, Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1, 2 - Ne obavezujemo se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.</p> <p>Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja</p>
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim za usluge za koje je preuzeta obaveza u podsektorima (i) i (ii) CPC 8121 i CPC 8129 (osim CPC 81299).</p> <p>Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1, 2 - Ne obavezujemo se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.</p> <p>Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem, CPC 812 SVII		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129) (Osim za slučajeve osiguranja od rizika povezane sa pomorskim ili avio saobraćajem I kada rizik nije pokriven od strane domaće kompanije ili filijale te kompanije druge strane koja obavlja ovu djelatnost u SVII (Ova kompanija mora biti registrovana u SVII))	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) (Samo za rizike osigurane od strane osiguravajuće kompanije druge strane i za rizike koje domaći reosiguravači nisu u mogućnosti da sami pokriju. Ovo se zasniva na domaćoj regulativi Centralne banke SVII ,	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
osiguravajuće kompanije ne mogu da pokriju rizike veće od 10% svog kapitala).		
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SI		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana (CPC 81115-81119) b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja (CPC 81113) c. Finansijski lizing (CPC 81112) d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339) e. Garancije i jemstva (CPC 81199)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize; - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato. 	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4, - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem (CPC 8132)</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>h. Brokerski poslovi novcem</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji (CPC 8131 or 8133)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SII		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana</p> <p>b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja</p> <p>c. Finansijski lizing</p> <p>d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca</p> <p>e. Garancije i jemstva</p> <p>f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje ili ostalo</p> <p>g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem</p> <p>h. Brokerski poslovi novcem</p> <p>i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja</p> <p>Način 3 - Nema ograničenja, osim što je za osnivanje specijalizovanog društva za upravljanje potrebno obavljati poslove upravljanja jediničnim trustovima i investicionim društvima.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji</p> <p>l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SIII</p>		
	<p>Za sve sektore za Način 3: (3) Samo pravno lice osnovano u SIII može pružati bankarske i ostale finansijske usluge. Banka druge Strane može pružati bankarske usluge kroz osnivanje banke ili filijale u SIII. Banka može biti osnovana kao akcionarsko društvo.</p>	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	<p>Brokerske kuće, zatvoreni investicioni fondovi, društva za upravljanje fondovima i Centralna depozitarna agencija za HOV osnivaju se kao akcionarska društva. Brokerske kuće moraju osnovati najmanje dva domaća ili pravna ili fizička lica druge strane. Ovo ograničenje se ne primjenjuje ako se brokerske kuće osnivaju od strane banke, štedionice ili osiguravajućeg društva. Osnivači Centralne depozitarne agencije za HOV mogu biti samo brokerske kuće, banke, osiguravajuća društva i društva za upravljanje fondovima. Fizičkim i pravnim licima druge strane nije dozvoljeno osnivanje štedionica i mjenjačnica.</p>	
<p>a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana</p>	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Ne obavezujemo se, osim za banke i štedionice. Štedionice imaju dozvolu da pružaju usluge depozita samo fizičkim licima. Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja</p> <p>Način 3 – Za banke: Nema ograničenja</p> <p>Za štedionice: Samo banke mogu dodjeljivati kredite pravnim licima u iznosu koji prelazi 150% garantovane sume štedionice.</p> <p>Za ostala pravna lica: Krediti se mogu odobravati samo drugim pravnim licima.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Finansijski lizing	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja za trenutne transakcije i direktne investicije.</p> <p>Način 3 – Ovu vrstu usluge može pružati samo banka.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Garancije i jemstva	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); 	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Nema ograničenja za trgovinu čekovima i mjenicama. Način 3 - Ovu vrstu usluge može pružati samo banka i štedionica. Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<ul style="list-style-type: none"> - devize⁸ 	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja do nivoa određenog od strane Vlade. Način 3 - Ovu vrstu usluge može pružati samo banka i mjenjačnica. Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

⁸ Pokriva usluge deviza koje se pružaju u menjačnicama fizičkim licima.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<ul style="list-style-type: none"> - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor i dr. 	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke.</p> <p>Načini 3, 4 - Nema ograničenja</p> <p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke.</p> <p>Načini 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p> <p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<ul style="list-style-type: none"> - prenosive HOV 	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za direktne investicije. Nema ograničenja za banke, za HOV izdate od OECD zemalja članica i ostalih međunarodnih institucija, kao i za HOV investicionim rejtingom.</p> <p>Način 3 – Samo brokerske kuće i banke mogu pružati ove usluge.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja, osim za plasma sa rezidentima SIII.</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Način 3 - Samo brokerske kuće i banke mogu pužati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	
h. Brokerski poslovi novcem ⁹	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Način 3 - Nema ograničenja za banke. Nema ograničenja za pravna lica za plaćanja u i iz druge strane. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za penzione fondove. Nema ograničenja za banke, investicione fondove i penzione fondove za korišćenje usluga upravljanja depozitom.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

⁹ Obuhvata prodaju i kupovinu deviza između pravnih lica na deviznom tržištu.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	<p>Način 3 – Samo brokerske kuće i društva za upravljanje koja imaju registrovanu kancelariju u SIII mogu obavljati poslove upravljanja portfoliom.</p> <p>Specijalizovana društva za upravljanje koja imaju registrovanu kancelariju u SIII mogu obavljati poslove upravljanja investicijama i penzionim fondovima.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	
j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 3 - Nema ograničenja za pravna lica koja obavljaju transakcije sa HOV, a koja su osnovana u SIII.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	<p>Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja</p> <p>Način 3 - Samo trgovačka društva, banke, štedionice i brokerske kuće mogu pružati ove vrste usluga.</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
I. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja)¹⁰ SIV		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹⁰ Banke druge strane mogu obavljati finansijske aktivnosti na teritoriji **SIV** samo preko filijale ili podružnice za koju je izdata dozvola od strane Narodne banke **SIV**. Jedan od uslova za izdavanje licence je isplata početnog kapitala koji ne smije biti manji od minimalnog potrebnog kapitala na nediskriminatornoj osnovi. Banke, uključujući i one sa učešćem stranog kapitala, organizuju se kao akcionarska društva. Predstavništva banaka druge strana imaju pravo da budu otvorena u **SIV** bez dobijanja licence Narodne banke **SIV** i nemaju pravo da se bave finansijskim aktivnostima. Krediti i garancije rezidenata nerezidentima, kao i drugi transferi nerezidentima koji se odnose na kapitalne transakcije zahtijevaju odobrenje Narodne banke **SIV**.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>e. Garancije i jemstva</p> <p>f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje ili ostalo</p>		
<p>g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem</p>	<p>Načini 1, 2 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge.</p> <p>Način 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge i osim da je Nacionalna banka SIV fiskalna agencija Vlade na tržištu T-bills.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>h. Brokerski poslovi novcem</p> <p>i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja</p> <p>j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente</p>	<p>Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga		
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SV¹¹		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, - Nema ograničenja

¹¹ Strane banke mogu osnovati podružnice, filijale ili predstavništva u **SV**. Predstavništva strane banke mogu pružati jedino pripreme aktivnosti kao što su istraživanje tržišta i ne mogu pružati bankarske usluge. Brokerske i dilerske kuće, kreditno garantni fondovi, investicioni fondovi i berze moraju biti akcionarska društva. Mikrofinansijske institucije i pravna lica koja pružaju savjete u oblasti investiranja moraju biti u formi društva sa ograničenom odgovornošću ili u formi akcionarskog društva. Kompanije za upravljanje investicionim fondovima moraju biti u formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, dok kompanije za upravljanje finansijskim sredstvima, koje obavljaju aktivnosti upravljanja i organizovanja penzionih fondova, moraju biti osnovane kao ne-javna akcionarska društva. Banke drugih strana mogu osnovati filijale ili predstavništva u **SV** uz prethodno odobrenje Centralne banke. Predstavništva banaka druge strane ne mogu obavljati bankarske poslove.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja</p> <p>c. Finansijski lizing</p> <p>d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca</p> <p>e. Garancije i jemstva</p> <p>f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na:</p>		<p>Način 3 - Nema ograničenja</p> <p>Način 4 – Fizička lica drgih strana mogu biti izabrana za izvršne direktore i bar jedan izvršni direktor mora poznavati jezik koji je u službenoj upotrebi u SV. Izvršni direktor mora biti zaposlen sa punim radnim vremenom u banci (imati prebivalište u SV za vrijeme obavljanja svoje dužnosti).</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<ul style="list-style-type: none"> - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize; - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato. <p>g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem</p> <p>h. Brokerski poslovi novcem</p>		
<p>i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja</p>	<p>Način 1 - Osnivanje specijalizovanih menadžment kompanija je neophodno za obavljanje aktivnosti upravljanja investicionim fondovima i kompanijama. Samo kompanije koje imaju registrovane</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	<p>kancelarije u SV mogu biti deponenti sredstava investicionih fondova.</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja.</p> <p>Način 3 - Osnivanje specijalizovanih menadžment kompanija je neophodno za obavljanje aktivnosti upravljanja investicionim fondovima i kompanijama. Samo kompanije koje imaju registrovane kancelarije u SV mogu biti deponenti sredstava investicionih fondova.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	
<p>k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge za sve aktivnosti naznačene u podsektorima od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SVI ¹²		
(a) Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim za banke koje mogu slobodno da drže devize na svojim računima u inostranstvu i za druga lica koja mogu držati devize na računima u inostranstvu uz odobrenje Narodne banke SVI . Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹² Banke, brokerske i dilerske kompanije, zatvoreni investicioni fondovi, kompanije za upravljanje investicionim fondovima, osnivači vanberzanskog tržišta i berze moraju biti osnovani kao akcionarska društva u **SVI**. Izuzetno, pravna lica koja obavljaju finansijski lizing, pravna lica za pružanje usluga investicionog savjetovanja moraju biti osnovana u formi akcionarskog društva ili društvo s ograničenom odgovornošću. Svaka kompanija za upravljanje imovinom koja želi da upravlja i organizuje dobrovoljne penzijske fondove u **SVI** mora biti osnovana kao nejavno akcionarsko društvo. Samo banka i brokersko-dilersko društvo mogu biti osnivači vanberzanskog tržišta i pravnog lica za pružanje usluga investicionog savjetovanja. Najmanje jedan član upravnog odbora banke i najmanje jedan član izvršnog odbora banke mora poznavati jezik **SVI** i imati prebivalište (stalno prebivalište) na teritoriji **SVI**. Svi članovi izvršnog odbora banke moraju imati prebivalište na teritoriji **SVI**.

Filijale bankarskih i drugih licenciranih kompanija za finansijske usluge koje su komercijalno osnovane izvan **SVI** će biti dozvoljene u **SVI** 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

Banke druge strane mogu osnivati podružnice ili predstavništva na teritoriji **SVI**. Predstavništva banaka druge strane ne mogu obavljati bankarske poslove - njihov djelokrug rada je ograničen na istraživanje tržišta, pripremne aktivnosti i zastupanje njihove matične banke. Banka može obavljati djelatnost brokersko-dilerskog društva samo ako ima posebnu organizacionu jedinicu za obavljanje tih poslova.

Rezidentima, osim banaka, investicionih fondova i dobrovoljnih penzionih fondova i osiguravajućih društava (u skladu sa zakonom kojim se uređuje njihov rad) je zabranjeno plaćanje za kupovinu kratkoročnih hartija od vrijednosti u inostranstvu.

Prijem novih finansijskih proizvoda osiguranja može se kontrolisati iz prudencijalnih razloga.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(b) Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se za finansijske kredite sa rokom dospeljeća manjim od dvanaest (12) mjeseci osim onih za uvoz, građevinske radove u inostranstvu i poljoprivredu. Ne obavezujemo se za sve kredite fizičkih lica i filijala drugih Strana i za faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(c) Finansijski lizing	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(d) Sve usluge plaćanja i prenosa novca	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo (licencirane) banke mogu izdavati platne kartice. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
(e) Garancije i jemstva	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(f) Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: <ul style="list-style-type: none"> - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize; 	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke mogu trgovati mjenicama i devizama. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<ul style="list-style-type: none"> - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato. 	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
(g) Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja</p> <p>Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko dilerska društva mogu pružati ove usluge.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
(h) Brokerski poslovi novcem	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja</p> <p>Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko dilerska društva mogu pružati ove usluge.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(i) Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 3 -:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobrovoljni penzioni fondovi mogu biti organizovani i njima se može upravljati isključivo od strane licenciranih dobrovoljnih društava osnovanih u SVI; - Osnivanje specijalizovanog društva za upravljanje je neophodno za obavljanje poslova upravljanja jediničnim trustovima i investicionim društvima; - Samo kompanije koje imaju sjedište u SVI mogu djelovati kao depozitari imovine investicionih fondova. <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(j) Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja</p> <p>Način 3 – Samo Centralni registar, depo i kliring hartija od vrijednosti (akcionarsko društvo sa 51% državnog kapitala) može pružati ove usluge.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja,

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(k) Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(l) Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge za sve aktivnosti naznačene u podsektorima od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	Načini 1, 2 - Nema ograničenja Način 3 – Usluge savjetovanja o ulaganjima mogu se pružati samo od strane brokersko dilerskih društava i (licenciranih) banaka. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SVII		
<p>a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana</p> <p>b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja</p> <p>c. Finansijski lizing</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Način 2 - Nema ograničenja</p> <p>Način 3 - Samo licencirane banke i ostale finansijske institucije.</p> <p>Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se</p> <p>Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor i dr. 	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo licencirane banke i ostale finansijske institucije. Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem h. Brokerski poslovi novcem i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo licencirane banke i ostale finansijske institucije. Način 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente</p> <p>k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji</p> <p>l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga</p>		
8. ZDRAVSTVENE I DRUGE SOCIJALNE USLUGE (privatno finansirane usluge)		
<p>Bolničke usluge (CPC 9311)</p> <p>Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319)</p> <p>Socijalne usluge (CPC 933)</p> <p>SI, SII</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<p>Bolničke usluge (CPC 9311)</p> <p>SIII</p>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge njege kroz domove za stare i osobe sa posebnim potrebama (CPC 93311) Usluge dnevne njege djece, uključujući dnevni boravak za osobe sa invaliditetom (CPC 93321) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge – privatne bolnice i usluge sanatorijuma (CPC 9311**) Socijalne usluge(CPC 933) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SIV	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 – Uslov državljanstva. Ekonomske potrebe se određuju po broju medicinskih sestara i babica u određenom region od strane lokalnih organa vlasti.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Bolničke usluge (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (dio CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) Usluge njege kroz domove za stare (CPC 93311**) (isključujući osobe sa posebnim potrebama) Usluge dnevne njege djece (CPC 93321) isključujući djecu i mlade osobe sa invaliditetom SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge ¹³ (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SVII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
9. <u>TURIZAM</u>		

¹³ Privatne zdravstvene aktivnosti nisu dozvoljene u sljedećim oblastima: prikupljanje krvi i njenih derivata; usluge sudske medicine i obdukcije; usluge epidemiologije (osim dezinfekcije, dezinfekcije i preventivne deratizacije), ljudske ekologije i mikrobiologije okoline.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Hoteli i restorani (uključujući katering) (CPC 641-643) Putničke agencije i usluge tur-operatera (CPC 7471) Usluge turističkih vodiča (CPC 7472) Sve CEFTA strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja SI – Uslov prebivališta od jedne godine za turističkog vodiča. SII, SIII, SVI, SVII – Uslov državljanstva i prebivališta za turističkog vodiča.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (izuzev audiovizuelnih usluga)		
Usluge zabave (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa) (CPC 9619) Usluge novinskih agencija (CPC 962) Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2 - Nema ograničenja (Ne obavezujemo se za arhive) Način 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave i usluge u kulturi (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (Ne obavezujemo se za arhive)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>- Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (dio CPC 96199) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) SIII</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>A. Usluge zabave: - Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (CPC 96199**); - Ostale usluge zabave (CPC 96191+96194) B. Usluge novinskih agencija C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge SIV</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>A. Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (CPC 96199 **)</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.</p>	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
<p>B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) (za privatno finansirane usluge samo)</p> <p>D. Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje (dio CPC 964) SV</p>	<p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 3, 4 - Nema ograničenja, Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p> <p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p> <p>Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>
<p>Ostale usluge zabave i usluge u kulturi, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa (dio CPC 9619) i - Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (dio 96199) <p>Usluge novinskih agencija (CPC 962) Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) (za privatno finansirane usluge samo)</p>	<p>Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>	<p>Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja</p>

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje (CPC 9641, 96491) SII, SVI		
A. Usluge zabave (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa) (CPC 9619) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje za način 1 (CPC 964) SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
11. <u>USLUGE TRANSPORTA (isključujući kabotažu)</u>		
A. <u>Usluge pomorskog transporta</u>		
a. Prevoz lica (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7213)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
d. Održavanje i opravka plovila (CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja (CPC 7214) f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu (CPC 745**) SI (a-e samo), SIV, SV		
f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu(CPC 745**) SI	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI . Način 4 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI .	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI . Način 4 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI .
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7213) d. Održavanje i opravka plovila (CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu(CPC 745**) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7211) b. Prevoz terete (CPC 7212) SVI Usluge rukovanja brodskim teretom SVI	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 - Ne obavezujemo se za majstora ili glavnog službenika, kao i za glavnog inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 - Ne obavezujemo se za majstora ili glavnog službenika, kao i za glavnog inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Prevoz lica (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212) SVII	Način 1 - (a) Linijski prevoz: Nema ograničenja b) Bulk, tramp i ostali međunarodni brodovi, uključujući i prevoz putnika: Nema ograničenja Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - (a) Osnivanje registrovane kompanije u svrhu upravljanja flotom pod zastavom SVII : Ne obavezujemo se. (b) Ostale forme komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog transporta: Nema ograničenja. ¹⁴ Način 4 - (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b) Nema ograničenja	Način 1 - Nema ograničenja Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - (a) Ne obavezujemo se (b) Nema ograničenja Način 4 - (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b) Nema ograničenja
Usluge rukovanja brodskim teretom SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja

¹⁴ „Ostale forme komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog transporta,“ znači mogućnost da međunarodni pružaoci usluga pomorskog transporta drugih strana preduzimaju lokalno sve aktivnosti koje su neophodne za snabdijevanje svojih kupaca djelimično ili potpuno integrisanim uslugama transporta, u okviru kojih pomorski transport čini bitan element. (Ova obaveza, međutim, neće se tumačiti kao ograničavanje obaveza preuzetih u prekograničnom pružanju usluga na bilo koji način.)

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
B. <u>Unutrašnji vodeni saobraćaj</u>		
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila (CPC 8868**) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7221) b. Prevoz terete (CPC 7222) e. Usluge tegljenja i guranja (CPC 7224) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221) b. Prevoz tereta(CPC 7222) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224) f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221) b. Prevoz tereta(CPC 7222) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224) f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SIV, SVI		
C. <u>Usluge avio prevoza</u>		
(d) Održavanje i opravka aviona (e) Pomoćne usluge u avio prevozu - Prodaja i marketing za usluge avio prevoza - Kompjuterski sistem rezervacija (CRS) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(d) Održavanje i opravka aviona SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(e) Pomoćne usluge u avio prevozu (samo za prodaju i marketing za usluge avio prevoza) Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) usluge SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868**), e) Prodaja i marketing za usluge avio prevoza (CPC 746*), f) Kompjuterski sistem rezervacija (CPC 746*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SIV		
(d) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868**) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.
(e) Pomoćne usluge u avio prevozu - Prodaja i marketing za usluge avio prevoza - Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja osim za distribuciju kroz CRS usluge vazdušnog saobraćaja pruženih od strane CRS matičnog špeditera: Ne obavezujemo se. Načini 2, 4 - Nema ograničenja
(a) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868) SVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(b) Prodaja i marketing za usluge avio prevoza (c) Kompjuterski sistem rezervacija(CRS)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja osim za

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SVI		distribuciju kroz CRS usluge vazdušnog saobraćaja pruženih od strane CRS matičnog špeditera: Ne obavezujemo se. Načini 2, 4 - Nema ograničenja
E. Usluge željezničkog transporta (isključujući usluge vezano za infrastrukturu)		
b. Prevoz terete (CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja (CPC 7113) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SI	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Prevoz lica (CPC 7111) b. Prevoz terete (CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja (CPC 7113) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SIV, SV		
b. Prevoz tereta(CPC 7112) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2 ,3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SIII	Načini 1, 3 - Ne obavezujemo se Načini 2, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7111) b. Prevoz terete (CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja (CPC 7113) d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Prevoz lica (CPC 7111) b. Prevoz terete (CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja (CPC 7113) SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SVII	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (posebne dozvole su neophodne)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (posebne dozvole su neophodne)
F. <u>Usluge drumskog transporta</u>		
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta(CPC 7123) SI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SIV	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za međunarodni prevoz koji se reguliše bilateralnim ili multilateralnim sporazumima. Načini 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim za međunarodni prevoz koji se reguliše bilateralnim ili multilateralnim sporazumima.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) SII		
e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SIII		
a. Prevoz lica (CPC 7121+7122) SV	Način 1 Ne obavezujemo se. (Prekogranično pružanje usluga transporta je regulisano isključivo bilateralnim ili multilateralnim sporazumima). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta (CPC 7123) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem (CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport (CPC 6112+8867) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7121+7122) b. Prevoz terete (CPC 7123)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport (CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SVI		Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem (CPC 7124) SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7121+7122) b. Prevoz terete (CPC 7123) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem (CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport (CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transport (CPC 744) SVII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
G. <u>Usluge cjelovodnog transporta</u>		
a. Transport goriva (CPC 7131) SI	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Način 3 - Nema ograničenja, osim da se pružaoci usluga osnivaju u formi akcionarskog društva.	
b. Transport ostalih roba (CPC 7139) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Transport goriva (CPC 7131) b. Transport ostalih roba (CPC 7139) SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
H. <u>Pomoćne usluge za sve vrste transporta</u>		
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Ostale usluge (CPC 749) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SIII		Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 – Za usluge željezničkog transporta: Ne obavezujemo se; Nema ograničenja za usluge drumskog transporta.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SV	Načini 1, 2,3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2,3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 7421, 7429) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale pomoćne usluge u transportu (CPC 749) SVI	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori“.

Broj: 30-1/21-3/4

EPA 234 XXVII

Podgorica, 29. decembar 2021. godine

Skupština Crne Gore 27. saziva

Predsjednik

Aleksa Bečić, s.r.

